

Békéscsabai Andrássy Gyula Gimnázium és Kollégium

PEDAGÓGIAI PROGRAM

5600 Békéscsaba, Andrássy út 56.
OM kód: 028374

2020

TARTALOMJEGYZÉK

TARTALOMJEGYZÉK	2
------------------------------	----------

A BÉKÉSCSABAI ANDRÁSSY GYULA GIMNÁZIUM ÉS KOLLÉGIUM

PEDAGÓGIAI PROGRAMJA	9
-----------------------------------	----------

1. A BÉKÉSCSABAI ANDRÁSSY GYULA GIMNÁZIUM ÁLTALÁNOS HELYZETE, CÉLJAI, FELADATAI	9
--	----------

1.1. Rövid történetünk 1855-től napjainkig	9
---	----------

1.2. Jelképeink	10
------------------------------	-----------

1.2.1. Zászlónk	10
-----------------------	----

1.2.2. Címerünk	10
-----------------------	----

1.3. Önismeret és feladat-felismerés a 21. században	11
---	-----------

2. A GIMNÁZIUM NEVELÉSI PROGRAMJA	16
--	-----------

2.1. Adatok	16
--------------------------	-----------

2.2. A gimnázium működésének feltételrendszere	19
---	-----------

2.3. A nevelő-oktató munka eszközei, feltételrendszere	22
---	-----------

2.3.1. Tárgyi eszközök, feltételek	22
--	----

2.3.1.1. A gimnázium épített környezete	22
---	----

2.3.1.2. Tanterem-ellátottság	22
-------------------------------------	----

2.3.1.3. Taneszközök, oktatástechnikai eszközök, szertári állomány	23
--	----

2.3.2. Személyi feltételek	23
----------------------------------	----

2.4. A Nemzeti Alaptanterv céljaiból következő feladatok	24
---	-----------

2.4.1. Általános alapelvek	24
----------------------------------	----

2.4.2. Fejlesztendő tanulói kompetenciák.....	26
---	----

2.4.2.1. Az emberi élet felbecsülhetetlen érték!.....	26
---	----

2.4.2.2. Elfogadás, tolerancia, bizalom.....	27
--	----

2.4.2.3. A család, közösségi életre nevelés	28
---	----

2.4.2.4. Személyes szabadság	29
------------------------------------	----

2.4.2.5. Testi, lelki egészség	29
--------------------------------------	----

2.4.2.6. Fenntarthatóság, környezettudatosság	30
---	----

2.5. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapjai	31
--	-----------

2.6. A tanulás támogatása	35
--	-----------

2.7.	Egyénre szabott tanulási utak, a tanulói sokféleség figyelembevétele	36
2.8.	A nevelő-oktató munka pedagógiai céljai	39
2.8.1.	Az iskola általános nevelési-oktatói céljai	39
2.8.1.1.	Testi-lelki egészségre nevelés.....	40
2.8.1.2.	Önismeretre, emberismeretre nevelés	42
2.8.1.3.	Együttműködésre és kölcsönös tiszteletadásra nevelés a társas kapcsolatokban	43
2.8.1.4.	Kommunikációs kultúrára és médiahasználatra nevelés.....	44
2.8.1.5.	Autonóm tanulásra és tudatos életpálya-építésre nevelés	45
2.8.1.6.	Nemzeti és európai azonosságtudatra, hazaszeretetre és aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés	45
2.8.1.7.	A fenntartható jelen és jövő iránti elkötelezettség	46
2.9.	A nevelő oktató munka eljárásai	46
2.9.1.	Alkalmazott oktatási módszerek, elvárások.....	47
2.9.2.	Pedagógiai gyakorlat, a pedagógusok digitális kompetenciái	49
2.10.	A pedagógusok helyi intézményi feladatai	50
2.10.1.	Kommunikáció és együttműködés az intézményen belül	53
2.11.	Az intézmény külső kapcsolatai	56
2.11.1.	A szülők és az iskola partneri kapcsolata	56
2.11.2.	Az intézmény külső kapcsolatrendszere	59
2.12.	Hatékony, eredményesség vizsgálata a nevelő oktató munkában	61
2.12.1.	Óralátogatás ajánlott, lehetséges szempontjai	62
2.12.2.	Reflexió - a hospitálás elemzése, tanulságai.....	63
2.12.3.	Pedagógus értékelése a tanórán kívüli tevékenységek mentén	63
2.12.4.	Az éves beszámolók fontosabb elemei	63
2.13.	Értékelés és motiváció a nevelő-oktató munkában	65
2.14.	A tanulmányok alatti vizsgák rendje	66
2.14.1.	A javítóvizsga szervezésének szabályai	66
2.14.2.	Osztályozó vizsgák.....	67
2.14.3.	Különbözeti vizsgák	70
2.14.4.	Érettségi vizsgák.....	70
2.15.	A tanulók értékelése a gimnáziumban	72
2.15.1.	A tanuló kötelességének teljesítése	72
2.15.2.	A beszámoltatás követelményei és formái.....	74
2.15.3.	Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásában, értékelésében betöltött szerepe és súlya	75
2.15.4.	Az ellenőrzés-értékelés funkciói.....	75
2.15.5.	Az ellenőrzés-értékelés folyamata	76
2.15.6.	Írásbeli feladatok értékelése	76
2.15.7.	Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai	78
2.15.8.	A magatartás és szorgalom minősítésének elvei.....	79
2.15.8.1.	A magatartás és szorgalom minősítésének rendje.....	80
2.15.8.2.	A magatartás minősítésének elvei.....	80
2.15.8.3.	A szorgalom minősítésének elvei	81
2.15.9.	Elmarasztalás rendje	83
2.15.10.	Jutalmazás rendje.....	84
2.15.10.1.	Kitüntetések, díjak, emléklapok	84

2.15.11. A tanuló tanulmányi teljesítményének értékelése, a teljesítménymérés eszközei	85
2.15.11.1. Értékelési szintek a köznevelés rendszerében	85
2.15.11.2. Az értékelés funkciói a köznevelés rendszerében	85
2.15.11.3. Néhány különleges értékelési szabály	86
2.16. A személyiségfejlesztéssel összefüggő pedagógiai feladatok	87
2.16.1. A tanulók erkölcsi nevelése	91
2.16.2. A tanulók értelmi nevelése	91
2.16.3. A tanulók közösségi, társas kapcsolatokra felkészítő nevelése	92
2.16.4. A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése	92
2.16.5. A tanulók akarati nevelése	93
2.16.6. A tanulók nemzeti nevelése	93
2.17. A közösségfejlesztéssel összefüggő pedagógiai feladatok	93
2.17.1. A közösségfejlesztés szinterei	94
2.17.2. A tanórán megvalósítható közösségfejlesztés	95
2.17.3. A tanórákon kívül a felnőttek által szervezett foglalkozások	97
2.17.4. A tanórákon kívül diákok által szervezett tevékenységek	98
2.18. Az osztályfőnöki munka tartalma és az osztályfőnökök feladatai	100
2.18.1. Elvárások	100
2.18.2. A megbízás feltételei	101
2.18.3. Az osztályfőnök feladatai	101
2.18.3.1. Adminisztratív feladatok	101
2.18.3.2. Irányító, vezető jellegű feladatok	102
2.18.3.3. Szervező, összehangoló jellegű feladatok	103
2.19. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység	104
2.19.1. Különleges bánásmódot igénylő tanulók	105
2.19.1.1. Sajátos nevelési igényű tanuló	105
2.19.1.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdők segítése	117
2.19.1.3. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	119
2.19.2. Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók	122
2.20. Diákok önszerveződésének formái	123
2.20.1. Diákönkormányzat	123
2.20.2. Diákközyűlés	126
2.21. Az egészségfejlesztéssel összefüggő pedagógiai feladatok	126
2.21.1. Iskolai védőnő tevékenysége, feladata	129
2.21.2. Az iskolapszichológus feladata	131
2.21.3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása	134
2.21.4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv	135
2.21.5. A mindennapi testedzés, testmozgás	137
2.22. Környezeti neveléssel összefüggő pedagógiai feladatok	139
2.23. Egyéni tanulói munkarend intézményi szabályozás	141
2.23.1. Az egyéni munkarend kérelmezésének és engedélyezésének szabályai	141
2.23.2. Az egyéni munkarend szerint tanulók osztályozó vizsgálata	143
2.24. Közösségi szolgálat intézményünkben	144
2.24.1. A közösségi szolgálat tevékenységeihez kapcsolódó iskolai feladatok főbb elemei	144
2.24.2. Pedagógiai célok, program lehetőségek, szemléletformálás a közösségi szolgálat során	145

2.25.	Könyvtár-pedagógiai program.....	149
2.26.	A tankönyvek és tanulmányi segédletek kiválasztásának általános elvei	151
2.27.	A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések.....	151
2.28.	Az országos kompetenciamérés eredményeinek intézményi elemzési rendje.....	152
2.29.	A fogyatékos személyek akadálymentes munkahelyi környezetének megteremtése	153
2.30.	A tanulói panaszok kezelésének eljárásrendje	153
2.31.	A tanulók iskolaváltásának, felvételének, átvételének és távozásának szabályozása	153
2.31.1.	A tanulói jogviszony létesítésének feltételei	153
2.31.2.	A tanulók átvételének feltételei	154
2.31.3.	Tanköteles tanuló kiiratkozása	154
3.	A GIMNÁZIUM HELYI TANTERVE	155
3.1.	Tantárgyszerkezet (I.)	155
3.1.1.	A heti óraszámok meghatározásakor figyelembe veendő órakeretek	155
3.1.2.	A NAT 2020 bevezetése felmenő rendszerben.....	156
3.1.3.	A tantárgyszerkezet tárgymutatója kiegészítésekkel (NAT 2013) (Kifutó óraszámok, utolsó alkalmazása a 2019/2020. tanévben induló osztályainkra vonatkozóan.).....	156
3.1.4.	A tantárgyszerkezet tárgymutatója kiegészítésekkel (NAT 2020) (A 2020/2021. tanévtől felmenő rendszerben, először minden évfolyamra vonatkozóan 2023/2024 tanévben.)	157
3.1.5.	A NAT 2013 alapján készült óratervek, utoljára a 2019/2020. tanévben induló osztályokra vonatkozóan.....	158
3.1.5.1.	Általános tantervű gimnáziumi osztály óraterve (NAT 2013).....	158
3.1.5.2.	Emelt óraszámú történelem csoport óraterve (NAT 2013)	159
3.1.5.3.	Emelt óraszámú biológia csoport óraterve (NAT 2013).....	160
3.1.5.4.	Humán gimnáziumi osztály óraterve (NAT 2013)	161
3.1.5.5.	Reál gimnáziumi osztály óraterve (NAT 2013).....	162
3.1.5.6.	Eurofakt gimnáziumi osztály óraterve (NAT 2013)	163
3.1.6.	Óratervek évfolyamonként (NAT 2013).....	164
3.1.6.1.	9. évfolyam óraterve (NAT 2013)	164
3.1.6.2.	10. évfolyam óraterve (NAT 2013)	165
3.1.6.3.	11. évfolyam óraterve (NAT 2013)	166
3.1.6.4.	12. évfolyam óraterve (NAT 2013)	167
3.1.7.	A NAT 2020 alapján készült óratervek a 2020/2021. tanévtől induló osztályokra, csoportokra vonatkozóan.....	168
3.1.7.1.	Általános gimnáziumi osztály (emelt szintű angollal) óraterve (NAT 2020)	168
3.1.7.2.	Emelt biológia csoport óraterve (NAT 2020)	169
3.1.7.3.	Emelt történelem csoport óraterve (NAT 2020)	170
3.1.7.4.	Humán gimnáziumi osztály óraterve (NAT 2020)	171
3.1.7.5.	Reál gimnáziumi osztály óraterve (NAT 2020).....	172
3.1.7.6.	Eurofakt gimnáziumi osztály óraterve (NAT 2020)	173
3.1.8.	Az évfolyamok óratervei és a felhasznált óra a tervezett csoportbontásokkal (NAT 2020)	174
3.1.8.1.	A 9. évfolyam óraterve a 2020/2021. tanévtől kezdődően (NAT 2020).....	174
3.1.8.2.	A 10. évfolyam óraterve a 2021/2022. tanévtől kezdődően (NAT 2020).....	175
3.1.8.3.	A 11. évfolyam óraterve a 2022/2023. tanévtől kezdődően a kötelezően- és szabadon választott tantárgyak óraszámai nélkül (NAT 2020).....	176

3.1.8.4.	A 12. évfolyam óraterve a 2023/2024. tanévtől kezdődően a kötelezően- és szabadon választott tantárgyak óraszámai nélkül (NAT 2020).....	177
3.1.8.5.	Összes óra a négy évfolyamon a 2023/2024. tanévtől kezdődően a kötelezően- és szabadon választott tantárgyak óraszámai nélkül (NAT 2020)	178
3.1.9.	A 11. és 12. évfolyamon, a szabadon tervezhető órakeret terhére választható érettségi felkészítő órák (fakultációk) a NAT 2013 alapján, utoljára a 2019/2020. tanévben induló osztályokra vonatkozóan	179
3.1.10.	A 11. és 12. évfolyamon, a szabadon tervezhető órakeret terhére választható érettségi felkészítő órák (fakultációk) a NAT 2020 alapján, először a 2020/2021. tanévben induló osztályokra vonatkozóan 180	
3.1.11.	A „fakultáció” választásra vonatkozó szabályok a 2019/2020. tanévben és korábban induló osztályokra vonatkozóan (NAT 2013).....	181
3.1.12.	A „fakultáció” választásra vonatkozó szabályok a 2020/2021. tanévtől induló osztályokra vonatkozóan (NAT 2020).....	181
3.1.13.	Választható, egyéb tanórán kívüli foglalkozások	182
3.1.14.	A tervezet szerint csoportbontásban tanított tantárgyak (tanévenként fenntartói engedélyhez kötött) 183	
3.2.	Az aktuális pályázati kötelezettségeinkből és partneri viszonyunkból adódó szakmai kiegészítések (VI.).....	184
3.2.6.	LanguageCert módszertan	184
3.2.7.	„EFOP 3.2.6-16-2016-00001 A tanulók képességkibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben	184
3.2.8.	Az idegen nyelv-oktatás módszertanának megújítása összhangban a nevelési-oktatási céljainkkal	185
4.	A KOLLÉGIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA (A TEMATIKUS CSOPORTFOGLALKOZÁSOK HELYI TERVE MELLÉKLETBEN: VII.) .	187
4.1.	Bevezetés.....	187
4.2.	A kollégium működésének belső feltételrendszere.....	188
4.2.1.	Személyi feltételek, elvárások	188
4.2.2.	Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások.....	189
4.2.3.	Intézményi összetevők.....	190
4.2.4.	Kapcsolatrendszerünk.....	190
4.3.	Elvek.....	191
4.3.1.	A kollégium alapvető nevelési alapelvei, céljai, küldetés	191
4.3.2.	Nevelési alapelveink, amit a fenti értékek határoznak meg	192
4.3.3.	A kollégium nevelési céljai	193
4.3.4.	Jövőképünk.....	193
4.3.5.	A tanulók életrendje, tanulása, szabadidőjük szervezésének pedagógiai elvei	194
4.3.6.	A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek elvei.....	195
4.3.7.	A tanulók önálló életkezdését elősegítő tevékenység elvei	196
4.3.8.	A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei	196
4.3.8.1.	A közösségi élet.....	196
4.4.	A Kollégium pedagógiai tevékenységének szerkezete.....	198
4.4.1.	A kötelezően biztosítandó foglalkozások rendszere, szerkezete.....	198
4.4.1.1.	Felkészítő foglalkozások elvei a kollégiumban	198

4.4.1.1.1.	Tanulást segítő foglalkozások	198
4.4.1.1.2.	Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások	199
4.4.1.1.3.	Csoportvezetői foglalkozások.....	199
4.4.1.1.4.	Tematikus csoportfoglalkozások	199
4.4.1.2.	A kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások	200
4.4.1.3.	A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások	201
4.4.1.4.	A szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások.....	201
4.4.2.	Témanapok, témahetek, projektek	201
4.4.3.	A kollégiumi élet szervezése	202
4.4.4.	Pedagógiai felügyelet	203
4.4.4.1.	A kollégium zavarmentes működésének biztosítása céljából az ügyeletes nevelőtanár feladatai 203	
4.4.4.2.	A kollégiumi élet szervezése során a kollégium vezetőjének a feladata.....	203
4.5.	A kollégiumi nevelés eredményessége, feladatok, tevékenységkategóriák	204
4.5.1.	A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése	204
4.5.1.1.	Tanulásiirányítás, tanulásszervezés	205
4.5.1.2.	Hátrányos helyzetű tanulók szervezett felzárkóztatása, tehetséggondozása, társadalmi beilleszkedésük segítése	206
4.5.1.3.	Tehetségek kiválasztása, tehetséggondozás, tehetségvédelem	207
4.5.2.	Szociális kompetenciák fejlesztése	208
4.5.3.	Az önálló életkezdés támogatása	208
4.5.4.	Az egészséges életmód, a környezettudatos magatartás kialakításának segítése.....	209
4.5.5.	A társadalmi, gazdálkodási jártasságok fejlesztése – vállalkozói kompetencia.....	212
4.5.6.	A pályaeorientáció segítése	212
4.5.7.	A kollégium hagyományai és tovább fejlesztésének terve	213
4.5.8.	A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység	214
4.5.9.	Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái, eredményessége.....	214
4.6.	A sajátos nevelési igénnyel (SNI), a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel (BTM) összefüggő fejlesztési elvek a kollégiumban	215
4.7.	A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke	216
5.	ELJÁRÁSRENDEK.....	217
5.1.	A Békéscsabai Andrassy Gyula Gimnázium és Kollégium belső ellenőrzési rendje (munkavállalókra vonatkozóan)	217
5.1.1.	A folyamatba épített belső ellenőrzés célja	217
5.1.2.	Az ellenőrzés típusai.....	217
5.1.3.	A belső ellenőrzést végző kollégák, az ellenőrzés szintjei	217
5.1.4.	Az ellenőrzés formái, eszközei	218
5.1.5.	A belső ellenőrzés területei:	218
5.1.5.1.	Nevelő oktató munka ellenőrzése (I.)	218
5.1.5.2.	Tanügyigazgatás (II.).....	219
5.1.5.3.	Adminisztratív feladatok (III.).....	219
5.1.5.4.	A működtetéssel kapcsolatos feladatok (IV.)	220
5.1.5.5.	Az intézmény PR-tevékenysége, kapcsolattartás a partnerekkel (V.).....	220
5.1.6.	Az ellenőrzést követő, feladatok intézkedések	220
5.2.	Panaszkezelés.....	221

5.2.1.	A panaszkezelés rendje.....	221
5.2.2.	A panaszkezelés lépcsőfokai	221
5.2.3.	A panaszkezelési eljárás	222
5.2.4.	A panaszkezelés szintjei	223
5.2.5.	Panaszkezeléssel kapcsolatos határidők	223
5.2.6.	Panaszkezelés tanuló esetében.....	224
5.2.7.	Panaszkezelési eljárásrend az alkalmazottak részére.....	224
5.3.	Kiemelt stratégiai célok a következő 5 évben.....	225
6.	DIGITÁLIS TANREND PROTOKOLL (DTP) - GIMNÁZIUM	227
6.1.	Preambulum	227
6.2.	Kommunikációs rend	228
6.3.	Tanítás-tanulás folyamata	229
6.4.	Iskolai mulasztások rendje	232
6.5.	A DTP feladat-és felelősség köre	233
6.5.1.	A tanuló feladata.....	233
6.5.2.	A szaktanár feladata.....	233
6.5.3.	Az osztályfőnök feladata	234
6.5.4.	A munkaközösség-vezető feladata	234
6.5.5.	A szülő feladata	234
6.5.6.	Az intézményvezetés feladata.....	234
7.	DIGITÁLIS TANREND PROTOKOLL (DTP) - KOLLÉGIUM.....	235
7.1.	Tantermen kívüli digitális távoktatás bevezetése esetén az intézményvezető és a kollégiumvezető rendkívüli kollégiumi munkarendet rendel el, melynek értelmében:	235
7.2.	A Pedagógiai Program mellékletei	237
7.2.1.	Tantárgyszerkezet - gimnázium (I. sz. melléklet – jelen dokumentumban: 3.1)	237
7.2.2.	A magasabb évfolyamba lépés, a továbbhaladás feltételei tantárgyanként (II. sz. melléklet)	237
7.2.3.	A középszintű érettségi vizsga témakörei tantárgyanként (III. sz. melléklet)	237
7.2.4.	Az emelt szintű érettségi felkészítések követelményei (11-12. évfolyam) (IV. sz. melléklet)	237
7.2.5.	Helyi tanterv követelményei tantárgyanként (V. sz. melléklet – intézményi honlapon)	237
7.2.6.	Aktuális pályázati kötelezettségeinkből és partneri viszonyunkból adódó szakmai kiegészítések (VI. sz. melléklet - jelen dokumentumban: 3.2).....	237
7.2.7.	A tematikus csoportfoglalkozások helyi tanterve – kollégium (VII. sz. melléklet).....	237
7.3.	Érvényességi rendelkezések.....	237
7.4.	Fenntartói többletkötelezettség	238
8.	VÉLEMÉNYEZÉSEL KAPCSOLATOS NYILATKOZATOK.....	239

A Békéscsabai Andrássy Gyula Gimnázium és Kollégium Pedagógiai Programja

1. A BÉKÉSCSABAI ANDRÁSSY GYULA GIMNÁZIUM ÁLTALÁNOS HELYZETE, CÉLJAI, FELADATAI

1.1. Rövid történetünk 1855-től napjainkig

Iskolánk több mint másfél évszázados múltra tekinthet vissza. Békéscsabán sokáig egyedül képviselte a gimnáziumi oktatást, a város legnagyobb hagyományokkal rendelkező gimnáziuma. A mai nevén 2008. július 10. óta folytatja tevékenységét.

Jogelődje az egykori Rudolf Főreál Gimnázium, amely az evangélikus egyház irányítása alatt álló fiúgimnázium volt és a Lorántffy Zsuzsanna Leánygimnázium. A fiúgimnázium 1952-től 1957-ig Rózsa Ferenc nevét viselte, ebbe olvasztották be a leánygimnáziumot. 1957-ben a két iskolát összevonták, és így működött az egykori fiúgimnázium épületében 1994-ig, mint Rózsa Ferenc Gimnázium. Akkor költözött át a jelenlegi helyére a szépen felújított és kibővített Andrássy úton lévő egykori Nagy Sándor József nevét viselő laktanyaépületbe.

Az elmúlt évtizedek folyamán olyan értékes szellemi tőkét halmozott fel, amely országosan is ismert és elismert iskolává emelte. Diákjainkat tágas tantermek, előadók, szaktantermek sora várja. Számítógépterem, könyvtár, tornaterem, sportudvar, modern technikai berendezések segítik az oktatást. Iskolánk udvara nagyon szép, gyönyörű platánfái, füves, virágos területei barátságossá, otthonossá teszik környezetünket.

Az iskola területébe illeszkedően működik két felújított kollégiumépületünk. Ez az intézményrész is két korábbi kollégium jogutódjaként jött létre: a Szilágyi Erzsébet Középiskolai Leánykollégium és a Kulich Gyula Középiskolai Fiúkollégium összevonása után 1996-tól 2007-ig Deák Ferenc nevét viselte, de azóta intézményegységként hozzánk tartozik. Intézményünknek egy tanéven keresztül a neve Rózsa Ferenc Gimnázium és Kollégium volt, azóta mai nevén működik.

Intézményünk minden elődintézmény hagyományaira büszke. Ugyanakkor tudjuk és vállaljuk, hogy e hagyományok közül a legerősebb, a legtöbb egykori diákot érintő hagyomány a Rózsa Ferenc Gimnáziumé, és ez még sokáig így is marad. Ezeket a „rózsás” hagyományokat és az erre épülő szeretetét az iskolának mi továbbra is ápolni fogjuk. Továbbra is számítunk egykori diákjainkra és várjuk őket épületünkben érettségi találkozóikon és más rendezvényeken.

A 2008. évi névváltoztatás reményeink szerint az utolsó lesz az intézmény történetében belátható időn belül. Éppen ezért szándékunk az volt, hogy az új névadó ne csak egyszerű névadója

legyen az intézménynek, hanem épüljön be az iskola hagyományrendszerébe is Andrassy Gyula történelmi szerepének, jelentőségének a hangsúlyozása. Ennek megfelelően alakítottuk ki az intézmény jelképrendszerét. A gimnázium udvarán szobrot emeltünk a névadó tiszteletére.

1.2. Jelképeink

1.2.1. Zászlónk

- A zászló leírása

A zászló méretei: 150x90 cm

Színei: Alapszíne világoskék, amely azonos Békéscsaba Megyei Jogú Város zászlójának színével keretezett. A felirata aranszínű. Szegélye nemzetiszínű farkasfogazással.

Ábrái: Mindkét oldalán Békéscsaba Megyei Jogú Város címere van rajta.

A felirat szövege mindkét oldalon a címer felett: Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzata; a címer alatt: Andrassy Gyula Gimnázium és Kollégium.

Magyarázat

A zászlót a korábbi fenntartó, Békéscsaba Megyei Jogú Város Közgyűlése adományozta. Ebből következik a zászló alapszíne, a város címere, mint egyedüli ábra és az adományozás megnevezése. A névadó és a szegélydíszítés a nemzeti hovatartozás fejezi ki. Az intézményi név jelzi azt is, hogy a gimnázium és a kollégium egy intézményben működik. (A régi iskolazászlóinkat az intézmény megőrzi, és méltó formában helyezi el.)

1.2.2. Címerünk

Fehérrel (ezüsttel) és zölddel balharántozott, kissé kerekített oldalú háromszögű címerpajzs. A címerkép szerepét két felirat tölti be. A fehér (ezüst) pajzsmező felső részén (a pajzsfőben) sárga (arany) színnel a Békéscsaba felirat szerepel. A színek címertani jelentése a következő: az ezüst a béke és őszinteség, az aranyé a nagylelkűség. A címerkép másik eleme az AGK felirat, amely a címerpajzs címertani jobb felső sarkától indulva átlósan helyezkedik el és ugyancsak sárga (arany) színű. Pajzstartója jobbról és balról sárga (arany) színű olajfaág. A címer köriratában felül címertani értelemben jobbról bal felé az intézmény neve található, alul pedig felülről lefelé 8, a címerpajzs háromszögének csúcsa felé haladva egyre növekvő ötágú csillag, a 9. csillag (a legnagyobb) közepén, a háromszög csúcsa alatt található. A címer köriratának színe zöld.

A címerleíráshoz fűzött értelmezés

Az intézmény névváltoztatása miatt a gimnázium eddigi címeréből indultunk ki. (A kollégiumnak nem volt saját címere, így nem volt mit figyelembe venni.) A cél volt az is, hogy minél többet megőrizzünk a régi címer hagyományos elemeiből. A régi gimnáziumi címerből így az alábbi elemeket őriztük meg: a címerpajzs alakja, harántozása, a fehér (ezüst) színű felső rész és a pajzstartó a korábbival megegyezik.

Hagyományt elevenít fel a címer egy korábbi gimnáziumi címerből azzal, hogy a fenntartó város nevét a köriratból beemeltük a címerpajzs pajzsfőjébe, ezzel nagyobb hangsúlyt adtunk neki. Hagyományt őriz az intézmény nevének címerképbeli betűformája is, mert hasonló a korábbi címer RFG feliratának betűformájához.

A pajzsmező alsó részének kék színét zöldre cseréltük: (Címertani jelentése: remény, öröm, szerelem, hűség) Ennek indokai:

- az Andrásy-család családi címerében is szerepel ez a szín
- nemzeti identitásunkhoz is hozzátartozik, hisz ez nemzeti színeink egyike is
- az arannyal jól kiegészítik egymást
- jobban kifejezi az intézmény külső megjelenését.

A körirat alsó részének csillagai pedig azt az utat jelképezik, amely a mai intézmény kialakulása felé vezetett. Így a címertani baloldalon lévő csillagok a Rudolf és a Lorántffy gimnáziumokat, az egykor ide tartozó szakközépiskolákat és a Rózsát, a címertani jobboldalon lévő csillagok pedig az Áchim L. András, a Kulich Gyula, a Szilágyi Erzsébet és a Deák Ferenc kollégiumokat jelképezik. Az alul, középen lévő legnagyobb csillag pedig a körirat felső részében olvasható új nevet, az Andrásy Gyula Gimnázium és Kollégiumot szimbolizálja.

1.3. Önismeret és feladat-felismerés a 21. században

- I. Minden kor új kihívásokkal állítja szembe emberét. Egyént és közösséget, eszmét és intézményt egyaránt. A mai magyar gyerekek közgondolkodásában a „*homo universale*” helyett, az alkotó, szellemi munka nélküli siker, a „középszerűséggel is ki lehet tűnni” elve egyre mérvadóbb. Egy arab közmondás szerint: „*az emberek inkább kórukra, mint az apjukra hasonlítanak*”.

Nem gyengébb képességűek a mai gyerekek a korábbi generációkhoz képest. Információk dzsungelje, folyamatos technikai forradalom veszi őket körül. Dzsungelben el lehet tévedni, forradalomban pedig álmokat kergetni. Megújulással és nyitottsággal

lehet a minőségre motiválni őket. A pedagógus ismérve, hogy készen áll a megújulásra. A világ trendjeit tudnia kell beépítenie munkájába. Az a tanár, aki elzárkózik az újításoktól és gondolati megújulásra képtelen, nem tudja felmérni diákja valós szükségleteit és igényeit. Ebben az esetben nincs felemelés, magunkkal ragadás, a tudásomj felszínre hozatala, tehát nincs motiváció. És a gyerekek gondolkodnak és érdeklődnek - leginkább az ember, önmaguk iránt. Semmit nem szeretnének jobban, csak megismerni valamit Magukról. Erről is szól a kamaszkor. Akkor tekinthetjük felnőtteknek magunkat, ha önértékelésünkkel önismeretet nyerünk. A fragmentáció, az érzelmek, az időérzékelés, a szocializáció olyannyira felgyorsult; az ingerek olyannyira nagy tömegben érnek bennünket, hogy változik az emlékezet kultúrája. Az érzelmek szürkülnek és szűkülnek. Emlékezetiparral van már dolgunk. Elektronikus és nyomtatott tartalmak árasztanak el minket. Ami utat nyit a gyerek felé, az élménybeliség, az élmény lehetősége. A tanóra: a bizalomra épített életre nevelés színhelye. A Széchenyi féle „*belső csend*” meghallásának, a közös hallgatóságnak a helye. Az önismeret a polgárosodás folyamatának egy lényegi momentuma. A feladat-felismerés, a feladat-megtalálás.

- II. A Békéscsabai Andrassy Gyula Gimnázium és Kollégium Békés megye és Békéscsaba Megyei Jogú Város egyik legelismertebb oktatási-nevelési intézménye. Egy mentalitás, egy gondolatvilág, egy iskola-ethosz fenntartója és tovább vivője. Az iskola akkor jelent gyökereket, alma matert, ha tartalommal van megtöltve. Akkor lesz hívószó és brand. A tartalmakat, ugyanúgy ahogy az iskolát mindig újra és újra ki kell találni. Erre a feladatra csak a jövőt fürkészni igyekvő, önmagával és a korviszonyokkal is kompromisszumot kötni tudó ember képes. A pedagógiát az optimizmus szelleme vitte sikerre. A kettő ugyanaz. A pedagógia-keresés az optimizmus fel nem adása. A pesszista és a szkeptikus nem pedagógus. Nem lehet az.
- III. Gróf Andrassy Gyula (1823-1890) a 19. századi polgári Magyarország kitüntetett figyelmet érdemlő politikusa. Egy idealista ember, egy sokrétű elme, aki megállta a helyét a realitások talaján is. Egy olyan személyiség, aki meg akarta érteni azt a helyet és időt, ahol élnie adatott. Így lett egy kiegyező, államépítő menedzser. A szabadságharcos, aki konszenzust vállalt fel, az ellensúly szerepét öltötte magára és hazatérte után harcot indított saját hiúságával szemben is. A jövő fürkészése kompromisszumot igényel. Nem lemondást a múlttól, hanem átmentését, azaz a jelenbe integrálását a jövő felé. Az intézmény közössége számára ez Andrassy Gyula munkásságának üzenete,

ezért történelmi - az idő vasfoga által rostált gondolkodásformánkban megragadt, beakadt - az ő munkássága. Kompromisszumot kötött és épített. Tovább vitte a liberális reformkori hagyományt és a '48-as nemzettudat kultúráját abban a pillanatban, amikor az öt korábban halálra ítélt Ferenc József fejére tette a szent koronát a budai Mátyás-templomban. A gimnázium kultúráját szükséges a 21. századi civilizációba átmenteni, hiszen az ideális iskola nem kíván mást, csak iskola lenni.

IV. Egy kamasz gyermek életében rendkívül meghatározó életszakasz a középiskolai évek. Amikor egy közösség részévé válik, öntudata érlelődik, gondolatvilága a tetőre hág. A szélsőségektől eljuttatni a gyermekeket a türelemig és a feladat-felismerést kicsalogatni, bizony emberpróbáló hivatás.

Az AGK és a néhai RFG úgy tudta kivívni elismertségét és respektjét, hogy igazodott a korviszonyokhoz. Igazodni azonban csak úgy lehet, ha előzőleg felismerjük az igazodás szükségességét. Ennek az intézménynek mindig is volt történelmi helyérzéke, definiálni tudta, hogy mi a műveltség. Most arra van szüksége, hogy megőrizze mindazt, ami gimnáziummá teszi és hogy meglovagolja a korszellem fuvallatait.

Mit kell átmentenünk?

- A gimnázium SZENTÉLY. A tudásátadás szentélye, ahol a bizalom útját kövezik ki.
- A gimnázium VÉGVÁR. Ahová a hétköznapi eposzokat és az érzelmeket hordjuk össze. Hogy az offline világ is igaznak tűnjön.
- A gimnázium ABLAK. Kitekintés a világra, utazás a tudás elrablására. Ahol élethossziglani leckét fogalmaz együtt a kalózkodásra tanár és diák.
- A gimnázium TÜKÖR. Az önmagunkba pillantás, a feladat megtalálása végett, hogy megéljük az életet és ne csak túléljük.

Az iskola történelmi képződmény. Gondolatok rétege. Az átmentett fundamentumra a 21. századi gyermek igényei rakják a következő sort. A habarcsot pedig mi, tanárok simítjuk. A küldetésünk: kőre kő.

V. A jövő sikeres gyermekei a kreatív, a lényeglátó és a kritikus gyermekek lesznek. A hasonló attitűdök, személyiségjegyek és képességek kialakítását a kockavetésként összedobott szülői gének, a szülői otthon, a kortárs környezet és az iskola befolyásolja. Mit kell tudnia egy gimnáziumnak a 21. század elejének világ- és emberképéről?

1. A kreatív gondolkodást és a technológiai előrelépést a fantázia, a képzelet szüli. Éppen ezért vigyázva, óatosan kell a ráció terhével közeledni a gyerekhez.

Adva van a kamasz saját érdeklődése, a szülői elvárások, a kortárs környezet, a tudományos-innovatív világ lehetősége. A 15. századi gyerekeknek is kaotikus volt a 15. századi környezet, de akkor a felnőttek nem tévelyedtek tömegesen. Az állandóan változó trendek és divatok búvóhelyet és álarcot nyújtó világában küzdelmes a tükörbe is belenéző, önkereső gyerek felfedezése. Nincs kész ember, kész személyiség, pláne kamasz- és ifjúkorban. Az autonóm személyiség lényegi momentuma az értékítéletein nyugvó szabadon választó akarata. Értékítéleteit akkor tudja meghozni biztonsággal, ha tisztában van önmagával, örökségével, adottságaival, sajátosságaival.

2. Az okos eszközök használata nő. Az információdzsungel és a technikai forradalom álmokergetése identitásvesztést eredményez. Az egyén még azelőtt atomizálódik, mielőtt személyiséggé válna. Egy arab közmondás szerint: *„az emberek inkább korukra, mint az apjukra hasonlítanak”*. Identitást a többszörös identitás kezd nyújtani: a „valóságos” és a „virtuális” tranzakció. Az egyén fokmérője már nem az ész és az értelem. Nem az önkifejezés, hanem a haszon - ami hasznot hajt az innovációnak és fogyasztást ösztönöz. Minden gyermeki ideálkép, amely a saját világában növekedik, a pillanatban ragadható meg. A 21. század elején a médiumok befolyása abban is megnyilvánul, hogy sérül az időérzékelés. Több világ lakosai, időtlen időben élnek, ami folyamatosan gyorsul. A technikai innováció leárnyékolja számukra mindazt, amiből az nem húzhat hasznot. A gyerekeknek az emberközömbösségét kell megszüntetni. És ők ebben partnerek, a legjobb tanítványok, mert semmi másra nem vágnak, mint hogy érezzék: nincsenek egyedül. Fontos annak tudatosítása, hogy a gyerek érezze, jelenlegi belső világa is érdekli. A 21. században, a szocializáció és az időérzékelés egyre változóbb helyén, nevelni nemcsak, hogy nem sikerülhet a neveltek örökségének és vágyainak ismerete nélkül, de nem lehet a segítségük nélkül sem.
3. A bizalom építésének útját ugyanakkor egy növekvő nyugtalanság övezi. A kíváncsiság olyan fokú eluralkodása, ill. terhessége, ami egyre inkább a virtuálisnak kedvez. A kommunikációdömping alakította mediatisztált társadalmakban emocionális és pszichés változások állnak elő, egy változó idegrendszer szimp-tómáit látjuk magunk előtt. A tapasztalás intenzívebben alakul, mint több száz évvel korábban. Lényegre törő gondolkodás, praktikusabb életszemlélet a vele-

járója ennek az intenzitásnak. Minél gyorsabban, minél több mindent egyszerre, egy helyen: üzeni, fotót megosztani, ismerkedni. A gyerek tudatának szerkezeti változása egy olyan szülőképet és nemzedékképet generál, ami a szülőnek ismeretlen és a mintaadás-mintakapás mind a két fél számára kérdőjeleket alakít ki. A szerepkészletek változnak, ahogy változik a társadalom közgondolkodása és pszichés ellenálló képessége. A túl korai öntudat erősíti az introvertálódásra való hajlamot és gyengíti a társas kommunikációt. A fordított szocializáció, az öntudat és az öntudatosodás a hiúságot növeli, a konfliktusokat növeli, a generációk közötti párbeszéd lehetőségét csökkenti.

4. Miért olyan népszerű ma a pszichológia szak a végzős diákok előtt? A kíváncsi gyerek szeretné megtalálni önmagát. Az információdzsungel és a technikaforradalom méregfogait szeretné kihúzni. Az érző, lelkiismeretes ember egyre érdekesebb, az érzelmek megfigyelése egyre kíváncsibb. Hiánycikké kezd válni az érzelmi intelligencia. Fejlesztése a társadalmi érzékenységet növeli és az önismeret felé vezet. A klasszikus gimnáziumi nevelés-oktatás a 19. század világában teljessé vált ki. Addig gimnázium egy gimnázium, míg az értelmi képzés mellett az érzelmi fejlesztésre is gondolt. Egyébként szellemi munkásokat fog nevelni és nem értelmiséget. De a neveléshez hívószó, minta, szimbólum szükségeltetik. Mindez egy hangulatot kell, hogy kialakítson a hagyomány átmentése érdekében. Ha öröklődik, akkor átmentődött. És akkor kultúrának nevezheti magát.

2. A GIMNÁZIUM NEVELÉSI PROGRAMJA

„Az ember, mint feladat nyomul a világba, öröklött tulajdonságaitól, a kockavetésésként összedobott szülői génekből kell harmonikus egyéniséget kibontania; a társadalom is feladatokkal fogadja: egyéniségéhez – családban, nemzetben – szerepet kell teremtenie. A legértékesebb szellemi tulajdonságnak én éppen ezért a feladatfelismerést s a megoldásukhoz – erkölcsi kibontakozásukhoz – szükséges szívósságot tartom, mely az emberből a maga s a világ javára, a legtöbbet licitálja ki”.

(Németh László)

2.1. Adatok

Az intézmény hivatalos neve és címe	Békéscsabai Andrassy Gyula Gimnázium és Kollégium 5600 Békéscsaba, Andrassy út 56.
Az intézmény OM azonosítója	028374
Ellátott feladatok:	4 évfolyamos gimnáziumi nevelés-oktatás, kollégiumi nevelés-oktatás
Fenntartó:	Békéscsabai Tankerületi Központ 5600 Békéscsaba, Kiss Ernő utca 3.
Alapító neve és címe:	Emberi Erőforrások Minisztériuma 1054 Budapest, Akadémia utca 3.

Az intézmény Pedagógiai Programja az alábbi dokumentumok figyelembevételével készült:

- **2011. évi CXC. törvény** a nemzeti köznevelésről
- **110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet** a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- **51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet** a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
- **20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet** a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- **326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet** a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról
- **100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet** az érettségi vizsga vizsgaszabályzatának kiadásáról

- **16/2013. (II. 28.) EMMI rendelet** a tankönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről

A Nemzeti Alaptanterv szükségessé teszi az intézmény stratégiai és operatív dokumentumainak tervezését. Az intézmény vezetése irányítja a folyamatterv készítését, melyben meghatározzák az iskolában folyó nevelő-oktató munka kereteit és tartalmát, valamint az érettségien kívüli vizsgák rendszerét. A stratégiai tervezést szorgalmazza az ország demográfiai helyzete is. Iskolánkat nem fenyegeti az országosan csökkenő gyereklétszám, ennek ellenére figyelemmel kísérjük a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett adatokat. A hozzánk érkező diákok jelentékeny része a sikeres központi felvételi megírását követően kerül intézményünkbe. Osztályaink

- Általános gimnáziumi osztály (A);
- Emelt óraszámú biológia és emelt óraszámú történelem osztály – kötelező központi felvételi (B);
- Humán gimnáziumi osztály (C);
- Reál gimnáziumi osztály – kötelező központi felvételi (D);
- Eurofakt gimnáziumi osztály – kötelező központi felvételi (E).

Az intézményvezetés kiemelt feladata, a nevelés-oktatás összes szereplőinek bevonásával, a közös megegyezésen alapuló demokratikus elvek mentén történő sajátos arculat kialakítása. A pedagógiai programunk tartalmazza azokat a célokat, feladatokat, amelyeket meg kíván valósítani. Az iskola vezetése rendelkezik azzal a prognosztikai szemlélettel, amely szükséges ahhoz, hogy reális, megvalósítható célokat tűzzön ki. A rendszeres ellenőrzések, a kommunikációs klíma, a reflektív szemlélet, szükség esetén a korrekciókban megfogalmazottak teljesítése lehetővé teszik a pedagógiai tevékenység színvonalának emelését, a nevelést meghatározó aktuális és jövőorientált célok és feladatok követését. Ugyanakkor a szervezeti kultúrát a változó ember-és nevelésképhez is szükséges igazítani.

A szülő, a diák, a munkaerőpiac az iskola eredményes működését várják el, a fenntartó részéről a hatékonyság is fontossá válik. Az intézményvezetés feladata, az adott forrásokból a lehető legjobb eredményt produkálni. Az iskolai működés eredményességének hosszú távú hatása a tanulók iskola utáni helytállása, az iskola jó híre, keresettsége, a továbbtanulási mutatók, a fegyelmezett munka és a versenyeredmények. Az intézményvezetés, az eredményességi tényezőket menedzselési szempontból is értékeli, az eredményességet befolyásoló tényezők között jelentőséget tulajdonítanak a munkafegyelemnek, a pedagógusok munkaidő-terhelése közötti egyenlenségek enyhítésére.

Az intézményvezetés összetétele:

- általános intézményvezető-helyettes (tanügyigazgatás, titkárság vezetése, nyomtatványok és iratkezelés ellenőrzése, tantárgyfelosztás és csoportbontás elkészítése, érettségi vizsgák szervezése, OKTV versenyek szervezése, fakultációs stúdiumok szervezése, KRÉTA adminisztráció);
- tanügyigazgatási-szervezési intézményvezető-helyettes (tanügyigazgatás, órarend, helyettesítési rend, túlóra nyilvántartás, KRÉTA adminisztráció, technikai dolgozók ellenőrzése, rendezvények szervezése, koordinálása)
- nevelési-szervezési intézményvezető-helyettes. (közösségi szolgálat ellenőrzése, nyelvvizsga partnerintézménnyel kapcsolatos feladatok koordinálása, technikai dolgozók ellenőrzése, alapítványi kapcsolattartó, pályaeorientációért és a külső kapcsolatokért felelős, rendezvények szervezése, koordinálása).
- kollégiumvezető.

Az intézmény vezetése heti rendszerességgel ülésezik, elemzik az előző héten történeteket, szükség esetén korrekciót hajt végre. A vezetői értekezleteken mindenki kifejti álláspontját, konszenzusos, kiérlelt döntések születnek. Első körben az előző hét eseményei kerülnek górcső alá, ahol reflektíven közelíti meg az intézmény vezetése a történeteket. Második körben az emailrend, a feladatok szétosztása következik, majd az aktuális hét feladatának kijelölése és a felelősségi körök meghatározása. A vezetésen belül a feladat-, hatáskör és felelősség-megosztás tisztázott.

A Nemzeti alaptantervben megjelenített értékeket és elveket, valamint fejlesztési feladatokat és tartalmakat követő, a célokat megvalósító tanulás és tanítás a helyi tantervek alapján, az iskola pedagógiai programja szerint történik.

A Nemzeti alaptantervben megfogalmazott kompetenciák:

1. Anyanyelvi kommunikáció;
2. Idegen nyelvi kommunikáció;
3. Matematikai kompetencia;
4. Természettudományos kompetencia;
5. Digitális kompetencia;
6. Szociális és állampolgári kompetencia;
7. Kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia;
8. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség;
9. A hatékony, önálló tanulás.

2.2. A gimnázium működésének feltételrendszere

Helyi nevelési rendszerünk az évtizedek folyamán, a hagyomány- és szokásrendszer átörökítésével, a pedagógusok és az alkalmazottak többszálú kötődésével alakult ki. Értékrendszerében a tanári teljesítmény a minőségi követelmények, a hagyománytisztelet előkelő helyet foglal el. Ezen értékek mentén szerveződött az iskola, ez határozza meg a személyközi kapcsolatokat, a nevelőtestület közvéleményét, ez határozza meg a jó belső együttműködést. Intézményünkben a tanárok egy része elsősorban szaktanárként határozza meg magát, azonban szép számban vannak olyan kollégák is, akik szívesen dolgoznak team munkában egy közös célért. A tananyagmennyiség elsajátítása mellett törekednünk kell olyan nevelési értékek kialakítására, mint a konstruktív életvezetés, amely két kritériumnak is megfelel, egyrészt közösségfejlesztő jellegű, de az egyén fejlődését is elősegíti, vagyis önfejlesztő.

Nevelési célok:

- Az erkölcsi nevelés
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- A családi életre nevelés
- A testi és lelki egészségre nevelés
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- Fenntarthatóság, környezettudatosság
- Pályaorientáció
- Gazdasági és pénzügyi nevelés
- Médiatudatosságra nevelés
- A tanulás tanítása
- Az eredményes tanulás segítésének elvei
- Képesség-kibontakoztató felkészítés

A nevelés annak a társadalmi elvárásnak a teljesítésére törekszik, hogy az egyént felkészítse magasrendű szociális funkciók ellátására, meghatározott minőségű társadalmi aktivitásra. Az intézményvezetés szorgalmazza a tanárok közötti együttműködés fejlesztését, a pedagógusok bevonását az iskolai élet mindennapjait meghatározó döntések megvitatásába, közös programok szervezésével. Kéthetente a nevelőtestület minden tagja részt vesz a vitafórumon, ahol lehetőségük van a szabad véleménynyilvánításra. A szakértő, szaktanácsadó kollégák szívesen

segítik a minősítés előtt álló pedagógusokat, kis csoportokban osztják meg a portfólió készítésével kapcsolatos tapasztalataikat. Tevékenységük a közösségfejlesztésen túl a tanári munka eredményességére is hatással van. Az intézmény pedagógusaira többségében jellemző a problémafelismerő, problémamegoldó attitűd. A tantestületben megvan a közös akarat és a képesség a megszokott gyakorlatok módosítására, új megoldások, eljárások keresésére és alkalmazására, az állandó megújulásra.

A pedagógusok a tanulók problémáinak megoldása érdekében rendszeresen esetmegbeszélő foglalkozást tart pszichológus, valamint segítő szakember bevonásával. A pedagógusok egyértelműen a problémaközpontú, a gyerekek helyzetének javítását felvállaló irányultság mellett foglalnak állást. Az intézményben rendszeres a pedagógusok és a pszichológus közötti konzultáció, a pszichológiai-mentálhigiénés szemléletet igyekeznek a pedagógiai munka folyamán intenzíven érvényesíteni. Honlapunkon közzétettük a Békéscsabai „SOS Telefonos Lelkiségegy Szolgálat” telefonszámát is, amely a nap 24 órájában elérhető: 06-66-447-334. Az iskolában fejlesztő pedagógusok is dolgoznak, akik egyéni és kiscsoportos fejlesztő munka révén segítik a szakértői véleménnyel rendelkező diákok iskolai előmenetelét, lemaradásaik pótlását, ugyanakkor hozzájárulnak a tanulási zavarral küzdő gyerekek sikeres iskolai beilleszkedéséhez is.

A hatékony tanuló-megismerési technikák elsajátítása lehetővé teszi a tanulók jobb megismerését, szükségleteik, igényeik, érzelmeik feltérképezését. Az iskolai együttműködést segítik a különböző kooperatív tanulási helyzetek, amelyek nemcsak a csoportközi viszonyokat javítják, hanem pozitív hatásuk megmutatkozik a tanulói teljesítményben is. Célunk a pozitív osztálytermi klíma, a gyerekek humán szükségleteire való odafigyelés, a toleráns, a gyerekek igényeit méltányoló empatis bántásmód. Az előítéletek leküzdése, a tolerancia, a tanulók iránt tanúsított megértés alapszemlélet, amelyet a pedagógusok viselkedésén keresztül modellként élnek meg a tanulók. Az empatis bántásmód önmagában véve is motiváló, és pozitívan hat a tanulási folyamatra.

Célunk, a család és az iskola közötti partnerségre, igen komolyan építő, partnerközpontú szemlélet megvalósítása. Támogatjuk a „A Szülők Öregdiákok Alapítványa” által szervezett bált, melyen helyi szintű közéleti személyiségek is részt vesznek. A szervezésben komolyan részt vállalnak a szülők, és ezt a tanári közösség nagy megelégedéssel fogadja.

Tanítványaink évente számos országos, megyei és helyi szintű versenyen vesznek részt, ahonnan nagyon szép eredményekkel térnek haza. A sportban is jeleskednek, öregbítve iskolánk hírnevét. Diákjaink a külföldi kirándulások során bővíthették nyelvtudásukat, és általa betekintést nyerhettek más népek gondolkodásmódjába és szokásaiba is. A szakmai munka eredm-

nyessége egyben felelősség is, nevelőtestületünk kultúrájának része a kapcsolatrendszer kitágítása, a jó gyakorlatok megosztása. Az iskola a Békéscsabai Pedagógiai Oktatási Központ bázisintézménye.

Iskolánk a társadalmi igényekhez rugalmasan alkalmazkodó intézmény, ahol a szülő kliens és partner egyaránt. Tanítványaink családi háttere többségében jó, mely pozitív, fejlesztő hatással van a tanulók előmenetelére. A sérült családokból érkező tanulóknak megfelelő lelki segítségnyújtást biztosítunk, a különleges bánásmódot igénylő tanulók egyéni adaptív nevelésben részesülnek. A pozitív érzelmeknek, az elfogadásnak rendkívüli jelentősége van, hiszen az érzelmileg élvezhetőbb szituációk egy közösségben a kapcsolatok javulását és az egyéni teljesítmények növekedését eredményezi. Gyakori, hogy nemzedékek váltják egymást családokon belül; a „rózsás” szülő előszeretettel küldi gyermekét egykori iskolájába.

A tantestület valamennyi tagja mélyen azonosul az iskola céljaival, vállalt feladataival, valamennyien elfogadják és fontosnak tartják a tantestületen belüli, egymást segítő, fejlesztő, állandó megújulásra törekvő, kollegiális légkör kialakítását. Az együttműködés nyomon követhető a pedagógiai tapasztalatoknak, megfigyeléseknek a cseréjével, a szakmai munkaközösségek együttműködésével, a belső továbbképzések, műhelymunkák működtetésével.

A gimnázium szervesen illeszkedik a helyi társadalomba. A fenntartóval hivatalos és kiegyensúlyozott együttműködésben dolgozunk. Szakmai önállóságunk biztosított. Környezetünk területileg tág, a térségből hozzánk járó tanulók lakhelyén működő önkormányzatok és más szervezetek mellett az általános iskolákhoz fűződnek elsősorban kapcsolataink. Együttműködésünk zavartalan, a kapcsolatokat kölcsönös érdeklődés valamint érdekazonosság jellemzi.

A gimnázium az előbbieken felvázolt helyzetelemzés alapján fogalmazza meg pedagógiai programját. Olyan dokumentumot kívánunk készíteni, amely távlatokban is érvényes, és meghatározza a gimnázium gyakorlati pedagógiai munkáját. Reményeink szerint meg tudjuk fogalmazni a tanári testület egységes szemléletére építő stratégiát, cél- és feladatrendszert, a nevelés-oktatás folyamatát, tartalmát, szervezeti formáit és módszereit.

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka színvonala lehetővé teszi, hogy a tanulók érdeklődésüknek, tehetségüknek és szorgalmuknak megfelelően megszerezhessék azokat a kompetenciákat, amelyek lehetővé teszik a felsőoktatásban való továbbtanulásukat.

2.3. A nevelő-oktató munka eszközei, feltételrendszere

2.3.1. Tárgyi eszközök, feltételek

2.3.1.1. A gimnázium épített környezete

Belvárossal érintkező területen, közforgalmi tengelynek számító útvonalon, a helyközi közlekedés végállomásaihoz néhány percnyi távolságra fekszik.

Udvarunk gazdagon parkosított, külső sportlétesítményekkel szolgálja a gimnázium tanulóinak és a kollégium lakóinak kényelmét és komfortérzetét.

Az iskolaépület együttese és a kollégiumok épületei építészeti kor szerint több mint 100 évesek, 1996-ra felújítva kerültek középiskolai hasznosításra.

- Komfortfokozatuk teljes mértékben közművesített (felújított víz, csatorna és elektromos hálózat). Egyedi központi fűtése gázenergia felhasználásával történik.
- Tágas oktatási és szabadidős terek, a felhasználói igényekhez alkalmazkodó beépítettség mellett kellemes életteret nyújt a diákoknak és a felnőtteknek is.
- Tanulói számára igény szerint kollégiumi elhelyezést és menzai étkeztetést biztosít.
- Az elmúlt közel két évtizedben az intenzív igénybevétel és a természetes elavulás miatt egyre több a probléma épületeinkkel, amivel a fenntartónak az épület – működtetőnek előbb-utóbb érdemben foglalkozni kell.

2.3.1.2. Tanterem-ellátottság

Osztályteremek száma: 20

Szaktanteremek száma: 8

Csoportfoglalkozásra alkalmas kisterem száma: 7

Egyéb oktatás célját szolgáló helyiségek

Ebédlő

Tornaterem – külön épületben

Könyvtár

Nagyszabású közös rendezvények színhelyéül is használható az ebédlő-színházterem épülete. Itt szervezzük az iskolai élet jeles rendezvényeit: diák programokat, ünnepélyeket, nagyobb előadásokat. Itt működik Mladonyiczky Bélának – a gimnázium egykori tanárának – hagyatékát (szobrok, kisplasztikák, érmék) őrző dísztermünk is. A Mladonyiczky-terem. szakmai előadások, konzultációk, kiállítások gyakori helyszínéül is szolgál.

A tanterem ellátottságunk egészében elegendő és megfelelő. A kivételt a tornaterem jelenti, amely méretei miatt nem képes biztosítani a téli testnevelési órák megtartását. Ez akadályozza az alapfeladatok ellátását is, amely a mindennapos testnevelés bevezetésénél súlyosbodó működési zavarok forrása.

Az iskolai környezet, az egy före jutó 10 négyzetméteres térrel, tágas és kényelmes.

2.3.1.3. Taneszközök, oktatástechnikai eszközök, szertári állomány

Az alapvető oktatási eszközök tekintetében az iskola ellátottsága egyre kevésbé kielégítő. Az informatikai eszközpark folyamatos bővítésre szorul, melynek pénzügyi lehetőségei korlátozottak.

2.3.2. Személyi feltételek

A gimnázium emberi és szellemi erőforrásait a hagyományos négyosztályos gimnáziumi szerkezetre és pedagógiai kultúrára felkészült és berendezkedett nevelőtestület, valamint az oktatás ügyviteli feltételeit biztosító közalkalmazottak alkotják.

A nevelőtestület általánosítható pedagógiai felfogása és kultúrája a követelménytámasztás szükségességét pártolja, s ezt a gyakorlati munkájában (nevelési-oktatási tevékenységében) következetesen érvényesíti.

Iskolánk és kollégiumunk nevelőtestülete szakmai felkészültség, pedagógiai elkötelezettség tekintetében céljának tekinti a legmodernebb ismeretek átadását, a folyamatos önképzést, a korhoz igazodó nevelési feladatok teljesítését.

A nevelőtestületben az átlagéletkor évről évre nő. A nemek arányát tekintve a nők többségben vannak. A pedagógiai munkát segítő közalkalmazottak fele férfi.

A nevelőtestület továbbképzése folyamatos. Célunk a szaktanári ellátottság szinten tartása és a pedagógus munka minőségének megőrzése, javítása. Ezért fejleszteni kell a nevelőtestület pedagógiai-módszertani kultúráját, ha lesznek ilyen típusú továbbképzések, akkor azokat fogjuk előnyben részesíteni. A nevelőtestületi értekezleteken, munkaközösségi fórumokon növeljük az ilyen témákkal kapcsolatos belső konzultációkat. Nevelőtestületünk szakmai felkészültsége egészében jónak mondható. A módszertani kultúra azonban folyamatos fejlesztésre szorul, a világ változik, új technikák alakulnak ki a tudás átadására és a kompetenciák fejlesztésére. A másik ok, hogy ma nagyobb a különbség a felnőtt társadalom és a tizenévesek világlátása között, mint bármikor korábban. A módszertani kultúra folyamatos fejlesztése alól ezért nincs kibúvó senki számára, aki meg akarja őrizni pedagógiai hatékonyságát a tanári pályán.

A pedagógusok és közalkalmazottak életkörülményei, bérhelyzete az országos állapotokat tükrözi.

2.4. A Nemzeti Alaptanterv céljaiból következő feladatok

2.4.1. Általános alapelvek

Az intézmény kiemelt pedagógiai célja az új tudástartalmak beemelése a mindennapi nevelési-oktatási folyamatba, a szakmódszertani megújulás és a 21. század ember- és világképének integrálása, tudatosítása a napi oktató-nevelő munkában. Az intézmény nevelőtestülete és vezetése abból a pedagógiai-pszichológiai alapvetésből indul ki, hogy a 9. évfolyamba érkező diákjaink, életük harmadik nevelési-oktatási szakaszába (9-12. évfolyam) lépve a serdülés egy olyan pontjához érkeznek, ahol egy új környezetben kell számukra biztonságot és egyben lehetőséget biztosítanunk önmaguk további megismerése és ez által a feladat-felismerésük ki-kristályosítása számára. Minden gyermek önmaga szobrása. A 14-18 éves korosztálynál jelentős változások történnek nemcsak a kognitív pszichológia területéről nézve, hanem az érzelmi világ megismerésében és feldolgozásában is. Nagyon hektikus és szeszélyes lehet a kamaszgyermek reakciókészlete. Introvertált személyiségjegyek mellett az ellenkező pólus is domináns szerepet ölt. A gyermekek álarcokat húznak magukra, de az álarcban is önalkotó munkában vannak. Az intézmény pedagógusainak kötelessége és felelőssége az önalkotás munkájában a diák segítése. Mindez együttesen, együtt-tanulásban realizálódhat. A fordított szocializáció már a „Z” generációnak is jelentős előnye és érvkészlete volt. A motiváltságát is az segítheti hatékonyan, ha a diákjaink érzik, hogy érdekel minket, hogy hol is tartanak most az önalkotásban. Ugyanakkor az intézmény pedagógusai a gyermekek számára mintaként kell, hogy szolgáljanak. Olyan mintaként, akik az eszmeválasztásaikat is segítik.

Tanórákon, foglalkozásokon a transzverzális kompetencia-fejlesztésre törekszünk, mely az élethossziglani tanulás paradigmájából indul ki. Minden tanóra, tantárgy és műveltségi terület közös nevezője: a gyermekeket meg kell tanítani tanulni.

Az intézmény gimnáziumi jellegéből adódóan az érettségire és felsőoktatás rendszerébe való bekerülésre és bennmaradásra készít fel. Így tudja ellátni azt a hosszú távú lokális és nagyobb perspektívát tükröző célt, hogy a jövő értelmiségi utánpótlásának bázisa maradjon.

9. évfolyamon az új gimnáziumi és kollégiumi környezetbe való integrálódás, a társas kapcsolatok és társas kommunikáció megalapozása az elsőrendű feladat. Osztályfőnökök és szaktanárok egymás munkáját segítve igyekeznek a személyiségjegyek feltérképezésére, a diá-

kok családi szocializációs közegének a megismerésére. Kiemelt szerepet kapnak a kezdő évfolyamon a szülői értekezletek, az osztályfőnöki órák. Az osztályfőnöki és kollégiumi munkaközösség közös tanácskozásai.

A 10-11. évfolyam a serdülés és az önalkotó-önkereső munka egy-egy szélsőségesebb évfolyama. A gyermekek énképére a web2 virtuális tere és a média befolyásolása még jelentősebb hatást gyakorol. A biztonságos iskola-környezet 9. évfolyambéli kialakítására a kamaszkor egy-egy lázadása a válasz. Ezen a két évfolyamon szükségeltetik a gyermekeket a szélsőségektől elvezetni a türelemig.

A 12. évfolyam kiemelt pedagógiai célja a sikeres pályaorientáció végpontjához, a választáshoz való elkísérése a diákoknak.

A nevelési-oktatási célok (testi-lelki egészségre nevelés, kommunikációs kultúra kialakítása, konstruktív életvezetés követelményeinek kialakítása, a nemzeti- és európai azonosságtudat kialakítása) a négy tanéven keresztül tanórákon és foglalkozásokon folyamatosan jelenik meg. Minden tantárgy közös nevezője a kommunikáció fejlesztése, az önmegismerés segítése, a 21. századi emberkép megismertetése. Ezek mellett a tartalmi követelmények egy-egy nevelési-oktatási cél mélyebb megismeréséhez nyújtanak fogódzót. Jelentős segítség a kollégiumi nevelés jelenléte. A folyamatos eszmecsere, a kollégiumi foglalkozások és programok négy tanéven keresztül még erősebb tartalommal töltik meg a gimnáziumi nevelő-oktató munkát.

Az intézmény nevelőtestülete és vezetése eltökélt a 21. század kihívásaira reagálni tudó, azokra megfelelni képes, versenyképes, kreatív pedagógiai-szakmai gyakorlatok alkalmazására. A projektoktatás, a projekt-hetek programjától nem zárkózik el az intézmény. Az élmény-pedagógiai megközelítést is magunkénak valljuk, ez irányú konkrét előre lépések megtételének tervezése folyamatosan zajlik. Valljuk azt az alapelvet, hogy a projektoktatás módszere, egy-egy projekt-hét és/vagy témahét szervezése mind a tanuló, mind a pedagógus motiváltságát növeli. A jókedv és a bizalom együttesével a felelősségvállalás tudatosítását fejleszti. Építi a társas kommunikációt, számos szociális kompetenciát fejleszt. Olyan képesség-fejlesztéssel és tartalmi megújulással társul, mint a közös cselekedtetés, a kreatív problémamegoldás, egy-egy téma több szempontú megközelítése, a lényeg centrikus és összefüggéseket feltáró gondolkodás, a kooperáció és a team-munka, valamint a tantárgyköziség elve.

A projekt-szemlélet gyakorlati megvalósításának lehetőségeit az intézmény nevelőtestülete a bevezetésre kerülő új Nemzeti Alaptanterv nevelési-oktatási célkitűzéseinek, pedagógiai feladatainak tudatában vizsgálni fogja.

Intézményünkben a projekt szemlélet hagyományosan jelen van a különböző rendezvényeinken. (Összreál, Rózsa-fesztivál, stb...).

A hatékony erkölcsi nevelés kulcsa a kölcsönös bizalom légkörében megvalósított interaktív morális kommunikáció. Azáltal, hogy a gyermekek fontos témákról komoly beszélgetésekben és vitákban vesznek részt, kifejlődnek bennük, a társadalmi életben való aktív és konstruktív részvétel kompetenciái. Növekszik intellektuális önbizalmuk és javul önértékelésük. Megtanulják, hogy hogyan vizsgálják meg az őket érintő témákat, hogyan alakítsák ki saját morális nézeteiket, hogyan gondolkodjanak logikusan, hogyan támasszák alá megfelelő érvekkel saját álláspontjukat, hogyan figyeljenek másokra és tartsák tiszteletben mások véleményét. Az erkölcsi nevelésben alkalmazott értékelés soha nem lehet minősítés, mert itt a pedagógiai érték a személyiségben keletkezik. A valóban értékelhető mozzanatok a gyermeki tevékenységben keresendők és általában a tanulói teljesítménnyel azonosíthatók. A diák számára nagy motiváló erő, ha biztatjuk, és elismerjük a személyes teljesítményét. Az elismerés mindig újabb teljesítményekre sarkall, s ez a természetes öngerjesztő folyamat mind az oktatás, mind a nevelés számára kedvező. A korszerű nevelés középpontjában a gyermek kognitív világmodelljének szociálisan életképessé fejlesztése áll. Az emberi magatartást irányító morális cselekvés csak akkor lehet konstruktív, ha képes mind az egyéni, mind a társadalmi szempontokat mérlegelve dönteni. A helyes döntéshez viszont egy olyan szilárdérték alap szükséges, amelynek betartásához ésszerű okokból ragaszkodunk és ezt másoktól is hasonlóan elvárhatjuk. Konszenzus bármely kérdésben csak akkor jöhet létre, ha van közös morális nyelv és van hozzá megfelelő érvelési kultúra is. A személyiség fejlesztés (perszonalizáció) folyamatában fontos nevelőmódszer a barátságos viszony és az őszinte kritika. Autoritás és termékeny együttműködés nélkül nem létezik humánus és eredményes iskola.

2.4.2. Fejlesztendő tanulói kompetenciák

2.4.2.1. Az emberi élet felbecsülhetetlen érték!

Az iskolai élet szereplőinek kötelessége minden körülmények között óvni ezen értéket (életvédelem, bátorság, empátia, jóakarát, önfeláldozás, segítőkészség)

Nevelési célok:

- Az erkölcsi nevelés
- A családi életre nevelés
- A tanulás tanítása
- A testi és lelki egészségre nevelés
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- Fenntarthatóság, környezettudatosság

Feladatok:

- ÉletMentő applikáció alkalmazásának elsajátítása;
- elsősegélynyújtás, újraélesztés technikájának ismerete;
- véradása fontossága;
- a fogyatékkal élők elfogadása, segítése;
- a terhesség megszakítás lelki és fizikai veszélyeinek megismerése;
- tűzvédelmi, balesetvédelmi szabályok ismerete;
- tudatmódosító szerek veszélyei;
- a megfélemlítés (bullying) prevenciója;
- flóra, fauna megfigyelése, védelme;
- segély- és krízistelefonszámok ismerete.

Módszerek, eszközök, helyszínek:

- közösségi programok, preventív előadások;
- az előzetes tapasztalatok, ismeretek bővítése új információkkal;
- projekt módszer, új tartalmak, tantárgyak fejlesztése;
- 50 órás közösségi szolgálat teljesítése;
- gyakorlati együttműködés más intézményekkel;
- „Erdeivándor” program.

2.4.2.2. Elfogadás, tolerancia, bizalom

Az emberi személy nemtől, életkortól, társadalmi-, faji- és vallási hovatartozástól független érték, minden körülmények között megilleti őt a tisztelet és méltóság (bizalom, elfogadás, érték-tudat, önfegyelem, tisztelet, tolerancia).

Nevelési célok:

- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- Az erkölcsi nevelés
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- Médiatudatosságra nevelés

Feladatok:

Kritikai gondolkodás kialakítása, a média manipulációjának való ellenállás kialakítása, több forrásból való tájékozódás igényének kialakítása.

- az információ szűréséhez kapcsolódó kompetenciák fejlesztése;
- a lájkvadász oldalak megismerése,
- az álhírijelenség lélektani okainak megértése.
- a kulturális másság megértése, elfogadtatása,
- az esélyegyenlőség elvének a tisztelete,
- vallási, humanitárius, nemzeti és más értékek megismerése.

Módszerek, eszközök, helyszínek:

- történelmi megemlékezések, múzeumlátogatások;
- digitálizáció témájához kapcsolódó projektek, programok;
- önismereti csoportok, közösségi programok szervezése;
- tantárgyközi kapcsolat – média, etika, művészetek tantárgy, osztályfőnöki óra.

2.4.2.3. A család, közösségi életre nevelés

A családnak, mint a társadalom alapsejtjének és a kisebb-nagyobb dimenziókban felfogott társadalmi közösségeknek védelme (felelősségérzet, figyelmesség, kötelezettségvállalás, közösségi szellem, megbocsátás, nemzettudat).

Nevelési célok:

- A családi életre nevelés
- Az erkölcsi nevelés
- Médiatudatosságra nevelés
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- Állampolgárságra, demokráciára nevelés

Feladatok:

- az iskola közösségben a konfliktuskezelő irányelvek és folyamatok alkalmazása;
- a felnőtté válás jellemzői, a családtól való leválás előkészítése:
- közösségfejlesztés folyamata:

Módszerek, eszközök, helyszínek:

- osztályfőnöki órák;
- megyei, városi és iskolai szintű rendezvények;

- nemzetközi kapcsolatok ápolása, együttműködés partnerekkel;
- az érzelmi intelligencia fejlesztése.

2.4.2.4. Személyes szabadság

A jogok egyenlő érvényesítésének és a mindenkit megillető személyes és cselekvési szabadság védelmének elve (etikai érzék, igazságosság, kongruencia, méltányosság, önérvényesítés).

Nevelési célok:

- Gazdasági és pénzügyi nevelés, pénzügyi tudatosság
- Pályaorientáció
- A tanulás tanítása
- Az eredményes tanulás segítésének elvei
- Képesség-kibontakoztató felkészítés
- Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Feladatok:

- A pénzpiac/tőkepiac működésének ismerete
- Vállalkozási ismeretek és adózás;
- Pályaorientáció és a pályatanácsadás;

Módszerek, eszközök, helyszínek:

- ABS „Andrássy Business School” gazdasági mentorprogram;
- Nemzeti Pályaorientációs Portál: <https://palyaorientacio.munka.hu/>;
- Békés Megyei Kormányhivatal Társadalombiztosítási és Foglalkoztatási Osztályai;
- Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat
- Asszertív, önérvényesítő viselkedés és kommunikáció.

2.4.2.5. Testi, lelki egészség

Az egészség megőrzésének, a természeti környezet megóvásának továbbá a harmonikus testi, lelki fejlődés biztosításának védelmét fejezi ki (aktivitás, harmónia, nyitott gondolkodás).

Nevelési célok:

- A testi és lelki egészségre nevelés
- Médiatudatosságra nevelés
- A tanulás tanítása
- Az eredményes tanulás segítésének elvei

- Képesség-kibontakoztató felkészítés

Feladatok:

A sport és rendszeres testmozgás pozitív hatásainak tudatosítása:

- hozzájárul valamennyi szerv és szervrendszer optimális működéséhez;
- az önismeret magasiskolája,

Az önálló tanulás tanítása, mert a flow élmény lelki harmóniához és boldogsághoz vezet.

- válasszunk kihívást jelentő, teljes koncentrációt igénylő, de nem lehetetlen feladatokat;
- alakítsunk ki nyugodt környezetet, szüntessük meg a zavaró tényezőket;
- diákjaink csak egy tevékenységre összpontosítsanak, merüljenek el a feladatokban;
- dolgozzanak meghatározott időciklusokban;
- gyakoroljanak rendszeresen, ne adják fel, tanuljanak hibáikból;
- gondolkodjanak el azon, hogyan lehetnek hatékonyabbak;
- élvezzék a befektetett munka gyümölcsét.

Módszerek, eszközök, helyszínek:

- digitális tananyag népszerűsítése az önálló tanuláshoz;
- diákolimpiai és egyéb sportversenyeken való részvétel;
- megyei és országos tanulmányi versenyeken való részvétel;
- kreativitást igénylő versenyek szervezése;

2.4.2.6. Fenntarthatóság, környezettudatosság

Munkaszeretetre, karitativitás fontosságára, mértékletességre, helyes gazdálkodásra, környezettudatosságra nevelés.

Nevelési célok:

- Az erkölcsi nevelés
- Pályaorientáció
- Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
- Gazdasági és pénzügyi nevelés
- Az eredményes tanulás segítésének elvei
- Fenntarthatóság, környezettudatosság
- Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

- A családi életre nevelés

2.5. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapjai

Nem egy (1) valóság, számszerűleg sem egy (1) tér - idő vesz minket körül. Egy tizennégy éves diák elé - saját érdeklődési köréből kitekintve - egy átláthatatlan környezet tárul. Sok esetben a szülők már nem képesek koherens és agilis válaszokat adni. A tudás, ami a „történeti helyérzék” ismeretéhez kell, egyre kevésbé működik mind a hagyományos 17-19. századi tudományos - fogalmi módszer segítségével, mind a 20. századi technikai innovációval. A kreatív gondolkodást, a technológiai előrelépést a fantázia, a képzelet szüli. Ugyanakkor a ráció megannyi ismeretével pakoljuk meg a gyerekeket, és vágyainkkal. Vigyázva, óatosan kell a ráció terhével közeledni a gyerekhez. Adva van a kamasz saját érdeklődése, a szülői elvárások, a kortárs környezet, a tudományos - innovatív világ lehetősége. Mindez a modernitás velejárója, a felfuttatott haladáseszme hozadéka. A 15. századi gyerekeknek is kaotikus volt a 15. századi környezet, de akkor a felnőttek nem tévelyedtek tömegesen.

Egész generációk összezavarodnak. A gyerek saját reakcióival, ingereivel, az ún. lázadásával vagy nem tud mit kezdeni, vagy ami rosszabb: nem is lázad. A tehetség az önmegvalósító akarat, ami „későn” érésel is párosul, és abban realizálódik. Ugyanakkor a tehetség téved is el a legkönnyebben! A középiskola az ön(meg)mutatás és/vagy képmutatás útjára lépő egyéniség helye és ideje is. Az állandóan változó trendek és divatok búvóhelyet és álarcot nyújtó világában küzdelmes a tükörbe is belenéző, önkereső gyerek felfedezése - felfedeztetése. Egy esszenciális sűrűsödés a középiskola, ahol a tantárgyak az élet, az „igazság” ambivalenciáinak, cezúráinak és paradoxonjainak nagy példatára - majd életfilozófia, melyet az ember teremtett magának, hogy mint örök kamasz: lázadni, megújulni, haladni tudjon. Nincs ugyanis kész ember, kész személyiség, pláne kamasz - és ifjúkorban. Szerepkényszer van, ahol nincs tükör, nincs önmagával önmagában, lelki egysége hiányt szenved: tévelyeg. Az esszenciának idő kell és segítség, hogy az élet ízesítője az árnyaló - cizelláló akarat és a kíváncsi megismerés legyen.

Mi jellemzi az identifikáció folyamatát, milyen ma az identitás?

A digitális eszközök használata nő, birtoklásuk már szükségszerű. Hiányérzetet alakít ki, az „okostelefon”: drog. A fikció és a valóságos megkülönböztetésének igénye mindig is kihívást jelentett, de ilyen - mennyiségi és minőségi - intenzitásban növekvő technikai eszközállomány, és ezen eszközök birtoklásának fanatizmusa nem jellemezte egy technikatörténeti korszak emberét sem.

A virtuális skizofréniás állapot komoly kihívás, ugyanakkor a csoportképződés alapja is a kétlaki szerepjátszás. Az új közösség a játéknak, mint közös élménynek a közössége. Az információdsungel és a technikai forradalom álmokergetése identitásvesztést eredményez. A 19 - 20. század eszméinek üresedése, állagőrző szerepkörre való redukálódása az egyedüliséget, az identitását kereső magányosságot előlegezi meg. Az egyén még azelőtt atomizálódik, mielőtt személyiséggé válna. A média lassan csöpögteti fogyasztói szájába az „újabb termék” nektárját. Megkívántatja vele, reklámozza. Az ember mindig kíván valamit - most kívántatják, hogy kívánjon. Önmagát felejtse el, ne ismerje meg, lépjen ki önmagából, érzékeléséből. Így demokratizálódik a depresszió és a skizofrénia. A magányosság érzete egyre szélesebb spektrumon jelentkezik, és a személyiségalakulást zsarolja.

A KSH adatsorait figyelve látható a hagyományos családi kötelékek lazulása: a gyermekvállalás tartós párkapcsolat nélkül növekedik, nő az élettársi kapcsolat és az egyszülős gyerekek száma. A szociális, a gazdasági, a társadalompolitikai okok mellett egy pedagógus számára a legfontosabb, hogy az ezredelő valóságos, hűsbavágó bizalomhiányát felismerje.

A „web2” virtuális tere a közösségi identitást alakítja. Majd a virtuális világ megismertet önnön magaddal - a hozzád hasonlókkal! Itt a 21. század (poszt)modernizációs kísérlete, az új szocializmus. Mivel közösséget épít, érzelmi gazdagságra, kreatív képalkotásra van szükség. Az identitás alapja: a világokba át - és átlépő megismerő személyiség. A szabadság eszméje, a nemzet eszméje, az ész eszméje nem abban hasonlatos, hogy mint eszmék kölcsönösen hatnak egymásra és alanyukra, hanem éppen abban, hogy már egyik sem hat úgy, mint amennyire gondolni véljük. A társadalmi, a politikai hasznosságot és a haladás szolgálatát kezdi felváltani önmagunk minél egyedibb, kreatívabb szolgálata.

Az iparszerű emlékezetben tájékozódni kívánó igyekezet igényének iskolai tanításában határokat kell felvillantani, a kontrollt, a reflektív életszemléletet közelíteni a gyerekekhez. Mindezt úgy, hogy a digitális eszközeik és a különböző virtuális tartalmak átveszik az emlékezet és az emlékeztetés feladatát. De kontroll nélkül, felelőtlenül! A felelőtlen emlékeztetés felelőtlen érzelmi világgal, önzéssel, érzelmi - lelki hadviseléssel párosul. Ezen érzelmek túlcsoordulása az egyén önmagából való kilépését jelenti és az önismeret igénye megszűnik. Az önmagából kilépő érzelmi világ szélsőségesen individuális - akinek misztifikált és/vagy cinikus történet-szemlélet kell. A konstruktív életvezetéshez szükséges kívánalmak ezúton nem képesek egy közös nevezőben megállapodni. A 20. századi gondolatdömping ömlik az információdömpingbe, a narrációk rengetegébe. Mindennek a demokratizálódása és elbürokratizálódása a legfőbb kihívás. Annyi emlékezet van, ahány narratívája van. És mindez piacosodott: termék lett.

A feladat, hogy a termékben is az emberit mutassuk meg, és azt, hogy végtére is az emberért van.

Jelen történeti helyünk a kreatív gondolkodás, helyzetfelismerés és cselekvés tere. Az asszociációkat életre kell segíteni és felismertetni a gyerekekkel, hogy azok az Övéik. A képességfejlesztésben a képzettársításnak nagyobb szerepet kell kapnia. Annál is inkább, mert a képmutató digitális technika olyan képekkel is ostromolja (szórakoztatás gyanánt), amit már előző generációk is megkaptak. Az 1970-es vagy az 1990-es évekbeli érzékenység más kompetenciákat, más minőségű kognitív funkcióhasználatot igényelt és más imaginárius gondolkodásnak volt a sajátja. Mind a felejtés, mind az emlékezés struktúrája változik - a kommunikáció és a virtuális tér a lelkiismeret szerepére apellál. Mindezek leginkább a gyerekek fantáziaalakító impulzusaira hatnak ki.

A bizalom építésének útját a 21. században egy növekvő nyugtalanság övezi. A kíváncsiság olyan fokú eluralkodása, ill. terhessége, ami egyre inkább a virtuálisnak kedvez. A tapasztalás intenzívebben alakul, mint több száz évvel korábban. Lényegre törő gondolkodás, praktikusabb élet - és történet szemlélet, melynek „windows”-a mindaz, ami a gyerekeket foglalkoztatja. Minél gyorsabban, minél több mindent egyszerre egy helyen: üzeni, fotót megosztani, ismerkedni - lehet ez fragmentáció, de lehet az időtlen ember alkalmazkodási képességének zsenialitása is. A lényegre törő gondolkodás eluralkodását is jelzi a legnépszerűbb virtuális enciklopédiának a használata. Korábban a „felesleges ismeret” fogalma jórészt ritkábban használt volt. A feleslegesség érzete jelentős kihívás ma a pedagógia számára. A módszer, a „hogyan” kérdése kulcsmomentum már a „Z” generáció számára is. A „miért”-re is így kapnak választ. Miért szükséges mindez? Miért tanuljam meg? Mit érek én ezzel a jövőben? A türelmetlenségüket, a „tantárgy” feleslegességének érzetét is elhessegetjük: ha megértik, hogy önmagukról van szó. És a tükörbe belenézni mindig hasznos és érdekes. Az információdömping, a reflektálatlanság növekedésével a türelmetlenség túllép az örök „luxus és teher” kamasz kiváltságán. A 21. század elején már nem egy életkori sajátosság, hanem egy generáció veleszületett adottsága mindez. A „szélsőségektől a türelemig” eljutásának a folyamata - melyet a középiskolában kell segíteni - még inkább felértékelődik. Önmagunk ismeretének lehetősége életkorilag előbbre került.

A gyerek tudatának szerkezeti változása egy olyan szülőképet és nemzedékképet generált, ami a szülőnek ismeretlen, és a mintaadás-mintakapás mind a két fél számára kérdőjeleket alakított ki. A szerepkészletek változnak, ahogy változik a társadalom közgondolkodása és pszichés ellenálló képessége. A túl korai öntudat erősíti az introvertálódásra való hajlamot és gyengíti a társas kommunikációt. A tehetséggondozás és a hátránykompenzáció között ma egy gimnáziumban nem lehet szignifikáns különbséget tenni.

A demográfiai adatok mellett a gyerek - tanár értékviszony hasznossági ollója tovább nyílik. Nem a gyerek értéknövekedése, hanem az oktató devalvációja a probléma. A fordított szocializáció, az öntudat és az öntudatosodás a hiúságot növeli, a konfliktusokat növeli, a generációk közötti párbeszéd lehetőségét csökkenti.

Az autonóm személyiség lényegi momentuma: értékítéletein nyugvó szabadon választó akarat. Értékítéleteit akkor tudja meghozni biztonsággal, ha tisztában van önmagával, örökségével, adottságaival, sajátosságaival. A reláción dől el a hivatásérzet, ahol kiteljesedhet az individuum felelősséggel párosulva.

Az érdeklődés állandó fenntartása a gyerekekben nem kizárólag a tanár, nem a szülő, inkább környezete és önmaga segítségével valósítható meg. A tantárgyak tanításának a nagyon sokszor és sokféle módon megfogalmazott céljai közül engedjék meg kiemelni az alázatra, az empátiára és az eszmeválasztás kristályosítására törekvő igyekezetre nevelést. A cselekvő embert az alázatos és empatikus választónak kell megelőznie. Amennyiben a választási relációban a gondolat erős pozíciókkal rendelkezik, megtörténhet a megvalósítható cselekvés fejlesztése. Az intuíciónak, a beleélésnek, a belső képalkotásnak közvetíteni kell, és a cselekedet érvényre jutását kell szolgálnia. A rejtőzködő emberideált lassan, türelemmel kell kibontani, vigyázni, nehogy bujdosásra kárhoztassuk.

A gyerek érzelmi életére nem apellálni kell, hanem fejleszteni, hogy az eszmeválasztást egyszerűsítsük. Mentór Télemakhosztól is tanul, az együtt-gondolkodás együtt-tanulásban realizálódik. És nemcsak a digitális kompetenciáról van szó. Emberismeretet ugyanúgy közvetít a diák mifelénk, olyan ismeretet, melyet az Ő kreatív, türelmetlen idegrendszere párol le. Mindez nélkül nem sejthető meg a diák-érdeklődés misztikuma és fejlesztendő kompetenciáinak sora. A vonzalomban mutatkozik meg az elevenség, és az ehhez való viszonyulásban mutatkozik meg a pedagógiai felelősség. Az eleven erő és a képzelet az „isteni szikra”, a „bilincsnélküliség”. A felvilágosító ráció gyorsan lelohaszthatja ezt az elevenséget. Akit idejekorán lebilincselünk, azt további inspirációjától, az önmegvalósítástól távolítjuk el.

Minden gyermeki ideálkép, amely a saját világában növekedik, a pillanatban ragadható meg. Nincs perspektívájuk, nincs meg az idő tudatos érzete. A 21. század elején a nagy (át)alakító médiumok befolyása és manipulációja abban is megnyilvánul, hogy nem is lesz meg ez az idő-érzékelés. Több világ lakosai, időtlen időben élnek, ami folyamatosan gyorsul. A technikai innováció leárnyékolja számukra mindazt, amiből az nem húzhat hasznot, amivel az nem tud kompatibilitást megalapozni. A globalizmus időversenye éppen az időt állítja parkoló pályára. Fontos annak tudatosítása, hogy a gyerek érezze, jelenlegi belső világa is érdek. El kell jutni oda, hogy engedje a pedagógusnak, hogy pedagógus legyen. Mindezt úgy, hogy Mi kérünk Tőle

segítséget belső világa és környezete megismeréséhez, hogy segítsen az eltévelyedett tanárnak eligazodni - hogy együtt keressék a gyerek szükségleteinek, adottságainak és sajátosságainak megfelelő utat. A 21. században, a szocializáció és az időérzékelés egyre változóbb helyén, nevelni nemcsak, hogy nem sikerülhet a neveltek örökségének és vágyainak ismerete nélkül, de nem lehet a segítségük - a gyerekek segítsége - nélkül sem.

Filozófiánk: **a gyerekekhez szabni az iskolát, és nem fordítva**. Az iskolánkban a kritikai gondolkodásra, a problémák hatékony elemzésére, a csapatmunkára és a kreatív gondolkodásra helyezzük a hangsúlyt.

Módszerek, perspektívák, alternatívák

- A projektmódszer
- Adaptív pedagógia
- A kooperatív és kollaboratív tanulás

2.6. A tanulás támogatása

Intézményünk elsődleges feladata, hogy tanulóinkból általánosan művelt, felsőfokú továbbtanulásra alkalmas, szakmáját, hivatását szerető és azt magas szinten művelő nemzedéket neveljen. Alapelvünk olyan kulturális tartalmak, ezáltal olyan egyetemes emberi és nemzeti értékek közvetítése, amely az értékválasztási szabadság hitelességével élni segít, és élni tanít, ezáltal szolgálva tanulóink szabad és teljes értékű személyiségfejlődését.

Intézményünkben folyamatos a pedagógusok módszertani képzése, mivel a sikeres önmegvalósításhoz szükséges tudás, olyan kompetenciák összességét jelenti, melyek birtokában az iskolából kikerülő tanulók megfelelnek a munkaerőpiac elvárásainak, s képesek lesznek az élet-hosszig tartó tanulásra. A tudás passzív átadása helyett a hangsúly a tanulók aktív részvételén van, a tananyagtartalmak csak a képességek fejlesztését szolgálják. A pedagógus tantárgya határait átlépve, a különböző tudásterületekhez tartozó ismeretek és készségek összekapcsolásával fejleszti a tanulók gondolkodását. Az önálló tanulás segítése alapfeladat, azonban a tanuló képességeihez kell igazítani a tananyagot. A motiváció és a magabiztosság e kompetencia elengedhetetlen eleme. A pedagógus által kijelölt és ellenőrzött, az önálló tanulást segítő online tartalmak a helyi tantervben megfogalmazott tananyagtartalommal összhangban történnek, melyeknek a fejlődésre gyakorolt hatásai az alábbiak lehetnek:

- motiválhatja az ismeretszerzést és az önálló tanulást,
- élményt nyújthat, mert a közvetített tartalom mellett az interakció lehetősége is adott,

- hatékonyan szolgálja a kutatásfejlesztést is, mely elengedhetetlen eleme a projektalapú oktatásnak.

Minden esetben felhívjuk tanítványaink figyelmét az internet és a közösségi oldalak biztonságos, etikus, és tudatos használatára.

A tanulóknak lehetőségük van a tanórákon, a projektnapok, a témákhoz szervezett események, tanulmányi kirándulások, iskolai rendezvények, táborok alkalmával a módszerek kipróbálására. A különleges bánásmódot igénylő tanulóval való foglalkozásra igaz, hogy, a tanulói sajátosságokhoz igazított tartalom megválasztásával, az egyéni haladási ütem figyelembevételével, és a pedagógus által alkalmazott egyéni módszerek tervezésével történik a képességek és készségek fejlesztése.

2.7. Egyénre szabott tanulási utak, a tanulói sokféleség figyelembevétele

Az alap- és középfokú képzés közötti átmenet zökkenőmentessége érdekében az iskolaválasztást megelőzően intézményünk nyílt napot szervez. A beiratkozások utáni gólyatábor, az első tanítási hónapban a csoportok formálódását segíti. A tanulók komplex személyiségének megismerését és a diagnosztikus méréseket támogató tanórák, projektek alkalmas arra, hogy segítsék a tanulók beilleszkedését.

A tanulás belső feltételrendszere, a tanuló biológiai és pszichés sajátosságai. A tanulás külső feltételrendszere a tanári sajátosságok, a társadalmi tényezők, a pedagógiai tényezők. Az intenzív tanulási módszerek kialakításához szükség van a kognitív képességek fejlesztésére, mint a megfigyelő képesség, a problémafelvetés, a koncentráloképesség, az emlékezés, az értő olvasásra való képesség, a kognitív sebesség, a lényegkiemelő képesség, az asszociációs képesség, a lánc konklúziók megfogalmazása, az analitikus gondolkodásra, az analógiás gondolkodásra, az induktív és deduktív gondolkodásra. A tanulói munkák elemzése alapján megismerhetjük a tanulók erősségeit, gyengeségeit. Fontos a gyerekek problémamegoldásának megfigyelése, gondolkodási folyamatainak megértése. A cél, minél több értékelési adat összegyűjtése a tanulókról, ennek tükrében, lehet a tananyag és tanítási módszereket megválasztani. A tanulási stratégiák és oktatási módszerek alkalmazása az életkori sajátosságok figyelembevételével történik.

Serdülőkor fejlődés – lélektani jellemzői:

- az érdeklődés a külvilágra irányul, a felfedezés, a megismerés vágya mozgósítja a gyereket;
- fokozatosan megváltozik a nemi szerep követelményrendszere;

- önállósági törekvés, a függő viszony lazítása, megkezdődik a szülőkről való érzelmi leválás;
- a szakasz vége felé az érzelmi - indulati életben feszültség, nyugtalanság lép fel, gyakran vezet konfliktusokhoz;
- csökken a dinamika, átmeneti érdektelenség, flegmatikus viselkedésmód, ÉN központú énkép kialakítása;
- központi probléma a pályaválasztásra és a partnerkapcsolatra való előkészület.

Ifjúkor fejlődés – lélektani jellemzői:

- viselkedésükre jellemző a vakmerőség, meggondolatlanosság;
- bekövetkezik a lelki személyiségbeli változás is;
- befejeződik a biológiai érés, kialakul a lelki harmónia;
- a megismerési folyamatok mindegyike magas fokot ér el;
- gondolkodásuk sok irányú, minden iránt fogékonyak, érdeklődésük széleskörű;
- az ingerekre gyorsan reagálnak, a valóságot reálisan figyelik, értékelik;
- jellemző a teljes szellemi érettség, az ambíció, a nagyvonalúság, az életkörülmények megváltoztatására vonatkozó hajlam;
- van önálló véleményük, igen fogékonyak az új dolgok iránt;
- beilleszkednek a társadalomba, felkészülnek a munka tevékenységére;
- a céltudatosság jellemzi őket, az életben a lelkesedés;
- magatartás és személyiségformáló tényező a barátság és a szerelem.

Kiemelt feladat a pályaorientáció, a saját érdeklődési területnek megfelelő továbbtanulási lehetőségek azonosítása. A kötelező 50 órás közösségi szolgálat, lehetőséget ad arra, hogy a tanuló élményszerűen is megtapasztalhassa egy-egy munkaterület sajátosságait. Diákjaink számára biztosítjuk az egyetemek által szervezett, nyílt napon történő betekintést, azonban a felsőoktatási intézmények egy része intézményünkben is tart eredményes tájékoztatást. A Békés Megyei Kormányhivatal gyakorlata, hogy évente előadást tart „Pályaoorientáció és a pályatanácsadás” témában. Lehetőség van különböző szakmák meghívott képviselőivel való beszélgetésre.

A különleges bánásmódot igénylő tanulókkal való foglalkozás követelményei:

- a tantárgyi tartalmaknak a tanulói sajátosságokhoz való igazítása;
- az egyéni fejlesztési tervek készítése, alkalmazása;

- a tanulók tehetségének, különleges nevelési-oktatási szükségleteinek biztosítása – tehetségmentor kijelölése;
- a szakvéleménybe foglalt szakember biztosítása, aki lehet gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, pedagógiai asszisztens, konduktor.

A sajátos nézőpont igényének megértése, a felzárkóztatás és az egyéni tanulási utak, az integratív oktatás-nevelés paradigmáját tartja az intézmény magára nézve a nevelés-oktatás egyik legnemesebb területének.

A differenciálás minden tanulócsoport esetén szükséges. Ebben segít a projektszemlélet, a drámapedagógia alkalmazása a tanulási-tanítási folyamatban, a kooperatív technikák alkalmazása, a csoportmunka, pármunka, illetve a személyes segítségnyújtás. A tehetséges tanulók esetében a tanulási fókusz és érdeklődés fenntartása a megfelelően motiváló feladatokkal lehetséges.

Esetükben teljesen eltérő tanulásszervezési módokat kell alkalmazni, mint az átlagos képességű diákokkal folytatott munka során. Igyekszünk számukra olyan tanulási – tanítási környezetet és feltételeket biztosítani, hogy eljussanak a tudás magasabb szintjére.

Az intézményben folyó szakmai munka színvonalát bizonyítják a következő tevékenységek:

- Erasmus+ az Andrássyban - Új utak, új lehetőségek diákjaink sikeréért a sokszínű Európában
- Az Andrássy Gyula Gimnázium és Kollégium az Oktatási Hivatal Bázisintézménye,
- Tehetségpont akkreditációval rendelkező intézmény vagyunk.

A tehetséggondozás formái:

- tanórai gazdagítás, dúsítás – kooperatív technikák,
- csoportbontásos tanórák,
- tanórán kívüli tevékenységek,
- egyéni és kiscsoportos fejlesztés,
- szakkörök, sportkörök, fakultációk,
- versenyek.

Projekt módszer az iskolánkban

Napjainkra az egyirányú ismeretközlés helyett a tanulási folyamat megszervezésére, támogatására, a diákok aktív részvételére helyeződik a hangsúly. A projekt módszer alkalmazásakor a kooperativitás, az együttműködés kerül előtérbe. A módszer lényege az, hogy a tanulók egy-

egy problémára megoldást találjanak, együtt munkálkodva több megoldási módozatban gondolkodjanak, egyéni képességeiket és készségeiket kipróbálva és alkalmazva produktumot hozzanak létre. Ismeretátadás, gondolkodás és a gyakorlati tapasztalatok, élmények tárháza a projekt módszer. Kollektívum és individuum egymás mellett és egymással érik, fejlődik. A mindennapi élethez nélkülözhetetlen képességeket fejlesztenek ki, úgymint a szolidaritás, együttműködés, felelősségvállalás, önértékelés, az idegen nyelvi kommunikáció és az informatikai készségek, amelyek mind hozzájárulnak a munkaerőpiacon sikerességükhöz és érvényesülésükhöz.

2.8. A nevelő-oktató munka pedagógiai céljai

Pedagógiai munkánk végcélja a művelt, önfejlesztésre is alkalmas, igényes értelmiségi, aki szülőhelyének boldogulását össze tudja egyeztetni egyéni személyes céljaival. Embereszményünk a nyitott, toleráns, magyarságára is büszke európai polgár, akit ideológiai és világnézeti kényszer nélkül, saját meggyőződésének felvállalására nevelünk. Programunkkal olyan embereket szeretnénk nevelni, akiket helyes társadalmi értékek vonzanak, akik elfogadják és belátják az erőfeszítés értelmét.

Iskolánk hosszú távon szolgálja társadalmi környezetének azt az elvárását is, hogy a Békéscsabai járás és Békés megye értelmiségi utánpótlásának gimnáziumi szintű felkészítését a korosztálynak megfelelő eszközrendszerrel és szervezeti formákban lássa el.

2.8.1. Az iskola általános nevelési-oktatói céljai

- Testi-lelki egészségre nevelés
- Önismeretre, emberismeretre nevelés
- Együttműködésre és kölcsönös tiszteletadásra nevelés a társas kapcsolatokban
- Kommunikációs kultúrára és médiahasználatra nevelés
- Autonóm tanulásra és tudatos életpálya-építésre nevelés
- Nemzeti és európai azonosságtudatra, hazaszeretetre és aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés
- A fenntartható jelen és jövő iránti elkötelezettség

Az iskola minden szereplője bevonódik a nevelési feltételrendszer kialakításában, az intézmény vezetésén túl, a munkaközösség vezetői, a szaktanárok, a pedagógiai munkát segítő szakemberek, a szülői szervezet és a diákönkormányzat is élni szokott véleményezési jogával. Szerencsés helyzetben vagyunk, mert nagyon sokszor „lentől” jövő kezdeményezések jelentősen befolyásolják az előzetesen megfogalmazott koncepciókat.

2.8.1.1. Testi-lelki egészségre nevelés

A tanulóink ismerik és gyakorolják azokat az életvezetési szokásokat, amelyek a testi-lelki egészség hosszú távú megőrzésének alapját képezik.

Intézményi és osztályszinten is szervezünk olyan programokat, foglalkozásokat, amelyek az iskolai zaklatás megelőzését szolgálják. Szakemberek bevonásával történik diákjaink átsegítése a krízishelyzeteken. Az osztályfőnöki óra kötelező témája pedig a „Bűnmegelőzés a digitális világban”. Felhívjuk tanítványaink figyelmét a közösségi oldalak veszélyeire, az internetes megfélemlítésre, az online zaklatásra, a káros tartalmak szűrésének fontosságára, az online függőség személyiségre gyakorolt hatására, az adathalászkok ténykedésére.

A pedagógusok reális és pozitív jelzései segítik a folyamatosan változó testkép, a családról történő érzelmi leválás és az identitás megformálásának kihívásaival küzdő serdülőket. A biológia, az etika, a média, az osztályfőnöki órán megjelenő tartalmak segítik a stabil kortárskapcsolatok fenntartása mellett kialakuló új, párkapcsolati interakciós készségeket. Ez utóbbi, az intézményben dolgozó védőnő feladata is, aki évente legalább egyszer minden évfolyamon előadást tart az említett témában. A középiskola egyik fő nevelési feladata a felnőttlétre, a családalapításra és gyermekvállalásra, a munkavállalói, az állampolgári szerepekre való felkészítés. Beszelnünk kell a pedagógusok lelki egészségvédelméről, a stresszkezelés fontosságáról. A tantestületi klíma javítása, az egymásra figyelés, a közösségi programokon, tantestületi kiránduláson való részvétel segítheti az optimista gondolkodásmód kialakítását.

A tanulók támogatást kapnak az alábbi témákban:

- **az egészséges táplálkozás**
- szakorvosok előadásán vehetnek részt a tanítványaink;
- a biológia fakultációs osztály évente ellátogat a Réthy Pál Kórház – Rendelőintézet Patológiai Osztályára. A látogatás alkalmával megtekintetik, hogyan történik, a szövetszövetminták vizsgálata, illetve a boncolás folyamatát. Személyesen megtapasztalhatják a káros szenvedélyek okozta szervi elváltozásokat.
- **a sport, a hobbi és rekreáció**

- a mindennapos testnevelés a kevésbé aktív diákokat is segíti, azonban a többségnek ez az életforma a mindennapi életének szerves része;
- iskolánk kosárlabda és röplabda csapat;
- a tornászlány csapat;
- az atlétikai csapat;
- atlétikai ügyességi csapatbajnokság;
- versenytánc csapat;
- úszók és uszonyos úszók.

A prevenció, megelőzés érdekében

- népszerűsítjük az ingyenes egészségügyi szűrőprogramokat;
- felhívjuk a szülők és diákok figyelmét az ingyenes HPV oltás fontosságára;
- „Adj vért!” – elnevezéssel véradó alkalmakat szervezünk;
- évente Életmentő és Újraélesztő tanfolyamot szervezünk diákjainknak;
- "Szenvedélyünk az egészség" vetélkedőn való részvétel is az egészséges életmóddal kapcsolatos tudnivalókat bővíti;
- iskolánk diákjai rendszeres egészségügyi vizsgálaton esnek át (vérnyomásmérés, fogászati vizsgálat, vércukorszint mérés stb.)
- a „NETFIT” mérések;

a lelki egészség, szokások kialakítása

- fontos, hogy diákjaink önként vállalják és kommunikálni tudják problémáikat, ebben segítségükre lehet az iskola bármely szereplője, de a problémamegoldás útjának tervezésében, a megküzdési technikák elsajátításában, a kudarcok feldolgozásában az iskolapszichológus bevonása elengedhetetlen;
- a tanulók értékelését egyéni fejlődésük érdekében az igazságosság, a hozzáférési egyenlőség és a méltányosság alapelveinek figyelembevételével, emberi méltóságuk tiszteletben tartásával végezzük. A pedagógus visszajelzése a tanulói teljesítményről minden esetben reális, önbizalom erősítő kell, hogy legyen. A fejlesztő értékelés azért is fontos, mert ösztönző, a folyamatos fejlődést segítő visszajelzés.
- Az empátikus pedagógus helyén kezeli a szenvedély-problémákat. Nagyon sok esetben a családi élet változásai, működési zavarai hatására szoknak rá a fiatalok a tudatmódosító szerek használatára. A kortársak befolyásoló hatása is magyarázhatja a függőségek kiala-

kulását. Nagyon fontos szerepe van az osztályfőnöknek, a pedagógusoknak, a diáktársaknak a probléma feltárásában. Tantestületünk tagjai az észrevételeiket megteszik a vezetőség felé, majd az osztályfőnök, a szülők és a segítő szakember bevonásával kidolgozzák, hogyan lehetne segíteni a diák felépülését. A káros szenvedélyektől való tartózkodást segíti a szenvedélybeteg megértése, a személyiség fejlesztése, a tudatmódosító szerek következményeinek hangsúlyozása, az egyéb építő jellegű közösségi programok kínálata.

- **szeretetet, elfogadás, nyitottság, mások érzéseinek megértése, figyelembevétele**
- az adventi időszakban cipősdoboz akciót szervezünk iskolánkban, a rászoruló gyerekek megsegítésére,
- az osztályfőnöki órák témája az empátia, a segítségnyújtás, az egymás megismerése, megértése – kiváló alkalmak erre az osztálykirándulások, a kötetlen beszélgetések;
- célunk, hogy a tanuló a konfliktushelyzetekben különféle megoldásokat tudjon mérlegelni, elsajátítsa a konfliktusok asszertív megoldási módjait;
- a tanulók életkori fejlődését figyelembe véve feladatunk olyan alkalmak biztosítása, amely teret ad a szabad mozgásra, az önismereti és társas készségek fejlesztésére, valamint a kreativitás kibontakozására.

2.8.1.2. Önismeretre, emberismeretre nevelés

Az iskolai közösség igyekszik olyan nevelési, tanulási környezet kialakítani, melyben mindenki nyíltan felvállalhatja saját értékeit, véleményét és céljait, valamint megismerheti másokéit. Biztatjuk diákjainkat, hogy bátran mondják el gondolataikat, problémáikat, mert ezáltal megismerhetik önmagukat, lehetőségeiket, erősségeiket és korlátaikat. Feladatunk a reális és pozitív önértékelés kialakítása és fenntartása. Előtérbe helyezzük a tanulók érzelmi intelligenciájának fejlesztését, a pozitív társas klímát biztosító magatartásmódokat, mint az őszinteség, a becsületesség, az igazságosság, az együttérzés, a hűség, a megbocsátás és a méltányosság. A pedagógusok kezdeményezők a közös értékek erősítését célzó programok szervezésében, lebonyolításában, támogatják a szülők részvételét. Az alábbi rendezvényeken való részvételt támogatjuk:

Csabai Garabonciás Napok - 1992 óta megrendezésre kerülő öt napos diákfesztivál;

- előadások, könnyűzenei koncertek, szabadegyetem, előadói estek, kampányprogramok, egyéni versenyek, vetélkedők, csapatversenyek, extrém, ügyességi és sportvetélkedők;
- a rendezvény központi eleme a diákpolgármester-választás és az azt megelőző választási kampány.

Rózsa-fesztivál

- intézményi szintű, több napos szórakoztató rendezvénysorozat, a végzős évfolyamok nagy megmérettetése, melyben helyet kapnak az iskolánkba érkező kilencedik évfolyamosok is;
- a projekt-módszer metodikája szerint dolgoznak a végzős osztályok (csapatok). Egy-egy téma köré szerveződnek: táncot, kisfilmet, jelmezt, büfét szerveznek. A 9. évfolyamos „kisgolyákat” is bevonják a szervezésbe.

Drámakör - Ádámok és Évák ünnepe

Iskolai sport- és egészségnap: A sportnap célja, hogy a diákok megtapasztalhassák a felszabadult, közös mozgás és játék élményét, az egészség- és élményközpontúság van középpontba.

2.8.1.3. Együttműködésre és kölcsönös tiszteletadásra nevelés a társas kapcsolatokban

Intézményünkben folyamatos az együttműködést és a kölcsönös tiszteletadást támogató nevelés. A pedagógus feladata, hogy kialakítsa diákjaiban az együttműködéshez szükséges mindenkire irányuló normák betartását. Példamutatásával, meggyőző érvek mentén el kell érnie, hogy tanítványai:

- betartsák a közösség működését szabályozó normákat,
- érezzék, hogy fontosak, merjenek kibontakozni, legyenek konstruktívak a közösségen belül,
- legyenek segítőkészek, merjenek segítséget kérni és elfogadni,
- legyenek önállóak és vállaljanak felelősséget tetteikért,
- a probléma azonosítását kövesse megoldási lehetőség, fogalmazzák meg ötleteiket,
- fogadják el és tartásukban a szabályokat,
- ismerjék el társaik munkáját, ötleteit és elemezzenek,
- kezeljék jól, a nézeteltérések, viták során kialakult konfliktusokat,
- a társakkal való kapcsolataikban legyenek tisztelettudóak,
- szeressenek együtt dolgozni, ismerjék a munkaformákat, módszereket,
- együtt keressenek megoldásokat,
- legyenek szociálisan érzékenyek, az alkalmazkodásra, a felelősség megosztására,
- legyenek képesek a kölcsönösségen és etikus magatartáson alapuló kapcsolatépítésre.

2.8.1.4. Kommunikációs kultúrára és médiahasználatra nevelés

A gimnáziumot érték közvetítő és fejlesztő nevelőintézménynek tekintjük, szocializációs terepként értelmezzük. Az osztályfőnöki órákat nem jellemzi az a fajta kötöttség, mint a szaktárgyi órákat. Fontos, hogy tanítványaink választ kapjanak az őket foglalkoztató kérdésekre, lehetőségük legyen az általuk megfogalmazott problémák megvitatására.

A tanulók fórumok keretében gyakorolják érvelési, vitázási, demokratikus állampolgári kompetenciáikat. A tanulók részt vesznek az őket érintő döntéshozatali folyamatokban, saját programjaikkal kapcsolatban újításokat kezdeményeznek. A DÖK véleményt nyilváníthat, javaslatot élhet a nevelési-oktatási intézmény működésével és a tanulókkal kapcsolatos valamennyi kérdésben a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendeletben meghatározottak alapján.

Az iskola közössége ösztönző környezetet és lehetőségeket teremt arra, hogy a tanulók szóban és írásban, hagyományos, alternatív és infokommunikációs csatornákat, eszközöket felhasználva, anyanyelven és idegen nyelven, változatos beszédhelyzetekben, hatékonyan és etikus módon kommunikáljanak egymással, valamint az iskolán belüli és iskolán kívüli közösségek tagjaival. A pedagógus választékos kommunikációjával példát mutat, valamint közlései és kommunikációs visszajelzései segítségével folyamatosan formálja a tanulók anyanyelvi öntudatát, ezáltal növeli egyéni nyelvhasználói felelősségtudatukat, továbbá ösztönzi saját kommunikációjukat érintő önreflexiójukat.

Az infokommunikációs eszközök használata következtében növekednie kell a tanulói teljesítménynek és a motivációnak, de ehhez szükség van a tanár tudatos tervező munkájára, a szakszerű óravezetésre és a reflektivitásra. Csak akkor és csak azokat az eszközöket érdemes használni, amelyek nélkül egy adott feladat elvégzése nehezebb, kevésbé érthető vagy korszerűtlen lenne.

A digitális napló nem pusztán adminisztrációs eszköz, hanem a hirdetőtábla helyettesítője is, ez a felület interaktivitást is biztosít. Az iskolánk rendelkezik honlappal és facebook oldallal. A számítógép használata, megkönnyíti a pedagógusok felkészülését, az adminisztrációt, javítja a tanulókkal, a szülőkkel való kommunikációt.

Az értékelés kissé lemarad a többi alkalmazás mögött. A tanulók szívesen segítenek a tanároknak, a tanárok pedig olyan tanulóban ismernek meg pozitív tulajdonságokat, akik egyébként talán nem is jeleskedtek a tanulásban. Így lesz valaki „Mentor” és „Télemakhosz”, oda-vissza. A legmagasabb rendű és minőségű tanulás: az együtt-tanulás.

2.8.1.5. Autonóm tanulásra és tudatos életpálya-építésre nevelés

Az iskola a tanulás tanítását pedagógiai programban megfogalmazott tanulási céloknak, a tanulói csoportoknak és az egyéni tanulói igényeknek megfelelően, tervezi. Az életpálya-tervezést, az életkori sajátosságokhoz illeszkedve, széles körű információk, tapasztalatok biztosításával támogatja. Németh László szavaival élve, minden gyermek „önmaga szobrása”.

Az önálló tanulói munka előnyei:

- nevelési szempontból növeli a diákok önállóságát, felelősségérzetét;
- tevékenykedtetni a diákokat;
- a tevékenység eredménye látható, mérhető, minősíthető;
- a tevékenység eredménye dokumentálható, elemezhető;
- lehetővé teszi a tanulók különbségeihez történő alkalmazkodást.

Tanulási eszközök:

- önálló tanulás tankönyv segítségével otthon;
- információgyűjtés a könyvtárban;
- információgyűjtés az internetről.

2.8.1.6. Nemzeti és európai azonosságtudatra, hazaszeretetre és aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés

Pedagógusaink rendszeresen szerveznek pedagógiai foglalkozással és tárlatvezetéssel egybekötött kulturális programokat. Pályázat keretében az anyaországban élő diákok találkozhatnak határon túli magyar diákokkal.

Diákjaink bekapcsolódnak az iskolai programokon való részvétellel a helyi kulturális, hagyományörző, környezetvédő vagy karitatív tevékenységekbe ezáltal megtapasztalják a közösségi élmények pozitív hatásait. A nemzeti és állami ünnepek (március 15., október 23.), megemlékezések/nemzeti emlénapok (október 6., február 25., április 16., június 4.) megünneplése és a klasszikus európai értékek hangsúlyozása hatással van a tanulók személyiségére. A megemlékezések alkalmával egységesen, a lányok az alkalomhoz illő matrózblúzban, a fiúk fehér ingben, a gimnázium logójával hímzett nyakkendőt viselve jelennek meg az eseményeken. Ünnepi műsorok a színháztermünkben, az emlénapokhoz kötődő paravánok és kiállítások, az iskolarádióban elhangzó zenés műsorok igyekeznek az egészséges nemzeti és európai öntudatot diákjainkban erősíteni, az önbecsülés olyan magvát, amely végtére is közösségéhez, családjához és önmagához közelíti.

A pedagógusok lehetőséget keresnek és teremtenek a családokkal történő együttműködésre, nagymértékben támaszkodnak a szülőkre, nevelőszülőkre a nevelési célok megvalósítása során. Személyiségformálás, érték közvetítés a pedagógusok személyes példamutatásával:

2.8.1.7. A fenntartható jelen és jövő iránti elkötelezettség

Feladatunk megértetni a tanulókkal a nem fenntartható és fenntartható fejlődés különbségeit (326/2013. (VIII. 30.) Korm. rendelet 7. § (2) g). Tanórákon mindenki kihasználja saját szakterületén, a fenntarthatóságra nevelés pedagógiai lehetőségeit. Erre nagyon alkalmas a kémia, biológia, földrajz, történelem, még a matematika óra is statisztikák elemzésével, emelt szintű nyelvi csoportokban kitűnő alkalom a szókincs gazdagítására.

A tanulóknak szervezett közös programok, az iskolánkban működő PET palackprés használata, tudatosítja tanulóinkban azt, hogy saját cselekedeteikkel, viselkedésükkel hozzájárulnak a fenntarthatósághoz, a jövő rajtuk is múlik. Intézményünkben az osztályfőnöki órák keretében megemlékeznek a víz-, a Föld- és a környezetvédelem világnapjáról.

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink.

Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartást és életvitelt;
- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt;
- a környezet értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát;
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését;
- meg kell alapozni a globális összefüggések megértését és a lokális cselekvés ösztönzését.

A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése a diákokban:

- ökológiai szemlélet, gondolkodásmód;
- problémaérzékenység, integrált megközelítés;
- állampolgári részvétel és cselekvés.

2.9. A nevelő oktató munka eljárásai

Az iskola az alapkészségek kimagasló szintű kialakítása mellett figyelmet fordít az egyéni tanulási utakra, a differenciált fejlesztésre. Az oktatási környezet méltányos, amelyben a tanulóknak módjukban áll, hogy képességeik és tehetségük alapján válasszanak, döntéseket hozzanak.

Bármilyen háttérrel rendelkező fiatal számára evidencia, hogy fejlessze képességeit, készségeit, segítjük abban, hogy, cselekvőképes polgárrá váljon.

Az információszerzés, a tanulás lehetőségei kitágultak. Már a gimnáziumba lépéskor egyre nagyobbak a tanulók közötti különbségek és más az előrehaladás sebessége is. Azoknak a diákoknak az érdeklődését is fenn kell tudni tartani, akik bizonyos területeken már jóval előrébb járnak, mint társaik. Az ilyen helyzetekben a tanárnak gyakrabban kell koordinátori, módszertani, mentori támogatást nyújtani, mint ismeretátadóként megjelenni. Igyekszünk egy bőséges, rendszerezett tartalmi kínálatot biztosítani, amiből (részben a diák választása alapján) egyéni tanulási utak építhetők fel.

Egy ismeretlen világban való eligazodásra készítünk fel, felértékelődnek a kompetenciák, amelyeket a tartalmi szabályozás szintjén is kezelni kell:

- a bizalom és a kommunikációs készségek, amik az együttműködés alapjai;
- a kritikus gondolkodás, a kreativitás;
- a motiváltság és az elköteleződés;
- az alkotás, az új (innováció) létrehozásának képessége.

A célok megvalósításához motivált, kísérletező szemléletű tanárok kellenek. Intézményünkben a pedagógusok egy része részt vesz a pályakezdő pedagógusok, egyetemi hallgatók mentorálásában. A diákjaink tanítása mellett szívügyünknek érezzük a pedagógusok utánpótlását.

Az elektronikus tanulási környezet nem alternatíva, nem olyan, amit választunk, ez a tanulási környezetek fejlődésének egy újabb fázisa. Az elektronikus információ és kommunikáció technikának az additív beépülése a tanulási környezetbe teljesen természetes. Az elektronikus tanulási környezet közvetlen és azonnali kommunikációs csatornákat biztosít a tanuló számára szükséges tanulótársakhoz, szakértőkhöz, tutorokhoz, tanárokhoz. Mind a tanulók mind a tanárok részéről fontos az a képesség, hogy a szórt információkat koherens rendszerre állítsák össze.

2.9.1. Alkalmazott oktatási módszerek, elvárások

Az előadással kapcsolatos elvárás, hogy fedje le a megtanulandó tananyagot, logikai szerkezete legyen áttekinthető, tartsa fenn a tanulók figyelmét, törekedni kell az anyag világos kifejtésére. Az előadásmód legyen változatos, a nyelvi szerkezetek, a szókincs gazdagsága, a kiosztott segédanyagok, a digitális tananyag a tanulást segítsék. Iktassunk kérdéseket az előadás menetébe, jegyzeteljünk, a megválasztott módszerek mindegyike segítse a tárggyal kapcsolatos pozitív attitűd kialakulását. A jegyzetelési technika csak tudatos tanári segítséggel alakul ki, a tanuló

képesé kell, hogy váljon a fontos mozzanatok önálló kiemelésére. A kiosztott segédanyagok tartalmazhatják az előadás szerkezetét, vázát, főbb pontjait vagy olyan illusztrációkat, táblázatokat, idézeteket, amelyek az előadó által végrehajtott elemzés követését, a vele való együttgondolkodást támogatják. Az előadás végén kérdezzünk a tanulóktól, foglaljuk össze az elhangzottakat. Válaszoljunk a tanulók kérdéseire, emeljük ki a fontos tudáselemeket, kapcsoljuk az előző és a következő anyagrészhez.

A magyarázat egyirányú kommunikáció, célja a törvényszerű összefüggések, szabályok, tételek, fogalmak megértése.

Az elbeszélés érzelemgazdag közlési módszer, aminek következtében a tanulók képzeletük mozgósítása révén átélik az eseményeket, jelenségeket, folyamatokat, azoknak mintegy részeivé válnak. Valóságos tárgyak, filmrészletek, fényképfelvételek, hangfelvételek hozzájárulhatnak az elbeszélés élményszerűségéhez, világosságához és érthetőségéhez.

A tanulói kiselőadáshoz a tanár alapos előkészítő munkája szükséges. A kiselőadás támaszkodhat a tanulók egy-egy olvasmányélményére, valóságos tapasztalatára, de igényelhet alapos könyvtári kutatómunkát is. A kutató tevékenység élményszerű ismeretszerzési forma, a tanulóknak módja nyílik a könyvtári munka technikájának elsajátítására, az előadás megtervezésére, megírására, elmondására és ezen keresztül szóbeli kifejezőképességének fejlesztésére.

A megbeszélés során a tanulók a pedagógus kérdéseire válaszolva dolgozzák fel a tananyagot. Előnye, hogy a pedagógus rendszeres visszajelzést kap a tanulóktól, így az ő igényeik szerint lehet haladni, akik új szempontokat vihetnek a feldolgozás menetébe, maguk jönnek rá a megoldásra. A módszer sikerélményt nyújt, érdekes, jelentős a motiváló hatása.

A megbeszélés módszerének lényeges alkotóeleme, a kérdés és a visszacsatolás, valamint a tanulók tevékenységének értékelése.

A vita célja a gondolkodás és a kommunikációs készségek fejlesztése. A vitában a tanulók viszonylag nagyfokú önállóságot élveznek, a pedagógus a háttérből irányítja a vita menetét. A vita segítségével tartós tantárgyi tudás, problémamegoldó képesség, a kommunikációs készségek fejlesztése, attitűdök formálása, a személyközi kapcsolatok, a közösség fejlesztése érhető el.

A szemléltetés módszere az oktatási folyamatban hozzájárul a képszerű, szemléletes gondolkodás fejlesztéséhez, a gyakorlati alkalmazási lehetőségek feltárásához, a tanult jelenségek szemléletes rendszerezéséhez, osztályozásához, a tanulók érdeklődésének felkeltéséhez.

A projektmódszer a tanulók közös tevékenységére építő módszer, amelyeknek a középpontjában egy gyakorlati természetű probléma áll. Célja a teljes személyiség formálása, az elméleti tudás gyakorlati alkalmazása, az iskolán belüli rugalmas tanulás-szervezési formák elsajátítása.

A tanulás a tevékenységekre, problémamegoldásra, a tanulók szükségleteire és érdeklődésére épül.

A kooperatív oktatási módszer a tanulók (4-6 fős) kis csoportokban végzett tevékenységén alapul. Az ismeretek és az intellektuális készségek fejlesztésén túl kiemelt jelentősége van a szociális készségek, együttműködési képességek kialakításában.

A házi feladat a tanulók önálló, a tanítási órák között végzett tevékenységén alapuló oktatási módszer. A pedagógus szerepe a házi feladat kijelölésére, a tanulóknak a házi feladat megoldására való felkészítésére és a házi feladatok értékelésére korlátozódik. A házi feladatnak sikeresen megoldhatónak kell lennie. Ennek érdekében:

- a tanulók önálló tanulási képességét már a tanórán is fejlesszük;
- a házi feladat a következő órai anyag előkészítésére szolgáljon;
- ne legyen mély szakadék a tanórai munka és a házi feladat között;
- használjuk fel az egyéni tevékenységet irányító digitális anyagokat;
- a feladatok nehézsége feleljen meg a tanulók képességének;
- alkalmazzunk differenciált házi feladatot;
- rendszeresen adjunk rövid feladatokat, és ne egyszerre sokat.

A házi feladatot rendszeresen ellenőrizni, értékelni kell. Világosan közölni kell a tanulókkal a házi feladatok elkészítésének szabályait és a mulasztás konzekvenciáit.

2.9.2. Pedagógiai gyakorlat, a pedagógusok digitális kompetenciái

Ezen kompetencia a logikus és kritikus gondolkodáshoz, a magas szintű információkezelési készségekhez és a fejlett kommunikációs készségekhez kapcsolódik.

Fel kell készítenünk a diákokat, hogy a világ folyamatosan változik, és ezért nem támaszkodhatnak csak a korábban megtanult információkra, hanem sokkal inkább arra a képességre, amely segítségével bővíthetik tudásukat. A digitális pedagógia alkalmazása során a tanulók egymással együttműködve keresnek alternatív válaszokat, majd értékelik és alkalmazzák azokat. A talált megoldásokat egymásnak bemutatják, érvekkel alátámasztják, sőt akár ki is próbálják. Komplexebb problémák esetében a feladatot feloszthatják a tanulók csoportjai között, ezáltal nagyságrendekkel hatékonyabban tudják csoportban megtalálni a leghatékonyabb megoldást, mint külön-külön. A természettudományos tantárgyak terén alkalmazott <https://www.geogebra.org/materials> vagy más hasonló komplex matematikai problémák megoldására szolgáló szoftvert lehetőség szerint alkalmazzák a kollégák a tanítási órákon.

Az interaktív tábla olyan, a pedagógiai folyamatban is jól hasznosítható IKT-eszköz, amely egy szoftver segítségével kapcsolja össze a táblát úgy egy számítógéppel (és projektorral), hogy annak vezérlése a tábláról lehetséges, illetve a táblára került tartalmak háttértárolóra menthetővé válnak. A reflektív szemléletű pedagógus a mentett tartalmakat elemzi, szükség esetén változtat az eredményesség érdekében. Az infokommunikációs eszközök eredményes használatához, a tananyagtartalmak megtervezéséhez szükséges tudás:

- Tartalomszerkesztés és –megosztás
- A web 2.0 alkalmazása a tanulási-tanítási folyamatban
- Dokumentumok és táblázatok szerkesztése és megosztása
- Prezentációk szerkesztése és megosztása
- Képek és videók megosztása
- Fogalomtérképek, ábrák és vázlatok szerkesztése és megosztása
- Kérdőívek és szavazások készítése és megosztása
- Közösségi hálózatok, a Facebook pedagógiai célú alkalmazása
- Blogok és mikroblogok használata
- Wikik használata
- Az online kommunikáció lehetőségei
- Szoftverek, alkalmazások felhasználása a tanulási-tanítási folyamatban
- E-learning rendszerek: a Moodle

A legfontosabb a digitális pedagógiában, hogy ne öncélúan akarjuk használni az eszközöket. Mindig legyen annak pedagógiai célja: honnan hova akarok eljutni, mivel mit akarok elérni, van-e értelme az eszközhasználatnak. Nem technikai szempontból kell megküzdeni azzal, hogy hogyan használjunk egy számítógépet, egy tabletet vagy egy mobil eszközt arra, hogy információkat szerezhessünk, hanem azzal a pedagógiai problémával, hogy hogyan lehet a diákok érdeklődését felkeltve olyan környezetet teremteni, amelyben a tanulás a digitális eszközök segítségével izgalmasabban és hatékonyabban tudjon megvalósulni.

2.10. A pedagógusok helyi intézményi feladatai

Az intézményvezető hetente beszámol a fontosabb eseményekről, ez tartalmazza a közérdekű információkat, tájékoztat a tanulók tanulmányi és sportversenyeken elért eredményeiről, és felhívja a figyelmet a következő időszak történéseire. Egy fontos információhordozó az iskola

honlapja, amely tartalmazza az iskolára vonatkozó általános információkon kívül a tanári közléseket is a szülők felé. Az iskola hírnevét leginkább a kommunikációs folyamatok, az alkalmazottak (vezetők, pedagógusok, adminisztratív és technikai személyzet) magatartása és környezetének (a szülői vélemények, nézetek, a szerzett tapasztalatok) véleménye alakítja. Fontos a közvélemény meghallgatása, a folyamatosság, a következetesség, a teljes körű információszerezés és a pozitív gondolkodás. Az intézményi célok elérése érdekében, fontos a pedagógusok szaktudása, az önképzéshez való viszonyulásuk, a munkamegosztás mértéke. Az irányítás alapvetően centralizált, a szabályok a legapróbb részletekig kidolgozottak. Az egyéni teljesítmények lényegében az egyéni tulajdonságokra, képességekre és készségekre, a betöltött munkakörre, az adott helyzetre, az erőfeszítésre és a motivációra vezethetők vissza.

I. Tanítással kapcsolatos feladatok

1. Tanításra való felkészülés, a tanítás megtervezése;
2. Oktatási folyamat tervezése, tanórák vezetése;
3. Tanítás módszereinek kiválasztása, alkalmazása;
4. Tanulásszervezés, tér- és idő hatékony menedzselése;
5. Tankönyvek közti tájékozódás, órai segédanyagok, taneszközök gyűjtése, készítése;
6. Internetes oktatást-nevelést segítő weblapok használata;
7. Házi feladatok tervezése, kijelölése, ellenőrzése;
8. Dolgozatok feladatainak összeállítása, határidőre történő javítása;
9. Tanulók munkájának ellenőrzése, értékelése, osztályozása;
10. Vizsgáztatás – osztályozó vizsga, javító vizsga, érettségi.

II. Közösségépítéssel kapcsolatos feladatok

1. Iskolai környezet alakítása;
2. Pozitív osztálytermi légkör kialakítása;
3. Szülőkkel való kapcsolat ápolása;
4. Osztályfőnöki feladatok ellátása;
5. Diákok erkölcsi-állampolgári nevelésének, személyiségfejlődésének segítése;
6. Egészségvédelem, egészségfejlesztés;
7. A környezeti nevelés céljainak, feladatainak megvalósítása;
8. Iskolai ünnepek szervezésében, lebonyolításában való részvétel;
9. Iskolai rendezvények szervezése;
10. A tanulók egymás közötti kapcsolatainak formálása, konfliktuskezelés.

III. Személyiségfejlesztéssel, egyéni bánásmóddal kapcsolatos feladatok

1. Motiválás, az érdeklődés felkeltése és fenntartása;
2. Fegyelmelés, konfliktushelyzetek megoldása;
3. Tanulás tanítása, tanulás-módszertani segítségnyújtás;
4. Továbbtanulás segítése, pályaválasztási tanácsadás;
5. Tehetség gondozás, tehetségdiagnosztika;
6. Nevelést segítő intézményekkel való együttműködés;
7. A tanítás diákokhoz való adaptálása, az egyéni különbségek figyelembevétele;
8. Együttműködés iskolapszichológussal, fejlesztő pedagógussal, egyéb szakemberrel;
9. A diákok egyéni problémáinak megoldásában segítségnyújtás;
10. Tanulmányi versenyekre való felkészítés, versenyek szervezése;
11. Gyermekvédelmi feladatok ellátása, hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek felismerése, segítségnyújtás;
12. Kollegiális kapcsolatok ápolása, szakmai munkaközösségben végzett munka.

IV. Programok szervezése, kötelező értekezletek

1. Szülői értekezlet, nyílt nap, fogadóóra tartása,
2. Iskolai rendezvények szervezése, lebonyolítása szülői közreműködéssel;
3. Műhelymunkákban, projektekben, teammunkában való részvétel, pályázatírás;
4. Diákönkormányzat munkájának segítése;
5. Extracurriculáris tevékenységek szervezése: szakkör vezetése, osztály- és tanulmányi kirándulás, múzeum-, színház-, könyvtárlátogatás szervezése.

V. Szakmai továbbképzések

1. Pedagógiai-pszichológiai és szakjának megfelelő szakirodalom folyamatos nyomon követése;
2. Hazai, külföldi tanulmányutakon való részvétel;
3. Tanártovábbképzésen, konferenciákon való részvétel;
4. Digitális kompetencia fejlesztése.

VI. Intézményi dokumentumok vezetése

1. Pedagógiai program, helyi tanterv készítésében való részvétel;
2. Tanmenet, tematikus terv, óraterv, egyéni fejlesztési terv;
3. Folyamatos képzés, önképzés, tanári munka értékelése, önreflexió;
4. Iskolai adminisztratív feladatok ellátása;
5. A tanügyi jogi dokumentumok, törvények, minisztériumi rendeletek változásainak figyelemmel kísérése.

2.10.1. Kommunikáció és együttműködés az intézményen belül

Az intézményvezetés a szorgalmi időszak alatt, minden hétfőn egyeztető ülésen megvitatja a fontosabb teendőket. A vezető a meghozott döntésekről, feladatok kijelöléséről hetente két alkalommal személyesen is tájékoztatja a nevelőtestület tagjait. Az iskola titkára jegyzőkönyvben rögzíti az elhangzottakat, majd elektronikus formában továbbítja a tantestület minden tagjának. Minden második héten a nevelőtestület tagjai fórum keretében vitatják meg az őket érintő problémákat konstruktív beszélgetések formájában.

Az együttműködés alapja a reális célok megfogalmazása, a megvalósítást segítő tervezés és a hatékony kommunikáció. A vezető feladata, hogy tájékoztatást adjon a folyamatokról, együtt értékeljék a tényeket, a kialakult helyzetet, a team tagjai legyenek kiegyensúlyozott munkakapcsolatban.

Az intézményvezetés feladata, hogy biztosítsák:

- a munka- és működési feltételeket;
- a színvonalas teljesítményeket megbecsülő, igényes szellemi légkört;
- a felmerülő nehézségek orvoslását, a konszenzuson alapuló megoldások keresését;
- az összetartozás élményének erősítését, a hagyományok ápolását.

Az iskolavezetés és a tanárok közötti konstruktív együttműködésnek etikai szempontból kiemelten fontos területei, helyzetei:

- a pályakezdő kollégák beilleszkedésének segítése;
- az egész testület számára a tájékoztatás időben történő biztosítása;
- a szaktárgyi és nevelőmunka tárgyilagos, differenciált, pontos értékelése, az eredmények megbecsülése;
- a hibák megelőzése, kiküszöbölése, konkrét javaslatok, elvárások közlése;
- az iskolán kívüli menedzselés elveinek, kritériumainak ismerete;
- a szakmai fejlődés ösztönzése, támogatása, fórumok szervezése;
- a kollégák közötti együttműködés segítése;
- határozott fellépés és intézkedés minden olyan esetben, amikor valamely szereplő személyiségi jogait megsérti vagy súlyosan vét a munkafegyelem szabályai ellen;

A vezetőség a hatékony együttműködés érdekében elvárja a kollégáktól, hogy:

- a vezetés munkáját érintő kérdésekben konstruktív észrevételeikkel segítsék a munkát;
- aktívan és felelősséggel vegyenek részt az intézményi dokumentumok készítésében, a közös döntésekben, a többség véleményének tiszteletben tartásával;
- az oktató munkán túl, vegyenek részt az iskola élet- és munkarendjének fenntartásában;
- a szakmai és személyes problémákkal mindig az illetékes személyt keressék;
- tartsák be az egymásra épülő vezetői szinteket;
- legyenek kezdeményezők az innovatív ötletek, javaslatok előterjesztésében;
- érvényesüljön a szakmai kompetencia elve, szakmai képzettség és alkalmasság;
- a munkamegosztás elve a gyakorlatban is valósuljon meg.

A szakmai munkaközösség vezetők felelősen irányítják a kijelölt munkaközösség oktató és nevelő munkáját. Egységes követelményrendszert dolgoznak ki, objektíven értékelik a tanulók tudás-és képességszintjét. Ellenőrzik a tantervhez igazodó tanmenetek tartalmát, a pedagógusok munkafegyelmét, a határidők betartását, az óralátogatásokat követően szakmai megbeszélésen fejtik ki álláspontjukat. Szorgalmazzák a pedagógusok továbbképzését, módszertani és szaktárgyi megbeszéléseket, bemutató foglalkozásokat szerveznek, mentorálják a pályakezdő kollégákat. Részt vesznek szakmai pályázatokon, szaktudásukkal segítik a közép és emelt szintű érettségire történő felkészítést, az intézményben folyó tehetséggondozást és felzárkóztatást. A szakmai munkaközösségek vezetőivel az intézmény vezetője, mint az iskola szakmai vezetője értekezleteket, megbeszéléseket tart.

Tantestületünk tagjai, mint minden nagy rendszerben és intézményben természetesen különbözőek. A jövő csakis az lehet, hogy felszabadult, harmonikus, sokoldalú pedagógusok neveljenek, a változó igényekhez alkalmazkodó, önmagukban bízó, a környezetükkel kommunikálni tudó fiatalokat. A tanári tevékenység egyik legfontosabb eleme, a kommunikáció, az önreflexió, a tapasztalatok elemzése s az ebből levonható következtetések megfogalmazása, illetve a korrekció. A korszerű oktató- és nevelőmunka tevékenység-központú és képességfejlesztő. Az ismeretátadó iskolával szemben fejleszteni kell a kommunikációs, a problémamegoldó és a szociális képességeket.

A demokratikus kapcsolatrendszer jellemzői:

- egymás személyiségjegyeinek tudomásulvétele,
- odafigyelés a másikra,
- kitartás, nyíltság,

- empátia a vezetés részéről a tantestület felé és a pedagógusok részéről a vezetés és az intézményvezető felé.

A hatékony együttműködést segítő tanári attitűd:

A kommunikáció légkörét befolyásolja a tanári motiváció, mely fenntartja és fokozza az érdeklődést. Márai Sándor szavaival: „a kíváncsiság ösztönének izgatása a legjobb pedagógiai módszer”. Szorgalmazzuk az iskolánkban a hagyományos, frontális óravezetéssel ellentétben, a kooperatív technikák alkalmazását, mert a csoportmunkánál, projektfeladatnál a tanuló áll a központban, teljes énjével részt vesz a munkában, a tanárnak, csak segítő funkciója van, ezáltal erősödik a tanuló önbizalma, sokkal motiváltabb lesz.

A nevelés-oktatás egyik legnehezebb problémája a tanulók eltérő képességeihez történő alkalmazkodás, a differenciált tanítás és tanulás megszervezése. A fejlesztő pedagógusok ismerik a fejlődés és a fejlesztés főbb elméleti koncepcióit, a személyiség és az értelmi fejlődés életkori és individuális jellemzőit, a tanulási nehézségek pszichológiai és pedagógiai diagnosztikai eljárásait. A fejlesztő pedagógus egyenrangú társa az osztályban tanító pedagógusnak, speciális végzettségéből eredően konzultációs lehetőségeket biztosít. Az adott szakvéleményben foglaltak szerinti fejlesztés vagy gyógypedagógiai megsegítés a feladata.

A pedagógus az iskolapszichológus partnerek, egymás munkájának segítői.

Mindennapi gyakorlatában megjelenő fontosabb feladatok:

- pszichológiai szemlélet formálása, ismeretek átadása a nevelőtestület, a szülők, és a diákok számára;
- a társas kapcsolatok feltérképezése, elemzése, segítése direkt vagy indirekt formában;
- a preventív mentálhigiénés feladatok szervezése, megvalósítása, krízistanácsadás;
- magatartási, viselkedési, és tanulási problémák megelőzése, megjelenésük eseténkezelése;
- a pályaorientációs/továbbtanulási és pályaválasztási foglalkozás, tanácsadás egyéni és csoportos formában.

2.11. Az intézmény külső kapcsolatai

2.11.1. A szülők és az iskola partneri kapcsolata

A tanulók szellemi és testi fejlődésének meghatározó eleme a tanárok és szülők hatékony együttműködése. Összefogásuk, közös gondolkodásuk fontos tényezője a nevelésnek. Találkozásaik a kölcsönös tájékoztatást és a felmerülő problémák együttes megoldását szolgálják. A tanár a tanuló előmeneteléről, magaviseletéről köteles rendszeresen érdeemben – írásban és szóban – tájékoztatni a kiskorú tanuló szüleit. Az intézményvezetés nyomon követi az eredményességet, olyan tevékenységeket szorgalmaz, amelyben a tantestület tagjai és a szülők sokféle interakcióban működnek együtt. A felmerülő problémák megbeszélésének szinterei, kapcsolattartás formái:

- szülői értekezlet, fogadóóra,
- gyerekkel, szülővel közös program,
- szülők számára rendezvény,
- mobiltelefon, e-mail,
- internetes levelezőlista, facebook csoport,
- írásos értesítés,
- elektronikus napló.

Az **intézmény honlapján** <http://www.andrassygimi.hu> és az intézmény facebook oldalán naprakész információk találhatóak. Az elektronikus naplóban nyomon követhető, a tanulók tanulmányi eredményei, a mulasztások száma. A rendszer megkönnyíti a kommunikációt, az adminisztrációt, az ügyintézését. A KRÉTA rendszer szoftvere folyamatosan bővül, újabb és újabb modulok válnak aktívvá. Egy e-ÜGYINTÉZÉS (beiratkozás, kiiratkozás, tanulmányokkal – nyomtatványokkal kapcsolatos ügyintézés) felületté válik, ahol a szülők, pedagógusok és diákok – ki-ki a maga jogosultsága szerint – intézheti az iskolai ügyeit, igazolásokat, kérelmeket adhat fel, határozatokat olvashat és sokrétűen kommunikálhat.

A szülőkkel való kapcsolattartás pedagógusra vonatkozó szakmai, etikai szabályai:

- a szülő kérésére tegye lehetővé a személyes találkozást;
- adjon érdemi tájékoztatást a tanuló iskolai munkájáról, emberi magatartásáról;
- végezzen pontos, objektív, problémafeltáró elemzést;
- a gondok jelzésekor tapintatosan járjon el, szükség esetén tanácsaival is segítse a szülőt;

- hallgassa meg a szülő véleményét, kívánságait, esetleges panaszait, és segítsen a problémák megoldásában;
- a személyes, családi vonatkozású információkat kezelje diszkréten;
- az iskola belső életével kapcsolatos bizalmas információkat köteles titokként kezelni;
- szülővel kialakított személyes kapcsolata nem befolyásolhatja a tanuló teljesítményeinek objektív megítélését;
- a nevelési-oktatási folyamat elején ismertesse a szülőkkel, a tanulókkal az alkalmazott pedagógiai ellenőrzési és értékelési rendszert és módszereket;
- a tanulók nevelése - oktatása érdekében működjön együtt pedagógustársaival, a pedagógiai munkát segítő szakemberekkel és szülőkkel;
- végezzen önreflexiót, vegye figyelembe az elégedettségmérések eredményeit;

A tanulók teljesítményére valamint ösztönzésére is hatással van a tanár-szülő kapcsolat. Ahhoz, hogy a szülők megismerjék az iskola által felállított követelményeket, képzési-és egyéb más lehetőségeket, nagyon fontos a rendszeres kapcsolattartás.

A tanulási nehézségek iskolai diagnosztizálása

- a tanulók szóbeli és írásbeli munkái, tanórai jelenlét;
- a tanórán kívüli tevékenységek során szerzett tanári tapasztalatok utalhatnak a kommunikációs és magatartási zavarokra,
- az osztályfőnök feladata a tanulók érdeklődési körének feltárása,
- kiscsoportos vagy egyéni beszélgetés.

A pedagógusoknak a tehetséges gyermek fejlesztés érdekében az alábbi információkat szükséges összegyűjteni:

- milyen a tehetséges tanuló környezete, szociokulturális háttere,
- milyen a gondolkodása, kreativitása, motivációja, kitartása,
- hogyan kezeli a versenyhelyzetet,
- milyen a kortárskapcsolata.

A nevelésben a szülőnek egyik legfontosabb szövetségese az iskolában a mindenkori osztályfőnök, aki néhány éven át pedagógiaileg összefogja mindazt, ami tanulmányai és társas kapcsolatait terén az osztályközösségben gyermekével történik.

A fent említett szakmai etikai szabályokon túlmenően az osztályfőnöknek feladata:

- tájékoztassa a szülőket a tanórán kívüli tevékenységekről, adott esetben meghívja őket a rendezvényekre;
- a tanuló fejlődése érdekében kezdeményezze a kapcsolat felvételét a megfelelő szakemberrel;
- teremtsen meg az együttműködés feltételeit a gyermek problémájában érintett kollégák között;
- támogassa, hogy a szülők a gyerek személyiségéből, képességeiből kiinduló reális követelményeket támasszanak vele szemben;
- a szülői értekezleten csak olyan információkat hozzon nyilvánosságra, amelyek a közösség megerősödését, a problémák konstruktív rendezését szolgálják;
- tanácsadás a korosztályra jellemző sajátosságokról, problémákról;
- tájékoztassa a szülőt, hogy jogos panaszaival milyen iskolai fórumokhoz fordulhat;
- kezdeményezze a szociálisan hátrányos helyzetű családok segítségét, s az ügyet kezelje tapintatosan és diszkréten.

A tanulók megismerésének módszerei:

- pedagógiai megfigyelés,
- dokumentumelemzés,
- interjútechnikák,
- kérdőíves eljárások.

Az adatokat az alábbiak szerint célszerű megszerezni.

- Általános jellemzés;
- Családi helyzet, esetleges változások a tanuló életében
- Fejlődési adatok
- Testi fejlettség, ápoltság, gondozottság;
- Magatartása, viselkedése iskolában, tanórákon és azon kívül;
- Szociális érettség, önszabályozás, önkontroll;
- Értelmi fejlettsége, figyelme, érdeklődése, tanulása;
- Kommunikációja, beszédstílusa;
- Más személyiségtulajdonságok (én-fejlődés),
- Társas viselkedés, kapcsolatok

A vizsgálati eredményeket, megállapításokat összegezzük, levonjuk a szükséges következtetéseket. Figyelembe vesszük más szakemberek vizsgálati eredményeit is, ha vannak ilyenek.

2.11.2. Az intézmény külső kapcsolatrendszere

Az iskola külső környezetét a szülők, a fenntartó, az iskolával szoros kapcsolatban álló különböző szervezetek, és a lakókörnyezet alkotják. Az iskola üzeneteit a külvilág felé a helyi újságban, illetve a helyi médián keresztül juttatja el, kifejezetten a szülők számára. Az iskolával hivatalos kapcsolatban álló egyéb szervezetekkel elsősorban az intézmény vezetője kommunikál. Ezek formája hivatalos és többnyire meghatározott. A kommunikáció kötetlenebb formáira az iskola nagyobb szabású rendezvényein kerülhet sor, melyekre az intézmény vezetője meghívja az iskolával kapcsolatban álló szervezetek képviselőit. Az intézmény programjairól, eredményeiről szóló tájékoztatók, a rendezvényekre szóló meghívók, szakmai elismerések időben történő közzététele sokat segít abban, hogy a hivatalos környezet pozitívan ítélje meg az iskolát. Minden oktató-nevelő intézmény életében kitüntetett szerepet kell, hogy betöltsön a külső kapcsolatok ápolása. Egy - egy intézmény, közösség előmenetele, sikeressége a róla alkotott külső képtől függ. Média megjelenésünk az intézményi kommunikációért és kapcsolatokért felelős team feladata. A versenyeredményeket és a futó innovációkat nem egyszerűen bemutatni, hanem propagálnunk kell. El kell fogadnunk - a távlati, stratégiai gondolkodás végett - hogy az érdeklődést egyszerre kell tudni felkelteni és fenntartani.

Nemcsak megszólítani kell tudni az érdeklődőt, de meggyőzni is, azaz motiválni. És a szülők, a leendő és gyakorló diákok kommunikálni akarnak virtuálisan is, „arc nélkül”, mert a világ erről szól. A kattintás kommunikáció. Ha nem sulykoljuk az innovatív megoldásokat és a sikeres, eredményes diákokat, akkor az Intézmény szürkülni fog. Minden külső kapcsolatrendszer a magunkról kialakított képtől függ. A stratégiában gondolkodó vezetőnek néha le kell vetkőznie humánértelmiségi gögjét, és bepillantani a menedzsment szemléletbe. Azok a sikeres intézmények, melyek egyre több jó gyakorlatot tudnak magukba integrálni a versenyszférából.

Intézményünk együttműködik az alábbi partnerekkel:

1. Békéscsabai Tankerületi Központ
  - tankerületi rendezvények, konferenciák
2. Békéscsaba Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének Közművelődési, Ifjúsági, Oktatási és Sportbizottsága
  - közösségi programok; pedagógusok elismerése;
3. A Békéscsabai Pedagógiai Oktatási Központ

- pedagógiai-szakmai szolgáltatások biztosítása;
  - Az Oktatási Hivatal Bázisintézménye.
4. Békés Megyei Kormányhivatal - Hatósági és Oktatási Osztálya
  5. Békés Megyei Hírportálok, Békés Megyei Hírlap, nyomtatott és online médiák
  6. Békés Megyei Kormányhivatal - Szociális és Gyámügyi Osztálya
  7. A megye egyéb oktatási intézményei
    - általános iskolák, középiskolák;
  8. Békés Megyei Kormányhivatal Társadalombiztosítási és Foglalkoztatási Osztály
    - pályorientáció és pályatanácsadás;
  9. Tempus Közalapítvány
    - Erasmus+ az Európai Unió oktatást, képzést, ifjúságügyet és sportot támogató program;
  10. Erkel Ferenc Gimnázium, Gyula
    - LanguageCert vizsgafelkészítő partnerintézmény;
  11. Békéscsabai Jankay Tibor Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola
    - Corvinus általános nyelvvizsga, angol és német nyelven;
  12. Békéscsabai Petőfi Utcai Általános Iskola
    - Digitális világ, tudatos médiahasználat, digitális alkotás;
  13. Békéscsabai Belvárosi Általános Iskola és Gimnázium

Öveges Program – Emelt szintű kémia és fizika érettségire való felkészítés;
  14. Békés Megyei Kereskedelmi és Iparkamara
    - pályorientáció és pályatanácsadás;
  15. Szülők-Öregdiákok Alapítvány
    - tehetséges diákok támogatása;
  16. Rózsa Törzsasztal Alapítvány
    - rászoruló diákok támogatása, különórák finanszírozása
  17. Aktuális, futó innovációink, programjaink partnerei (helyi cégek, vállalkozások)
  18. Felsőoktatási intézmények (leendő pedagógus hallgatók mentorálása, pályorientáció)
  19. Békéscsabai Jókai Színház
    - intézményi szintű előadás bemutatása,
    - előadások látogatása;
  20. Réthy Pál Kórház
    - a biológia fakultációs osztály gyakorlati helye;

21. Csabagyöngye Kulturális Központ

- végzős diákok tiszteletére rendezett szalagavató;

22. Békés Megyei Könyvtár

- olvasóestek, előadások;

23. Békés Megyei Pedagógiai Szakszolgálat

- tanulók vizsgálata és foglalkoztatása – szakértői vélemény;

24. Közösségi szolgálat teljesítése

- több száz szervezet - fogadó intézmények listája honlapunkon;

25. Árpád Gyógy- és Strandfürdő Békéscsaba

- testnevelés érettségi gyakorlati vizsga helyszíne;

26. Békéscsabai Családsegítő és Gyermekjóléti Központ

- gyermeknevelés, családon belüli problémák kezelése;

27. Békés Megyei Rendőr-Főkapitányság

- bűnmegelőzés, közlekedés szabályai;

28. BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság

- tűzvédelmi gyakorlat, polgári védelem;

29. Szülői Munkaközösség Választmánya

- véleményező, javaslattevő joggal rendelkező szülői szervezetet;

2.12. Hatékonyság, eredményesség vizsgálata a nevelő oktató munkában

Kiemelt feladatunk, a célok megvalósulásának ellenőrzése, értékelése. A program kidolgozásáért az intézményvezető a felelős, ugyanakkor a döntés joga a nevelőtestületé. A vezető érdekelt a teljesítmény növelésében, az eredményesség érdekében figyelemmel kíséri a szokások pedagógiai-szakmai értékét, és amennyiben azok sémákká, tartalmi kiüresedéssé válnak, javaslatot tesz a korrekcióra. A pedagógusok pozitív szakmai énképe és önértékelése függ az intézményen belül működtetett szakszerű, rendszeres belső ellenőrzéstől, kisebb mértékben a külső tényezőktől.

Az intézményvezető érdekelt abban, hogy megismerje a nevelőtestület minden tagját. Személyes beszélgetések, óralátogatások alkalmával igyekszik megismerni a pedagógus jellemzőit, a szakmai kérdésekről való gondolkodását, nézeteit, pedagógiai tudását, döntési készségét, egyéni céljait, eredményességét, és nem utolsósorban a véleményét. A pedagógus személyisége, kognitív stílusa, és elvárásai hatással van a diákok munkájára. A tanári és iskolai eredményesség mérése nem korlátozódhat a tanulói teljesítményekre. A korszerű teljesítményértékelés

kidolgozása, ennek gyakorlati megvalósítása, a kiemelkedő munka elismerése motiváló hatással bír.

Az intézmény vezetése az eredmények vizsgálata során megállapítja, hogy a rendelkezésre álló erőforrásokkal sikerült-e a legjobb eredményt produkálni. Az elégedettségmérés során megismerhetjük az intézmény partnereinek kifejezett igényeit, elvárásait. A panaszkezelési szabályzatban megfogalmazott eljárási folyamat alapján lehetőség van a kifogások, panaszok kezelésére, visszajelzéseik alapján korrekciós tevékenység folytatására.

A közvélemény számára az iskolai működés eredményességének kiemelkedő jelentőségű mutatója a tanulók iskola utáni helytállása, az életben való boldoguláshoz szükséges tudás, képességek átadására való törekvés. Ezt követi az iskola jó híre, keresettsége, a fegyelmezett munka, a versenyeredmények, a fenntartó elégedettsége az iskolával és az országos felmérések eredményei. Az intézmény vezetése az eredményes működés szükséges elemének tartja az olyan pedagógus kompetenciák fejlesztését, mint a problémamegoldás, konfliktuskezelés, értékelés, differenciálás tanulócsoporton belül. Az infokommunikációs eszközök alkalmazása, a tanítási-tanulási folyamat támogatása, valamint a tanításhoz, tanulásszervezéshez kapcsolódó eszközök alkalmazása, mint az aktivizálás, motiválás, differenciálás alapelvárás.

A pedagógusok munkájának a gyerekek iskolai teljesítményére gyakorolt hatását hivatott előmozdítani az intézményünkben működő belső ellenőrzési rendszer, amely három pilléren nyugszik. Az első a tanfelügyeletet, minősítést megelőző önértékelés. A második az intézményvezetés és a munkaközösség vezetők óralátogatása. A harmadik védelmi vonal a pedagógus kollégák hospitálása.

2.12.1. Óralátogatás ajánlott, lehetséges szempontjai

- hogyan valósítja meg tanítási óráján az értékelt pedagógus az intézmény nevelési feladatait,
- követi-e az általános pedagógiai elveket, amelyeket az intézmény pedagógiai programjában megfogalmazott,
- figyelembe veszi-e a tanulócsoporthoz adottságait, a tanulók személyiségfejlesztését,
- mindezek összhangban állnak-e a pedagógus tervezőmunkájával,
- megvalósul-e a tanórán a tanulók tevékenységének tudatos szervezése, a tanulói önállóság támogatása,
- megfelelő-e a motiválás, a tanulás korszerű értelmezése, a korszerű pedagógiai technológiák alkalmazása,

- a folyamatos ellenőrzés és értékelés,
- milyen a tanulói magatartás és reakció kiszámíthatatlansága miatt a pedagógus spontán reagálása, etikus viselkedése, szakmai professzionizmusa.

2.12.2. Reflexió - a hospitálás elemzése, tanulságai

- Mi volt a célja az adott helyzetben?
- Milyen folyamat mentén valósította azt meg?
- Mi a véleménye a megvalósítás menetéről?
- Mennyire érzi azt sikeresnek?
- Mit változtatna legközelebb?
- Mi az, amit érdemes megtanulnom a kollégától?

2.12.3. Pedagógus értékelése a tanórán kívüli tevékenységek mentén

- osztályfőnöki tevékenysége,
- programok szervezése,
- továbbképzéseken való részvétel,
- bemutató órák tartása, jó gyakorlatok megosztása,
- intézményi dokumentumok készítésében való részvétel.

Az intézmény vezetése minden tanév végén tervet dolgoz ki az adott tanévre. A tervekkel kapcsolatos információk az éves beszámolókbán, a munkaközösségek munkaterveiben szerepel. A megállapítások eredménye nyilvános, a pedagógusok megismerhetik, véleményezhetik a hallgatókat a tantestületi értekezleten. Az éves beszámolókat, a mérési eredmények értékelését tartalmazó prezentációkat elektronikus formában továbbítják a pedagógusok részére. Az információáramlás megfelelően működik intézményünkben, az elektronikus napló, a digitális eszközök használata ezt lehetővé teszi. A széles közönség tájékoztatása az intézmény honlapján, az iskola facebook oldalán történik.

2.12.4. Az éves beszámolók fontosabb elemei

1. Eredmények elemzése, következtetések megállapítása, korrekció

- bemeneti mérési eredmények (felvételi, szintmérő)
- év végi tanulmányi eredmények;
- tanulmányi versenyek eredményei;

- érettségi vizsga eredményei;
- a továbbtanulás eredményei;
- Országos kompetenciamérések eredményei.

2. Az iskola által szervezett programok, előadások, pályázatok

3. Eredményes tanítás-tanulás

- belső ellenőrzés – pedagógusok óráinak látogatás, értékelése;
- nevelési, tanulási gyakorlatok, módszerek, osztálytermi környezet, légkör,
- pedagógusok minősítése, összegző értékelés, továbbképzések,
- az iskolai munka szervezettsége, motiváció.
- felzárkóztató programok, tehetséggondozás ellenőrzése.

Az intézményvezető felelőssége, hatásköre tisztázott, az intézményen belül jól működik a feladatok és a felelősség megosztása, az eredmények visszacsatolása. Az intézményvezető, az intézményvezető helyettesek, a munkaközösség vezetők, eseti megbízással a szaktanácsadók végzik az óralátogatásokat. Az óralátogatások, a hospitálások a kívánt kompetenciák alapján történik.

4. A látogatott óra értékelésének lehetséges szempontjai

Az óra felépítése

- az óra egyes lépései koherens egészet alkotnak, biztosított a lépések közti jól megtervezett átmenet;

Tananyagok, taneszközök

- tagolt, világos táblakép, jó minőségű szemléltetőanyagok, áttekinthető feladatlapok használata;
- tankönyv, feladatgyűjtemény, IKT- eszközök, CD-lejátszó, DVD-lejátszó, interaktív tábla, számítógép, internetes felületek használata.

Óravezetés - elvárások

- a tanítandó tananyag súlypontja, felépítése, a közvetítés logikája tanulócsoporthoz igazított, összhangban van a tantervi előírásokkal és a pedagógiai célokkal;
- a célokhoz és az adott tanulási szituációkhoz alkalmazkodva képes kreatívan, különböző megoldásokban gondolkodni, tudatos döntéseket hozni;
- képes a tanulási és a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmával kapcsolatos megértési nehézségek felismerésére és kezelésére, mint
- a tananyag redukálása;
- elegendő idő biztosítása a feladatok megoldására;

- egy jelenség, fogalom több szituációban történő bemutatása;
- a feldolgozandó tananyag kisebb egységekre bontása.
- a pedagógiai helyzetek, segítsék a tanulók értelmi fejlődését;
- kezelje a szaktárgy speciális összefüggéseivel, fogalmaival kapcsolatos egyéni megértési nehézségeket;
- a tanár kérdései a tanulókat gondolkodásra és válaszadásra készítsék, segítve az összefüggések feltárását és megfogalmazását;
- válasszon változatos munkaformákat, a tanári tevékenység a munkaformának megfelelő legyen;
- az ellenőrzés és értékelés módja, módszere legyen tervezett;
- vizsgálja az értékelés hatását a tanulók motivációs rendszerére - formatív visszajelzés;
- törekedjen a pozitív tanulási környezet kialakítására;
- szaktárgyi felkészültségével kapcsolatban legyen képes az önreflexióra, önkorrekcióra.

Tanulási környezet

A tanulócsoporthoz ismertek (tehetséges tanulók, tanulási nehézséggel, sajátos nevelési igényű, beilleszkedési nehézséggel küzdő és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók köre) – előzetes ismeretek feltárása. Az eredményesség érdekében

- biztosítsunk olyan lehetőségeket, amelyek során el tudják sajátítani az önállósághoz, szükséges készségeket, képességeket;
- ösztönözzük a tanulástámogató pedagógiai kommunikációt, a kooperatív tanulást;
- szükség esetén vonjunk be szakembert;
- használjunk fel a tanítás során életszerű gyakorlati tapasztalatokat;
- alkalmazzuk az aktív tanulói részvételre építő módszereket és stratégiákat, mint a csoportmunka, projekt módszer;
- tervezzünk differenciált házi feladatot;
- ismerjük el a gyermek erőfeszítéseit és a jó munkát.

2.13. Értékelés és motiváció a nevelő-oktató munkában

Az értékelés a nevelési folyamat egyik legfontosabb eleme, éppen ezért nem mindegy, hogy milyen minőségű és hogyan zajlik. Intézményünkre jellemző, hogy törekszünk a diákok egyéni szükségleteihez, sajátosságaihoz illeszkedő rugalmas pedagógiai gyakorlat megvalósítására,

fontos számunkra az egyéni fejlődési utak támogatása. A serkentő, bizalmat sugárzó légkör kialakulását ösztönző módszerek:

- közös értékek, normák, szabályok kialakítása, betartása,
- elegendő idő biztosítása a tanulásra, mindenki számára,
- a tanulókat tanulási sikerekhez juttató feladatok választása,
- életszerű, együttműködésre lehetőséget adó tevékenységek,
- lehetőség az érzelmek kifejezésére,
- a versengés háttérbe szorítása.

Céljaink között szerepel, hogy diákjaink megtanuljanak tanulni, hogy fejlődjön önértékelési készségük, növekedjen önbizalmuk. A reflektív gondolkodás magában foglalja a racionális elemzés, a választás képességét és a választások felelősségének vállalását is.

A **20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1)** bekezdése alapján az intézmény pedagógiai programjában meg kell határozni a tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, diagnosztikus, szummatív, fejlesztő formáit, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elveit.

2.14. A tanulmányok alatti vizsgák rendje

2.14.1. A javítóvizsga szervezésének szabályai

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye, az osztálynaplóban rögzített érdemjegyei és a javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani. A javítóvizsga, tanulmányok alatti vizsga, amelynek szabályait a **20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet** határozza meg.

A tanulmányok alatti vizsga követelményei, részei, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészek, valamint az értékelés szabályai megtalálhatók az iskola pedagógiai programjában. A tanulmányok alatti vizsga vizsgabizottságának elnökét és tagjait az intézményvezető, a független vizsgabizottság elnökét és tagjait a területileg illetékes kormányhivatal bízta meg.

A vizsgázó javítóvizsgát a gimnázium intézményvezetője által meghatározott időpontban, augusztus 15-étől augusztus 31-éig terjedő időszakban tehet (EMMI Rendelet 65. § (5) bekezdés).

A javítóvizsgára jelentkezni kell!

A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

A javítóvizsga eredményéről a kiskorú tanuló szüleit, hitelt érdemlő módon, értesíteni kell.

Amennyiben a kijelölt időpontban a tanuló önhibáján kívül nem tud megjelenni a vizsgán, az intézményvezetőhöz benyújtott kérelemben indokolnia kell. Az intézményvezető engedélyezheti a vizsga lebonyolítását egy másik időpontban.

A tantárgy jellege határozza meg a vizsga típusát:

- Az **írásbeli vizsga** feladatlapjait a vizsgáztató pedagógus kijavítja, a hibákat, tévedéseket a vizsgázó által használt tintától jól megkülönböztethető színű tintával megjelöli, röviden értékeli a vizsgakérdésekre adott megoldásokat.
- A **szóbeli vizsgán** a vizsgázó tantárgyanként tételt húz, majd kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközt. Az egyes tantárgyak szóbeli vizsgáihoz szükséges segédeszközökről a vizsgáztató tanár gondoskodik.
- A **gyakorlati vizsgatételek**, vizsgakörülmények tantárgy-specifikusak.

Az iskola biztosítja a javítóvizsgára szoruló tanuló részére az adott tantárgy tanmenetéhez igazodó tételleket.

Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja.

Jogorvoslati lehetőségek: A tanuló – kiskorú tanuló esetén a szülője – a javítóvizsga eredményének megismerése után tizenöt napon belül jogszabálysértésre való hivatkozással jogorvoslati kérelmet nyújthat be az iskola intézményvezetőjéhez. A szabályosan megtartott javítóvizsga nem ismételhető.

A tanulók tovább haladása elégtelen év végi osztályzat/ok/ esetén az alábbiak szerint történik: Ha a tanuló a tanév végén – egy vagy két tantárgyból – elégtelen osztályzatot kapott, valamennyi ilyen tantárgyból javítóvizsgát tehet az iskola által kijelölt időpontban. Továbbhaladása akkor lehetséges, ha minden ilyen tantárgyból legalább elégséges osztályzatot kap. Ha nem, akkor évfolyamismétlésre kell köteleznünk. Ha kettő, vagy annál több tantárgyból kapott elégtelen osztályzatokat, akkor az évfolyamot meg kell ismételnie.

2.14.2. Osztályozó vizsgák

Az osztályozó vizsgára utasított tanuló vagy szülője tájékozódhat az osztályozó vizsga adott tantárgyra és évfolyamra vonatkozó követelményrendszeréről, az iskola honlapján közzétett házirendben illetve az iskola pedagógiai programjának részeként megjelenő helyi tantervben.

A **20/2012. (VIII.31.) EMMI** rendelet meghatározza a vizsgák szervezésével kapcsolatos előírásokat. Az iskola pedagógiai programja meghatározza a tanulmányok alatti vizsgák szabályait, a tanulmányok alatti vizsga követelményeit, részeit, így különösen az írásbeli, a szóbeli, a gyakorlati vizsgarészeket, az értékelés szabályait. Az olyan tantárgyból, amely követelményeinek teljesítésével a helyi tanterv alapján valamely vizsgatárgyból a tanuló érettségi vizsga letételére való jogosultságot szerezhet, a tanulmányok alatti vizsgán minden évfolyamon kötelező követelmény a minimum hatvanperces, az adott tanév helyi tantervének legfontosabb tanulmányi követelményeit magában foglaló írásbeli vizsgarész, valamint a szóbeli vizsgarész sikeres teljesítése.

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen meghaladja a kétszázötven tanítási órát, illetve egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.

Ha a tanuló jogszabályban meghatározottnál nagyobb arányú hiányzása vezetett az osztályozó vizsgára utasításhoz, akkor a tanulónak az osztályozó vizsgára nem kell jelentkeznie, ahogyan az egyéni munkarendet választó tanulónak sem, hiszen az osztályozó vizsgán való részvételi kötelezettsége a jogszabályi elrendelésen alapul.

Ha a tanuló egy adott tanévben kíván eleget tenni két vagy több tanév adott tantárgyi követelményeinek, vagy középiskolában előrehozott érettségi vizsgaszándéka miatt korábban kell megszereznie az adott tantárgyból az osztályzatot, akkor az osztályozó vizsgára történő jelentkezését be kell nyújtania az iskola intézményvezetője számára. Az intézmény házirendjében megtalálható a tanulmányok alatti vizsgák tervezett ideje, az osztályozó vizsgára jelentkezés módja és határideje. Az intézmény értesíti az osztályozó vizsgára kötelezett vagy arra jelentkezett tanulókat, hogy az egyes tantárgyak osztályozó vizsgáit mely napokon hány órákor szervezi meg.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani. A vizsgák között a vizsgázó kérésére legalább tíz, legfeljebb harminc perc pihenőidőt kell biztosítani. A pótló vizsga – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – harmadik vizsgaként is megszervezhető. Az érintett legalább két héttel a kitűzött első vizsgaidőpont előtt megkapja a tájékoztatást a kitűzött vizsgaidőpontokról és vizsgatárgyakról.

Ha a vizsgázó neki fel nem róható ok miatt nem vett részt a tanulmányok alatti vizsgán, akkor az intézmény pótló vizsgát szervez számára. Ha a tanuló számára felróható okból elkésik, távol

marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik, az intézménynek a tanulót javítóvizsgára kell utasítania.

Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető. Az egyéni munkarenddel rendelkezőt az iskola valamennyi kötelező tanórai foglalkozása alól fel kell menteni. Azonban valamennyi tantárgyból osztályozó vizsgát köteles tenni, az egyéni munkarend ugyanis nem mentesíti a tanulót egyetlen tantárgy tanulmányi követelményeinek teljesítése alól sem.

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani.

A tanulmányok alatti vizsgát legalább háromtagú vizsgabizottság előtt kell tenni. A vizsgabizottságba legalább két olyan pedagógust kell jelölni (ha erre lehetőség van), aki jogosult az adott tantárgy tanítására. A vizsgabizottság minden tagjának ott kell lennie az írásbeli és a szóbeli vizsgán is.

A szabadon választott (fakultatív) tantárgyat a tanuló a tanév végéig nem adhatja le, félévkor és év végén osztályzattal kell minősíteni. A fakultatív tárgy leadását, új fakultatív tárgy felvételét a szülő írásbeli beleegyezésével az intézményvezető engedélyezheti. A kérvényeket május 20-ig lehet benyújtani a Házirend szerinti eljárásrendnek megfelelően. Ha a tanuló lead egy fakultatív tantárgyat és egy másikat kíván felvenni helyette, akkor a választott tantárgy tananyagából különbözeti vizsgát kell tennie, a szaktanár által kijelölt időpontokban.

- Az osztályozó vizsgák iskolánkban zajlanak. A tanuló kérelmére más iskolában is lefolytatható a vizsga a másik iskola intézményvezetőjének engedélyével.
- Az osztályozó vizsga iránti kérelmet - szülői aláírással- az iskola intézményvezetőjéhez kell benyújtani a tanév elején, legkésőbb szeptember 15-ig, félév után február 15-ig. A kérelemnek tartalmaznia kell az osztályozó vizsga időpontját, a tantárgyat, az évfolyamot, amelynek tananyagából vizsgát kíván tenni. A kérelem egy rövid indoklást is tartalmazzon. Abban az esetben, ha a tanuló félévkor iratkozik be az iskolába, a beiratkozással egy időben kell az osztályozó vizsga iránti kérelmet beadni.

Az osztályozó vizsgáknak négy időszaka van:

1. A tanév megkezdése előtt augusztus utolsó hetében.
2. Félévzárás előtti héten.

3. A végzősök utolsó tanítási napja előtti héten, a végzős tanulók és a tavaszi előrehozott érettségi vizsgára jelentkezők számára.

4. A tanév utolsó tanítási napja előtti héten.

Az intézményvezető a kijelölt időszakokon túl rendkívüli okból más vizsgaidőpontot is kijelölhet.

2.14.3. Különbözeti vizsgák

Az iskola pedagógiai programja meghatározza az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályait, szükség esetén különbözeti vizsgával, egyéni segítségnyújtással, türelmi idő biztosításával vagy évfolyamisméltéssel. A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei a különbözeti vizsgán nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani. A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

Különbözeti vizsgát a tanuló abban az iskolában tehet, amelyben a tanulmányait folytatni kívánja. Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha a különbözeti vizsgáról számára felróható okból elkesik, távol marad, vagy a vizsgáról engedély nélkül eltávozik. A különbözeti vizsgákra tanévenként legalább két vizsgaidőszak kerül megjelölésre. A különbözeti vizsgát megelőző három hónapon belül kell a vizsgaidőszakot kijelölni. A vizsgák időpontjáról a vizsgázót a vizsgára történő jelentkezéskor írásban tájékoztatni kell.

A továbbtanulás céljából történő külföldi bizonyítvány elismerése annak az oktatási intézménynek a hatáskörébe tartozik, amelyben a tanuló a tanulmányait folytatni kívánja. Ez az elismerési forma azonban továbbtanuláson kívül egyéb jogokat nem biztosít. Az intézményvezetőhöz benyújtott kérelemhez csatolni kell a külföldi bizonyítvány másolatát, annak hiteles magyar nyelvű fordítását. **(100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet 56.§)**

Intézményünkben minden vizsgáról jegyzőkönyvet készítünk, amely tartalmazza a tanuló adatlapját, a vizsgabizottság javasolt értékelését. Az írásbeli dolgozatokat egy évig őrizni kell.

2.14.4. Érettségi vizsgák

Az érettségi rendjéről és a lebonyolítás szabályairól a 100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet rendelkezik.

A tanulói jogviszonyban lévő diáknak abban a középiskolában kell jelentkeznie érettségi vizsgára, amellyel tanulói jogviszonyban van. A tanulói jogviszonyban lévő és még az érettségi bizonyítvány megszerzése előtt álló jelentkező csak olyan vizsgatárgyból tehet érettségi vizs-

gát, amelynek a helyi tantervben a jelentkező számára az adott tantárgyra vonatkozóan meghatározott követelményeit teljesítette, tudását osztályzattal értékelték, és ezt bizonyítvánnyal igazolni tudja az írásbeli vizsgák megkezdéséig. Ha a tanuló olyan vizsgatárgyból kíván érettségi vizsgát tenni, amelyből középiskolájának helyi tanterve szerint nem tehet érettségi vizsgát, e vizsgatárgy esetében a jelentkezési feltételt vendégtanulói jogviszonyban, másik középiskolában teljesítheti.

A középiskola elvégzését közvetlenül követő érettségi vizsgaidőszakban az érettségi vizsgák megkezdésének feltétele az ötven óra közösségi szolgálat elvégzésének igazolása. Az egyéni munkarendet választó tanulónak és az évismétlőnek is teljesítenie kell a közösségi szolgálatot. A közösségi szolgálat dokumentálását a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet tartalmazza, eszerint a vizsgázó iskolai törzslapján kell záradék formájában feltüntetni azt a tényt, hogy a vizsgázó teljesítette a rendes érettségi vizsga megkezdéséhez szükséges közösségi szolgálatot. Ha a tanuló az írásbeli érettségi vizsgaidőszak kezdetéig nem rendelkezik a közösségi szolgálat teljesítésére meghatározott feltétellel, az érettségi vizsgáit nem kezdheti meg, az adott vizsgaidőszakra vonatkozó összes érettségi jelentkezését az intézményvezető törli.

Az érettségi vizsgán a vizsgázó az érettségi bizonyítvány megszerzéséhez a következő vizsgatárgyakból ad számot tudásáról:

- magyar nyelv és irodalom,
- történelem,
- matematika,
- idegen nyelv,
- kötelezően választandó vizsgatárgy.

Előrehozott érettségi vizsga a tanulói jogviszony fennállása alatt, a helyi tantervben a jelentkező számára az adott tantárgyra vonatkozóan meghatározott követelmények teljesítését követően a középiskolai tanulmányok teljes befejezését megelőző első vagy második tanév május-júniusi vizsgaidőszakában első alkalommal letett érettségi vizsga, idegen nyelvekből, továbbá informatikából kerülhet sor. Érettségi bizonyítványt ekkor még nem kaphat, vizsgaeredményei törzslapkivonatra kerülnek. A sikertelen előrehozott érettségi vizsga esetében az adott vizsgatárgyból javító vagy pótló vizsgára legkorábban csak a rendes érettségi vizsga vizsgaidőszakában lehet jelentkezni.

A vizsgázó érettségi bizonyítványa, tanúsítványa, ha idegen nyelvből emelt szintű érettségi vizsgát tett, és sikeresen teljesítette az érettségi vizsga írásbeli és szóbeli vizsgáit, azoknak minden vizsgarészét a részletes követelményekben meghatározott módon,

- ha legalább 60%-ot ért el, középfokú (B2) komplex típusú,
- 40-59% elérése esetén alacsony fokú (B1) komplex típusú, államilag elismert nyelvvizgabizonyítvánnyal egyenértékű okiratnak minősül.

A vizsgabizottság tagjai az elnök és a vizsgáztató tanárok. Az iskola intézményvezetője nem tagja a vizsgabizottságnak, azonban elláthat vizsgáztató tanári feladatot, melyhez megbízását az iskola fenntartója adja, ebben az esetben az intézményvezető feladatait az adott vizsgabizottság tekintetében másra kell átruháznia. Nem tagja a vizsgabizottságnak a jegyző sem. Jegyzői feladatokkal vizsgáztató tanár is megbízható. A vizsgabizottság értekezletein az elnök és a tagok vesznek részt, de jelen van az intézményvezető és a jegyző is. A vizsgabizottság munkájában tanácskozási joggal részt vehet a fenntartó, az iskolai szülői szervezet és a diákönkormányzat képviselője. A nyilvánosság esetükben nem korlátozható. A törvényesség fontos eleme, hogy az elnököt, a vizsgabizottság többi tagját, jegyzőjét, az intézményvezetőt és a vizsgabizottság munkájában közreműködőket a vizsgabizottság döntéseinek meghozatalát illetően titoktartás kötelezi.

Elérhető pontszámok százalékos teljesítésének osztályzatban történő kifejezése	
Emelt szintű érettségi vizsga	Középszintű érettségi vizsga
<ul style="list-style-type: none"> • 60-100% jeles (5) • 47-59% jó (4) • 33-46% közepes (3) • 25-39% elégséges (2) • 0-24% elégtelen (1) 	<ul style="list-style-type: none"> • 80-100% jeles (5) • 60-79% jó (4) • 40-59% közepes (3) • 25-39% elégséges (2) • 0-24% elégtelen (1)

2.15. A tanulók értékelése a gimnáziumban

2.15.1. A tanuló kötelességének teljesítése

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti. A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök – az osztályban tanító pedagógusok

véleményének kikérésével – végzi. Az érdemjegyekről a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét rendszeresen értesíteni kell. A félévi és az év végi osztályzatot az érdemjegyek alapján kell meghatározni. Az iskola az osztályzatról a tanulót és a kiskorú tanuló szülőjét félévkor értesítő, év végén bizonyítvány útján értesíti.

Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

tudás értékelése	magatartás és szorgalom értékelése
<ul style="list-style-type: none"> • jeles (5) • jó (4) • közepes (3) • elégséges (2) • elégtelen (1) 	<ul style="list-style-type: none"> • példás (5) • jó (4) • változó (3) • rossz, hanyag (2),

Az egyes tanulók év végi osztályzatát a nevelőtestület osztályozó értekezleten áttekinti, és a pedagógus, az osztályfőnök által megállapított osztályzatok alapján dönt a tanuló magasabb évfolyamba lépéséről. Az, akit felmentettek a kötelező tanórai foglalkozásokon való részvétel alól, az intézményvezető által meghatározott időben, és a nevelőtestület által meghatározott módon ad számot tudásáról.

A tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság véleménye alapján az intézményvezető mentesíti egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből az értékelés és a minősítés alól. Az érettségi vizsgán, a fent említett tantárgyak helyett a tanuló – a vizsgaszabályzatban meghatározottak szerint – másik tantárgyat választhat. A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

A tanuló az iskola intézményvezetőjének engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi követelményeket egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

A tanuló az egyes évfolyamok, az érettségi vizsga tanulmányi követelményeinek teljesítéséről bizonyítványt kap. A bizonyítvány és a bizonyítvány kiállításának alapjául szolgáló irat közokirat.

2.15.2. A beszámoltatás követelményei és formái

Az értékelés minősége jelentősen befolyásolja a tanulási folyamatot, a tanuló személyiségének alakítását, a tanuló önértékelését és motivációját, ezért a tanulói teljesítmények értékelése kiemelt figyelmet érdemlő, felelősségteljes feladat.

Az értékelés többféle funkciót tölthet be a tanulás-tanítási folyamatban.

- visszajelzés arról, hogy a tanuló hogyan halad, hol tart a kitűzött célok elérésében,
- információ adott időpillanatban a tanuló által birtokolt tanulási eredményekről és azok szintjeiről,
- a jól alkalmazott értékelés a tanulókat jobb teljesítmény elérésére ösztönzi, a pozitív megerősítés a tanuló számára és a legfőbb motiváló erő a sikerélmény
- szakmai-és személyiségfejlesztés, a tanulás tanulása, kommunikáció és szociális kompetencia fejlesztése.

A diagnosztikus értékelés a tanulási folyamat kezdetén esedékes. Célja, a hatékonyság javítása, annak feltárása, hogy a tanulók rendelkeznek-e a tananyag elsajátításához szükséges elméleti ismeretekkel.

- Diagnosztikus teszt, megfigyelés, diagnosztikus vizsga, 9. évfolyamon bemeneti mérés.

A formatív (segítő, formáló, fejlesztő) értékelésként funkciója a tanulási folyamat segítése. Információt ad a tanárnak és a diáknak a tanulás eredményességéről.

- Portfóliók, megbeszélések, tanulói önértékelés, társak értékelése, csoportmegbeszélés, diagnosztikus teszt, röpdolgozat.

A szummatív (lezáró, minősítő) értékelést a tanulási folyamat zárásakor alkalmazunk. Célja, hogy átfogó képet kapjunk a tanuló tudásáról, hogy birtokolja-e illetve milyen mértékben birtokolja az elvárt tanulási eredményeket, a kívánatos szinthez képest hogyan teljesít. A minősítő értékelés jellemzően érdemjeggyel zárul.

- Témazáró dolgozat, érettségi vizsga, félévi / évvégi bizonyítvány.

A kritériumorientált értékelés előfeltétele a pontosan, mérhető módon kidolgozott követelménytámasztás. A kritériumorientált értékelés eredményorientált, kiindulópontja a követelmény, az elvárt teljesítmény.

- Érettségi vizsga, nyelvvizsga, osztályozó vizsga, javító vizsga.

A normatív értékelés teljesítményorientált, a tanulók teljesítményét hasonlítja össze, ezáltal „sorrendezi” a tanulókat.

Az értékelés nagyon fontos alapja lehet a tanuló korábbi teljesítménye. A tanuló teljesítményét a korábbi önmagához viszonyítjuk, azaz a tanuló fejlődésének változását, mértékét vizsgáljuk.

A „gyengébben” teljesítő tanulónál lehet pozitív és motiváló jellegű, mivel nem függ a tanuló csoporthoz vagy kritériumhoz viszonyított teljesítményétől.

Az értékeléssel szemben támasztott követelmények:

Az objektivitást igyekszünk biztosítani, ha az írásbeli feladathoz értékelési útmutatót készítünk, amely részletes, pontos megfogalmazást, félreérthetetlen pontozási szabályzatot tartalmaz. Szóbeli felelet/feladat esetében szintén, amely tartalmazza azokat a tényeket, összefüggéseket, amelyeket a feleletnek, kiselőadásnak tartalmaznia kell.

A megbízhatóság azt jelenti, hogy a mérőeszközünk jól mérje azt, aminek a mérésére kidolgoztuk. A kérdések és válaszok illeszkedjenek az elvárt követelményekhez, a felmért tanulók tudásszintjéhez, és a mérni kívánt kompetencia szerveződési szinthez. A mérés eredményét ne befolyásolják a méréstől független dolgok, pl. íráskép, tanuló megjelenése és viselkedése stb.

A validitás azaz az érvényesség követelménye azt biztosítja, hogy mérőeszközünk alkalmas legyen annak deklarált céljának mérésére, tehát valóban azt mérje, amit mérni szeretnénk.

2.15.3. Az iskolai írásbeli beszámoltatások formái, rendje, korlátai, a tanulók tudásában, értékelésében betöltött szerepe és súlya

A kisebb-nagyobb tanulási egységek lezárásakor szükségszerű a munka eredményességének megállapítása, lezárása, a továbbhaladás feltételeinek ellenőrzése. A tanulók nevelésének, személyiségfejlesztésének érdekében rendszeresen értékeljük és visszajelzést adunk a tanulmányi teljesítményükön túl a szociális kompetenciáikra, szorgalmukra stb. vonatkozóan.

2.15.4. Az ellenőrzés-értékelés funkciói

- Visszajelzés a tanuló, a tanár, a szülő, az osztályfőnök, az iskolavezetés, a fenntartó, és a döntéshozók irányába.
- Az érdemjegyek, osztályzatok megmutatják, hogy továbbléphet-e tanuló a következő évfolyamba, iskolafokra, másfelől meghatározzák a továbbtanulás irányát.
- A tanulók ösztönzésére, motiválására szolgáló eljárás, ha fontos számukra, hogy jobb teljesítményszintet érjenek el.
- Az ellenőrzés és értékelés arra is szolgál, hogy a tanuló az általa alkalmazott tanulási módszerről, az általa befektetett energia és idő hatékonyságáról visszajelzést kapjon.
- A pedagógus helyes értékelése segítheti tanítványát, hogy változtasson tanulási technikáin, szokásain. A tanulási módszerek és eredményességük közti összefüggések tudatosítása a tanulás önszabályozásának alapja.

- A tanuló énképének részét képezik a tanuláshoz való viszonyáról, a teljesítményéről való elképzelései és az ezekről kapott visszajelzések is. Az objektív értékelés segítséget nyújt a tanulónak teljesítménye reális megítélésében, erősségeinek és gyengeségeinek meghatározásában.
- A tanár értékelési szempontjai, módszerei, az értékelés közlésének formái mintául szolgálnak a diákoknak, a tanulók hasonlóképpen fogják értékelni társaik teljesítményét.
- Az önértékelés és a társak munkájának értékelése során a diákok nagy tapasztalatra tesznek szert saját és diaktársaik munkájának értékelésében.

2.15.5. Az ellenőrzés-értékelés folyamata

1. A tantárgyi követelmények ismeretében, illetve az ellenőrzés céljának ismeretében az ellenőrzés módszerének, tartalmának kiválasztása.
2. Számos formában kerülhet sor a tanulói tudásról való információk begyűjtésére: írásban, szóban, munkafeladattal.
3. Az elvárások, követelmények összevetése a tanulói produktummal.
4. Az ellenőrzést mindig követnie kell értékelésnek, ami alapján a tanár és diák következtetéseket vonhatnak le a tovább haladással kapcsolatban.

2.15.6. Írásbeli feladatok értékelése

A nevelési-oktatási intézmények működéséről szóló **11/1994. (VI. 8.) MKM** rendelet 4. számú melléklete a nevelési-oktatási intézmények ügyintézésének iratkezelésének általános szabályai között rendelkezik arról, hogy a tanulók dolgozatait, témazáróit, vizsgadolgozatait egy évig meg kell őrizni az intézményben.

- A témazárók, szintmérő vizsgák időpontjait a tanulókkal előzetesen közöljük, elegendő időt biztosítva számukra a megfelelő felkészüléshez. Témazáró dolgozatnál ez egy hét, a szintmérő vizsgák időpontját a tanév rendjében, szeptemberben rögzítjük.
- A tanulók egy napon két témazáró dolgozatnál többet nem írhatnak, amit a szaktanár a megírást követő 2 héten belül kijavít. A tanulókkal a javítás után megbeszéli a tapasztalatokat, a hibatípusokat; a produktumokat, értékeli a csoport teljesítményét.
- Fogadóórakon, vagy egyéb, kölcsönösen egyeztetett időpontban lehetőséget biztosítunk a szülők számára az írásbeli munkák megtekintésére.
- A pedagógus köteles az alkalmazott pedagógiai ellenőrzési és értékelési módszereket, azok szempontjait megismertetni a tanulókkal, a szülőkkel.

- Témazáró dolgozat, illetve szintmérő vizsga esetén a százalékos határokat közelíteni kell a mindenkori érettségi vizsga értékeléséhez.

A tanulókkal együtt alakítjuk ki és pontosan tájékoztatjuk őket a közös munka kezdetén az ellenőrzés és értékelés szabályairól, kereteiről.

Tisztázandók:

1. az ellenőrzés formái
  - írásbeli, szóbeli, projektmunka, tanulmányi versenyeken nyújtott eredmény, szorgalmi feladat, kiselőadás;
2. az ellenőrzés bejelentésének szabályai
  - legkésőbb egy héttel a dolgozat előtt meg kell adni a dolgozat időpontját és a témáját,
3. ellenőrzések gyakorisága
  - félévente legalább két témazáró dolgozatot kell íratni;
4. tanári kötelezettség a javításra vonatkozóan;
  - lehetőleg két héten belül ki kell javítani;
5. az értékelés szempontjai, a ponthatárok és osztályzatok kialakításának módja;
  - pontozással, százalékos értékeléssel, osztályzatokkal;
  - A KRÉTA rendszer az egyes értékelésmódokat eltérő súlyozással számítja be a tanulói átlagba.
6. a pótlás lehetőségei
  - a betegség miatt meg nem írt dolgozat pótlásának lehetősége,
7. az egyénileg vállalt feladatok és értékük
  - a szorgalmi feladatok beszámítanak-e és miként számítanak be a félévi, év végi osztályzat kialakításába.

Az írásbeli számonkérés mellett törekedni kell arra, hogy a tanulók a lehetőséghez mérten minél többször szóban is számot adjanak tudásukról. A szóbeli feleletek értékelése az alábbi szempontok figyelembevételével történik:

- a feladat megértése,
- témátartás,
- lényegkiemelés,
- az ismeretek mélysége,
- a tárgyi tudás,
- a szakmai nyelv helyes használata.

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók ellenőrzési rendje eltér a többi tanulótól. Az intézményvezetői határozatban leírt kedvezményeket az érintett pedagógusok értelmezik, betartják. Fontos ismerni a tanuló tudásszintjét, ehhez alkalmazkodva apró lépésekkel juthatunk a megnevezéstől a gyakorlati alkalmazás, a problémamegoldás szintjére.

A kedvezmények értelmezése, megvalósítása, feladatok:

- Helyesírás értékelése alóli felmentés.
- Írásbeli munkákra hosszabb felkészülési idő biztosítása vagy adott idő alatt kevesebb írásbeli feladat számonkérése.
- Írásbeli számonkérés felváltása vagy kiegészítése szóbeli felelettel.
- Szóbeli számonkérés írásbeli számonkéréssel történő felváltása.
- Segédeszköz alkalmazása.
- Eszközhasználat engedélyezése számolásos feladatoknál.
- Az idegen nyelv és a matematika tantárgy értékelése alóli felmentés nem a képzés alól, hanem a tantárgy érdemjeggyel és osztályzattal történő értékelése alól mentesíti a tanulót.
- Tanulási segédletek, vázlatok kézbe adásával segíthetjük a felkészülést.
- Írásbeli munkákra hosszabb felkészülési idő, kevesebb feladat.
- Tananyag számonkérése segítő kérdésekkel.
- Nagyon fontos a látom-hallom-csinálok tanulási, tanítási elv.
- Memoriterekre több időt vagy kevesebb mennyiséget tervezünk a nehezebben tanulóknak.

2.15.7. Az otthoni felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Az iskolán kívüli munka javíthatja a tanulói motivációt, készségeket fejleszthet. A körültekintően kijelölt házi feladat egyike lehet azon faktoroknak, amelyek az iskola és az iskolai oktatással kapcsolatos pozitív attitűdöt kialakítja. Olyan folyamatnak kell lennie, amely kreativitást igényel és nem túlméretezett. A házi feladatok kitűzésében világosan érvényesülni kell a háromféle szándéknak:

- erősíteni kívánják az órákon megtanultakat,
- fejleszteni akarják az adott témában a tanulók különféle készségeit,
- az új anyagot akarják előkészíteni a kijelölt feladatokkal.

Az iskolavezetés megfogalmazta a szakmai ajánlásokat, módszertani elvárásokat az otthoni felkészülésre vonatkozóan:

- A házi feladat tervezése során figyelembe kell venni, hogy a tanulónak több tantárgyból is adhatnak a következő napra feladatokat.
- Törekedni kell a differenciált házi feladatok tervezésére.
- Fontos, hogy a feladatadás mennyisége és minősége alkalmazkodjon az életkori sajátosságokhoz.
- Meg kell határozni, hogy a házi feladatok elkészítése milyen súllyal számít be a tanulói teljesítmények értékelésébe.
- Kezeleni kell a tanulási nehézségekkel küszködő gyerekeket és az érzelmi reakcióit.
- Fontos, hogy a feladat megoldásához kapjanak a tanulók olyan adekvát támpontokat, amelyek motiválttá teszik őket a másnapra való felkészülésben.
- Osztályfőnöki órán a tanulókkal beszélni kell az otthoni tanulási szokásaikról, a munkamódszerekről, az egyes tantárgyakkal kapcsolatos attitűdjeikről.
- Lehetőséget kell biztosítani a felmerülő egyéni kérdések, megbeszélésére.
- A pedagógusnak meg kell neveznie, hogy milyen segédletek (digitális és egyéb eszközök, szakirodalom stb.) alkalmazását javasolja.
- Lehetőség szerint alkalmazzanak változatos házi feladatokat, mint a gyűjtőmunka, ismétlés, előkészítés, szövegfeldolgozás, gyakorlati megfigyelés, adott problémát tartalmazó feladat megoldása stb.
- A házi feladatok ellenőrzését úgy kell megszervezni, hogy az ne menjen a következő téma megbeszélésének, feldolgozásának rovására.
- Az intézmény vezetése figyelembe veszi a témával kapcsolatos szülői észrevételeket, azokat beépíti a tanulásszervezés folyamatába.

A szaktanár joga annak megítélése, hogy minden tanóra végén kijelöl kötelező írásbeli házi feladatot, vagy nem. Ez nem azt jelenti, hogy a tanulónak nincs otthoni munkája! Inkább azt, hogy lehetőség adódik a szaktanár számára, a leginkább kedvező és indokolt szempontok szerinti differenciálásra.

2.15.8. A magatartás és szorgalom minősítésének elvei

A **20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 7. § (1) bo)** az iskola pedagógiai programja meghatározza a tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elveket.

5. § (1) A nevelési-oktatási intézmény házirendjében kell szabályozni

a) a gyermek, tanuló távolmaradásának, mulasztásának, késésének igazolására vonatkozó előírásokat,

e) a gyermekek, tanulók jutalmazásának elveit és formáit.

2.15.8.1. A magatartás és szorgalom minősítésének rendje

- A Köznevelési törvény értelmében „a tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök végzi az osztályban tanító tanárok véleményének kikérésével”.
- Az osztályfőnök által –a mulasztások összesítése és a tantárgyi osztályzatok áttekintése után –megállapított osztályzatokat az osztályban tanító pedagógusok az osztályozó értekezleten megbeszélik és döntenek a kérdéses tanuló minősítéséről.
- Az értékelést és a minősítést az osztályfőnök és a szaktanárok a pedagógiai szempontok körültekintő mérlegelésével végzik, amelynek legfőbb szempontja, hogy mi szolgálja leginkább a nevelőmunka eredményességét, a tanuló fejlődését és motivációjának erősítését, de figyelembe vesszük a tanuló, illetve az osztály egyéni sajátosságait is.
- Iskolánkban a magatartás és a szorgalom értékelése és minősítése egymástól függetlenül, külön szempontok alapján történik.

2.15.8.2. A magatartás minősítésének elvei

- a tanuló iskolai viselkedése, a magatartási normák és az együttélés szabályainak betartása;
- az iskola alkalmazottaival és a társaival való kommunikációjának módja;
- az osztályközösség kialakításában, összetartásában, értékrendjének formálásában betöltött szerepe;
- a házirend előírásainak betartása;
- jelenléti fegyelme, a mulasztások igazolása;

A tanuló magatartása

példás, ha

- iskolai viselkedése minden szempontból példamutató,
- a házirend előírásait maradéktalanul betartja,
- a jelenléti fegyelme kifogástalan
- az osztályközösségben pozitív, építő szerepet tölt be,

jó, ha

- iskolai viselkedése, az osztályközösségben betöltött szerepe alapvetően megfelelő
- a házirend előírásai és a viselkedési normák ellen szándékosan és súlyosan nem vét vagy ha
- viselkedése ugyan kifogástalan, de jelenléti fegyelme nem megfelelő

változó, ha

- a házirend rendelkezéseit nem szegte meg súlyosan, de órai viselkedése sokszor kifogásolható, többször zavarja az órai munkát
- tanáraival és/vagy a társaival való kommunikációjának módja gyakran nem megfelelő, időnként vét a viselkedési normák ellen, megnyilvánulásai néha negatívak vagy ha
- viselkedése ugyan megfelelő, de jelenléti fegyelmével komoly problémák vannak

rossz, ha

- intézményvezetői vagy tantestületi megrovást kapott a házirend súlyos megszegése miatt
- igazolatlan órai miatt intézményvezetői vagy tantestületi megrovást kapott
- fegyelmi büntetést kapott vagy ha
- a naplóban több tanári bejegyzés bizonyítja, hogy viselkedésével komoly gondok vannak, az órai munkát rendszeresen zavarja
- társaihoz való viszonya, kommunikációjának módja az együttélés elemi szabályait is sokszor sérti, megnyilvánulásaival az osztályközösséget negatív irányban befolyásolja.

2.15.8.3. A szorgalom minősítésének elvei

- a tanuló képességeihez mért teljesítménye, tanulmányi eredményei;
- a jobb eredményért tett erőfeszítései;
- a tanuláshoz való viszonya, motivációja;
- az órai munkában való részvétele, aktivitása;
- a kötelező tananyagon felüli, külön feladatok vállalása;
- a tanulmányi versenyeken való részvétele, teljesítménye.

A tanuló szorgalma

példás, ha

- teljesítménye, tanulmányi eredményei kiemelkedően jók, vagy ha
- tanulmányi eredményei ugyan nem kiemelkedően jók, de példamutatóan sok erőfeszítést tesz azért, hogy a tőle telhető legjobb eredményt érje el, és az órai munkában, a külön feladatok vállalásában nagy aktivitást mutat

jó, ha

- teljesítménye, eredményei egyenletesen, megbízhatóan jó színvonalúak
- az órákon becsületesen dolgozik, a házi feladatokat elkészíti vagy ha
- erőfeszítései ellenére sem sikerült minden tantárgyból jó eredményt elérnie, de érdemjegyei összhangban állnak képességeivel vagy ha
- összességében csak közepes a teljesítménye, de bizonyos tantárgyakból kiemelkedő eredményeket ért el (pl. tanulmányi verseny)

változó, ha

- teljesítménye nem egyenletes színvonalú, eredményei lényegesen alatta maradnak képességeinek
- nem kellően motivált, a tanuláshoz való viszonya és a tanórai munkája hullámzó vagy ha
- erőfeszítései ellenére sem sikerült minden tantárgyból elérnie az elégséges szintet, de a többi tárgyból megbízhatóan jól teljesít

hanyag, ha

- teljesítménye, eredményei képességeihez mérten is gyengék, egy vagy több tárgyból elégtelen az osztályzata
- a tanulmányi teljesítménye rossz, erőfeszítéseket sem tesz, hogy teljesítse a minimális követelményeket vagy ha
- nincs elégtelen osztályzata, de több tantárgyból csak az elégséges szintet érte el, pedig képességei alapján többre lenne képes.

A nemzeti köznevelésről szóló **2011. évi CXC. törvény 46. § (2)** bekezdése szerint a gyermek, a tanuló személyiségét, emberi méltóságát és jogait tiszteletben kell tartani, és védelmet kell számára biztosítani a fizikai és lelki erőszakkal szemben. A gyermek és a tanuló nem vethető alá testi és lelki fenyegetésnek, kínzásnak, kegyetlen, embertelen, megalázó büntetésnek vagy bánásmódnak.

2.15.9. Elmarasztalás rendje

Ha a tanuló a tanórai foglalkozás kezdetére nem érkezik meg, a késést igazolnia kell a házi-rendben foglalt szabályok szerint. A késések idejét össze kell adni. Amennyiben ez az idő eléri a tanórai foglalkozás időtartamát, a késés egy igazolt vagy igazolatlan órának minősül. Az el-késő tanuló nem zárható ki a tanóráról, foglalkozásról.

- ha a tanuló igazolatlanul mulasztott, az osztályfőnök a tanuló szülőjét írásban érte-síti;
- ha a tanuló igazolatlan mulasztásai ismétlődnek, a szülőt figyelmeztetni kell a kö-vetkezményekre;

Az iskolai fegyelmezővel kapcsolatos szabályok egy része pontosan megfogalmazott (házi-rend), más része nincs pontosan rögzítve, pedagógustól függ.

Az iskolánkban fegyelmi vétségnek minősülnek az alábbiak:

Iskolai szabályok megsértése:

- a tanítás zavarása,
- a házirend megszegése.

Iskolai rendbontás:

- durvaság, verekedés,
- rongálás.

Pedagógussal szembeni fegyelmezetlenség:

- tiszteletlenség, szembeszegülés,
- deviáns magatartási problémák.,
- lopás,
- többszörös igazolatlan hiányzás.

Az iskolában hivatalosan elfogadott intézkedések:

- Szóbeli figyelmeztetés
- Írásbeli figyelmeztetés, megrovás: adhatja szaktanár, osztályfőnök, intézményve-zető.
- Fegyelmi tárgyalás, melynek során a döntés lehet:
  - a tanuló áthelyezése,
  - iskolából való eltanácsolás,
  - egyéni munkarend szerinti tanulás elrendelése.

2.15.10. Jutalmazás rendje

Az iskolában alkalmazott jutalmazási formák fajtáit a pedagógiai program, valamint a házirend tartalmazza. Az intézményünk gyakorlatában megjelenő jutalmazási formák:

- Szóbeli dicséret;
- Írásbeli dicséret, mely lehet osztályfőnöki, szaktanári, intézményvezetői dicséret rendszerint valamilyen (tanulmányi) versenyen elért eredmények alapján, vagy évvégén az egész évben tanúsított példamutató magatartásáért, kiváló tanulmányi eredményéért. Több záradék formulával dolgoznak a tanév végi jutalmazásnál és dicséretnél az osztályfőnökök.
- Könyvjutalom: leggyakrabban év végén adományoznak könyvjutalmat;
- Pénzjutalom.

2.15.10.1. Kitüntetések, díjak, emlékplakettek

Az Andrássy Gyula emlékplakett

- Az Andrássy Gyula Gimnázium és Kollégium kiváló tanulója;

A Gyóni Géza emlékplakett

- kiváló irodalmi, nyelvi, előadói teljesítményért;

A Balog Miklós díj

- a reál tantárgyakból a legeredményesebb tanuló;

Az "Iskola Díszpolgára" kitüntetés

- jó tanuló és az iskola diákéletének főszereplője, mozgatója;

A Lorántffy Zsuzsanna plakett - végzős tanulók díja

- történelem tantárgyból kimagasló teljesítményt nyújtó tanuló;

A Bodnár Endre díj

- a legjobb kémikusnak járó díj;

Az Andrássy Kiváló Sportolója díj

Az intézményünkben dolgozó pedagógusok hitvallása, hogy a pedagógus munkája a diákok sikerén, eredményein keresztül válhat eredményessé. A szakmai ismeretek átadásán felül, az emberi értékek közvetítését is elsőrendű feladatának tartja a nevelőtestület minden tagja. Az intézményünkben pedagógusainak munkáját országos kitüntetésekkel, oklevelekkel, díjakkal ismerik el.

2.15.11. A tanuló tanulmányi teljesítményének értékelése, a teljesítménymérés eszközei

2.15.11.1. Értékelési szintek a köznevelés rendszerében

nemzetközi szint

- egy-egy műveltségi terület nemzetközi összehasonlítása, az oktatási rendszer értékelése (PISA, IEA, PIRLS, TIMSS-R).

egy-egy műveltségi terület országos helyzetének felmérése

- az érettségi vizsgadolgozatok országos szintű értékelése,
- országos kompetenciamérés.

regionális szint

- egy tantárgy vagy tantárgycsoport helyzetének, a neveltség problémáinak értékelése több iskolában vagy egy régióban.

iskolai szint:

- iskolán belüli csoportok szintje;
- osztály, tanulócsoport értékelése;
- tanítási-tanulási folyamat értékelése;
- az iskola értékelése
- külső szakértők által végzett értékelések, mérések eredményei,
- pedagógusok önértékelése, intézményi önértékelés,
- tantárgyak helyzetének értékelése,

egyének szintje

- tanulók értékelése
- pedagógusok értékelése
- vezetők értékelése.

2.15.11.2. Az értékelés funkciói a köznevelés rendszerében

- Eredményesség és hatékonyság növelése;
- Minősítés – szelektálás – orientálás – társadalmi megmérettetés;
- Diagnosztizálás – fejlesztés – korrekció;
- Tájékoztatás, informálás;
- Visszacsatolás, megerősítés;
- Motiválás.

Intézményi elvárások a pedagógusok által alkalmazott mérési-értékelési szempontrendszerrel valamint a számonkérés formáival kapcsolatban:

- A hagyományos ellenőrzési módszerek mellett jelenjenek meg az alternatív ellenőrzési módszerek:
- Projektek, esettanulmányok – gyakorlati problémák megoldására irányuló komplex feladatok;
- Portfólió - a tanuló munkáiból összeállított célirányos gyűjtemény, mert ezek a tevékenységek hatással vannak a személyiség fejlődésére. A projektek, esettanulmányok, a portfólió készítése során kiemelt szerepe van az önellenőrzésnek, önértékelésnek, a csoporton belüli társak ellenőrzésének, értékelésének.
- Fontos, hogy a teljesítményére adott osztályzat motiválja a tanulót, ne váltson ki szorongást, önértékelése, énképe alakulását pozitívan befolyásolja;
- Kerülni kell a túlzott versenyhelyzetet, mert az a kiszolgáltatottság érzését felerősítheti;
- Óvakodni kell sztereotípiák, előítéletek, szimpátia kialakulásától, a tanuló teljesítményét önmagához, és nem a csoport jellemzőihez viszonyítjuk;
- A diagnosztikus, formáló-segítő és az összegző-lezáró értékelésnek egyértelműen el kell különülnie az osztályzásban.

2.15.11.3. Néhány különleges értékelési szabály

1. Az etika; dráma és tánc; mozgóképkultúra és médiaismeret, művészetek tantárgyakra vonatkozó speciális szabályok:

A fent említett tantárgyak heti óraszama egy, ezért félévkor eltekintünk a hagyományos értékeléstől, az osztályozás helyét felváltja a szöveges értékelés, melyet a következő formában határoztunk meg:

- nem felelt meg - nfm,
- megfelelt - mf,
- kiválóan megfelelt - kmf.

A részletes értékelési szabályt a helyi tanterv melléklete tartalmazza tantárgyanként.

2. Tanórán kívüli foglalkozásokra vonatkozó szabály

Azon diákok, akik egyéni kérelem alapján, vagy a szakértői véleményben előírt kötelező fejlesztéseken vesznek részt, a házirendben meghatározottak alapján kötelesek a hiányzásra

vonatkozó szabályok betartására. A foglalkozásokon való részvételt a „részt vett” – rv szimbólummal jelöljük.

3. A tanulók fizikai állapotának méréséhez szükséges módszerek

A **20/2012. (VIII.31.)** EMMI rendelet, nevesíti a NETFIT-et (*Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt*), mint a tanulók fizikai fittségi mérésének rendszerét, valamint szabályozza annak tartalmi kereteit. Célja, hogy a magyar iskolarendszerben egységesen működtethető, egészségközpontú fittség mérési-értékelési rendszer valósuljon meg.

A mérés

- jellemzi a tanulók állóképességét, erejét, hajlékonyságát és testösszetételét;
- a mérési eredményeket egészségzónába, fejlesztési zónába, fokozott fejlesztési zónába sorolja a rendszer;
- a szoftveres alkalmazás személyre szabott értékelést kínál, amely vizuálisan is szemlélteti a fittségi állapotot, valamint konkrét ajánlásokat fogalmaz meg a fejlesztés érdekében.

A testnevelők minden tanévben, két alkalommal, ősszel és tavasszal elvégzik a diákok fittségi állapotának mérését.

2.16. A személyiségfejlesztéssel összefüggő pedagógiai feladatok

Az iskola nevelési programja a Nemzeti Alaptantervben megfogalmazott és képviselt értékekre, az iskolában folyó nevelő - oktató munka pedagógiai alapelvei, célkitűzései által kívánatos szükségletekre és értékekre, a helyi sajátosságokból fakadó hagyományokra épül. Nevelőmunkánk fő célkitűzése a személyiségformálás, amelyben hangsúlyosnak tartjuk a művelődést (a társadalmi értékrend elsajátítását) és a szocializációt (társadalmi viszonyrendszerbe való beilleszkedést). A személyiség megkülönböztető jegye az, hogy tudatosan viszonyul az őt körülvevő környezethez. Viselkedésében megnyilvánuló jellemvonásai, döntései, cselekedetei, magatartása, megjelenése nyomán összetéveszthetetlen másokkal. A tanulók értékrendje, értékorientációja nagymértékben összefügg a személyiség irányulásával, az érdeklődéssel és a motivációs rendszerrel.

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze. Alkalmassá tegye az egyént közösségfejlesztő és önfejlesztő aktivitása kifejtésére a konstruktív életvezetés meg-

alapozása érdekében. Munkájában sikeres emberré, a társadalom elismert polgárává teljesítménye alapján az válhat, aki megfelelő személyiségjegyekkel rendelkezik. Intézményünkben minden pedagógiai tevékenység az elfogadott célrendszer megvalósítására irányul, hogy a tanulók adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységeikkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban - minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

Fontosnak tartjuk a tanulás iránti motiváció fejlesztését, a megismerési vágy fenntartását. Mindezeket olyan tanulásirányítási módokkal biztosítjuk, amelyben minden tanuló megtalálja a kedvére való elfoglaltságot, felhasználva ehhez az egyes tantárgyakban rejlő lehetőségeket is. A tanítás-tanulás, a nevelés folyamatát úgy alakítjuk, hogy rendszeressé váljanak az alkotó jellegű feladatok.

A személyiség és közösségfejlesztéshez hangsúlyozzuk a csoportmunka és a pármunka szervezeti formák alkalmazását. Kihasználjuk a kooperatív, valamint a kutatásalapú és problémaalapú tanulásban rejlő lehetőségeket, s ezeket változatosan alkalmazzák pedagógusaink mind a tanórákon, mind a tanórán kívüli foglalkozásokon is.

Az iskola következetesen, reálistan értékeli a tanulói teljesítményt, valamint a tanulót megtanítjuk a helyes önértékelésre, inkább a tanulási folyamat értékelésére és a fejlesztő értékelésre helyeződik a hangsúly. A számonkérés nem ismeretközpontú, hanem a mindennapi élethelyzetekhez való alkalmazkodást és helytállást tekinti célnak.

A személyiségfejlesztésben kiemelt szerepet kap az önismeret fejlesztése, a kezdeményező- és vállalkozókészségek, illetve a felelős társadalmi magatartás kialakítása, egy koherens értékrendszerre épülő világkép formálása, valamint az állampolgári szerepre történő felkészítés. Ez utóbbi nevelési feladat magában foglalja a demokrácia gyakorlásához szükséges képességek fejlesztését, a jogok és a kötelességek tudatosítását.

A személyiségfejlesztés minden vonatkozásában meghatározó az iskola arculata, hagyományai, belső környezete és légköre. Célunk, hogy tanulóinknál elősegítsük az egyéni képességek kibontakoztatását, a tehetségek felismerését és fejlesztését, a hátrányok kompenzálását. Az iskolában folyó személyiségformálás, nevelés színtereit, szervezeti kereteit a tanórák, a tanórán kívüli foglalkozások, rendezvények, versenyek, szabadidős programok, a diákönkormányzat által szervezett programok adják.

A pedagógusok feladata, hogy készítsék fel a gyermekeket, a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani.

Pedagógiai tevékenységünk középpontjában összegezve tehát a gyermeki tehetség, képesség sokoldalú kibontakoztatása, a felelős gondolkodás, szociális érzékenység áll. Olyan fiatalok nevelése, akiknek önmegvalósítása számukra pozitív életszemléletet, másokban társadalmi elégedettséget eredményez.

A harmonikus személyiség fejlődéséhez feltétlenül szüksége van a tanulóknak sikerekre, önbecsülésre, elismerésre. Ennek érdekében a pedagógusnak törekednie kell tanítványai személyiségének minél mélyebb megismerésére, tanulási módszereinek alakítására. Minden tanuló számára biztosítani szeretnénk a benne lévő értelmi, érzelmi és testi adottságok kibontakozását, elismerését. Ezt segítik a különböző tanulócsoportok, osztályközösségek, melyek kialakításánál - ahol lehet - alapul kell venni a diákok érdeklődését, motiváltságát. A csoportbontások a tehetséggondozást is szolgálják, s ezt a célt támogatják a különböző (egyéni és csoportos) versenyek is.

A kerettantervben képviselt értékek, az egységes, alapvető követelmények és az ezekre épülő differenciálás egyaránt azt a célt szolgálják, hogy a tanulók – adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységeikkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban – minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket. A különböző ismeretek elsajátítása eszköz a tanulók értelmi, önálló ismeretszerzési, kommunikációs, cselekvési képességeinek a kialakításához, fejlesztéséhez. A képzés tartalma az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó kultúra alapvető eredményeit foglalja magában, a tanulók életkori, fejlettségi szintjéhez méretezett kiválasztással, elrendezéssel. Feldolgozása, összefüggéseinek feltárása megalapozhatja a tanulók műveltségét, világszemléletük, világképük formálódását, eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben.

Pedagógiai programunk diákjaink képességeinek fejlődéséhez szükséges követelmények meghatározásával ösztönzi a személyiségfejlesztő oktatást. Ez azonban csak akkor lehet eredményes, ha iskolánk nevelési, tanítási-tanulási folyamata teret ad a színes, sokoldalú iskolai életnek, a tanulásnak, a munkának; ha fejleszti a tanulók önismeretét, együttműködési készségüket, edzi akaratukat; ha hozzájárul életmódjuk, motívumaik, szokásaik, az értékekkel történő azonosulásuk fokozatos kialakításához, meggyökereztetéséhez.

Olyan iskolai pedagógiai gyakorlatot igyekszünk megvalósítani, amelyben a tanulók tudásának, képességeinek, egész személyiségének fejlődése, fejlesztése áll a középpontban, figyelembe véve, hogy az oktatás, a nevelés színtere nemcsak az iskola, hanem a társadalmi élet és tevékenység számos egyéb fóruma is.

Minden pedagógus feladata a tanulók személyiségének megismerése, ennek színtere az osztályfőnöki óra, ahol szociometriai felmérésekkel, irányított beszélgetésekkel, egyéni foglalkozásokkal kell elérni a célt, és eljuttatni a gyerekeket a reális önértékeléshez. A legfőbb célunk a diákokat az eredményes tanulásban segíteni.

A személyiségfejlesztés másik lényeges aspektusa a szocializáció. Ez jelenti egyrészt a közösségbe való beilleszkedést, és a moralitást, másrészt a jó szokások kialakítását. A folyamatot az iskola házirendje illetve a diákönkormányzat működése segíti elő. Ennek megfelelően nagyon fontos a diákok tájékoztatása az iskola életéről, eseményekről és elért eredményekről.

A személyiségfejlődésében jelentős szerepet töltenek be az iskolai rendezvényeink is. Mindezek biztosítéka az egységes, módszertani kultúrájában megújult nevelőtestület.

Az integráltan nevelt diákok estében különösen fontos az egészséges énképük és önbizalmuk kialakítása, a kudarcűrő képességük növelése, valamint az önállóságra nevelésük. A többségi diákok esetében a sérült társaik jelenléte hozzájárul az empátiás készségük és a toleranciájuk fejlesztéséhez. Az integrációból adódó személyiségfejlesztési lehetőségeket, a diákjaink személyiségének gazdagodására kell használnunk. A közösségi szolgálat szintén nagy szerepet kap a személyiség fejlesztésében. A kívánt célok elérése során feladatunk a tanulók személyiségének mind teljesebb kibontakoztatása.

E feladat megvalósítása során számolunk:

- a tanulók eltérő szintű adottságaival
- a tanulók eltérő ütemű, mértékű fejlődésével
- életkori sajátosságokkal
- iskolai és iskolán kívüli tanulóssal
- szervezett ismeretközvetítéssel
- szociális és egyéb környezeti tényezőkkel, hatásokkal építünk
- a nevelők személyes példaadására, felelősségtudatára
- az osztály és iskolai közösség pozitív hatására
- a szülői - társadalmi háttér támogatására.

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze. Ez valamennyi itt tanító pedagógus kötelessége.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

2.16.1. A tanulók erkölcsi nevelése

Feladat:

- az alapvető erkölcsi értékek megismertetése, tudatosítása és meggyőződéssé alakítása;
- etika órákon, az önismereti tréningeken túlmenően az emberi méltóság, egymás tiszteletének fontosságára hívjuk fel a diákok figyelmét;
- az emberi értékek felismerése, mások munkájának tiszteletére, megbecsülésére nevelés.

Az empátikus képesség kialakítása

- társadalmilag elfogadott értékrend, erkölcs, etikai értékek közvetítése
- a társadalmi viszonylatrendszerbe való beilleszkedés képességének kialakítása, közösségi és demokratikus magatartási formák birtoklása
- nyitottság, érdeklődés, fogékonyság kialakítása a világ, az emberiség globális problémái iránt

2.16.2. A tanulók értelmi nevelése

Feladat az értelmi képességek, illetve az önálló ismeretszerzéshez szükséges képességek kialakítása, fejlesztése.

Fontos, hogy a tanórán a tananyag feldolgozása, az alkalmazott módszerek segítsék elő:

- a tehetség, adottság felismerését, a gyermekekben rejlő képességek sokoldalú kibontakoztatását,
- az ismeretszerzési vágy, tudásvágy felébresztését; a permanens tanulás igényének és képességének kialakítását,
- a kreativitást, a problémamegoldó gondolkodás fejlesztését.

Az alkalmazott módszerek és az ismeretek számonkérésének formái fejlesszék:

- a tanulók tanulási kötelességtudatát,
- segítsék a helyes tanulási szokások, hatékony tanulási módszerek kialakítását (megfigyelés, lényeglátás, összefüggések felismerése, rendszerező képesség),
- fejlesszék a kommunikációs készségeket (írás, olvasás, beszéd, beszédértés...) a vázlatkészítés és a különböző segédeszközök alkalmazásának készségét, előadói képességet,
- a tanulói kortárs csoport befolyásoló szerepét, a tanuló helyes önértékelését.

A tanórai és tanórán kívüli ismeretszerzés formái segítsék elő:

- a tanulói teljesítményvágy optimalizálásának igényét,
- az önálló ismeretszerzés, bővítés belső késztetessé alakítását,
- a tudás birtoklásának örömét.

2.16.3. A tanulók közösségi, társas kapcsolatokra felkészítő nevelése

Feladat:

- a kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása,
- az emberi együttélés szabályainak, a különböző nemzedékek közötti párbeszéd, tisztelet, segítség hangsúlyozása,
- a társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az emberek közötti érintkezés, emberi kapcsolatteremtés és kommunikáció kulturált formáinak, elfogadott normáinak kialakítása, udvariasság és illemtani szabályok birtoklása
- az együttműködési készség kialakítása,
- az önként végzett közösségi munka igényének felkeltése,
- a csoportmunka kiterjesztésével fontosnak tartjuk a másság előítéletek nélküli elfogadását,
- az elméleti tudás gyakorlati alkalmazását, egymás segítségét,
- a hibák és értékek felismerését,

2.16.4. A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése

Feladat:

- az élő és élettelen környezet jelenségeire;
- a tanulók közösségeire és önmagukra irányuló helyes, cselekvésre és aktivitásra készítendő érzelmek kialakítása;
- az egyének és csoportok kölcsönös megértésének, együttérzésének, segítőkészségének előnyeit közvetítő iskolai légkör, életrend elfogadásának, igényének kialakítása;
- tartalmas emberi kapcsolatok kiépítésének igénye; önmagával és másokkal szembeni igényesség belsővé tétele;
- aktív közéleti tevékenységre ösztönzés, a másság elfogadása, segítőkészség, jóindulat, tolerancia

2.16.5. A tanulók akarati nevelése

Feladat:

Az önismeret, a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igény felébresztése.

- a kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása;
- a megfelelő önbizalom kifejlesztése;
- döntéshozatalra való képesség, a döntésekért, tettekért való felelősségvállalás, kötelességtudat kialakítása;
- kitartás, akaraterő, küzdeni tudás - mint emberi tulajdonságokkal való rendelkezés;
- személyiségünk megismerésének képessége: önkontroll, önuralom és önfegyelem elsajátíttatása;
- megfelelő énkép kialakítása, önismeret fejlesztése, reális önértékelésre való képesség.

2.16.6. A tanulók nemzeti nevelése

Feladat:

- a szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése;
- a hazaszeretet érzésének felébresztése;
- az identitástudat kialakítása, megerősítése;
- nemzeti kultúránk megismerésére, értékeinek tiszteletére, hagyományainak ápolására nevelés;
- célunk, hogy tanulóink magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká;
- a velünk élő nemzetiségek kultúráját tiszteletben tartjuk.

A fent megfogalmazott célok hosszú távra szólnak, időtálló, értékálló. A külső és belső változásoknak, igényeknek megfelelően azonban tartalmuk részben korszerűsödhet.

2.17. A közösségfejlesztéssel összefüggő pedagógiai feladatok

A személyiségfejlesztéssel szorosan összefügg ez a nevelési feladat, hiszen e folyamat során alakul ki az egyén és a társadalom közötti kapcsolat. A személyiség komplex fejlesztése magába foglalja az értelem kiművelése mellett a tanuló önmagához, a különböző közösségekhez való viszonyának fejlesztését is. A közösség és az egyén egyszerre forrása és tárgya a nevelő

hatásoknak. A közösségi és egyéni bánásmód egységének, dinamikus egyensúlyának kialakítása és fenntartása alapvető fontosságú pedagógiai követelmény.

Az egyéni kezdeményezés a közösség megújulásának feltétele. A tanulók közösségben, illetve közösség által történő nevelésének megszervezése, irányítása az iskolai nevelő - oktató munka alapvető feladata. A közösségfejlesztés az iskolába lépés pillanatától olyan beilleszkedési folyamatot jelent, amelyben a tanulók, tanulócsoportok keresik és megtalálják helyüket, miközben folyamatosan alakítják környezetüket és önmagukat. A folyamatok célja az egyén és a társadalom, illetve a bennünket körülvevő környezet, világ közötti kapcsolat kialakítása. Olyan alkalmakat kell teremteni, amely során a tanulók megismerhetik az őket körülvevő világot, társaikat és önmagukat. Minél hatékonyabban kell őket bevonni a közös tevékenységekbe, a közösségi munkába. Így tapasztalatokat gyűjthetnek a közösségi együttéléshez szükséges magatartáshoz és viselkedési formákhoz.

Mivel egy-egy osztály egyrészt a tanulók fő iskolai tevékenységének összefogó kerete, alapvető élet- és munkaközössége, másrészt pedig valójában a diákok spontán, véletlenszerű gyülekezete, fontos célunk, hogy ebből a csoportból olyan valódi közösséget formáljunk, amely képes és a közös cél érdekében hajlandó a közös értékrend elfogadására, és az iskola keretein belül ennek megfelelően viselkedik, tevékenykedik.

A középiskolai évek igen fontosak az emberi kapcsolatok alakulása szempontjából, gyakran itt dől el, ki hogyan tudja megtalálni a helyét a felnőtt társadalom kisebb és nagyobb közösségeiben. Erre a felelős szerepvállalásra az iskolai munka minden színterén fel kell készíteni a diákokat.

A nevelőközösség a legegységesebb emberi, kulturális, vallási, nemzeti és szociális értékek hordozója, közvetítője amellet, hogy messzemenően figyelembe veszi a közösség tagjának egyéni sajátosságait. Célja, hogy a közösség, mint tevékenységi keret segítse az egyén fejlődését, képességeinek kibontakoztatását úgy, hogy azok egyéni lehetőségeinek maximumára jussanak el.

2.17.1. A közösségfejlesztés szinterei

A közösségfejlesztésre az intézményen belül sor kerülhet:

- a tanórákon (különös tekintettel az osztályfőnöki órákra)
- a tanórán kívül felnőttek által szervezett foglalkozásokon
- a tanórán kívül diákok által szervezett foglalkozásokon
- a szabadidős tevékenységek keretében

Mindegyik terület sajátos foglalkoztatási formát követel, mások az egyes területek feladatai, céljai, abban azonban megegyeznek, hogy valamennyien tevékenyen hozzájárulnak:

- az egyén (tanuló) közösségi magatartásának kialakításához;
- véleményalkotó, véleménynyilvánító képességének fejlődéséhez;
- a közösségi szokások, normák elfogadásához (etikai értékrend);
- a másság elfogadásához;
- az együtt érző magatartás kialakulásához;
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez;
- képessé teszi az egyént arra, hogy a körülötte lévő társadalmi és természeti környezettel olyan kontaktust alakítson ki, mely lehetővé teszi képességeinek kibontakozását, személyiségének kiteljesedését úgy, hogy közben azonosul azzal;
- az iskolába érkező gyermekekből mesterségesen, meghatározott szempont szerint létrejött csoportokból az iskolai nevelőmunka hatására öntevékeny, önszerveződésre képes közösségek alakuljanak ki;
- a tanulók osztályfőnöki órákon, diákönkormányzati megbeszéléseken készüljenek fel a közszereplésre. Tudjanak megnyilatkozni, érvelni, cáfolni, kulturáltan vitázni;
- képessé teszi a diákjainkat arra, hogy figyeljenek társaikra, lássák meg és érezzék át mások problémáit, legyenek toleránsak a másság iránt, segítőkészek az arra rászorulóknak esetében.

Valamennyi terület feladata azonos és mivel az iskola nem differenciáltan, egymástól függetlenül, egymás mellett fejleszti a tanulók személyiségét, hanem közösen egymást erősítve a tanulók egyéni képességeit, beállítódását figyelembe véve kiemelten fontos, hogy megjelöljük azokat a legfontosabb, a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat, amelyeket az iskola valamennyi dolgozójának figyelembe kell vennie mindennapi munkája során.

2.17.2. A tanórán megvalósítható közösségfejlesztés

Az iskolai nevelés - oktatás kerete az osztály. Közösséggé formálása több éven át tartó pedagógiai folyamat, amelyet az iskola valamennyi dolgozója közösen, egymást erősítve végzi, és amelyben meghatározó szerepe van az osztályfőnöknek.

Az osztályfőnöki óra a személyiségfejlesztés és a közösségfejlesztés fontos színtere. Helyet ad a tapasztalásnak, a tudatosításnak, a helyes magatartás kialakításának. Segíti az önismeret, önértékelés kialakítását.

Feladatai:

- a tanulókkal szemben támasztott elvárások pontos, egyértelmű ismertetése; értelmezése (célok kitűzése; az iskolai élet szabályainak ismertetése, betartatása stb.)
- a felmerülő problémák megoldási lehetőségeinek közös megbeszélése a lehető legnagyobb csoportaktivitással, véleményalkotó, véleménynyilvánító képesség
- oldott légkör megteremtése, amelyben a tanulók őszintén és nyíltan merik elmondani érzéseiket önmaguk és mások viselkedéséről
- segítségnyújtás a konfliktushelyzetek megoldásában
- személyes példamutatás
- diákvezetők nevelése, munkájuk segítése
- a közösségben előforduló pozitív és negatív élményanyag elemzése, következtetések levonása
- jutalmazás és büntetés alkalmazása
- a másság elfogadása
- a tanuló váljon érzékeny környezete állapota iránt
- ismerje a környezet leggyakoribb egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülési módját

Külön ki kell emelni, hogy a közösségfejlesztés során nem csak a pedagógusoknak van feladatuk, hanem az iskolában foglalkoztatott valamennyi dolgozónak, sőt az iskolát segítő szervezetek vezetőinek is, hiszen megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával, társas kapcsolatával az intézmény valamennyi dolgozója példaként áll a diákok előtt.

Ezért iskolánkban a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat a nevelőtestület a szülői munkaközösséggel és a diákönkormányzattal egyeztetve határozta meg és egyes pontjait kötelező feladatként határozta meg az alkalmazotti közösség számára.

Feladataink:

Törekedjünk arra, hogy minden tanuló:

- ismerje meg azokat a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek,
- megismerje népünk kulturális örökségének jellemző sajátosságait, nemzeti kultúránk nagy múltú értékeit,
- sajátítsa el azokat az ismereteket és gyakorolja azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, megbecsüléséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek,

- rendelkezzen fejlett szociális kompetenciával (empátia, tolerancia, egymásra figyelés, együttműködés, alkalmazkodó készség)
- legyen nyitott, megértő a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások; a máság iránt, becsülje meg ezeket,
- legyen képes a környezeti válság elmélyülésének megakadályozására, elősegítve az élő természet fennmaradását és a társadalmak fenntarthatóságát,
- váljon érzékeny környezete állapota iránt,
- kapcsolódjon be közvetlen környezetének értékeinek megőrzésébe, gyarapításába,
- életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére törekvés váljon meghatározóvá,
- szerezzon személyes tapasztalatokat az együttműködés, a környezeti konfliktusok közös kezelése és megoldása terén,
- legyen képes az új audiovizuális környezetet megérteni és azt szelektíven használni,
- tanulóink tudjanak társaikkal és a felnőttekkel is adott témáról, anyanyelvén szabatosan kommunikálni,
- az önálló, felnőtt életében képes legyen életmódjára vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani,
- ismerje meg a környezet leggyakoribb egészségét, testi épséget veszélyeztető tényezőit és ezek elkerülésének módjait,
- kapjon kellő mélységű támogatást a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzéséhez,
- tanuljon meg tanulni,
- tudja, hogy életpályája során többször pályamódosításra kényszerülhet,
- legyen képes önellenőrzésre, egymás segítésére és segítő szándékú ellenőrzésére,
- tevékenysége erősítse a közösséghez való kötődést.

2.17.3. A tanórákon kívül a felnőttek által szervezett foglalkozások

Törekedünk arra, hogy a sokoldalú és változatos foglalkozások járuljanak hozzá a közösségi magatartás erősítéséhez. A tevékenységek sora alkalmat ad az egyéni értékek, sajátos képességek fejlesztésére, tehetségük kipróbálására és fejlesztésére, érdeklődésük kielégítésére és kiterjesztésére. Itt kapnak helyet a felüdülést, kikapcsolódást eredményező programok.

A szakköri tevékenység egyben kiegészíti a tanórai munkát, hiszen lehetőséget ad a tapasztalati, értelmező tanulás gyakorlására, erősíti, fejleszti a megismerési vágyat, ösztönzi önálló alkotómunkák készítését, erősíti a tanulás rangját.

A közösségfejlesztésben emocionálisan nélkülözhetetlenek az együttes élmények, a közös cselekvések. Ennek megvalósítására jó lehetőség nyílik az osztály- és csoportprogramok keretében. A kötetlen együttlétek biztosítják egymás jobb megismerését, a sikeresen végzett munka örömeinek együttes átélését; az esetleges kudarcok elemzését, feldolgozását, tanulságok levonását.

Lehetséges formái:

- kirándulások, túrák, helytörténeti séták, amelyek az együttes élményen túl lehetőséget teremtenek nemzeti értékeink jobb megismerésére, megbecsülésére; a természet iránti tisztelet, a környezet iránti felelősség érzésének felkeltésére;
- a biológia tantárgyhoz kapcsolódó tanulmányi kirándulások, túrák a közösségformálás fontos eszközei, a környezeti nevelés legfontosabb színtere;
- a kiállításokon, színházi-, zenei-, irodalmi programokon való részvétel az esztétikai nevelés mellett szolgálja a kulturált megjelenés, viselkedés normáinak elsajátítását, gyakorlását;
- a közös sportprogramok előmozdítják az egészséges életmód szokásrendszerének kialakítását;
- a csapatversenyeken való részvétel erősíti az egészséges versenyszellemet, segíti az együttműködő-készség fejlődését;
- az együttes szereplésekben való felkészülések olyan képességek megmutatására is lehetőséget teremtenek, amelyekre a tanítási órák keretében nincs lehetőség, mint a közösséggel szembeni felelősség átérzésének elmélyítése;
- munkaközösségi programok;
- levelezős, egyéb versenyek.

2.17.4. A tanórákon kívül diákok által szervezett tevékenységek

A diákok által kezdeményezett tevékenységek mozgatórugója iskolánkban a diák-önkormányzat. A diákönkormányzatok a tanulók irányító, önszervező közösségei, melynek keretében a tanulók a pedagógus irányítóval (vagy pedagógus közösséggel) együtt, saját fejlettségüknek megfelelő szinten önállóan intézik saját ügyeiket.

Feladat:

- olyan közös érdekeken alapuló közös és konkrét célok kijelölése, amelyek nem sértik az egyéni érdekeket, azokkal összhangban vannak,
- a kialakított, meglévő vagy hagyományokon alapuló közösségi munkálatok, közösségépítő tevékenységek fejlesztése,
- a régi tevékenységek mellett új hagyományok teremtése,
- olyan tevékenységek szervezése, amelyek értékes esztétikai élményeket keltenek a közösség tagjaiban és ezzel erősödik, fejlődik maga a közösség,
- a közösség iránti felelősségérzet (felelősségtudat) kialakítása, fejlesztése,
- a közösség érdekeit szolgáló, cselekvésre készítő tevékenységek szervezése,
- olyan közösség kialakítása, fejlesztése, amely büszke saját közösségének sikereire, értékeli más közösségektől megkülönböztető tulajdonságait.

A tanulóközösség megbízása alapján a jogszabályban meghatározott esetekben gyakorolja az egyetértési, javaslattételi és véleményezési jogokat. A diákönkormányzat feladatát, jogköreit az **1993. évi LXXIX. törvény** illetve az **MKM által kiadott 1994. évi 11. rendelet** alapján látja el.

Ezáltal kiemelt szerepet kapnak:

- az osztálykirándulások;
- az egyes tantárgyakhoz kapcsolódó tanulmányi kirándulások;
- diákönkormányzat által szervezett intézményi szintű programok (Valentin-nap, Mikulás-nap);
- a kilencedik évfolyamba lépők számára szervezett gólyatábor;
- az évtizedes múlttal rendelkező Rózsa fesztivál;
- a hagyományos Andrassy- bál;
- karácsonyi hangverseny;
- egészségnap;
- pályaorientációs nap.

A fenti programok élményt adnak, és olyan értékek is a felszínre kerülnek, amelyek az iskola falai között kevésbé kapnak hangsúlyt. Mind tanulóink öntevékenységre, kreativitására épít. A közösségi lét fontos célja a diákokban a felelősségtudat kialakítása. Felelősség elsősorban önmagukért és közvetlen környezetükért, barátaikért és osztálytársaikért. Hangsúlyt kell kapnia a beteg, sérült, fogyatékos és hátrányos helyzetben lévő embertársak iránti segítőkész, elfogadó

magatartásnak is. A felelősségnek ki kell terjednie emellett a környezet állapota iránti fogékonyságra, ezért lényeges az iskola állagának és értékeinek megőrzése, fejlesztése.

A közösségi nevelés alapvető célja a nyitottság, mert ez magában hordozza a változotosságot és a megújulás lehetőségét. A tolerancia, a mások meghallgatása és megértése minden közösségi gondolkodás alapvető feltétele, ennek kialakítása a tanórai és azokon kívüli tevékenységek egyik alapfeladata. Az együttműködési készség fejlesztése a közösségfejlesztés egyik sarokpontja. A közös tevékenység, az együtt eltöltött idő, valamint az együtt szerzett élmények és tapasztalatok képezhetik alapját annak, hogy egy formális csoport igazi közösséggé váljon, melyben a tét nélküli kritikusból felelősséget vállaló aktív cselekvők válnak.

2.18. Az osztályfőnöki munka tartalma és az osztályfőnökök feladatai

Az osztályfőnöknek nyitottsággal kell fordulnia a szülők felé, és a szülőknek az osztályfőnök és a szaktanárok felé. De a nyitottság kialakítása, a bizalom kialakítása az az osztályfőnök dolga. Az osztályfőnök dolga továbbá a „kapocs” betöltése a szülő és a szaktanár között. Az iskola szolgálat és szolgáltatás. A szülőknek is szolgálunk és a szülők felé is szolgáltatunk. Konstruktív, egymás munkáját segítő és kiegészítő személyes - és munkakapcsolat kialakításán kell dolgoznunk. A kamasz gyerekek a köztes pont a szülő és a pedagógus pólusai között. Olyan gyerekek, akik jórészt egy idegen környezetbe érkeznek, és négy éven keresztül önalkotó munkában vannak. Mindez egy technikai - információs hálózat kellős közepén, ahol ezernyi inger éri őket és befolyásolja szellemiségüket.

Az osztályfőnök elsődleges feladatai közé tartozik az osztály közösségi életének irányítása, valamint a tanulók személyiségének fejlesztése. Az osztályfőnök személyes felelőssége egy olyan - az iskolai elvárásokhoz igazodó - értékrend kialakítása és elfogadtatása, amely szerint az osztályába járó tanulók egészséges lelki és testi fejlődése megvalósulhat.

Az osztályfőnök a munkáját a Pedagógiai Program és az intézményi külső és belső elvárásrendszer szellemében, az SZMSZ-ben és a Házirendben meghatározottak, és az iskolai dokumentumok (pl. éves munkaterv) betartásával végzi.

2.18.1. Elvárások

- Személyes felelősséggel tartozik a tanulókkal kapcsolatos adatok, tanügyi dokumentumok pontos vezetéséért.
- Nevelőmunkáját folyamatosan tervezi, szükség esetén felülbírálja, módosítja, újra tervezi.
- Felelős a tanulói és szülői személyiségjogok maximális tiszteletben tartásáért.

- Maradéktalanul betartja az adatkezelés rá vonatkozó szabályait.
- A hatáskörét meghaladó problémákat haladéktalanul jelzi az intézményvezetőnek vagy helyetteseinek.

2.18.2. A megbízás feltételei

- Az intézményvezető osztályfőnöki feladattal bízhatja meg azt a pedagógust, aki az intézmény főfoglalkozású tanára.
- Osztályfőnökségre a tantestület bármelyik tagja pályázhat. Az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjének kell jeleznie szándékát annak, aki osztályfőnöki megbízásra aspirál. A munkaközösség vezetője a jelzések mellett kikéri szakmai közösségének véleményét az aspiráns felkészültségéről és a munkaközösség átgondolt javaslatot tesz az intézmény vezetésének a leendő osztályfőnökök személyéről.
- A jelöltekről az iskola vezetésének véleményezése után az intézményvezető dönt.
- Osztályfőnöki megbízást lehetőség szerint az erre pályázóknak kell adni. Kellő létszámú jelentkező hiányában, vagy abban az esetben, ha az iskolavezetés nem tartja alkalmasnak a pályázó személyt a teendők ellátására, az intézményvezető felkérheti vagy kijelölheti a nevelőtestület bármely tagját az osztályfőnökségre.
- Az osztályfőnöki megbízás általában négy évre szól. A megbízást mindkét fél részéről csak alapos indokkal lehet felmondani.
- A tantárgyfelosztásnál kiemelt szempont, hogy az osztályfőnökök – ez irányú kérésük esetén – lehetőleg alapóraszámban – 22 óra/hét - tanítsanak.

2.18.3. Az osztályfőnök feladatai

2.18.3.1. Adminisztratív feladatok

- a tanulók személyi adatainak a megfelelő dokumentumokba való beírása, vezetése, összesítések készítése, statisztikai adatok szolgáltatása;
- a törzslap, bizonyítvány, értesítők pontos, határidőket betartó kitöltése, vezetése;
- az elektronikus napló naprakész vezetése, együttműködve az iskolai adminisztrátorral, szükséges módosítások felvitele a KIR rendszerbe;
- a javító, különbözeti és osztályozó vizsgákkal kapcsolatos adminisztráció elvégzése;
- beszámoló készítése a félévi, illetve év végi osztályozó értekezletekre a megadott szempontok alapján;

- legkésőbb félév, illetve év vége előtt 30 nappal értesíti az elégtelen osztályzatra álló tanulók szüleit a tanuló előmeneteléről;
- a tanulói hiányzások igazolása, összesítése;
- a Házirend előírásai szerinti értesítéshez rendszeresen ellenőrzi a tanulói hiányzások mértékét, módját, a vezetőknek jelzi az osztályozhatóság veszélyeztetését, valamint a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók tanulmányi előmenetelét;
- 150 órás hiányzás, illetőleg az első igazolatlan hiányzás esetén értesíti a tanuló szüleit, felhívja figyelmüket a további hiányzások jogkövetkezményeire;
- a Házirendben leírtak szerint figyelemmel követi a tanulók késését, szükség esetén elektronikus üzenetben és levélben értesíti a szülőket;
- elektronikus üzenetben, vagy egyéb módon értesíti a szülőket a tanulóval kapcsolatos problémáiról;
- felelősen ellátja a tanulók közösségi szolgálatával kapcsolatos ráháruló teendőit;
- elvégzi az érettségi vizsgákkal és a továbbtanulással kapcsolatos adminisztrációs teendőket;
- nyilvántartást vezet a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos tanulókról;
- figyelemmel kíséri az egészségügyi, szociális, érzelmi gondokkal küszködő tanulókat, segítséget nyújt számukra;
- segíti, nyomon követi osztálya orvosi vizsgálatait;
- minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, a velük kapcsolatos észrevételeit, javaslatait a tanártársai elé terjeszti.

2.18.3.2. Irányító, vezető jellegű feladatok

- Végrehajtja mindazokat a feladatokat, amelyeket a Pedagógiai Program hatáskörébe utal.
- A helyi tantervben meghatározott órakeretben rendszeresen osztályfőnöki órát tart, melynek tartalma és vezetése, mint a pedagógiai munka kiemelt színtere az osztály éves tanmenete alapján valósul meg, amely során a tanulók tanulmányi eredményeinek a nyomon követése mellett, évente több alkalommal, változó tematikával, releváns társadalmi témákat is érintve saját maga, vagy meghívott előadókkal foglalkozásokat tart.
- Céltudatosan törekszik a tanulók személyiségének minél teljesebb megismerésére, egyéni fejlesztésükre, közösségi életük irányítására, öntevékenységük, önkormányzó képességük fejlesztésére.
- Együttműködve az osztály tanulóival segíti a tanulóközösség kialakulását.

- Minden tanév első osztályfőnöki óráin ismerteti osztályával az iskolai házirendet, megtartja a tűz-, baleset- és munkavédelmi tájékoztatót, az oktatásról szóló feljegyzést aláírhatja a tanulókkal.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, valamint közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Felkészíti osztályát az iskola hagyományos rendezvényeire, ünnepeire, szervezi osztálya szabadidős foglalkozásait. Az iskola hagyományos rendezvényeit és ünnepeit nevelési alkalmaknak tekinti. Az éves munkaterv alapján szervezési, illetve felügyeleti munkát lát el a hagyományoknak megfelelően (gólyatábor, tanévnyitó, gólyabál, Rózsa-hét, szalagavató, karácsonyi hangverseny, ballagás, tanévzáró stb.)
- Külön hangsúlyt helyez az iskolai szintű megemlékezésekre.
- Folyamatos figyelmet fordít osztályának dekorációjára, a faliújság karbantartására.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, kitüntetésére. A tanulókat saját hatáskörében is jutalmazza (pl. osztályfőnöki dicséret).
- Fegyelmező intézkedéseket hoz, fegyelmi vétség esetén eljárást kezdeményezhet.
- A tanulók minden iskolai tevékenységét, beleértve a tanórán kívüli szabadidős foglalkozásokat is értékeli, kialakítja bennük a reális önértékelés igényét.

2.18.3.3. Szervező, összehangoló jellegű feladatok

- Munkája során figyelembe veszi a DÖK programját, felelősséggel vesz részt annak szervezésében, tervezésében, irányításában.
- Koordinálja a sajátos nevelési igényű tanulók ellátását.
- A tanulókkal szükség szerint egyénileg, differenciáltan is foglalkozik.
- A hátrányos helyzetű és a veszélyeztetett tanulókat segítve együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, gondoskodik számukra szociális, illetve tanulmányi támogatásról.
- Gondot fordít a helyes tanulási módszerek elsajátíttatására.
- A gyermekekről gyűjtött egyéni megfigyelési tapasztalatait, az érvényes diagnosztikai eredményeket, valamint a Szakértői Bizottság véleményét és javaslatát az osztályban
- tanító pedagógusokkal ismerteti, ezeket közösen elemzik, és a továbbhaladási célokat meghatározzák.
- Kapcsolatot tart az osztály szülői munkaközösségével, a tanítványaival foglalkozó

- nevelő tanárokkal, a tanulók életét, tanulmányait segítő személyekkel (védőnő, iskolapszichológus, Pedagógia Szakszolgálat, közösségi szolgálat koordinátorával).
- Koordinálja és segíti az osztályban tanító pedagógusok munkáját és látogatja óráikat.
- Tevékenyen részt vesz az osztályfőnöki munkaközösség munkájában.
- Szükség esetén - az intézményvezető hozzájárulásával - az osztályban tanító tanárokat és az érintett más pedagógusokat tanácskozásra hívja össze.
- A Munkatervben meghatározott időközönként szülői értekezletet, illetve fogadóórát tart.
- Szülői értekezletek, fogadóórák keretében a továbbtanulási lehetőségekről tájékoztatja a szülőket, tanácsot ad és segítséget nyújt felvételi jelentkezésükhöz, tudatosan fejleszti az életpálya-kompetenciákat.
- A szülői értekezletek tapasztalatairól tájékoztatja az intézményvezetőt.
- Törekszik a család és az iskola nevelőmunkájának összehangolására, együttműködik a szülőkkel.
- Tanév elején megismerteti a szülőkkel az iskola pedagógiai programját, házirendjét, megbeszéli velük a gyerekeket érintő nevelési elképzeléseit az osztály, illetve az egyes tanulók fejlesztésére vonatkozóan.
- Közreműködik a tanulói tankönyvtámogatások iránti kérelmek összegyűjtésében és elbírálásában.
- Közreműködik a választható foglalkozások felvételének lebonyolításában.
- Javaslatot tesz az iskolai munkaterv osztályát, évfolyamát érintő pedagógiai, szervezési feladataira.

2.19. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Intézményünk egyik legfontosabb célkitűzése, hogy oktató - nevelő munkánk eredményeként minden tanuló teljesítsen képességei szerint, tanulmányi eredménye érje el képességei maximumát, váljék erkölcsi normakövető, harmonikus személyiséggé.

A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény 4. § 13., 14. pontja alapján kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

1. különleges bánásmódot igénylő tanuló:
  - sajátos nevelési igényű tanuló,
  - beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló,
  - kiemelten tehetséges tanuló,
2. a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló.

2.19.1. Különleges bánásmódot igénylő tanulók

2.19.1.1. Sajátos nevelési igényű tanuló

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelése-oktatása az új irányelveknek megfelelően annak a biztosítását szolgálja, hogy:

- a fejlesztés a számukra megfelelő tartalmak közvetítése során valósuljon meg, segítse a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést;
- az iskola fejlesztési követelményei igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez;
- a tanulást megalapozó pszichikus funkciók, képességek, készségek kialakítása, fejlesztése kiemelt szerepet kapjon;
- a rehabilitációs célú fejlesztő terápiák programjai váljanak tartalmi elemmé az intézményben;
- a tanulókat a nevelés-oktatás, fejlesztés ne terhelje túl.

A tanulási nehézségek enyhítését segítő tevékenységeink

- az iskolai szegregáció csökkentéséhez szükséges felmérések és beavatkozások támogatása;
- intézkedési és kommunikációs terv készítése az érintettek (pedagógusok, szülők és társadalmi partnerek, civil szervezetek) bevonásával;
- az integrált környezetbe kerülő gyermekek sikeres integrációját és iskolakezdését támogató szolgáltatások megszervezése (pl. egyéni fejlesztés, csoportos felkészítés, iskola utáni programok, beilleszkedést segítő személyes mentor kijelölése, pedagógiai asszisztens, párhuzamosan két pedagógus tanórai alkalmazása, integrációs szakértő bevonása, egyéni és csoportos mentorálás, fejlesztés);
- a tanulási zavarok megelőzése: mérések alapján hiányzó részképességek (téri, látási, hallási, emlékezet, gondolkodás) kialakítása, fejlesztése;

- a viselkedési zavarok kezelése: megfigyelés, mérés alapján a zavarok okainak feltárása, a gyermek énképének, önbizalmának erősítése, a kialakult negatív szokások leépítése;
- a szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása;
- az együttneveléshez szükséges elfogadó magatartás kialakítása;
- szemléletváltás kialakítása pedagógus, szülő, diák esetében egyaránt;
- a hatékony fejlesztő munka érdekében törekszünk arra, hogy a pedagógusok összehangolják munkájukat: tanórai differenciálás, egyéni fejlesztés, felzárkóztatás a tantárgyi minimum követelményekhez;
- rendszeres konzultáció a szülővel, gondviselővel, szükséges szakemberekkel.

A sajátos nevelési igényű tanulók nevelésének-oktatásának elvei

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a NAT-ban meghatározott egységes fejlesztési feladatokat vesszük alapul. A nevelési-oktatási folyamatot a tanulók lehetőségeihez, korlátaihoz és speciális igényeihez igazodva elsősorban a következő elvek szerint szervezzük meg:

- az egyes fogyatékkal élő tanulókkal összefüggő feladatokról a Sajátos nevelési igényű tanulók iskolai oktatásának tantervi irányelve és a vizsgaszabályzatok adnak eligazítást. A sajátos nevelési igényű tanulók heti egészségügyi célú rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásainak számát a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 6. melléklet a 2011. évi CXC. törvényhez Gyermekek, tanulók finanszírozott heti foglalkoztatási időkerete határozza meg;
- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket biztosítunk, ahol erre szükség van;
- igény szerint sajátos, a fogyatékossgal összeegyeztethető tartalmakat, követelményeket alakítunk ki és várunk el;
- szükség esetén a tanuló számára legmegfelelőbb alternatív kommunikációs módszereket és eszközöket építjük be a nevelés - oktatás folyamatába;
- segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogatjuk a tanulókat elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve;
- a sajátos nevelési igényű tanulók ellátása a szocializációjukat segítő inkluzív nevelésben valósul meg, melyben fejlesztésük a számukra megfelelő tartalmak közvetítésével segíti a minél teljesebb önállóság elérését és a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést;
- a rehabilitációs, rehabilitációs célok átfogják az intézmény egész nevelési-oktatási rendszerét, kiemelt figyelmet fordítva a befogadó környezet kialakítására, az egyediséghez való alkalmazkodásra;
- a sajátos nevelési igényű tanulók ellátása olyan szakmaközi együttműködésben, nyitott tanítási-tanulási folyamatban valósul meg, amely az egyéni szükségletekhez igazodó eljárásokat, időkeretet, eszközöket, módszereket, terápiákat alkalmaz, és figyelembe veszi a sajátos nevelési igényű gyermekekre vonatkozó tantárgyi tartalmakat.

Célok:

- a sajátos nevelési igényű gyermekek/tanulók fogyatékoságból eredő hátrányának megelőzése, csökkentése, a hiányzó, vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a funkciók egyensúlyának kialakítása a meglévő ép funkciók bevonásával, a képességek kibontakoztatása, társadalmi beilleszkedésük sérülés-specifikus szempontú támogatása, a szükséges speciális eszközök elfogadtatása és használatuk megtanítása, társas beilleszkedés, a szociális kompetenciák fejlődésének támogatása;
- az egyéni sikereket segítő funkciók fejlesztése, a kimagasló teljesítményt nyújtó tanulók tehetségének kibontakoztatása.

Feladatok:

- az iskola vezetőjének támogatása abban, hogy pedagógusai részt vegyenek az integrációt segítő szakmai programokon, akkreditált továbbképzéseken;
- az együttnevelést megvalósító iskolák pedagógusainak, valamennyi dolgozójának, gyermek- és szülői közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására;
- a sajátos nevelési igényű tanulók sérülésspecifikusság szerinti fejlesztése, speciális terápia, egészségügyi és pedagógiai habilitációs és rehabilitációs foglalkozások, szükség esetén speciális eszközök biztosítása;
- megfelelő tanulásszervezési formákkal és módokkal biztosítani, hogy a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységben érvényesüljön a differenciált, az egyéniesített fejlesztés, eltérő képességekhez, viselkedéshez való alkalmazkodás;
- olyan tanulási környezetet, speciális, a neurodiverzitást figyelembe vevő oktatási módszerek, tapasztalatszerzési lehetőség biztosítása, amelyben sokoldalú szemléltetéssel, cselekvéssel, gazdag feladattárral, speciális eszközök alkalmazásával valósul meg készség- és képességfejlesztés;
- a pedagógus a tanórai tevékenységek/foglalkozások tervezésébe építse be a pedagógiai diagnosztikában szereplő javaslatokat, a státuszfelvétel (gyermek/tanuló megfigyelés, teljesítmény-elemzés, ismeret, képesség, attitűd) eredményeit, szükség esetén változtasson eljárásain, módszerein, keressen alternatívákat;
- a pedagógus a tananyag adaptálásánál, feldolgozásánál vegye figyelembe az egyes tanulók fejlettségi szintjét, a támogatás szükséges mértékét, a tantárgyi tartalmak sajátos nevelési igényű tanulóakra vonatkozó specifikus jellemzőit, az irányelvekben foglaltakat;
- az egyéni haladási ütem biztosítására egyéni fejlesztési és tanulási terv készítése, individuális módszerek, technikák alkalmazása;

- multidiszciplináris teamek (pl. többségi pedagógus, gyógypedagógus, szülő, az érintett tanuló stb.), illetve jó gyakorlat bank, iskolai „forrásközpont” működtetése;
- a pedagógus működjön együtt a gyermek/tanuló fejlesztésében résztvevő szakemberekkel, javaslataikat építse be a pedagógiai folyamatokba.

Az alkalmazott módszer kiválasztásának alapelvei:

- a sajátos nevelési igényű tanulók fejlesztésében alkalmazott sérülésspecifikus módszerek, eljárások, szemléltetés igazodnak a tanuló sajátos nevelési igényéhez, fejlettségéhez, állapothoz, szükségletéhez, egyéni haladási üteméhez, tanulási stratégiájához, előzetes ismeretéhez és egyéb ismeretszerzési képességeiben megnyilvánuló különbözőségéhez;
- a nyitott tanítási-tanulási folyamatban megvalósuló tevékenység lehetővé teszi az egyes gyermekre vonatkozó pedagógiai – esetenként egészségügyi – eljárások, eszközök, módszerek, terápiák, a tanítás-tanulást segítő speciális eszközök alkalmazását.
- a sajátos nevelési igényű gyermek/tanulók fejlesztése szakmai és szakmaközi együttműködéssel valósul meg. A személyiségfejlesztés alapja a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye és a pedagógus tanulókra vonatkozó megfigyelése, a fejlődés folyamatos nyomon követése és önmagához mért értékelése.
- A sajátos nevelési igényű tanulók eredményes szocializációját elősegíti a nem sajátos nevelési igényű tanulókkal együtt történő nevelésük. A pedagógus kiemelt feladata az osztály közösségének felkészítése a sajátos nevelési igényű tanulók fogadására. Az osztályfőnök koordinálja az SNI tanulók ellátásában érintett szakemberek munkáját, segíti a szülőkkel való kapcsolattartás formáit, egyéni fejlesztés tervezésének folyamatát. Nyomon követi, figyeli az SNI tanulók szakértői véleményének érvényességét, figyelemmel kíséri az egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből – az értékelés és minősítés alóli mentesítés megvalósításának gyakorlatát. Az osztály és szülőközösségben előkészíti az SNI tanulók fogadását, szükség szerint, a jogszabályban meghatározott módon kezdeményezi a tanuló szakértői vizsgálatát, véleményezése korrekt, szakmailag megalapozott
- Az intézmény vállalja a sajátos nevelési igényű: látássérült, hallássérült, beszéd fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő gyermekek, tanulók ellátást. A rehabilitációs, rehabilitációs célok átfogják az intézmény egész nevelési-oktatási rendszerét, kiemelt figyelmet fordítva a befogadó környezet kialakítására, az egyediséghez való környezeti alkalmazkodásra.

- Az intézmény pedagógiai szemléletét a sokszínűség felismerésére, elismerésére törekvés, a tanulók egyéni sajátosságaihoz igazodó, az együttnevelést, a tehetséggondozást szolgáló tanulásszervezési módok alkalmazása jellemzi.
- Az adaptációs folyamatban a pedagógusok - a fogyatékoság típusának megfelelően – csökkentik a tananyagot, átütemezik a feldolgozást, speciális módszereket, technikákat alkalmaznak, speciális technikai eszközöket használnak, a tanuló számára előnyös ismeretelsajátítási módszert preferálnak
- A sajátos nevelési igényű tanulók értékelésének szempontja az önmagukhoz mért fejlődés, tudásuk képességeiknek megfelelő értékelése. Egyes esetekben a szakértői bizottság szakértői véleményében és a nevelési tanácsadó szakvéleményében foglaltak szerint az intézményvezető a minősítés és értékelés alóli mentesíti a tanulót, abban az esetben, ha az általános követelményeknek való megfelelés semmilyen módszertani, technikai segítségnyújtással, környezeti adaptációval nem érhető el.
- A sajátos nevelési igényű gyermek/tanuló fejlesztését sérülés-specifikus eszközök biztosítják, a kötelező eszközjegyzék szerint. A tankönyvek tartalma legyen alkalmas a differenciálásra, vegye figyelembe a sajátos nevelési igényű tanulóakra vonatkozó sérülés-specifikus elvárásokat (átláthatóság, olvashatóság, betűméret), adjon lehetőséget a tevékenységközpontú módszerek alkalmazására, feleljen meg az életkori sajátosságoknak - esztétikus kivitele motiválja a tanulót.
- Habilitáció, rehabilitáció - egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs rehabilitációs óraszámot a 2011. évi Köznevelési törvény 6. mellékletével összhangban, a 20/2012 EMMI rendelet 138 §- ban foglaltak szerint kell megszervezni.

A látási fogyatékos tanulók iskolai nevelésének-oktatásának irányelvei

Feladatok (túl a mindenkire vonatkozókon): erkölcsi nevelés, nemzeti öntudat, hazafias nevelés, állampolgárságra, demokráciára nevelés, önismeret és a társas kultúra fejlesztése, családi életre nevelés, testi és lelki egészségre nevelés, felelősségvállalás másokért, önkéntesség, fenntarthatóság, környezettudatosság, pályaorientáció, gazdasági és pénzügyi nevelés, médiatudatosságra nevelés, a tanulás tanítása, valamint ezeken túl az esélyegyenlőség biztosítását a látás-sérülésből és az esetleg csatlakozó fogyatékoságból adódó hátrányok leküzdésével.

A fejlesztési feladatok megtervezésekor, a módszerek kiválasztásánál figyelembe kell venni, hogy a látás hiánya vagy csökkent volta miatt a látássérült gyermek ismeretszerzését a külvilág iránti látó beállítódás helyett más – haptikus (bőr- és mozgásérzékelés együttese) és hallási –

beállítódás is jellemzi. Fontos az összes érzékszerv – hallás, tapintás, szaglás, ízérzékelés – fejlesztése, valamint a meglévő látás használatának tudatosítása és tanítása.

A látás hiánya, az aliglátás és a gyengénlátás nemcsak a tanulás terén jelent eltéréseket, hanem nehezítette a mindennapi élet tevékenységei. Más a tanulási környezet, hangsúlyosabban egyénre szabottak a tanulási utak, a tanulói sokféleség figyelembevételére alapvető.

Az együttnevelés-oktatás során különös figyelemmel kell lenni a következőkre:

- a látássérült tanuló vegyen részt olyan egyéni fejlesztésekben, amelyekre állapotából fakadóan szüksége van, ezen minden olyan egyéni felzárkóztató, tehetséggondozó, rehabilitációs és habilitációs célú külön foglalkozást értünk, ami a tanuló órarendjébe illeszthető,
- ennek megvalósításához a szakértői javaslat nyújt támpontot, illetve igénybe vehetők a látássérült tanulók speciális iskoláiban létrejött egységes gyógypedagógiai módszertani intézmények által biztosított szolgáltatások.

Az egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdő tanulók iskolai nevelésének-oktatásának irányelvei

Az egyéb pszichés fejlődési zavar kategóriába tartozó tanuló iskolai alulteljesítés esetén folyamatos gyógypedagógiai megsegítést igényel, ami komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások formájában, a többségi pedagógus bevonásával, az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében végezhető. Az iskolai oktatás, a pedagógiai, gyógypedagógiai ellátás, valamint az egészségügyi habilitáció és rehabilitáció a tanulási- vagy figyelem- és magatartás-szabályozási zavar jellegétől, súlyosságától, a társuló zavarok meglététől, a háttérben lévő sajátos képességmintázat fejlődési lehetőségeitől, mértékétől, dinamikájától függ. A fejlesztés hatékonyságához szükséges, hogy egyéni fejlesztési terv alapján egyrészt komplex fejlesztést szolgáló foglalkozások keretében, másrészt a tanórákon az egyéni képességekhez igazodó tevékenységrendszer keretében történjen.

Feladatok:

- az optimális és támogató tanulási környezet kialakítása az előzetesen felmért szükségletek alapján;
- előzetes tudás felmérése;
- érdeklődés, motivációs bázis felmérése;
- énhatékonyság erősítése az osztálytermi és egyéni munkán keresztül is;
- módszertani sokrétűség megvalósítása;
- differenciálás megvalósítása:

- a feladatok megoldásához hosszabb időszavakat, tágabb kereteket kell megjelölni ott, ahol erre szükség van;
- a feladatok tartalmát, a nevelési-oktatási célt szem előtt tartva, a tanuló egyéni szükségleteihez, képességstruktúrájához és teherbírásához szükséges igazítani;
- az iskolák segítő megkülönböztetéssel, egyénileg is támogassák a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve;
- ehhez szükséges a személyre szabott értékelés, fejlesztő értékelés.

A középsúlyos értelmi fogyatékos tanulók iskolai nevelésének-oktatásának irányelvei

Az értelmileg akadályozott tanulók nevelésének-oktatásának célja a minél önállóbb, harmonikus életvezetésű felnőtté válás. Általánosságban ez az egyéni képességek, adottságok maximális feltárását, aktiválását jelenti a lehető legjobb adaptáció és önállóság érdekében. Ennek alapja a gyengébb és/vagy sajátos rajzolatú kognitív képességek, a szociális és kommunikációs adottságok fejlesztése a korrekció és kompenzáció elvének figyelembevételével. Az oktatás terén a megszerzett tudás várható hasznosulása, praktikus előnye, valamint a minél szélesebb körű tájékozódás, az azonos ismeretanyaghoz való hozzáférés joga együttesen kell, hogy érvényesüljön. A nevelésben egyaránt fontos szempont a társadalmi konszenzuson alapuló normákhoz, írott és íratlan szabályokhoz való alkalmazkodás, a társas érintkezésekben az együttműködő, alkalmazkodni képes személyiség tulajdonságainak erősítése, valamint a tanuló saját életével kapcsolatos döntéseiben való aktív részvétel, az önrendelkezés, érdekérvényesítés képességének fejlesztése.

Feladatok:

- testi és lelki egészségre nevelés, korrekció és kompenzáció elve,
- önismeret és a társas kultúra fejlesztése, erősségek – határok felismerése,
- felelősségvállalás másokért, önkéntesség, erkölcsi nevelés, családi életre nevelés,
- médiatudatosságra nevelés, felelősségteljes használatra tanítás,
- a tanulás tanítása, pályaorientáció,
- nemzeti öntudat, hazafias nevelés, tapasztalatszerzés fontossága.

A mozgásszervi fogyatékos tanulók iskolai nevelésének-oktatásának irányelvei

A mozgáskorlátozott tanulók nevelése-oktatása, képességeik tervszerű fejlesztése során az egyéni fejlődési sajátosságokhoz, az individuális szükségletekhez igazodik mind a pedagógiai tevékenységek, mind a környezeti adaptációk tervezése, megvalósítása annak érdekében, hogy

csökkentsük a tevékenység akadályozottságát, segítsük a funkcióképesség kialakulását, és ezáltal elősegítsük a szűkebb és tágabb környezetben való aktív részvételt.

A mozgáskorlátozott tanulók sérülésspecifikus ellátása a különböző szakemberek együttműködésének, teammunkájának eredményeképpen valósulhat meg (inklúzió).

A tananyag-feldolgozásnál a pedagógusnak figyelembe kell vennie a tantárgyi tartalmaknak a mozgáskorlátozott tanuló sajátosságaihoz való illesztését. Ez az adaptálás lehetővé teszi az egyéni haladási ütem biztosítását, valamint a differenciált (optimális esetben személyre szabott) nevelés-oktatás során az egyéni módszerek alkalmazását.

A mozgáskorlátozott tanulók nevelése-oktatása során a folyamat kiemelt célja az esélyegyenlőség feltételeinek megteremtése annak érdekében, hogy a mozgáskorlátozott tanulók felkészültté váljanak az életkoruknak, fejlettségi szintjüknek megfelelő önálló döntéshozatalra, képessé váljanak az önrendelkező életvitelre. Ismerjék meg a mozgáskorlátozottságukból eredő egészségügyi és rehabilitációs teendőket, lehetőségeket, sajátos helyzetükből adódó jogait, hogy mindezek elősegítsék társadalmi beilleszkedésüket. Fontos, hogy a megfelelő életminőség megalapozása érdekében fejlődjön ki a megszerzett tudás és képességek birtokában a testi, lelki, pszichikai jóllét és annak kialakítására irányuló igényesség.

Az autizmus spektrumzavarral küzdő tanulók iskolai nevelésének-oktatásának irányelvei

Az autizmus-specifikus nevelés-oktatás alapja a tanuló egyéni szükségleteinek megértése, figyelembe vétele. Az autizmus spektrumán komprehenzív, fejlődési-viselkedéses-oktatási és kognitív-viselkedéses megközelítést alkalmazó módszertanok egyénre szabott alkalmazása szükséges. A tanuló sérülésspecifikus támogatása a habilitációs-rehabilitációs órákon és az iskolai élet minden színterén, valamennyi tanórán és tanórán kívüli helyzetben megvalósuljon. Az iskolai élet minden területére ki kell terjeszteni a támogatás alapvető stratégiáit, módszereit (pl. egyénre szabott motivációs rendszer, strukturált környezet, vizuális környezeti támpontok, zavaró környezeti ingerekkel szembeni védelem, a beszédet kiegészítő vagy helyettesítő augmentatív-alternatív kommunikációs eszközök). Az egyéni fejlesztési terv megvalósítása érdekében a tanuló nevelésében-oktatásában részt vevő valamennyi szakembernek tájékozottnak kell lennie annak tartalmáról. A családdal való folyamatos együttműködés a sikeresség egyik alapfeltétele. Törekedni kell arra, hogy a tanuló pozitív tapasztalatokat szerezzen a közösségben való részvételről. Ennek érdekében alapelv a tanuló teljesítményének, erőfeszítésének értékelése, a rendszeres pozitív visszajelzések biztosítása. A legáltalánosabb távlati cél az egyéni képességek, fejlettség szintjén elérhető legjobb felnőttkori életminőség, a szociális adaptáció és önállóság feltételeinek megteremtése.

A tananyag kiválasztásának legfontosabb szempontja a tanultak egész életen át történő megfelelő alkalmazhatósága, különös tekintettel a következő területekre: önkiszolgálás és önellátás, spontán kommunikáció, tanulás, munkavégzés, szabadidő, társas kapcsolatok, közösségi élet, felnőttkorban funkcionális tantárgyi készségek. Az iskolai és a mindennapi gyakorlati életre felkészítő tananyag speciális módszerek segítségével történő elsajátítása szükséges.

A jellegzetes gondolkodási nehézségek, rugalmatlanság miatt – a továbblépés előtt – külön kiemelt fejlesztési feladat az elsajátított ismeretek alkalmazásának, általánosításának tanítása, az ismeretek folyamatos használata a fenntartás biztosítására, valamint a változatos problémamegoldási módszerek tanítása. Szükség van az egyéni motivációs és jutalmazási rendszer kialakítására. A strukturált környezet alkalmazása bejósolhatóbbá, kiszámíthatóbbá, érthetőbbé és ezzel érzelmileg biztonságosabbá teszi a környező világot, csökkenti a szorongást.

A tanulási környezet meghatározó eleme a pedagógusok kommunikációjának stílusa és tartalma:

- a pedagógus pontosan és konkrétan fogalmazza meg közlendőit, kerülni kell a kétértelmű megfogalmazásokat,
- több idő szükséges a hallottak feldolgozására,
- előzetes tájékoztatás a változásokról,
- pozitív tulajdonságok, erősségek kiemelése.

A súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztő nevelésének-oktatásának irányelvei

A súlyos és halmozottan fogyatékos tanulók fejlesztésének kiemelt feladatai és területei csak didaktikai szempontból választhatók el egymástól, a nevelés, oktatás folyamatában egymást áthatva, komplexen érvényesülnek.

Kiemelt feladatok a tanulásban, nevelésben:

- a tanulók a szükségleteiknek és képességstruktúrájuknak megfelelő nevelésben, oktatásban és fejlesztésben részesüljenek;
- a fejlesztés a megfelelő és szükséges tartalommal történjék, segítse a lehetőség szerinti legnagyobb önállóság elérését és a megfelelően kialakított támogató környezetben a tanuló képességeitől függően a társadalomba való mind teljesebb beilleszkedést;
- az elvárások az egyéni teljesítőképességnek megfelelően kerüljenek megfogalmazásra, és igazodjanak a fejlődés lehetséges üteméhez;
- a fejlesztő nevelés-oktatás keretében, a közösségi nevelés mellett kiemelt hangsúlyt kapjon az egyéni fejlesztés, törekedve azonban a kortárskapcsolatok kihasználására a szocializációs folyamatban;

- a fejlesztő terápiák programjai váljanak a rehabilitációs pedagógiai program tartalmi eleméivé.

A fejlesztő nevelés-oktatás területei:

- kommunikáció,
- mozgásnevelés,
- az érzékelés-észlelés és az értelem fejlesztése, a valóság kognitív birtokbavétele,
- kreativitásra, játékra, szabadidős tevékenységre nevelés,
- érzelmi és szociális nevelés, az én pozitív megtapasztalása, megnyílás a közösség felé, a kommunikáció kulturált formáinak elsajátítása,
- fejlesztő gondozás – önkiszolgálásra, egészséges életmódra nevelés, a megfelelő támogató környezetben az egyéni képességszint figyelembevételével a lehető legmagasabb szintű önállóság és önellátás képességének elsajátítása, az emberiség-kielégítés kultúrájának megismerése.

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók iskolai fejlesztésének irányelvei

Az enyhe értelmi fogyatékos tanulók nevelési folyamatát meghatározó irányelvek és szempontok:

- a tanórák mellett az enyhe értelmi fogyatékos tanulók kötelezően részt vesznek az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozáson, amelynek célja a pszichikus funkciók fejlesztése a tanulók egyéni szükségleteinek megfelelően;
- a gyógypedagógus a partnerekkel együtt (tanuló, pedagógus, szülők stb.) egyéni fejlesztési tervet állít össze, amely konkrét, mérhető és rövid idő alatt elérhető célokra bontja le a távlati fejlesztési célokat;
- elengedhetetlen az egészségügyi és pedagógiai célú habilitációs és rehabilitációs foglalkozások dokumentálása, az elért eredmények összehasonlítása a kiinduló állapottal, a pedagógiai diagnosztika eszközeivel pontos és mérhető információk gyűjtése, ezek alapján az egyéni fejlesztési terv módosítása;
- a tanuló általános fejlettségi állapotának, tanulási képességeinek leginkább megfelelő tanulási tempó és absztrakciós szint biztosítása, amely tanulási területenként/tantárgyanként eltérő lehet;
- a fogalmak lassú érlelése, a sokrétű és intenzív tapasztalatszerzés, az elvonatkoztatás lépéseinek szemléltetésén alapuló folyamat a fogalmak fokozatos „bővítését” teszi lehetővé;

- a megtanultak számbavétele, rendezése és kérdések/problémák segítségével a még nem ismert válaszok keresése. A saját élmények, korábbi tapasztalatok/tudás összekapcsolása a megtanulandó fogalmakkal, cselekvésekkel;
  - a gondolkodás rigiditása miatt a kérdések egyszerűsítése, a feladatelemek kis lépésekre bontása vagy analógiák alkalmazása hozzájárul a tanulóban már meglévő tudáselemek megerősítéséhez, a továbblépéshez;
  - fontos a különböző képességeket fejlesztő eljárások és feladatok összehangolása, a tanuló érdeklődésének és motiváltságának elősegítése;
  - fontos a tanulásra rendelkezésre álló idő változatos strukturálása, az időtartamok rugalmas változtatása, a legkedvezőbb csoportméret kiválasztása;
  - az elsajátítás folyamatában alkalmazott eszköztár (pl. számológép, szótár, IKT-eszköz, gondolattérkép stb.) alkalmazásának tanítása, majd felhasználásának lehetősége a tanuló számára a pedagógiai folyamat minden szakaszában;
  - megfelelő tanulási környezet kialakítása (térrelrendezés, berendezés, változtathatóság stb.).
- Összességében véve a cél az enyhe értelmi fogyatékos tanulók kompetenciafejlesztése a következő területeken: kommunikációs képességek, kognitív képességek, orientációs képességek, kreatív képességek, motoros képességek és szociális képességek.

A hallási fogyatékos tanulók iskolai nevelésének-oktatásának irányelvei

A hallássérült tanuló fejlesztési lehetőségeit személyiségjegyei, intellektusa mellett döntően befolyásolja a hallássérülés bekövetkeztének, felismerésének időpontja, kóroka, mértéke, segédeszközzel való ellátásának, a fejlesztés megkezdésének ideje. A hallássérült gyermekek fejlesztése az általános pedagógiai tevékenységen kívül egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozások, eljárások folyamatában valósul meg.

Az integrált nevelés-oktatás során különös figyelemmel kell lenni a következőkre:

- Az adott tantestület pozitív hozzáállása, bevonódása és toleranciája fontos tényező.
- Külön gondot kell fordítani arra, hogy a tanuló minden segítséget megkapjon hallássérüléséből, gyengébb nyelvi kommunikációs kompetenciájából, fogalmi gondolkodásából eredő hátrányának és ezzel összefüggő esetleges tanulási nehézségének leküzdéséhez.
- A többségi pedagógusnak az értékelésnél figyelembe kell vennie a hallássérülés következményeként fellépő kommunikációs nehézségeket, a szókincs esetleges elmaradását, a szóbeli, írásbeli kifejezőkészség gyengébb voltát, az abban előforduló grammatikai hibákat és kiejtési problémákat.

- Ne legyen az értékelés része olyan követelmény, mely a tanuló sérüléséből következően nem teljesíthető halló társaival azonos szinten vagy módon (hosszú memoriter, hangsúlyos, ritmikus versmondás, tollbamondás stb.). Az értékelésnél az egyéni fejlesztési terv követelményeit figyelembe kell venni.

Az eredményesség érdekében szükség van a szülők aktív közreműködésére, valamint a szülők és az iskola együttműködésére. Az integráltan tanuló hallássérült gyermek számára biztosítani kell mindazokat a speciális eszközöket, egészségügyi és pedagógiai rehabilitációs, rehabilitációs ellátást, melyekre a szakértői és rehabilitációs bizottság javaslatot tesz, illetve a hallássérülés tényéből következik.

A beszéd fogyatékos tanulók iskolai nevelésének-oktatásának irányelvei

A beszéd-/nyelvi zavarral küzdő tanuló képességfejlődését, személyiségének harmonikus alakulását a megfelelő személyi, tárgyi és módszertani feltételekkel rendelkező befogadó, (inkluzív) szemléletű iskola szolgálja legjobban. Az életkornak megfelelően szükséges a gyermek önmagáról való tudásának, önismeretének folyamatos fejlesztése. Változatos, az egyes tantárgyak nyelvi sajátosságaihoz igazodó tanulási, tananyag-feldolgozási stratégiák kialakítására, folyamatos fejlesztésére van szükség. A tananyag-feldolgozásban és a számonkérésben részesítsük előnyben a nem nyelvi megoldási módokat. A pozitív önkép kialakulását, megélését és a következményes emocionális vagy viselkedészavarok megelőzését szolgálja, ha megkeressük azokat az iskolai, sport-, művészeti vagy egyéb tevékenységeket, melyekben a gyermek sikeres lehet. A rehabilitációs-rehabilitációs célú egyéni vagy kiscsoportos fejlesztő órákon az általános korrepetáló jellegű feldolgozás helyett szaktárgyi szövegek esetén is a sérülésspecifikusan hatékonyabb nyelvi szempontú feldolgozás a terápiás cél. A mindennapi kommunikációs helyzetekben és a tanórai munkában az oldott, biztonságos légkör, a gondolatok kifejtésére biztosított többletidő segíti a beszédfélelem csökkenését és jelentősen növeli a teljesítményt, a beszéd- és nyelvi zavarok esetében egyaránt. A társas kapcsolatok alakulása, a szocializáció és a verbális tanulási folyamatok esetében mindig különösen nagy figyelmet kell fordítani a gyermekek életkornak megfelelő fejlődésének elősegítésére.

2.19.1.2. Beilleszkedési, tanulási és magatartási nehézségekkel küzdők segítése

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók ellátásáról a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 47. § rendelkezik. Minden pedagógusnak tisztában kell lennie azzal, hogy a beilleszkedési és magatartási nehézségek megjelenése biztos jelei lehetnek annak, hogy tanítványunk valamiféle szociális problémával, családi bizonytalansággal,

életviteli nehézséggel küzd, és ezek az események meghatározzák, befolyásolják mindennapi viselkedésükre.

A magatartási és beilleszkedési nehézségekkel küzdő diákok nem tudatosan akarnak nehézségeket okozni maguknak, szüleiknek és tanáraiknak, hanem családi és szociális körülményeik, ebből gyakorta következő szülői elhanyagolásuk vezet azokhoz a személyiségükben bekövetkező változásokhoz, amelyek a jelenségeket előidézik. Biztosítanunk kell számukra a kapaszkodót, hogy családi, szociális problémákban, esetleg már a személyiség nem megfelelő fejlettségében, a családi és létbizonytalanságban rejlő gondok megoldási útján megindulhassanak. Ehhez az iskola minden pedagógusának érzékeny odafigyelésére, előítélet-mentes pedagógusi személyiségére van szükség, mindenekelőtt azonban az osztályfőnökök kötelessége a problémákkal küzdő személyiség felismerése, az osztályban tanító pedagógusok diszkrét informálása. Nem mellőzhető a felismert esetekben a problémák négy szemközti megbeszélése, az elvárások és a pedagógusi tanácsok világos megfogalmazása.

A tanulási kudarc legfontosabb oka a „tanulni tudás” hiánya vagy hiányos volta. A nem megfelelő vagy nem célszerű formában tanuló diákokkal és szüleikkel a gimnáziumi időszak elején konzultál az osztályfőnök vagy az érintett pedagógusok. A sikeres együttműködés érdekében minden körülmények között felhívjuk a szülő figyelmét a problémára. Feltétlenül igénybe vesszük ezekben az esetekben a pedagógiai munkánkat segítő iskolapszichológus és iskolai védőnő szakmai segítségét. Célunk a tanuló képességeinek fokozatos kibontakoztatása az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével. Olyan szemléletváltásra törekszünk, melynek lényege az emberi „mátság” elfogadása, az iskolarendszer részének tekintése, az egyéni és a többségi érdek figyelembe vételével. Személyes példamutatással is neveljük a befogadásra, segítőkészre, toleranciára, az emberi jogok tiszteletben tartására, a hagyománytisztelőre.

A problémás helyzetek súlyosságának megfelelően keressük a kapcsolatot és együttműködünk a szülőkkel, fejlesztő-, gyógypedagógussal, orvossal, pszichológussal, más szakemberrel a szükséges eszközök, módszerek alkalmazásában a tanuló fejlesztése során. Szeretnénk megérteni tanulóinkkal a testi és lelki egészség harmóniájának fontosságát. Irányítjuk tanulóinkat érzelmi életük egészséges fejlődésében, az emberi kapcsolatok megteremtésében és megőrzésében.

2.19.1.3. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

Kiemelten tehetséges gyermek, tanuló: az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló, aki átlag feletti általános vagy speciális képességek birtokában magas fokú kreativitással rendelkezik, és felkelthető benne a feladat iránti erős motiváció, elkötelezettség. Kiemelt fontosságú a tehetségek felismerése és fejlesztése. Minden pedagógus, de elsősorban a szaktanár és az osztályfőnök feladata, hogy felhívja a figyelmet tehetséges tanítványainkra, hogy megfelelően gondoskodhassunk fejlesztésükről. E tevékenység kiterjed a tanórai és tanórán kívüli területekre egyaránt, és a legszorosabb együttműködést igényli a családdal és a tehetségek fejlesztésével foglalkozó intézményekkel és szakemberekkel.

Az adottságok felismerése, a képesség kibontakoztatása a mindennapok tanóráinak része.

Különböző szintű és rangú versenyeken vehetnek részt tanulóink. Így elérhető, hogy a diákok jelentős része valamely területen pozitív sikerélményhez jusson.

- Iskolánk regisztrált tehetségpont.
- Részt veszünk a környék tehetségnapjain
- Tantestületünk számára igyekszünk tehetséggondozás témakörben továbbképzést szervezni.

Tevékenységi köreink:

- Tehetségazonosítás. A tehetséges illetve potenciálisan tehetséges tanulók felkutatásában a tanulók megfigyelése során kialakult tanári véleményeket, a gyermek tanulmányi- és egyéb teljesítményeit, érdeklődését, tanulmányi és más versenyeken elért eredményét egyaránt figyelembe vesszük.
- Iskolánkban tehetségfejlesztési szakértő képzettségű pedagógus és szükség esetén pszichológus segíti a tehetségazonosító munkát.

A tehetségazonosítás lépései és módszerei:

- a gyermek megfigyelése tevékenységek közben;
- tanulmányi eredményei;
- versenyeredményei;
- OM mérés;
- tehetségfejlesztés.

A tudás akkor maradandó, ha motivált cselekvés eredményeként jön létre, vagyis a tudás megszerzése élményt jelent a tanulónak. Ezért nagyon fontosnak tartjuk a tevékenykedtető, élményszerű tanítást, melyhez a következő eszközöket használjuk:

- drámajátékok alkalmazása tanórán, szakköri formában
- a kompetencia alapú oktatást alkalmazva a képesség/ készségfejlesztést fontosnak tartjuk
- a sport minden területe a tehetségfejlesztés kiváló eszköze
- változatos tanítási módszerek alkalmazása: csoportmunka, projektek, páros munka, egyéb kooperatív módszerek.

Célunk a tehetségnevelés terén:

- A tehetségekben olyan készségeket és stratégiákat kell kialakítanunk, amelyek révén képesek lesznek olyan személyekké válni, akik önállóan, kreatívan és önmaguk megelégedésére keresik az ismereteket.
- A tehetséges gyermekeket segítenünk kell abban, hogy felismerjék, milyen speciális felöltséget ruház rájuk a tehetségük.
- Érzékennyé kell tenni őket aziránt, hogy milyen speciális igényekkel találkozhatnak a tehetség produktív felhasználását illetően.
- Ösztönöznünk kell őket, hogy tiszteljék a többi gyermeket képességeiktől függetlenül.

Feladataink a tehetségnevelés megvalósításában:

- Tehetséges, innovatív, képzett, probléma-megoldásra érzékeny pedagógusok biztosítása.
- Segítjük őt a számára kevésbé sikeres területen megjelenő hátrányának kompenzálásában, fejlesztendő területének erősítésében.
- A tehetség meghatározása, annak felismerése, fejlesztése, gondozása a szülők orientációjával egyidőben.
- Hatékony tanulási stratégia megtanítása.
- Tapasztalatszerzéssel bátorítás az elmélkedésre, töprengésre, kérdések megfogalmazására.
- Kooperatív technikák alkalmazásával együttműködés kialakítása másokkal.
- A szakkör, egyéni foglalkozás biztosítja a tehetséges gyerekek nevelését, fejlesztését.
- Tehetségnevelő programok személyi, tárgyi, szervezeti, versenyztetési és finanszírozási feltételeinek megteremtése.
- Személyiségfejlesztés és pályaorientáció a tehetséges tanulók jövőbeni sikereinek érdekében.
- Törekszünk arányos terhelésére.

A képességfejlesztés területei:

- speciális és emelt óraszámú képzéseink,

- differenciált kiscsoportos tevékenységek,
- fakultációk, érettségi vizsga előkészítők, szakkörök,
- egyéni feladatvállalás és önmegvalósítás.

Sikeresen alkalmazhatók a differenciált tanulásszervezésnek az alábbi formái:

1. **individuális tanulás:** A tanulók sajátosságait, egyéni képességeit figyelembe véve biztosítjuk valamennyi tanuló számára az egyéni haladást. Egyénre szabott elsajátítási, készség- és képességfejlesztési utakat biztosít, az ennek megfelelő eszközrendszerrel.
2. **kooperatív tanulás:** A tanulási tartalom elsajátítása, és a készség- és képességfejlesztés csoportos formában történik, ahol a tanulók aktívan együttműködnek a siker érdekében. A tanulási képességek és a szociális készségek a kooperatív tanulási módszerrel egyszerűen fejleszthetők.
3. **projekt módszer:** A projekt a gyerekek érdeklődésére épít, ami kizárja, hogy csak a tankönyvet tanítsuk, lapozzuk és évekig központi vagy irányító tanmenet alapján dolgozzuk fel. A projekt komplex fejlesztési lehetőség, amely tartalmazza az önálló tanulást, a kutatást, az önálló ismeretszerzést és a nagyfokú integrációt.

Az új tanulásszervezési módszerek, formák alkalmazásának feltételei:

I. Tárgyi feltételek:

- iskolai könyvtár, digitális tananyaggyűjtemény,
- számítógép, mint fejlesztőeszköz,
- zenei anyagok,
- lehetőség szerint, bár korlátozottak a feltételek: variálható tanterem-berendezés a csoportfoglalkozásokhoz,
- megfelelően kiválasztott tankönyvek és szakmai könyvek.

II. Személyi feltételek:

- Előítélet-mentes tanári beállítódás a gyerekekkel szemben, ami a tanulók megismerésének hatékony technikáival párosul.
- Együttműködő, de határozott, empatikus és céltudatos tanári nevelési stílus.
- Felkészült, önművelésre, önképzésre képes, nyitott, IKT eszközhasználatra, web alapú tanulási irányításra felkészített pedagógus.
- Jó kapcsolat, együttműködés a családdal, az iskolapszichológussal, és a Családsegítő Szolgálat munkatársaival.
- Továbbképzések a differenciált tanulásszervezéshez.

2.19.2. Hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű tanulók

Tanítványaink szociális háttere igen szélsőséges képet mutat. Munkánk tervezésénél figyelembe kell vennünk az elfoglalt, időhiánnyal küszködő családok igényeit éppúgy, mint a szerényebb anyagi lehetőségekkel bíró, több gyereket nevelő, esetleg csonka családokét. Szociálisan hátrányos helyzetűek azok a tanulók, akiket különböző jellegű szociális tényezők gátolnak adottságaikhoz mért fejlődésükben, adottságaik kibontakoztatásában. Minél nagyobb a tanulók családjában az alacsonyabb iskolázottsági arány, a rosszabb anyagi körülmény, annál nagyobb nehézségekkel kell a pedagógusoknak megküzdeniük. Különösen nagy a felelősségünk a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek oktatásában, nevelésében. Az iskola alapvető feladata, hogy a problémákat mielőbb feltárja. A hátránnyal küzdő gyermekeket, tanulókat differenciált fejlesztéssel kiemelten segítse az előre haladásban, tegyen meg mindent a hátrány mérséklésére vagy az esetleges felszámolására.

Feladataink:

- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók gondozása, eredményes fejlesztése
- Egyéni képességekhez igazodó tanulásszervezés
- Felzárkóztató, differenciáló foglalkozásokon való részvétel biztosítása
- Tehetséggondozás
- Az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményének eszközeinek egyéni vagy csoportos használata, tartós tankönyvek kölcsönzése
- Iskolai étkeztetés biztosítása
- Tanulóink sajátítsanak el olyan tanulási módszereket, technikákat, amelyekkel eredményesek lesznek az önképzésben, és amelyek szilárd ismereteket eredményeznek a tanulási folyamatok során. Egyéni képességeket figyelembe véve lehetőséget kívánunk biztosítani a tehetséggondozásnak és a hátrányok kompenzálásának.
- Tanulóink érdeklődésének fenntartása, hogy a megszerzett ismereteket kreatív módon tudják alkalmazni a gyakorlatban. Fejleszteni kívánjuk az önművelésre törekvés igényét, felkészítve ezzel tanulóinkat az élethosszig történő tanulásra.
- Megismertetjük tanulóinkkal az egészséges életmód szabályait.
- Egyéb (tanórán kívüli) fejlesztő foglalkozások szervezése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók részére.
- A hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű, illetve a felzárkóztatásra szoruló tanulók felkészítése javító vagy osztályozó vizsgára.
- Az eredményes felsőoktatási felvétel elősegítése a hátrányos helyzetű, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók körében.
- Az osztályfőnöki munka része a szociokulturális helyzet felmérése, követése, a szülőkkel való folyamatos kapcsolattartás, szükség esetén a támogatás formáinak megkeresése.

2.20. Diákok önszerveződésének formái

2.20.1. Diákönkormányzat

A Diákönkormányzat a gimnázium diákjainak érdekvédelmi, jogérvényesítő, közösségformáló szervezete. A gimnáziumi diákönkormányzat a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi törvény 48.§-ban foglaltak alapján működik, kiegészülve a gimnázium Szervezeti Működési Szabály-

zatával és a diákönkormányzat Szervezeti Működési Szabályzatával. A tanulók az iskola diák-ságának összefogása, szervezése és érdekképviselete céljából hozta létre a demokratikusan megválasztott szervezetet.

Célja:

- az intézménybe járó tanulók színesebb, változatosabb diákéveinek megteremtése
- nyilvánosság lehetőségének biztosítása a diákok részére
- a diákok érdekképviseletének megteremtése, gyakorlása,
- kapcsolattartás más ifjúsági és diákszervezetekkel városi, megyei és országos szinten.

A diákönkormányzat jogai és kötelezettségei:

Jogok:

a) döntési jogkör:

- szervezeti felépítése, munkaprogramjának összeállítása, munkaformájának megválasztása
- hatáskörök gyakorlásához elnökség választása, szükség esetén visszahívása
- diákpályázatok kiírása, elbírálása
- egy tanítás nélküli munkanap programjának összeállítása
- saját anyagi eszközeinek felhasználása
- diákszervezetekhez való csatlakozás

b) egyetértési jogkör:

- a jogszabályban meghatározott ügyekben az intézményi SZMSZ megalkotásakor, módosításakor
- az iskola éves munkatervének összeállításakor, a tanulókat érintő kérdések eldöntésénél
- az iskolai Házirend kialakításában
- a tanulói szociális juttatások elosztási elveinek meghatározásakor

c) véleményezési jogkör:

- az iskolai munka értékelésében, beszámolók elfogadásában
- a nevelőtestület hatáskörébe tartozó fegyelmi ügyekben
- a pedagógusok kitüntetésében, jutalmazásában- a diákéletben végzett tevékenységük elismeréséül
- az iskolai ünnepek szervezésében és az iskolai hagyományörzésben
- a tanulók jutalmazása és büntetése esetén
- az iskolai rendezvények lebonyolításában

- tanórán kívüli tevékenységek tartalmának megválasztásában

d) javaslattévő jogkör:

Kiterjed a tanulókat érintő minden kérdésre a belső szabályzatban megfogalmazottak szerint.

Kötelességek:

- személyi döntései, a szervezeti és működési szabályzat, valamint az éves munkaterv elfogadása előtt kikérje az öt megválasztó tanuló véleményét
- évente legalább egy alkalommal összehívja és tájékoztatja a diákönkormányzat tagjait a vezetőség által végzett munkáról

Feladata:

- a diákság érdekében eljárjon, érdekeit képviselje
- tevékenysége kiterjed a tanulókat érintő bármely kérdésre
- az iskolai élet területeinek segítésében, szervezésében való részvétel

1. tanulmányi munka;
2. sport;
3. kulturális programok szervezése;
4. szabadidős tevékenységek szervezése, lebonyolítása;
5. iskolarádió működtetése, iskolaújság kiadása;
6. diáknapi szervezése, lebonyolítása;
7. képzéseken való részvétel;
8. hagyományörzés;
9. együttműködés a tantestülettel, illetve az iskolavezetéssel a diákságot és az iskolát érintő ügyekben;
10. diákság képviselete a városi és országos szervek felé.

Tagjai:

A diákönkormányzat tagja az iskola valamennyi diákja. A tagság megszűnik, ha a tanuló és az iskola közötti jogviszony megszűnik. A diákönkormányzat vezetősége 14 főből áll, melyből legalább ketten 9. évfolyamos tanuló. A vezetőség évente egy alkalommal választást ír ki, mely előtt három héttel a választási és szavazatszámlálási bizottságot fel kell állítani. Vezetőségi tagnak az iskola bármely tanulója jelentkezhets, a jelentkezők egyhetes egyéni kampányt folytathatnak. A választás módja titkos, a diákközgyűlés választja meg. A DÖK elnökét a megválasztott vezetőség titkos szavazás útján választja meg, akinek a megbízása egy évre szól. A vezetőség

tagjai inaktivitás után leválthatók. A diákönkormányzat munkáját patronáló pedagógus segíti. A diákönkormányzat legfelsőbb fóruma a diákközgyűlés.

2.20.2. Diákközgyűlés

A tanulók szervezett véleménynyilvánításának és tájékoztatásának fóruma a diákközgyűlés. Megtartásának idejét a tanév helyi rendje tartalmazza. Az évi rendes diákközgyűlés összehívását az iskolai diákönkormányzat vezetője kezdeményezi a tanév helyi rendjében meghatározottak szerint. A diákközgyűlés nyilvános, azon bármelyik tanuló megteheti közérdekű észrevételeit, javaslatait. A diákközgyűlés a diákok képviselőiből áll (osztályonként 2 fő választott képviselő). A diákközgyűlést évente legalább egy alkalommal össze kell hívni. Napirendjét a közgyűlés rendezése előtt 15 nappal nyilvánosságra kell hozni. A diákközgyűlés időpontját az iskolai éves munkatervben rögzíteni kell, s a napirendi pontokat a közgyűlés megkezdése előtt 15 nappal nyilvánosságra kell hozni. A közgyűlés levezető elnöke a diákönkormányzat elnöke, akadályoztatása esetén a helyettese. A közgyűlés akkor határozatképes, ha a küldöttek 50%-a +1 fő jelen van. A diákközgyűlésen a diákönkormányzat vezetője beszámol az előző diákközgyűlés óta eltelt időszak munkájáról, a tanulói jogok helyzetéről, érvényesüléséről. A közgyűlésen a tanulók kérdéseket intézhetnek a diákönkormányzathoz, az iskola vezetéséhez, a pedagógusokhoz és az intézmény minden dolgozójához. Kérhetik gondjaik, problémáik megoldását. A diákok kérdéseire, kéréseire az intézményvezetőnek 30 napon belül választ kell adnia. Rendkívüli diákközgyűlés is összehívható, ha ezt a diákönkormányzat vezetői vagy az iskola intézményvezetője kezdeményezi.

2.21. Az egészségfejlesztéssel összefüggő pedagógiai feladatok

A család mellett az iskolára háruló nagy feladat és felelősség a felnövekvő nemzedék egészséges életmódra nevelése. Az ember testi-lelki egészsége szoros összefüggésben van környezetével, az iskola, mint környezet fontos színtere az egészségfejlesztésnek. A mindenkori felnövekvő nemzedék egészség-magatartásának formálása, a jövő egészséges felnőtt társadalmának nevelése stratégiai fontosságú feladat. Az egészséges életmód és magatartásformák (a dohányzás mérséklése, az egészséges táplálkozás, a kulturált alkohol fogyasztási szokások elterjesztése, a drogprevenciós program megvalósítása, a stressz tudatos kezelése, a szabadidősport feltételeinek biztosítása) kialakítását az oktatás valamennyi szintjén érvényesíteni kell. Az egészséges életmód ismerete épp annyira fontos, mint a magyar nyelv, az irodalom, a különböző

természettudományok ismerete. Az egészséges életmódra nevelés nemcsak a betegségek megelőzésének módjára tanít, hanem az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értékékként való tiszteletére is nevel. A pedagógusok feladata, hogy készítsék fel a gyermekeket, a fiatalokat arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, konfliktusokat megoldani. Célunk olyan egészségfejlesztő program kidolgozása, amelynek eredményeként erősödnek a személyiségfejlesztő hatások, csökkennek az ártó tényezők, és az iskola befejezésekor a diákok saját életükre alkalmazni tudják a tanultakat:

- az egészségkárosító magatartásformák elkerülését
- a betegségek megelőzését a korai szűrésekben való részvétel révén
- sajátos étrend, mozgásprogram kialakítását egészségük megőrzése érdekében
- a társas-kommunikációs készségeik és a konfliktuskezelési magatartásformák fejlesztését.

Gimnáziumunkban a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatok közül a legfontosabbnak tartjuk az alábbiakat:

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné.

Iskolánkban a védőnő szervezésében célzott egészségnevelési programok folynak, tanulóink évente iskolafogászati, valamint iskolaorvosi szűrésen esnek át, melynek helyszíne az erre a célra kialakított és felszerelt orvosi szoba. Pedagógusaink vallják, hogy a példamutató életvitel az egyik leghatásosabb nevelőeszköz. Az egészségnevelés az iskolai oktató-nevelő munka folyamatában valamennyi műveltségterületre kiterjedő, összehangolt, egymást erősítő tevékenység-rendszeren alapul. Az egészség, mint életvezetési érték a tanórákon belül és a szabadidős programokon is a középpontban áll.

Célunk, hogy az integrált egészségfejlesztés megvalósuljon iskolánkban, ennek érdekében az osztályfőnöki órákon, minden évfolyamon egészségfejlesztő témákkal is foglalkozunk.

Tanítványainkat rá kell ébreszteni, hogy maguk is felelősek egészségi állapotukért, személyes jól-létükért.

Módszerek:

- kortársoktatók alkalmazása
- kirándulások, túrázás, sportolás alkalmával alternatívát lehet tudatosan kínálni,
- orvos előadók meghívása
- szituációs játékok, beszélgetés, filmvetítés, képességfejlesztő tréningek
- lelki egészség, szorongás, a stressz témakörében az egészséges személyiségfejlődés elősegítése.
- A táplálkozással kapcsolatosan diákjaink délelőtti étkezésének egyik meghatározó tényezője az iskolai büfé kínálata. A büfé üzemeltetésére kötött szerződésben továbbra is meghatározó, hogy csak a tanulók számára egészséges termékeket áruljanak. Kívánatos, hogy bővüljön az egészséges táplálkozáshoz nélkülözhetetlen tejtermék- és gyümölcskínálat.
- Az osztályfőnök világosítsa fel a tanulókat a megfelelő otthoni táplálkozásról.
- A drogrevenzióval foglalkozó szakemberek vezetésével aktiválni kell a droggal foglalkozó kortárs csoportot, folyamatosan működtetni a drogellenes programot.
- Osztályfőnöki órán nem tanár, hanem szakember tájékoztasson a helyes szexuális magatartásról, a helytelen magatartás következményeiről. Hangsúlyozni kell az egyén felelősségét.
- Városi Drog-prevenziós Munkacsoport rendezvényein való szervezett részvétel – pl. „Szenvedélyünk az egészség”. A témával kapcsolatos „Megyei Ifjúsági Fórumon” való részvétel, majd a tapasztalatok, információk továbbadása, értékelés stb.
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat témával kapcsolatos programjain való részvétel
- A Pedagógiai Szakszolgálat több szempontú kapcsolattartás

Emberi erőforrások

1. Belső erőforrás:

- Az iskola intézmény-vezetője, nevelési intézményvezető-helyettese,
- iskolaorvos,
- iskolafogorvos,
- védőnő,

- iskolapszichológus,
- szaktanárok, osztályfőnökök,
- kortárssegítők.

2. Külső erőforrás:

- szülők
- egészségügyben dolgozó öregdiákjaink
- Pedagógiai Szakszolgálat
- Gyermekjóléti Szolgálat
- ÁNTSZ
- Családsegítő Központ
- Pedagógiai Szakszolgálat
- Pándy Kálmán és Réthy Pál Kórházak (előadók)

2.21.1. Iskolai védőnő tevékenysége, feladata

A tanulók rendszeres egészségügyi felügyeletének és ellátásának rendszerét, gyakorlatát – a teljes gyermeki közösségre vonatkozóan – az iskola biztosítja.

Az iskola egészségügyi alapellátás a következő jogszabályok alapján történik: 49/2004. ESzCsM rendelet a területi védőnői ellátásról, 26/1997. NM rendelet az iskola-egészségügyi ellátásról, 12/2004. EÜ M rendelet a módosításról, 51/1997. NM rendelet a kötelező egészség-biztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és szűrővizsgálatok igazolásáról, 67/2005. EÜ M rendelet.

A jogszabályba foglalt szűrővizsgálatok évente történnek, az iskola orvosi szobájában. Amennyiben a gyermek jogszabályban előírt szűrővizsgálata elmarad, azt jelezni kell a gyermek házi gyermekorvosára felé. Fő cél a megelőzés.

Feladataink közé tartozik:

- A szolgálat tevékenységi körébe tartozik a gyermekek, tanulók egészségi állapotának szűrése, követése,
- alkalmassági vizsgálatok elvégzése,
- közegészségügyi és járványügyi feladatok ellátása,
- az elsősegélynyújtás, részvétel a nevelési-oktatási intézmények egészségnevelő tevékenységében, valamint környezet-egészségügyi feladatok megoldása.
- a tanulók orvosi vizsgálata és a fokozott ellenőrzésre szorultak gondozásba vétele

- pályaalkalmassági vizsgálatok,
- testnevelési csoportbeosztás elkészítése,
- sporttal kapcsolatos iskola-egészségügyi teendők ellátása,
- ambuláns betegellátás az iskolaorvosi rendelőben,
- részvétel az iskolai egészséges életmódra nevelésben.
- szűrővizsgálat

Az orvosi vizsgálatok során kiszűrésre kerül az egészségileg veszélyeztetett gyermek, majd beutalóval szakorvosi vizsgálatra küldi. Nagyon fontos, hogy a diákok minél hamarabb keressék fel a szakrendelőt és a kapott szakorvosi leletet juttassák az iskolaorvosi rendelőbe. A vizsgálati eredmények alapján a védőnő gondozásba veszi a tanulót, nyomon követi egészségi állapotának változását.

Ellátási formák:

- baleset, sérülés esetén elsősegélynyújtás,
- akut panaszok (láz, hasmenés, hányás, stb.) előfordulásakor betegvizsgálat,
- szakorvosi vizsgálatra beutalás,
- szükség esetén gyógyszerek felírása,
- helyszíni gyógyszeres kezelés,
- vérnyomásmérés,
- orvosi tanácsadás lelki és egészségügyi problémák esetében.

Egészségfejlesztő előadások, óratartások (osztályfőnöki és egyéb órákon)

Témakörök:

1. Életvezetési ismeretek és készségek
  - Egészséges és biztonságos környezet
  - Önismeret, konfliktuskezelés, kommunikáció
  - Csoportépítés, személyiség fejlesztés
2. Egészséges életmódra nevelés
  - Káros szenvedélyek megelőzése (dohányzás, alkohol, drogprevenció)
  - Személyi higiéné, fogápolás
  - Napirend, szabadidő, mozgás
  - Egészséges életmód, táplálkozás
3. Családi életre nevelés
  - Serdülőkori változások

- Barátság, szerelem
- Fogamzásgátlás, családtervezés, párkapcsolat
- Szexuális úton terjedő betegségek
- Terhesség, születés
- Daganatos betegségek megelőzése
- Elsősegélynyújtás

2.21.2. Az iskolapszichológus feladata

Az iskola- és óvodapszichológusok feladatkörét a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 132. §-a szabályozza. A feladatkör jogszabályi meghatározása: „A nevelési-oktatási intézményben alkalmazott óvodapszichológus, iskolapszichológus ellátja az e §-ban meghatározott feladatokat, amelyek elsődleges célja a gyermek, a tanuló személyiségfejlesztése, lelki egészségvédelme, továbbá a nevelő-oktató munka hatékonyságának segítése.”

A nevelési-oktatási intézményekben alkalmazott pszichológus a szakmai protokollok útmutatása, valamint a képzése során elsajátított ismeretei és készségei alapján, a mindenkori munkahelye aktuális problématerületeit figyelembe véve, munkaprofilját alapvetően önállóan alakítja ki. Munkájával kapcsolatos nem adminisztratív jellegű ellenőrzést, feladatellátására vonatkozó irányítást, kezdeményezést és értékelést csak szakterületének előírásai szerinti képzettségű szakembertől fogadhat el. Munkavégzése mindenkor összhangban kell, hogy legyen a Szakmai Etikai Kódex alapelveivel, valamint a mindenkori jogszabályokkal.

Az iskolapszichológus a személyes adatokat az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény, továbbá a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) szóló Európai Parlament és a Tanács 2016/679 Rendelete (2016. április 27.) rendelkezéseinek megfelelő módon kezeli.

Szakmai feladatainak részletezése, a KNT 20/2012sz. végrehajtási rendelete szerint:

Munkáját az intézményvezetővel való rendszeres egyeztetésben, az iskolai és pszichológiai szempontok egyidejű figyelembe vételével végzi. Az alábbiakban felsorolt iskolapszichológusi feladatkörből az iskola részéről leginkább igényelt és szakmailag indokolt feladatokat látja el a rendelkezésre álló időben.

1. Konzultáció
  - az iskola valamennyi pedagógusával történő, esetkezeléshez kapcsolódó konzultáció,
  - együttműködés egyéni, csoportos, illetve az iskolát érintő problémák és módszertani kérdések kezelésében,
  - esetmegbeszélő csoport tartása pedagógusok számára.
  - egyéni serdülőkonzultáció, tanácsadás a diákok számára amennyiben tanulási nehézség, magatartási problémák, beilleszkedési nehézség, konfliktuskezelés, érzelmi problémák, önismereti igény merül fel. Szükség esetén a diák továbbirányítása egyéb szakemberhez.
  - Csoportos tanácsadás tematikus csoportban, meghatározott időkeretben.
2. Pszichológiai ismeretek átadása a nevelési-oktatási intézményben egyéni, vagy csoportos formában, a nevelőtestület, a szülők, és a gyerekek számára.
3. Pszichológiai szempontok érvényesítése a társas kapcsolatok feltérképezésében és elemzésében
  - osztályba, tanulócsoportba való beilleszkedés segítése,
  - társas kapcsolatok, közösség fejlesztésének segítése, pl.: szociometriai csoportértékelő eljárás, és helyzetgyakorlatok módszereivel,
  - az iskolai ellátás keretében javasolt csoportfoglalkozás a szakvélemény (saját mérés, vagy szakértői vélemény) szerint beilleszkedési, szocializációs, és képességfejlesztési problémákkal küzdő gyermekek számára.
4. A preventív mentálhigiénés feladatok szervezésében való részvétel az oktatási intézményben az egyén, a csoport, és az intézményi szervezet szintjén
  - a nevelési intézményben az egészségfejlesztési feladatok megszervezése, csoportfoglalkozások tartása, és segítségnyújtás,
  - elméleti és gyakorlati ismeretek átadása, előadások tartása és szervezése szülőknek, és pedagógusoknak, pl.: kommunikáció fejlesztése, stresszkezelés, konfliktuskezelés, agressziókezelés, drogprevenció.
5. Krízistanácsadás:
  - váratlan súlyos élethelyzetekben: haláleset, súlyos iskolai kudarcélmény, váratlan családi krízishelyzet a pszichés segítséget nyújt, illetve megszervezi segítségnyújtást,
  - konzultál az érintett pedagógusokkal,

- terápiás vagy más kezelés szükségessége esetén tovább irányít szakellátást biztosító intézményhez.
6. Magatartási, viselkedési, és tanulási problémák vizsgálata, javaslattétel a probléma további kezelésére.
  7. Előkészítő diagnosztikus vizsgálatok végzése szakértői bizottságok elé irányításhoz, és pszichológiai vélemény készítése.
  8. Tehetséggondozás: tehetséges gyerekek azonosítása és gondozása.
  9. Preventív szűrések: tanév eleji csoportos és egyéni részképesség vizsgálatok különböző osztályfokon. Elsősorban a kezdő évfolyamok, ill. a pedagógiai szakaszváltások kezdetén indokolt (első. ötödik, kilencedik, esetenként hetedik évfolyam).
  10. Tanácsadás és ismeretterjesztés szülők számára
    - iskolaváltás és iskolai beilleszkedés segítése,
    - nevelési tanácsadás szülők részére egyéni, vagy csoportos formában igény szerint,
    - család és iskola együttműködésének segítése
    - elméleti és gyakorlati ismeretek átadása: előadások tartása, és szervezése pl. szülőfórum, szülői értekezlet tartása,
    - szülőcsoport,
    - tanácsadás továbbtanulási kérdésekben.
  11. Pályaválasztási szűrés, pályaaorientációs foglalkozás és tanácsadás különböző évfolyamokon.
  12. Kapcsolattartás
    - I. Intézményen belül: folyamatos kapcsolattartás és építés
      - az iskola vezetőjével, vezetőségével
      - pedagógusaival, szakmai munkaközösségeivel,
      - valamint a segítő szakemberekkel (fejlesztőpedagógus, orvos, védőnő, stb.).
    - II. Intézményen kívül:
      - a Pedagógiai Szakszolgálat szakembereivel, vizsgálatra, egyéni pszichoterápiára és pedagógiai fejlesztésre irányítás,
      - Gyermekjóléti Szolgálattal esetjelzés, ill. a védelembe vett gyermekek gondozása kapcsán,
      - Családsegítő Szolgálattal.

III. Szülőkkel: gyermekük esetének gondozása kapcsán, általános tájékoztatás és ismeretterjesztés.

Tevékenységét a gyermekvédelmi, az adatvédelmi és a személyiségi jogok védelméről szóló törvények szellemében, az önkéntesség elvének betartásával végzi. A Pszichológusok Etikai Kódexének előírásait munkája során betartja.

2.21.3. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély az első segítség a bajbajutott embernek. A szakszerű első beavatkozás emberi életet menthet.

A tanultak elsajátítása után a diák képes lesz:

- Az elsősegélynyújtás szükségességének felismerésére
- Az életveszély tüneteinek megszüntetésére
- Az újraélesztés elvégzésére
- A keletkezett sebek, törések kezelésére
- A gyakoribb rosszullétek, mérgezések elsősegélyére
- Helyes segélykérésre

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának célja, hogy a tanulók - ismerjék meg az elsősegélynyújtás fogalmát, - ismerjék meg az élettannal, anatómiával kapcsolatos legfontosabb alapfogalmakat, - ismerjék fel a vészhelyzeteket, - tudják a leggyakrabban előforduló sérülések élettani hátterét, várható következményeit, - sajátítsák el a legalapvetőbb elsősegély-nyújtási módokat, - ismerkedjenek meg a mentőszolgálat felépítésével és működésével, sajátítsák el, mikor és hogyan kell mentőt hívni.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos kiemelten fontos, hogy a tanulók az életkoruknak megfelelő szinten – a tanórai és egyéb foglalkozások keretében – foglalkozzanak az elsősegélynyújtással kapcsolatos legfontosabb alapismeretekkel.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos feladatok megvalósításának elősegítése érdekében:

- tanulóink bekapcsolódnak az elsősegélynyújtással kapcsolatos iskolán kívüli vetélkedőkbe,
- támogatjuk a pedagógusok részvételét 30 órás, elsősegély-nyújtási ismeretekkel foglalkozó továbbképzésen.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítását elsősorban a következő tevékenységformák szolgálják, így a helyi tantervben szereplő, az alábbi tantárgyak tananyagaihoz kapcsolódó elsősegélynyújtási ismeretek a következő tantárgyakba épülnek be:

- Biológia
- Kémia
- Fizika
- Testnevelés
- Életvitel és gyakorlat

Az egészségnevelést szolgáló egyéb foglalkozások:

- minden évben egy alkalommal elsősegély-nyújtási bemutató (Egészségnap),
- egészségvédelemmel, helyes táplálkozással, elsősegélynyújtással foglalkozó osztályfőnöki órák a tanulók számára.

2.21.4. Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások, ismeretek	Fejlesztési követelmények
<p>Problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások:</p> <p>I. Miért és hogyan keringenek testfolyadékaink?</p> <p>II. Milyen folyadékterek fordulnak elő a szervezetünkben? Mi a kapcsolatuk? Miből áll, hogyan keletkezik, hogyan és miért alvad meg a vér?</p> <p>III. Hogyan biztosítja a szív a vérkeringés irányát és változó teljesítményét? Mi az erek feladata? Hol és hogyan tapintható a pulzus, mérhető a vérnyomás?</p> <p>IV. Miért változó a vizelet mennyisége és összetétele? Hogyan függ ez össze a belső környezetünk viszonylagos állandóságával?</p> <p>V. Melyek a szív és érrendszeri megbetegedések kockázati tényezői, gyakoribb típusai? Mit tehetünk a megelőzésük érdekében?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A nedvkeringés rendszerszemléletű értelmezése, a testfolyadékok megkülönböztetése és összefüggésük felismerése. • A vérvétel, a laboratóriumi vizsgálat és elemzés jelentőségének belátása, a fontosabb adatok értelmezése. • Állandóság és változás szempontjainak alkalmazása a folyamat értelmezésében. A véralvadás folyamatának megértése, jelentőségének felismerése, a trombózisos betegségekkel való összefüggésbe hozása. • Az érrendszer és a szív felépítése, valamint a bennük végbemenő élet-tani folyamatok összekapcsolásán

<p>VI. Milyen elsősegélynyújtás alkalmazandó vérzések, szív működési zavarok vagy keringéleállás esetén?</p> <p>Ismeretek:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Folyadékter fogalma. A vér oldott és sejtes elemei. A vér és a szövetközi nedv, ill. a nyirok keletkezése, összetétele, funkciói. • A hajszálerekben zajló anyagáramlás iránya és oka. • A véralvadás élettani jelentősége, a folyamat fő lépései és tényezői. A vérrög képződés kockázati tényezői és következményei. • A szív fölépítése és működése, kapcsolata a szívizom sajátosságaival. A szívritmus, pulzusszám, pulzustérfogat és perctérfogat összefüggése. Értípusok, felépítésük, funkciójuk. A vénás keringést segítő tényezők. A véreloszlás szabályozása. A vérnyomás fogalma, mérése, normál értékei. • A homeosztázis értelmezése a folyadékterek összetételének példáján. A vese szervi felépítése, a vesetestecske felépítése és működése. A vízviszszaszívás mértékének szabályozása. Ionháztartás zavara, kiszáradás, rehidratálás. • A leggyakoribb szív- és érrendszeri betegségek tünetei, kialakulásának okai. Kockázatot jelentő élettani jellemzők. Az érrendszer állapota és az életmód közötti összefüggés. • Vérzéstípusok és ellátásuk. A fertőtlenítés fontossága. A szívinfarktus előjelei, teendők a felismerés esetén. Az alapvető újraélesztési protokoll. 	<p>alapuló folyamat-elemzés (ábrázolás, ábraelemzés). Körfolyamat értelmezése a szív ciklus példáján.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vérnyomásmérés osztálytársakon; statisztikai átlag számolása és ábrázolása. • A vese felépítése és a benne végmenő élettani folyamatok összefüggésbe hozásán alapuló folyamat-elemzés (ábrázolás, ábraelemzés). • A szív- és érrendszeri betegségekkel összefüggő ismeretek alapján következtetések levonása az egészségmegőrzésre irányuló életvitelt illetően. • Szív-tüdő készítmény vizsgálata, működésének elemzése. • Elsősegélynyújtási teendők gyakorlása a vizsgált sérülések és rosszullétek esetében (pl. újraélesztés).
--	---

2.21.5. A mindennapi testedzés, testmozgás

A köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 27. § (11) bekezdése értelmében az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol közismereti oktatás folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében.

Napjainkban felértékelődött a sportolás szerepe, az egészséges életmód, a jobb életminőség kialakításában. Az intézmény mindennapos testnevelési programja a helyi lehetőségekhez igazodva iskolánk minden tanulójának egész éven át lehetőséget ad a rendszeres mozgásra. A mindennapos testnevelésben lehetőség van arra, hogy a tanuláshoz szükséges tulajdonságokat megerősítsük. A játéknál jobb nevelő nem létezik, mert része a vereség és a győzelem, feltétele a szabályok betartása.

A mindennapos testnevelés során az egészségfejlesztő iskolai testmozgás célja:

- a tanulók egészséges testi-lelki fejlődésének elősegítése a testmozgás eszközeivel
- a mozgásszegény életmód kialakulásának megelőzése a testmozgás megszerettetésével, a rendszeres mozgáshoz szoktatással
- Adjon lehetőséget az egészség hosszú távú megőrzésére, ezáltal egy jobb felnőttkori életminőségre.
- Az iskolai testnevelés és sport keretei közt az egészségnevelés, a szociális kompetenciák (kreativitás, önállóság, önbizalom, felelősségtudat, cselekvőképesség) a csapatmunka, a társakkal történő együttműködés egyaránt fejleszhető.

A hatékonyság érdekében megvalósítandó sajátos egészségügyi és pedagógiai szempontok:

- Minden gyermek minden nap kapjon lehetőséget a testmozgásra
- Minden testnevelés órán és minden egyéb testmozgási alkalmon megtörténik a keringési és légző rendszer megfelelő terhelése
- Az eltérő adottságú tanulók számára is jelentsen örömet, sikerélményt
- A testnevelés és sport személyiségfejlesztő hatásai érvényesüljenek a teljes testmozgásprogramban.
- A tanulók a lehető legszélesebb körben ismerkedjenek meg a szabadidősportokkal, egészségmegőrző sportokkal, azok alapjaival, amelyek közül kiválasztva a számára megfelelőt, később javulhat életminőségük, testi és lelki egészségük
- A program fontos része a megfelelő mennyiségű játék, versengés
- Évente két alkalommal felmérésre kerül a tanulók fizikai állapota a NETFIT mérés alapján

- Részvétel a Diákolimpia és más szervezetek által kiírt sportversenyeken, saját szervezésű versenyeken
- Iskolánk évente bekapcsolódik az Európai Diáksport Napi rendezvénysorozatba, ezzel is népszerűsítve és támogatva a diákok sporttevékenységét.

Intézményünk a tanulók egészséges fejlődése érdekében biztosítja a mindennapos testedzést. A tanulók hetente az órarendi testnevelés órák mellett délutáni tömegsport keretében mozognak. Az egyesületben sportoló tanulók félévenként igazolást nyújtanak be erről a tevékenységükről az osztályfőnöknek, amit ő eljuttat a testnevelő tanárnak. A tanuló így mentesülhet a két óra tömegsport foglalkozás alól. Az egészséges tanulókat a testnevelés óráról átmeneti időre csak az iskolaorvos mentheti fel, szakorvosi vélemény alapján. A felmentést a tanuló köteles a testnevelő tanárnak átadni.

A tanulók egy részének egészségi állapota indokolhatja, hogy az iskolaorvos könnyített, vagy gyógytestnevelési foglalkozást írjon elő a számukra. A könnyített testnevelés során az érintett tanuló részt vesz ugyan az órarendi testnevelés órákon, de bizonyos mozgásokat és gyakorlatokat – állapotától függően – nem kell végrehajtania. Az iskolaorvos a szakorvosi vélemény figyelembe vételével, a szülőknek az intézményvezetőhöz benyújtott kérelme alapján a tanulókat gyógytestnevelési foglalkozásokra utalhatja. A gyógytestnevelési órákat szakképzett gyógytestnevelő tanár vezeti. Teljes felmentést a testnevelés tantárgy alól, vagy indokolt esetben felmentést az értékelés alól szülői kérésre az intézményvezető adhat, amennyiben az iskolaorvos szakorvosi véleménye alapján ezt javasolja.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 80. § (9) bekezdése szerint az iskola, az oktatásért felelős miniszternek a tanév rendjéről szóló rendeletében meghatározott mérési időszakban, tanévenként megszervezi a tanulók fizikai állapotának és edzettségének mérését. Az érintett tanulók mérését, vizsgálatát a testnevelés tantárgyat tanító pedagógusok végzik. A tanév rendjéről szóló 35/2014. (IV. 30.) EMMI rendelet 9. § (9) bekezdése szerint a tanulók fizikai állapotának és edzettségnek mérésében a nappali rendszerű iskolai oktatásban tanulók vesznek részt. 2015-től egységesen minden intézmény a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt (NETFIT®) rendszerét használja.

A NETFIT lehetővé teszi a diákok számára, hogy a fittségi teszteredményeiket online környezetben, az összes mérési eredmény figyelembevételével kezelni tudják. A szülők számára is biztosítja, hogy követni tudják gyermekeik fizikai fittségi adatait, és tájékozódni tudjanak fejlődésükről. A pedagógusok számára pedig lehetővé válik a diákjaik és osztályaik együttes kezelése, fejlődési jellemzőik, állapotváltozásuk nyomon követése. Az egyéni értékelőlapok és a

statisztikai lekérdezés lehetőségei megteremtik a lehetőséget az osztály- és egyénspecifikus fittségi program kidolgozására. Ezen keresztül pedig a diagnosztikus pedagógiai értékelő funkció valódi, testnevelést támogató eszközzé válik.

2.22. Környezeti neveléssel összefüggő pedagógiai feladatok

Az iskola épülete modern, hatalmas, világos belső térrel rendelkezik, ettől szép, napsütéses, de a hatalmas üvegfelületek hátrányokkal is járnak (pl. nyári hőség, télen pedig a nehezen kifűthetőség). Intézményünkben az osztálytermeken kívül szaktantermekben és laborokban is folyik az oktatás, ezért a folyosók barátságossá tétele igen fontos feladatunk / pl. virágok, képek, táblók, emléktárgyak stb. /. Az öltözők és az egészségügyi-helyiségek alakítása is folyamatos feladatunk. Mivel iskolánkat panelházak veszik körbe, ezért nagyon fontos a viszonylag tágas udvar karbantartása, parkosítása. Ügyelünk a kulturált megjelenésre is. Környezetünk megvédelme céljából a hulladékot szelektíven gyűjtjük. Iskolánk feladatának tekinti azt, hogy diákjaink a felnőtt életre megfelelő ismeretekkel, készségekkel és szemlélettel rendelkezzenek, hogy ne csak saját pillanatnyi érdekeik szerint, hanem a Föld egészének fennmaradása érdekében cselekedjenek. A környezeti nevelés célja a tudatformálás, a társadalmi környezet olyan javítása, amely nélkül nem képzelhető el a másik kettőben érdemi változás, nem létezhet fenntartható élet.

A környezeti nevelés tartalma az utóbbi időben világszerte kiszélesedett. Magában foglalja a természet és az emberiség jövőjének fenntarthatóságát Nagyobb hangsúlyt kap a környezeti tudat és erkölcs. Ezért szükség van hatékony személyiségformálásra, az önszabályozásra és egyben a társas együttműködés és konfliktuskezelés készségeinek erősítésére. A fenntarthatóságra nevelés lényegében azt jelenti, hogy az oktatás kapcsolatokat hozzon létre környezeti, a társadalmi és a gazdasági rendszer között a célból, hogy megértessük e kapcsolatok működési szabályait. Ennek központi gondolata a „környezeti polgárrá” nevelés, azaz a természeti, az épített, a társas-társadalmi környezet fenntarthatósága (és ezen belül a fenntartható fejlődés, a fenntartható fogyasztás) érdekében szükséges ismeretek, magatartásminták, értékek és életviteli szokások megtanítása.

A környezeti kérdések összekapcsolják a természettudományos és a humán tárgyakat. A tanterveknek a fenntartható fejlődés szempontjából a központi tudományágak közötti szoros összefüggéseket kell bemutatniuk. Ez a megközelítés azért előnyös, mert a fenntarthatóság ideális rendezőelv az integrált gondolkodás elősegítéséhez.

A diákok számára olyan oktatást kell az iskolának biztosítani, amelyben hangsúlyt kapnak a környezettudatos életmód kérdései is. Fontos feladatnak tartjuk, hogy a diákok szemléletén alakítsunk, környezet-és természetszeretetüket formáljuk, megszilárdítsuk. Szemléletet csak úgy lehet formálni, hogy ne elszigetelt ismereteket szerezzenek, hanem egységes egészként lássák a természetet. Ezért fontos, hogy megteremtjük a tantárgyak közötti együttműködést e téren. Ennek eléréséhez a következő célok megvalósítását tartjuk szem előtt az iskolai élet valamennyi színterén, valamennyi tevékenységünket áthatva.

- A tanórákon igyekszünk hozzárendelni az adott témához a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel.
- Különböző interaktív módszereket használva adjuk át az ismereteket, jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés, valamint felhasználjuk a hagyományos audiovizuális és informatikai lehetőségeket is.
- Különböző gyűjtési akciókban veszünk részt: / pl. elem, adománygyűjtés, karácsonykor tartós élelmiszerek, ruhák, taneszközök, játékok stb./
- A Szülők-Öregdiákok Alapítvány támogatásával sikerült beszerezni a kollégium két épületébe egy-egy PET palackprést. Ezzel jelentősen csökkentve a keletkező műanyag hulladék térfogatát, így téve hatékonyabbá a szelektív hulladékgyűjtést.

Erőforrások:

1. A környezeti nevelési munkánk céljainak eléréséhez elengedhetetlen feltétel, hogy az iskolai élet résztvevői egymással, valamint külső intézményekkel, szervezetekkel jó munkakapcsolatot, együttműködést alakítsanak ki.
2. Nem anyagi erőforrások:
  - Tanárok: Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. Ahhoz, hogy az iskola környezeti nevelése, ill. oktatás közös szemléletben és célokkal valósuljon meg tovább kell fejlesztenünk a munkaközösségek együttműködését.
  - Diákok: Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kulturált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak és az osztályközösségeknek.
  - Szülők: Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház hatása, ezért a harmonikus együttműködés fontos feladatunk.

- Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak: Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei a környezeti nevelési programunknak. Pl.: iskolai adminisztráció területén fontos feladatunk, hogy csökkentjük a felesleges papír-felhasználást; technikai dolgozóknál példamutató, ha a tanulók látják, hogy az iskola épületének takarítása során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószereket használunk stb.

Hosszú távú célunk, hogy tanítványaink környezettudatos állampolgárrá váljanak. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- a személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos életvitelt
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét;

Pedagógiai célok:

- az általános célokra vonatkozó érték- és szokásrendszer érzelmi, értelmi, esztétikai és erkölcsi megalapozása
- az ökológiai gondolkodás kialakítása, fejlesztése
- rendszerszemléletre nevelés
- holisztikus és globális szemléletmód kialakítása
- a szerves kultúra megvalósítása a környezeti nevelésben
- fenntarthatóságra nevelés, az elveivel való azonosulás elősegítése
- a környezetetika hatékony fejlesztése
- a környezettudatos magatartás és életvitel kialakulásának segítése
- az állampolgári – egyéb közösségi – felelősség felébresztése
- az életminőség fogyasztáson túlra mutató alkotóinak keresése
- az egészség és a környezet összefüggéseinek felismertetése
- globális összefüggések megértése iránti igény felkeltése

2.23. Egyéni tanulói munkarend intézményi szabályozás

2.23.1. Az egyéni munkarend kérelmezésének és engedélyezésének szabályai

Nkt. 45. § (5): Ha a tanuló egyéni adottsága, sajátos helyzete indokolja, és a tanuló fejlődése, tanulmányainak eredményes folytatása és befejezése szempontjából előnyös, a tankötelezettség teljesítése céljából határozott időre egyéni munkarend kérelmezhető. A 2020/2021-es tanévtől az egyéni munkarend határozott időre történő engedélyezése iránti kérelmet a szülő (nagykorú

tanuló) az adott tanév első napját megelőző június hónap 15. napjáig nyújthatja be a felmentést engedélyező Oktatási Hivatalhoz. A június 15-i időpont után csak abban az esetben lehet kérelmet benyújtani, ha a kitűzött időpontot követően a rendes tanulói jogviszony iskolába járással történő teljesítésnek akadálya merül föl:

- a tanuló családjával külföldre költözik,
- a tanuló egészségi állapotában méltánylást igénylő lényeges változás lép föl,
- ha balesetet szenved.

Jogszámban meghatározott esetben az egyéni munkarendet biztosítani kell.

Az egyéni munkarendet engedélyező Oktatási Hivatal dönthet arról, hogy engedélyezi-e a tanuló számára az egyéni munkarendet vagy sem. Az engedélyezési eljárás során a felmentést engedélyező szerv megkeresheti a gyámhatóságot, a gyermekjóléti szolgálatot, az iskola intézményvezetője, gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő tanuló esetén pedig a gyermekvédelmi gyámot.

Az Oktatási Hivatal engedélye alapján tankötelezettségét egyéni munkarendben teljesítő tanulóknak természetesen minden tantárgyból osztályozó vizsgát kell tennie. Az iskola intézményvezetője köteles tájékoztatni a tanulót és a szülőt az egyéni munkarenddel rendelkező kötelezettségeiről és jogairól.

Az egyéni munkarend keretében tanuló lehetőségei és kötelezettségei:

- magatartását és szorgalmát nem kell minősíteni;
- a felkészítési kötelezettség a szülőt vagy nagykorú tanulót terheli;
- kérelmére részt vehet a tanórai vagy egyéb foglalkozásokon – erről az iskola intézményvezetője dönt.

A sajátos nevelési igényű tanuló, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján tanulmányait egyéni munkarend keretében folytatja, iskolai neveléséről és oktatásáról, felkészítéséről, érdemjegyeinek és osztályzatainak megállapításáról, a felkészítést végző pedagógusokról a szakértői véleményben foglaltak szerint az iskola gondoskodik.

2011. évi CXCV. törvény 27. § (7) *A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy a sajátos nevelési igény miatt a szakértői bizottság véleménye alapján, vagy súlyos betegség miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytatók egyéni foglalkozás keretében történő felkészítésére az iskolának tanulónként az osztályok heti időkeretén felül átlag heti tíz óra áll a rendelkezésre. A sajátos nevelési igény miatt egyéni munkarend keretében tanulmányokat folytató tanulók esetében az e bekezdésben meghatározott időkereten belül kell biztosítani az egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs foglalkozásokat. Az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható.*

2.23.2. Az egyéni munkarend szerint tanulók osztályozó vizsgája

20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet Az iskolának az egyéni munkarendben tanuló diákok osztályzatait osztályozó vizsgán kell megállapítani.

- osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához egyaránt minden tantárgyból,
- a külföldi tartózkodás miatt egyéni munkarendben tanulók számára a félévi minősítés az intézményvezető döntése alapján mellőzhető, ez esetben a tanuló csak az év végén ad számot tudásáról, azonban a tanév végi osztályozó vizsgák letétele minden tantárgyból kötelező,
- ha az egyéni munkarendben tanuló neki felróható okból két alkalommal nem jelenik meg az osztályozó vizsgán, vagy két alkalommal nem teljesíti a tanulmányi követelményeket, az iskola intézményvezetője értesíti az Oktatási Hivatalt, ennek következménye, hogy a tanuló a következő félévtől csak iskolába járással teljesítheti a tankötelezettségét.

Amennyiben a hivatal döntésével kapcsolatban az érintett szülő vagy nagykorú tanuló az eljárási törvényességét kifogásolja, jogorvoslással élhet, amelyet a döntés közlésétől számított tizenöt napon belül lehet megindítani.

Az osztályozó vizsgák szervezése és lebonyolítása a pedagógiai programban meghatározottak szerint történik.

Kérelem iránti formanyomtatványok megtalálhatók az Oktatási Hivatal honlapján:

https://www.oktatas.hu/koznevelés/egyeni_tanuloi_munkarend

2.24. Községi szolgálat intézményünkben

2.24.1. A községi szolgálat tevékenységeihez kapcsolódó iskolai feladatok főbb elemei

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 45. A községi szolgálattal kapcsolatos rendelkezések
133. § A gimnázium, a 9-12. évfolyamos tanulói számára megszervezi az ötven órás községi szolgálatot, időkeretet biztosít, annak teljesítésére.

- egy órán hatvan perc községi szolgálati idő értendő,
- tanítási napokon alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb háromórás,
- tanítási napokon kívül alkalmanként legkevesebb egy, legfeljebb ötórás időkeretben végezheti a tevékenységet.

2011. évi CXCV. törvény 6. §(4) A középiskola elvégzését közvetlenül követő érettségi vizsgaidőszakban az érettségi vizsgák megkezdésének feltétele ötven óra községi szolgálat elvégzésének igazolása, kivéve

b) azon sajátos nevelési igényű tanulókat, akiket a szakértői bizottság javaslata alapján a községi szolgálat alól az intézményvezető határozatban mentesített.

Az egyéni munkarenddel rendelkező tanulókra a tevékenység megszervezése tekintetében ugyanazok a szabályok érvényesek, mint minden más diák esetén. A diákokkal és szülőkkel egyeztetve kell számukra megfelelő tevékenységi területet kiválasztani.

A községi szolgálat során végzett feladat olyan tevékenységeket jelent, amelyek a helyi község javát szolgálják, és amelyek az iskolában vagy az iskola és/vagy a lakóhely közvetlen környezetében valósulnak meg.

A diákok – a szülőkkel, tanárokkal való egyeztetés alapján – maguk választhatják ki az általuk végzendő tevékenységeket az iskola által megszervezett vagy a maguk által javasolt, az iskola által pedig elfogadott tevékenységek közül. A fogadó egységek listája megtalálható a honlapon.

Az iskola készíti elő a

- jelentkezési lapot,
- községi szolgálati naplót.

A koordináló pedagógus, az osztályfőnök gyűjti össze a jelentkezési lapokat, amelyben a szülő nyilatkozik a diák egészségügyi állapotáról, és hozzájárul a tanuló által választott tevékenység folytatásához. A koordináló pedagógus, az osztályfőnök rendszeresen és folyamatosan ellenőrzi a községi szolgálati naplót.

Az osztályfőnök dokumentálja a tevékenységet az

- az osztálynaplóban rendszeresen és folyamatosan tanév közben,
- osztálynaplóban, törzslapon, bizonyítványban a tanév végén (záradékok).

Az iskola két példányban igazolást állít ki a teljesítésről, 50 óra után, illetve iskolaváltáskor. A dokumentumok iskolai őrzése az osztálynaplóra és az együttműködési megállapodásokra vonatkozik, a közösségi szolgálati naplót a diák őrzi. Az iratkezelési szabályzatban foglaltakat minden esetben be kell tartani, az iskola a közösségi szolgálattal kapcsolatos dokumentumokat, a titkárságon őrzi.

Az iskola feladata és felelőssége az iskolai közösségi szolgálat szervezése és koordinálása, ezért előírás, hogy csak az iskola szervezésében lehet az elszámolható tevékenységet végezni. A diáknak a tevékenység megkezdése előtt rendelkeznie kell az erre jogosult iskolai személy, a feladat felelősének és szüleinek jóváhagyásával.

Az egyes feladatokhoz megfelelő óraszám hozzárendelése

- felkészítés – legfeljebb 5 óra,
- tevékenység – minimum 40 óra,
- feldolgozás, zárás – legfeljebb 5 óra.

2.24.2. Pedagógiai célok, program lehetőségek, szemléletformálás a közösségi szolgálat során

A tevékenységek során egyszerre kell a szolgálatjellegnek és az élménypedagógia-alapú tanulásnak megvalósulnia. A közösségi szolgálat megvalósulásához szükséges egyfajta tanulási folyamat jelenléte is.

Az iskolai közösségi szolgálattal összefüggő pedagógiai célok:

- aktív állampolgárságra nevelés
- személyiségfejlesztés
- önkéntességre nevelés
- szociális érzékenyítés
- tapasztalatszerzés
- empátikus készségek fejlesztése
- közösségépítés
- munkára nevelés
- pályaorientáció
- helyi hagyományőrzés

Az intézmény vezetése igyekszik aktívan bevonni a diákokat a programba elősegítve, hogy a diák nyitott és elfogadó legyen azzal a személlyel, akivel kapcsolatba lép. A tanulók és a fogadó intézmény munkatársai között személyközi együttműködés, partnerség jön létre, ami a személyek közötti valódi kapcsolatra helyezi a hangsúlyt, amely alkalmas a személyiségformálásra, az önismeret fejlesztésére. Tanulóink saját élményeken keresztül szereznek új ismereteket, miközben a tevékenységeken keresztül számos kompetenciájuk fejlődik.

A közösségi szolgálat területei

- egészségügyi,
- szociális és jótékonyági,
- oktatási,
- kulturális és közösségi,
- környezet- és természetvédelemi,
- katasztrófavédelmi,
- közös sport- és szabadidős tevékenység óvodáskorú, sajátos nevelési igényű gyermekekkel, továbbá idős emberekkel,
- az egyes rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerveknél bűn- és baleset-megelőzési területen folytatható tevékenység.

Az együttműködésben, a koordinátor munkájának segítségével részt vevők feladatkörének tisztázása:

A. Az intézményvezető feladatai:

- a tevékenység megszervezése;
- a koordináló pedagógus kijelölése – intézményünkben a nevelési – szervezési intézményvezető-helyettes feladata;
- igazolás kiadása;
- a szervezett tevékenységek, fogadó intézmények névsorának rögzítése, amely megtalálható az intézmény honlapján;
- az iskolai dokumentumokban való adminisztrálás, a tantestület tájékoztatása.

B. A nevelési – szervezési intézményvezető-helyettes feladatai:

- kapcsolattartás a fogadó szervezetekkel,
- tájékoztatás, jelentkezési lapok dokumentálása,
- iskolai zárás megszervezése, megvalósítás vizsgálata.

C. Az osztályfőnök feladatai:

- adminisztráció (napló, törzslap, bizonyítvány)
- egyéni célok kialakítása szülőkkel, diákokkal közösen,
- tájékoztatás, jelentkezési lap összegyűjtése,
- a tapasztalatok kiértékelése.

D. A tanuló és szülő feladatai:

- együttműködés,
- közösségi szolgálati napló vezetése, határidőre történő bemutatása.

E. A fogadóintézménnyel szembeni elvárások:

- kapcsolattartás, felügyelet biztosítása,
- a felmerülő problémák jelzése az intézményvezető felé,
- jelenléti ív vezetése,
- a közösségi szolgálati napló aláírása teljesítést követően,
- szóbeli vagy írásbeli visszajelzés a diákok számára.

Intézményünk igyekszik a tanulók elképzeléseinek figyelembevételével, az intézmény arculatához és a helyi adottságokhoz igazodó közösségi szolgálatot szervezni. A ténylegesen elvégzett munka időtartamának dokumentálásáért a feladattal megbízott pedagógus: az osztályfőnök, és a nevelési - szervezési intézményvezető-helyettes felel.

Az intézmény által javasolt tevékenységek köre:

- adománygyűjtés szervezése,
- rászoruló emberek segítése,
- cipősdoboz akció,
- szeretetszolgálat megszervezése,
- gólyatáborban segítség,
- mozgás és érzékszervi sérült társ segítése,
- új tanulók beilleszkedésének segítése, mentorálása,
- szobrok környéke, hadisírok gondozása,
- városi és megyei rendezvényeken való közreműködés,
  - Garabonciás napok
  - Sportnap
  - pályaorientációs rendezvény – Munkaügyi Központ,
  - színházi előadás szervezése.

- intézményi rendezvények szervezése
  - „Rózsahét”,
  - „Szalagtűző” ünnepély,
  - tantárgyi előadások szervezése,
  - iskolarádió működtetése,
  - tanulmányi kirándulások tervezése, szervezése,
  - Intézmény bemutatása „Csaba Center” – nyílt nap szervezése,
  - DÖK tevékenységek.
- szemétszedés, lomtalanítás,
- közvetlen környezet rendezése, parkosítás,
- könyvtár, szertár, laborok rendezése.

2.25. Könyvtár-pedagógiai program

A Békéscsabai Andrassy Gyula Gimnázium és Kollégium könyvtárának pedagógiai programja az intézmény pedagógiai programjában, illetve a kerettantervek alapján kialakított helyi tantervben megfogalmazott célkitűzésekhez igazodik. Feladatának tekinti továbbá, hogy elősegítse az előbb említett dokumentumokban lévő kulcskompetenciák megvalósítását. A könyvtárhasználati órák, foglalkozások, házi könyvtárhasználati és más tantárgyi versenyek megtartásával és az országos versenyeken (Bod Péter Országos Könyvtárhasználati Verseny) való részvétel támogatásával szeretnénk elősegíteni a diákok ismereteinek bővítését, készségeik, képességeik fejlesztését.

A könyvtárak információforrásaikkal és szolgáltatásaikkal a tanulás, tanítás meghatározó tanulási forrásközpontjait, nyitott műhelyeit jelentik. Legfőbb célunk tehát, hogy a Békéscsabai Andrassy Gyula Gimnázium és Kollégium könyvtára is megfeleljen ezeknek a feltételeknek.

A könyvtárhasználat oktatásának célja a tanulók felkészítése az információszerzés kibővülő lehetőségeinek felhasználására a tanulásban, a hétköznapi életben az információk elérésével, kritikus szelekciójával, feldolgozásával és a folyamat értékelésével. A könyvtár forrásközpontként való használata az önműveléshez szükséges attitűdök, képességek és az egész életen át tartó önálló tanulás fejlesztésének az alapja. A fenti cél az iskolai és fokozatosan a más típusú könyvtárak, könyvtári források, eszközök megismerésével, valamint a velük végzett tevékenységek gyakorlásával, tudatos, magabiztos használói magatartás, tájékozódás és a könyvtárhasználat igényének kialakításával érhető el.

Iskolánk az alábbi táblázat szerint építi be pedagógiai programjába a könyvtárhasználati, könyvtári informatikai ismereteket:

Ismeretek	9-10. évfolyam		11-12. évfolyam	
	Tantárgy	Óraszám	Tantárgy	Óraszám
Könyvtártípusok, információs intézmények Könyvtári szolgáltatások Információkeresés Dokumentumtípusok, kézikönyvek Forráskiválasztás Bibliográfiai hivatkozás, forrásfelhasználás	Informatika	6		
A Nemzeti Audiovizuális Archivum adatbázisának bemutatása, használata			Mozgókép-kultúra és médiaismeret	1
Segédkönyvek, kézikönyvek, szótárak, lexikonok használata, ismeretlen kifejezések jelentésének önálló megkeresése egynyelvű szótárakban			Magyar nyelv és irodalom	1
Különböző szövegek, hanganyagok, filmek, stb. vizsgálata a történelmi hitelesség szempontjából			Történelem	1
Tájékozódás különböző kultúrák művészetéről a történelmi, kultúr-történelmi összefüggések figyelembevételével, jegyzetek készítése, önálló dokumentum készítése a források megjelölésével, az idézés formai és etikai szabályainak betartásával			Művészetek	3
	Összesen:	6	Összesen:	6

2.26. A tankönyvek és tanulmányi segédletek kiválasztásának általános elvei

A pedagógusok olyan tankönyvet választanak, melynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint biztosítható valamennyi tanulónak.

A pedagógus – a minőség, típus és ár megjelölése nélkül – olyan ruházati vagy más felszerelés beszerzését kérheti a tanulótól, amely nélkülözhetetlen az általa tartott tanórai foglalkozáson való részvételhez, illetve a tanított tananyag elsajátításához, és amely a tanórai foglalkozáson egyidejűleg minden tanulónak alkalmaznia kell.

Intézményünkben a tankönyveket és más segédeszközöket a munkaközösség véleményének kikérésével választják ki a pedagógusok.

A kiválasztás általános elvei:

1. A tankönyvek kiválasztásához az adott munkaközösség tagjainak többségi egyetértése szükséges.
2. A tankönyveknek és tanulmányi segédleteknek összhangban kell lenniük az iskola célkitűzéseivel, alkalmasnak kell lenni pedagógiai programunk megvalósítására.
3. Döntő szempont a hatékonyság szolgálata, kerüljük a divatot.
4. Döntésünkönél fontos szempont, hogy a taneszközök és segédletek elfogadható anyagi terhet jelentsenek a szülőknek.

Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

A tankönyvellátás rendjének részletes szabályozása az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzatában található.

2.27. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

Az egyenlő bánásmód követelményeinek teljesítése

A nevelő-oktató munka területén érvényesíteni kell különösen:

- a nevelés-oktatásba történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározása, a felvételi kérelmek elbírálása,
- a nevelés-oktatás követelményeinek megállapítása és a követelménytámasztás,
- a teljesítmények értékelése,
- a nevelés-oktatáshoz kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele,

- a nevelés-oktatással összefüggő juttatásokhoz való hozzáférés,
- a kollégiumi elhelyezés és ellátás,
- a nevelés-oktatásban megszerezhető tanúsítványok, bizonyítványok, oklevelek kiadása,
- a pályaválasztási tanácsadáshoz való hozzáférés és
- az oktatásban való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során.

Egyenlő bánásmód követelményének érvényesítését jelenti, hogy intézményünkben megengedhetetlen valamely személy vagy csoport jogellenes elkülönítése bármely osztályban vagy tanulócsoporthoz. Emellett intézményünkben nem működhetnek olyan szakkörök, diákkörök és egyéb tanulói, hallgatói, szülői vagy más szervezetek, amelyek célja más személyek vagy csoportok lejáratása, megbélyegzése vagy kirekesztése.

Az intézmény tanulói között alacsony az esélyegyenlőségi hátránnyal küzdő tanulók száma. Ezért az intézmény dolgozói között nincs olyan szakember, aki az ilyen esetekkel külön, szakszerűen foglalkozna. Így, ha olyan tanulónk van, aki a tanulmányi követelmények teljesítésében speciális segítséget igényel, akkor az intézmény külső szakember segítségét veszi igénybe. Ez többnyire az Esély Pedagógiai Központot, vagy az ő általuk konkrét esetekben javasolt más intézmények munkatársait jelenti.

2.28. Az országos kompetenciamérés eredményeinek intézményi elemzési rendje

Folyamatosan figyelemmel kísérjük az országos kompetenciamérés eredményeit. Az intézményre vonatkozó konkrét eredményekről minden tanévben tájékoztatjuk:

- az intézmény nevelőtestületét nevelőtestületi értekezleten,
- az intézmény tanulóit az osztályfőnökök bevonásával,
- a szülőket a Szülői Munkaközösségi Választmány ülésén illetve az osztály szülői értekezleteken.
- a gimnázium honlapján keresztül mindenki számára hozzáférhetővé tesszük.

Az eredmények ismeretében minden évben írásban összegezzük a gimnáziumra vonatkozó megállapításokat, tényeket és ezek ismeretében évente megfogalmazzuk az aktuális konkrét teendőket. Amennyiben az lehetséges, munkaközösségekre lebontva fogalmazzuk meg intézkedési tervet gyengeségeink felszámolása érdekében. Ha a megállapított gyengeségek konkrét tanulócsoporthoz nézve lokalizálhatók, akkor az érintett szaktanárnak is megfogalmazzuk konkrét javaslatokat a munkaközösség-vezető bevonásával és egyetértésével. Ha lehetséges,

akkor a szaktanár egyes tanulókra nézve is köteles konkrét tennivalókat meghatározni a tanulóval való megbeszélés alapján, a differenciált tanórai foglalkoztatás keretében.

2.29. A fogyatékos személyek akadálymentes munkahelyi környezetének megteremtése

Az intézmény saját erejéből ezt csak részben tudta eddig biztosítani. Két olyan terület van, ahol az intézmény saját erejéből eddig nem tudta megoldani az akadálymentesítést:

1. A gimnáziumi épület felsőbb szintjeinek megközelítését és az ott lévő és át nem helyezhető helyiségek /irodák, szaktantermek, laborok, nyelvi termek/ igénybevételét csak külső liftek megépítésével lehet megoldani.
2. A kollégiumi épületek akadálymentesítése is megoldatlan, a magasszintre való feljutást a jelenlegi épületszerkezet nem teszi lehetővé mozgássérültek számára. Ezen problémák megoldását az intézmény saját erőből megoldani nem tudja, ez csak a fenntartó segítségével lehetséges.

2.30. A tanulói panaszok kezelésének eljárásrendje

A tanulók panaszaikkal a DÖK-höz, a tanáraikhoz, az osztályfőnökhöz, a kollégiumvezetőhöz, az intézményvezető-helyettesekhez és közvetlenül az intézményvezetőhöz fordulhatnak. A panaszokra érdemi választ kell adni, a panasztevőt semmiféle hátrányos megkülönböztetés nem érheti.

2.31. A tanulók iskolaváltásának, felvételének, átvételének és távozásának szabályozása

2.31.1. A tanulói jogviszony létesítésének feltételei

A felvételt nyert általános iskolai tanulók számára a beiratkozás feltétele a sikeresen befejezett általános iskola tanulmányok, amelyet eredeti vagy hitelesített, szabályszerűen kiállított bizonyítvány tanúsít, valamint a közösségben történő oktatáshoz megfelelő egészségi állapot.

A felvétel formái 9. osztályba jelentkezők számára

Az iskola a tanulói jogviszony létesítését számukra két formában teszi lehetővé:

1. A tanulócsoportok egy része esetében az általános iskolai tanulmányi eredményekből számított pontok és a központi felvételi vizsgákon elért pontok 50-50%-ban történő beszámításával kialakult sorrend alapján.

2. A tanulócsoporthok egy része esetében csak az általános iskolai eredmények alapján számított pontok alapján (az 5. év végi érdemjegyeiktől a 8. félévi érdemjegyekig).

A nevelőtestület tanévenként dönt arról, mely tanulócsoporthba melyik formát írja elő az iskola. A központi felvételi vizsgák időpontját a naptári terv tartalmazza.

A 9. évfolyamba jelentkezni kívánó tanulók és a szülők tájékoztatása a tanévenként elkészülő felvételi tájékoztató segítségével történik. A felvételi tájékoztatónak minden tanévben legkésőbb szeptember 30-ig fel kell kerülnie az intézmény honlapjára.

2.31.2. A tanulók átvételének feltételei

A tanulók más középiskolából való átvétele az alábbi feltételekkel lehetséges:

- Van férőhely az adott évfolyamon.
- A tanuló tanulmányi eredménye és személyiségjegyei alapján alkalmasnak látszik az iskolánkban való beilleszkedésre és a tanulmányai sikeres folytatására.
- Ha ez nem látszik biztosítottnak, vagy egyéb probléma merül fel (pl. valamelyik tantárgyat nem tanulta) akkor különbözeti vizsgát kell tennie, amelyen (amelyeken) legalább a „jó” eredményt el kell érnie.
- Emelt szintű csoportokba csak olyan tanulót veszünk át, aki központi felvételi alapján is bekerült volna, vagy aki oda szaktárgyi különbözeti vizsgát tesz és eredménye legalább „jó”.

Az átvételről az intézményvezető a leendő osztályfőnökkel való egyeztetés után egy személyben dönt.

2.31.3. Tanköteles tanuló kiiratkozása

A tanköteles tanuló távozási célú iskolaváltása szülői kérelemre történhet. Csak azután távozhat az iskolából, amennyiben egy másik iskola befogadó nyilatkozatot tölt ki átvételéről. A nem tanköteles tanuló saját kérelmére is távozhat az iskolából. Ebben az esetben befogadó nyilatkozatra nincs szükség, de ebben az esetben is szükséges az írásbeli kérelem.

3. A GIMNÁZIUM HELYI TANTERVE

Iskolánk küldetéséből, feladataiból eredően az oktatás minőségét, hatékonyságát, a tanulói teljesítmény növelését a tantárgyak emelt követelményszintű szervezeti formájában és több tantárgy esetében csoportbontásban valósítjuk meg.

Minden csoportra kidolgoztuk az óraterveket és követelményeket.

A HELYI TANTERV HAT EGYSÉGRE BONTHATÓ:

I. Tantárgyszerkezet (Jelen dokumentumban)

Külön mellékletek:

II. A gimnázium magasabb évfolyamába lépésének a feltételei tantárgyanként

III. A középszintű érettségi témakörei tantárgyanként

IV. Az emelt szintű érettségire felkészítő órák (fakultáció) követelményei a 11-12. évfolyamon

V. A helyi tanterv követelményei tantárgyanként (az aktuális kerettanterveknek megfelelően).

A Helyi tanterv tantárgyankénti bontása az aktuális kerettantervi szabályozásnak megfelelően az intézmény honlapján található- <http://www.andrassygimi.hu> (Dokumentumok)

VI. Aktuális pályázati kötelezettségeinkből és partneri viszonyunkból adódó szakmai kiegészítések (Jelen dokumentumban)

3.1. Tantárgyszerkezet (I.)

3.1.1. A heti óraszámok meghatározásakor figyelembe veendő órakeretek

Készült a Kormány 5/2020. (I. 31.) Korm. rendelete a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról, a 2011. évi CXC. tv. 6. melléklete és a 2011. évi CXC. tv. 27.§ (5) alapján

1. sz. melléklet

tanév	évfolyam	összes heti finanszírozott óra	összes heti óra 5 osztályos évfolyamon	Összes óra hetente
2020/2021-től	9.	57+10	285+10	1150+40
	10.	57+10	285+10	
	11.	58+10	290+10	
	12.	58+10	290+10	

A fenti táblázatban feltüntettük az osztályonként 1-1 órát (összesen 40 óra), amit tehetséggon-
dozásra illetve korrepetálásra fordíthatunk.

3.1.2. A NAT 2020 bevezetése felmenő rendszerben

2. sz. melléklet

	2020/2021. tanév	2021/2022. tanév	2022/2023. tanév	2023/2024. tanév
9. évfolyam	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020
10. évfolyam	NAT 2013	NAT 2020	NAT 2020	NAT 2020
11. évfolyam	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2020	NAT 2020
12. évfolyam	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2013	NAT 2020

3.1.3. A tantárgyszerkezet tárgymutatója kiegészítésekkel (NAT 2013)

**(Kifutó óraszámok, utolsó alkalmazása a 2019/2020. tanévben induló osztálya-
inkra vonatkozóan.)**

1. A gimnáziumunk helyi tanterve a kerettantervek kiadásának és jogállásának rendjéről szóló 51/2012. (XII. 21.) számú EMMI rendelet és mellékletei, a 110/2012. (VI. 4.) Kormányren-
delet (NAT), és a nemzeti köznevelésről szóló 2011. CXC. tv alapján készült.
2. A tantárgyszerkezet követi a kerettantervek tantárgyi ajánlásait, de új tantárgyakat is létre-
hoztunk.

Új tantárgyak:

- Angol nyelv társalgás
- Francia nyelv társalgás
- Német nyelv társalgás
- Biológia gyakorlat
- Történelem forráselemzés

A fenti tantárgyak (foglalkozás) esetében a tanulókat érdemjeggyel nem értékeljük ezek tan-
anyaga kiegészíti a törzsóra anyagát, lényegében gyakorlást, elmélyülést biztosít az alap tan-
tárgyból. (Angol nyelv, Francia nyelv, Német nyelv, Biológia, Történelem). A bizonyítványba,
törzslapra külön tantárgyként nem rögzítjük, de ezek óraszámával növekszik az alap óra óra-
száma. Ezek a tantárgyak tehát az adott osztály (csoport) fő profiljának megfelelő képességeket
fejlesztik, mélyítik el.

3. A tanulók kötelesek heti öt testnevelés órán részt venni, amelyből legfeljebb heti két óra

- a) iskolai sportkörben, tömegsporton való sportolással,
  - b) versenyszerű vagy amatőr sportolóknak kérelemre, a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel váltható ki.
4. Az egyes tantárgyakhoz minden osztálytípusra elkészültek a helyi tantervek, melyek a pedagógiai program külön mellékletét képezik.
5. Az alábbiakban a 3. sz. melléklettől a 8. sz. mellékletig az egyes osztályok (csoportok) négy évfolyamra tervezett kötelező óráit tüntettük fel.
6. A 9. sz. melléklettől a 12. sz. mellékletig az egyes évfolyamok csoportjainak heti óraszámait találhatók.

3.1.4. A tantárgyszerkezet tárgymutatója kiegészítésekkel (NAT 2020)

(A 2020/2021. tanévtől felmenő rendszerben, először minden évfolyamra vonatkozóan 2023/2024 tanévben.)

A 13. sz. melléklettől a 18. sz. mellékletig a NAT 2020 bevezetésével a 2020/2021. tanévtől induló osztályok, csoportok tantárgy struktúrája és óraszámait láthatók.

A 19. sz. melléklettől a 23. sz. mellékletig évfolyamonként láthatók a tantárgyak és óraszámok.

A tanulók kötelesek heti öt testnevelés órán részt venni, amelyből legfeljebb heti két óra

- c) iskolai sportkörben, tömegsporton való sportolással,
- d) versenyszerű vagy amatőr sportolóknak kérelemre, a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel váltható ki.

Minden tanuló köteles a 11. évfolyamon heti 2 órában természettudományos tantárgyat választani. (Biológia, kémia, fizika, földrajz) Ezek a foglalkozások nem közvetlenül az érettségire készítik fel, hanem a természettudományos ismeretek bővítését szolgálják. Törekszünk az összevont „Természettudomány” nevű tantárgy bevezetésére is. A természettudományos tantárgy tanulásának kötelezettségét az érettségi felkészítést célzó emelt vagy középszintű fakultációs órákkal is lehet teljesíteni.

Minden tanuló köteles a 11. évfolyamon heti 2 órában a 12. évfolyamon heti 4 órában érettségi felkészítő órán részt vennie a gimnáziumban tanított valamelyik tantárgyból vagy tantárgyakból.

3.1.5. A NAT 2013 alapján készült óratervek, utoljára a 2019/2020. tanévben induló osztályokra vonatkozóan

3.1.5.1. Általános tantervű gimnáziumi osztály óraterve (NAT 2013)

3. sz. melléklet

	Tantárgyak	9. évf.		10. évf.		11. évf.		12. évf.		össz.
1.	Magyar irodalom	2	1	3	1	3		3		11
2.	Magyar nyelv	2		1		1		1		5
3.	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2		2		3		3		10
4.	Etika					1				1
5.	1. idegen nyelv (Angol nyelv)	3	2	3	2	3	2	3	2	20
6.	2. idegen nyelv (Német nyelv)	3		3		3		3		12
7.	Matematika	3		3		3		3	1	13
8.	Informatika	1	1							2
9.	Fizika	2		2		2				6
10.	Biológia - egészségtan			2		2		2		6
11.	Kémia	2		2						4
12.	Földrajz	2		2						4
13.	Ének-zene	1		1						2
14.	Vizuális kultúra	1		1						2
15.	Testnevelés és sport	3		3		3		3		12
16.	Osztályfőnöki	1		1		1		1		4
17.	Életvitel és gyakorlat							1		1
18.	Mozgóképkultúra és médiaismeret			1						1
19.	Művészetek (rajz+ének)					2		2		4
20.	Német nyelv társalgás		1		1					2
21.	Testnevelés (tömegsport)	2		2		2		2		8
	Összes kötelező heti óraszám	30	5	32	4	29	2	27	3	132
		35		36		31		30		
	Rendelkezésre álló heti órakeret	35		36		35		35		
	Szabadon tervezhető órakeret	0		0		4		5		

3.1.5.2. Emelt óraszámú történelem csoport óraterve (NAT 2013)

4. sz. melléklet

	Tantárgyak	9. évf.		10. évf.		11. évf.		12. évf.		össz.
1.	Magyar irodalom	2		3		3		3		11
2.	Magyar nyelv	2		1		1		1		5
3.	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2	3	2	3	2	18
4.	Etika					1				1
5.	1. idegen nyelv (Angol nyelv)	3	1	3	1	3	1	3	1	16
6.	2. idegen nyelv (Német nyelv)	3		3		3		3		12
7.	Matematika	3		3		3		3	1	13
8.	Informatika	1	1							2
9.	Fizika	2		2		2				6
10.	Biológia - egészségtan			2		2		2		6
11.	Kémia	2		2						4
12.	Földrajz	2		2						4
13.	Ének-zene	1		1						2
14.	Vizuális kultúra	1		1						2
15.	Testnevelés és sport	3		3		3		3		12
16.	Osztályfőnöki	1		1		1		1		4
17.	Életvitel és gyakorlat							1		1
18.	Mozgóképkultúra és médiaismeret			1						1
19.	Művészetek (rajz+ének)					2		2		4
20.	Történelem forráselemzés		1		1					2
22.	Testnevelés (tömegsport)	2		2		2		2		8
	Összes kötelező heti óraszám	30	5	32	4	29	3	27	4	134
		35		36		32		31		
	Rendelkezésre álló heti órakeret	35		36		35		35		
	Szabadon tervezhető órakeret	0		0		3		4		

3.1.5.3. Emelt óraszámú biológia csoport óraterve (NAT 2013)

5. sz. melléklet

	Tantárgyak	9. évf.		10. évf.		11. évf.		12. évf.		össz.
1.	Magyar irodalom	2		3		3		3		11
2.	Magyar nyelv	2		1		1		1		5
3.	Történelem társadalom. és állampolgári ismeretek	2		2		3		3		10
4.	Etika					1				1
5.	1. idegen nyelv (Angol nyelv)	3	1	3	1	3	1	3	1	16
6.	2. idegen nyelv (Német nyelv)	3		3		3		3		12
7.	Matematika	3		3		3		3	1	13
8.	Informatika	1	1							2
9.	Fizika	2		2		2				6
10.	Biológia - egészségtan		2	2	2	2	2	2	3	15
11.	Kémia	2		2						4
12.	Földrajz	2		2						4
13.	Ének-zene	1		1						2
14.	Vizuális kultúra	1		1						2
15.	Testnevelés és sport	3		3		3		3		12
16.	Osztályfőnöki	1		1		1		1		4
17.	Életvitel és gyakorlat							1		1
18.	Mozgóképkultúra és médiaismeret			1						1
19.	Művészetek (rajz+ének)					2		2		4
20.	Biológia gyakorlat		1		1					2
21.	Testnevelés (tömegsport)	2		2		2		2		8
	Összes kötelező heti óraszám	30	5	32	4	29	3	27	5	135
		35		36		32		32		
	Rendelkezésre álló heti órakeret	35		36		35		35		
	Szabadon tervezhető órakeret	0		0		3		3		

3.1.5.4. Humán gimnáziumi osztály óraterve (NAT 2013)

6. sz. melléklet

	Tantárgyak	9. évf.		10. évf.		11. évf.		12. évf.		össz.
1.	Magyar irodalom	2	1	3	1	3		3	1	14
2.	Magyar nyelv	2		1		1		1		5
3.	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2		2	1	3		3	1	12
4.	Etika					1				1
5.	1. idegen nyelv (Angol nyelv)	3	1	3	1	3	1	3	1	16
6.	2. idegen nyelv (Német nyelv v. Francia nyelv)	3		3		3		3		12
7.	Matematika	3		3		3		3	1	13
8.	Informatika	1	1							2
9.	Fizika	2		2		2				6
10.	Biológia - egészségtan			2		2		2		6
11.	Kémia	2		2						4
12.	Földrajz	2		2						4
13.	Ének-zene	1		1						2
14.	Vizuális kultúra	1	1	1						3
15.	Testnevelés és sport	3		3		3		3		20
16.	Osztályfőnöki	1		1		1		1		4
17.	Életvitel és gyakorlat							1		1
18.	Mozgóképkultúra és médiaismeret			1						1
19.	Művészetek (média+ének+rajz)					2		2		4
20.	Dráma és tánc		1		1					2
21.	Testnevelés (tömegsport)	2		2		2		2		8
	Összes kötelező heti óraszám	30	5	32	4	29	1	27	4	132
		35		36		30		31		
	Rendelkezésre álló heti órakeret	35		36		35		35		
	Szabadon tervezhető órakeret	0		0		5		4		

3.1.5.5. Reál gimnáziumi osztály óraterve (NAT 2013)

7. sz. melléklet

	Tantárgyak	9. évf.		10. évf.		11. évf.		12. évf.		össz.
1.	Magyar irodalom	2		3		3		3		11
2.	Magyar nyelv	2		1		1		1		5
3.	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2		2		3		3		10
4.	Etika					1				1
5.	1. idegen nyelv (Angol nyelv)	3	1	3	1	3	1	3	1	16
6.	2. idegen nyelv (Német nyelv)	3		3		3		3		12
7.	Matematika	3	1	3	1	3		3	1	15
8.	Informatika	1	1	1	1					4
9.	Fizika	2	1	2		2				7
10.	Biológia - egészségtan			2		2		2		6
11.	Kémia	2	1	2						5
12.	Földrajz	2		2						4
13.	Ének-zene	1		1						2
14.	Vizuális kultúra	1		1						2
15.	Testnevelés és sport	3		3		3		3		12
16.	Osztályfőnöki	1		1		1		1		4
17.	Életvitel és gyakorlat							1		1
18.	Mozgóképkultúra és médiaismeret			1						1
19.	Művészetek (rajz+ének)					2		2		4
20.	Testnevelés (tömegsport)	2		2		2		2		8
	Összes kötelező heti óraszám	30	5	33	3	29	1	27	2	130
		35		36		30		29		
	Rendelkezésre álló heti órakeret	35		36		35		35		
	Szabadon tervezhető órakeret	0		0		5		6		

3.1.5.6. Eurofakt gimnáziumi osztály óraterve (NAT 2013)

8. sz. melléklet

	Tantárgyak	9. évf.		10. évf.		11. évf.		12. évf.		össz.
1.	Magyar irodalom	2		3		3		3		11
2.	Magyar nyelv	2		1		1		1		5
3.	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2		2		3		3		10
4.	Etika					1				1
5.	1. idegen nyelv (Angol nyelv)	3	1	3	1	3	1	3	1	16
6.	2. idegen nyelv (Német nyelv v. Francia nyelv)	3	1	3	1	3	1	3	1	16
7.	Matematika	3		3		3		3	1	13
8.	Informatika	1	1	1	1					4
9.	Fizika	2		2		2				6
10.	Biológia - egészségtan			2		2		2		6
11.	Kémia	2		2						4
12.	Földrajz	2		2						4
13.	Ének-zene	1		1						2
14.	Vizuális kultúra	1		1						2
15.	Testnevelés és sport	3		3		3		3		15
16.	Osztályfőnöki	1		1		1		1		4
17.	Életvitel és gyakorlat							1		1
18.	Mozgóképkultúra és médiaismeret			1						1
19.	Művészetek (rajz+ének)					2		2		4
20.	Angol nyelv társalgás		1							1
21.	Német nyelv vagy Francia nyelv társalgás		1							1
22.	Európai ismeretek (angol nyelven)							2		2
23.	Pályázatírás (angol nyelven)							2		2
24.	Testnevelés (tömegsport)	2		2		2		2		8
	Összes kötelező heti óraszám	30	5	33	3	29	2	27	3	132
		35		36		31		30		
	Rendelkezésre álló heti órakeret	35		36		35		35		
	Szabadon tervezhető órakeret	0		0		4		5		

3.1.6. Óratervek évfolyamonként (NAT 2013)

3.1.6.1. 9. évfolyam óraterve (NAT 2013)

9. sz. melléklet

	Tantárgyak	általános	em.biol.	em.tört.	humán	reál	eurofakt
1.	Magyar irodalom	3	2	2	3	2	2
2.	Magyar nyelv	2	2	2	2	2	2
3.	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	4	2	2	2
4.	1. idegen nyelv	5	4	4	4	4	4
5.	2. idegen nyelv	3	3	3	3	3	4
6.	Matematika	3	3	3	3	4	3
7.	Informatika	2	2	2	2	2	2
8.	Fizika	2	2	2	2	3	2
9.	Biológia - egészségtan		2				
10.	Kémia	2	2	2	2	3	2
11.	Földrajz	2	2	2	2	2	2
12.	Ének-zene	1	1	1	1	1	1
13.	Vizuális kultúra	1	1	1	2	1	1
14.	Testnevelés és sport	3	3	3	3	3	3
15.	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
16.	Dráma és tánc				1		
17.	Angol nyelv társalgás						1
18.	Német nyelv társalgás	1					1
19.	Történelem forráselemzés			1			
20.	Biológia gyakorlat		1				
21.	Testnevelés (tömegsport)	2	2	2	2	2	2
	Összes kötelező heti óraszám	35	35	35	35	35	35
	Rendelkezésre álló heti órakeret	35	35	35	35	35	35
	Szabadon tervezhető órakeret	0	0	0	0	0	0

3.1.6.2. 10. évfolyam óraterve (NAT 2013)

10. sz. melléklet

	Tantárgyak	általános	em.biol.	em.tört.	humán	reál	eu-rofakt
1.	Magyar irodalom	4	3	3	4	3	3
2.	Magyar nyelv	1	1	1	1	1	1
3.	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	4	3	2	2
4.	1. idegen nyelv	5	4	4	4	4	4
5.	2. idegen nyelv	3	3	3	3	3	4
6.	Matematika	3	3	3	3	4	3
7.	Informatika					2	2
8.	Fizika	2	2	2	2	2	2
9.	Biológia - egészségtan	2	4	2	2	2	2
10.	Kémia	2	2	2	2	2	2
11.	Földrajz	2	2	2	2	2	2
12.	Ének-zene	1	1	1	1	1	1
13.	Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1
14.	Testnevelés és sport	3	3	3	3	3	3
15.	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
16.	Mozgóképkultúra és médiaismeret	1	1	1	1	1	1
18.	Dráma és tánc				1		
19.	Német nyelv társalgás	1					
20.	Történelem forráselemzés			1			
21.	Biológia gyakorlat		1				
22.	Testnevelés (tömegsport)	2	2	2	2	2	2
	Összes kötelező heti óraszám	36	36	36	36	36	36
	Rendelkezésre álló heti órakeret	36	36	36	36	36	36
	Szabadon tervezhető órakeret	0	0	0	0	0	0

3.1.6.3. 11. évfolyam óraterve (NAT 2013)

11. sz. melléklet

	Tantárgyak	általános	em.biol.	em.tört.	humán	reál	eu-rofakt
1.	Magyar irodalom	3	3	3	3	3	3
2.	Magyar nyelv	1	1	1	1	1	1
3.	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	3	3	5	3	3	3
4.	Etika	1	1	1	1	1	1
5.	1. idegen nyelv	5	4	4	4	4	4
6.	2. idegen nyelv	3	3	3	3	3	4
7.	Matematika	3	3	3	3	3	3
9.	Fizika	2	2	2	2	2	2
10.	Biológia - egészségtan	2	4	2	2	2	2
15.	Testnevelés és sport	3	3	3	3	3	3
16.	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
19.	Művészetek (média+rajz)	2	2	2	2	2	2
20.	Testnevelés (tömegsport)	2	2	2	2	2	2
	Összes kötelező heti óraszám	31	32	32	30	30	31
	Rendelkezésre álló heti órakeret	35	35	35	35	35	35
	Szabadon tervezhető órakeret	4	3	3	5	5	4

3.1.6.4. 12. évfolyam óraterve (NAT 2013)

12. sz. melléklet

	Tantárgyak	általános	em.bi ol.	em.tört.	humán	reál	eurofakt
1.	Magyar irodalom	3	3	3	4	3	3
2.	Magyar nyelv	1	1	1	1	1	1
3.	Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	3	3	5	4	3	3
5.	1. idegen nyelv	5	4	4	4	4	4
6.	2. idegen nyelv	3	3	3	3	3	4
7.	Matematika	4	4	4	4	4	4
10.	Biológia - egészségtan	2	5	3	2	2	2
15.	Testnevelés és sport	3	3	3	3	3	3
16.	Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
17.	Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1
19.	Művészetek (rajz+ének)	2	2	2	2	2	2
20.	Testnevelés (tömegsport)	2	2	2	2	2	2
	Összes kötelező heti óraszám	30	32	32	31	29	34
	Rendelkezésre álló heti órakeret	35	35	35	35	35	35
	Szabadon tervezhető órakeret	5	3	3	4	6	5

3.1.7. A NAT 2020 alapján készült óratervek a 2020/2021. tanévtől induló osztályokra, csoportokra vonatkozóan

3.1.7.1. Általános gimnáziumi osztály (emelt szintű angollal) óraterve (NAT 2020)

13. sz. melléklet

	Tantárgyak	9.évf.		10. évf.		11.évf.		12.évf.		össz.
1.	Magyar irodalom	2		3		3	1	3	1	13,0
2.	Magyar nyelv	1		1		1		1		4,0
3.	Matematika	3		3		3		3	1	13,0
4.	Történelem	2		2		3		3		10,0
5.	Állampolgári ismeretek							1		1,0
6.	Természettudomány ¹						2			2,0
7.	Kémia	2		1						3,0
8.	Fizika	2		3						5,0
9.	Biológia	3		2						5,0
10.	Földrajz	1		2						3,0
11.	1. idegen nyelv (Angol nyelv)	3	2	3	2	4	1	4	1	20,0
12.	2. idegen nyelv (Német nyelv)	3		3		3		3		12,0
13.	Ének-zene	1		1		0,5				2,5
14.	Vizuális kultúra	1		1		0,5				2,5
15.	Mozgóképkultúra és médiaismeret							1		1,0
16.	Digitális kultúra	2		1		2				5,0
17.	Testnevelés	3		3		3		3		12,0
	<i>Tömegsport</i>	2		2		2		2		8,0
18.	Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1		1		1		1		4,0
	Kötött célú órakeret ²						4		4	8,0
	Kötelező alapóraszám	32,0	2,0	32,0	2,0	26,0	4,0	25,0	3,0	126,0
	Fel nem osztott órakeret (11-12. évfolyamon a tanuló választ)		2,0		2,0		6,0		8,0	18,0
	Összes heti kötelező óraszám minimuma	34,0		34,0		32,0		32,0		132,0
	Maximális órakeret	34(+2)		34(+2)		34(+2)		34(+2)		144,0

¹ 11. évfolyamon kötelezően választható heti 2 óra a fizika, biológia, kémia, földrajz tantárgyak közül. Az összevont természettudomány nevű tantárgy tanulására megfelelően képzett pedagógus esetén lesz lehetőség.

² A 11. évfolyamon heti 2 óra természettudományos tantárgy és heti 2 óra érettségi felkészítés a 12. évfolyamon heti 4 óra érettségi felkészítés kötelezően választható.

3.1.7.2. Emelt biológia csoport óraterve (NAT 2020)

14. sz. melléklet

	Tantárgyak	9. évf.		10. évf.		11. évf.		12. évf.		össz.
1.	Magyar irodalom	2		3		3		3	1	12
2.	Magyar nyelv	1		1		1		1		4
3.	Matematika	3		3		3		3	1	13
4.	Történelem	2		2		3		3		10
5.	Állampolgári ismeretek							1		1
6.	Kémia	2		1						3
7.	Fizika	2		3						5
8.	Biológia	3	1	2	2		4		4	16
9.	Földrajz	1		2						3
10.	1. idegen nyelv (Angol nyelv/Német nyelv)	3	1	3	1	4		4		16
11.	2. idegen nyelv (Német nyelv/Francia nyelv/Angol nyelv)	3		3		3		3		12
12.	Ének-zene	1		1		0,5				2,5
13.	Vizuális kultúra	1		1		0,5				2,5
14.	Mozgóképkultúra és médiaismeret							1		1
15.	Digitális kultúra	2		1		2				5
16.	Testnevelés	3		3		3		3		12
	<i>Tömegsport</i>	2		2		2		2		8
17.	Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1		1		1		1		4
	Kötött célú órakeret³						4		4	8
	Kötelező alapóraszám	32,0	2	32,0	3	26	4	25	6	130
	Fel nem osztott órakeret (11-12. évfolyamon a tanuló választ)		2,0		1,0		6,0		5,0	14
	Összes heti kötelező óraszám minimuma	34,0		35,0		30,0		31,0		130,0
	Maximális órakeret	34(+2)		34(+2)		34(+2)		34(+2)		144,0

³ A 11. évfolyamon heti 2 óra természettudományos tantárgy és heti 2 óra érettségi felkészítés a 12. évfolyamon heti 4 óra érettségi felkészítés kötelezően választható, amit az emelt biológia heti 4 órája is biztosít.

3.1.7.3. Emelt történelem csoport óraterve (NAT 2020)

15. sz. melléklet

Tantárgyak		9. évf.		10. évf.		11. évf.		12. évf.		össz.
1.	Magyar irodalom	2		3		3	1	3	1	13
2.	Magyar nyelv	1		1		1		1		4
3.	Matematika	3		3		3		3	1	13
4.	Történelem	2	2	2	2	3	1	3	2	17
5.	Állampolgári ismeretek							1		1
6.	Természettudomány ⁴						2			2
7.	Kémia	2		1						3
8.	Fizika	2		3						5
9.	Biológia	3		2						5
10.	Földrajz	1		2						3
11.	1. idegen nyelv (Angol nyelv/Német nyelv)	3	1	3	1	4		4		16
12.	2. idegen nyelv (Német nyelv/Francia nyelv/Angol nyelv)	3		3		3		3		12
13.	Ének-zene	1		1		0,5				2,5
14.	Vizuális kultúra	1		1		0,5				2,5
15.	Mozgóképkultúra és médiaismeret							1		1
16.	Digitális kultúra	2		1		2				5
17.	Testnevelés	3		3		3		3		12
	<i>Tömegsport</i>	2		2		2		2		8
18.	Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1		1		1		1		4
	Kötött célú órakeret⁵						4		4	8
	Kötelező alapóraszám	32,0	3	32,0	3	26	4	25	4	129
	Fel nem osztott órakeret (11-12. évfolyamon a tanuló választ)		1,0		1,0		6,0		7,0	15,0
	Összes heti kötelező óraszám minimuma	35,0		35,0		32,0		33,0		135,0
	Maximális órakeret	34(+2)		34(+2)		34(+2)		34(+2)		144,0

⁴ 11. évfolyamon kötelezően választható heti 2 óra a fizika, biológia, kémia, földrajz tantárgyak közül. Az összevont természettudomány nevű tantárgy tanulására megfelelően képzett pedagógus esetén lesz lehetőség.

⁵ A 11. évfolyamon heti 2 óra természettudományos tantárgy és heti 2 óra érettségi felkészítés a 12. évfolyamon heti 4 óra érettségi felkészítés kötelezően választható.

3.1.7.4. Humán gimnáziumi osztály óraterve (NAT 2020)

16. sz. melléklet

Tantárgyak		9. évf.		10. évf.		11. évf.		12. évf.		össz.
1.	Magyar irodalom	2	1	3	1	3	1	3	1	15
2.	Magyar nyelv	1		1		1		1		4
3.	Matematika	3		3		3		3	1	13
4.	Történelem	2		2		3		3	1	11
5.	Állampolgári ismeretek							1		1
6.	Természettudomány ⁶						2			2
7.	Kémia	2		1						3
8.	Fizika	2		3						5
9.	Biológia	3		2						5
10.	Földrajz	1		2						3
11.	1. idegen nyelv (Angol nyelv/Német nyelv)	3	1	3	1	4		4		16
12.	2. idegen nyelv (Német nyelv/Francia nyelv/Angol nyelv)	3		3		3		3		12
13.	Ének-zene	1		1						2
14.	Vizuális kultúra	1		1						2
15.	Mozgóképkultúra és médiaismeret					1	1	1		3
16.	Digitális kultúra	2		1		2				5
17.	Testnevelés	3		3		3		3		12
	<i>Tömegsport</i>	2		2		2		2		8
18.	Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1		1		1		1		4
	Kötött célú órakeret⁷					4		4		8
	Kötelező alapóraszám	32,0	2,0	32,0	2,0	26,0	4,0	25,0	3,0	126
	Fel nem osztott órakeret (11-12. évfolyamon a tanuló választ)		0,0		0,0		4,0		6,0	10,0
	Összes heti kötelező óraszám minimuma	34,0		34,0		32,0		32,0		132,0
	Maximális órakeret	34		34		34		34		136,0

⁶ 11. évfolyamon kötelezően választható heti 2 óra a fizika, biológia, kémia, földrajz tantárgyak közül. Az összevont természettudomány nevű tantárgy tanulására megfelelően képzett pedagógus esetén lesz lehetőség.

⁷ A 11. évfolyamon heti 2 óra természettudományos tantárgy és heti 2 óra érettségi felkészítés a 12. évfolyamon heti 4 óra érettségi felkészítés kötelezően választható.

3.1.7.5. Reál gimnáziumi osztály óraterve (NAT 2020)

17. sz. melléklet

Tantárgyak		9. évf.		10. évf.		11. évf.		12. évf.		össz.
1.	Magyar irodalom	2		3		3		3	1	12
2.	Magyar nyelv	1		1		1		1		4
3.	Matematika	3	1	3	1	3	1	3	1	16
4.	Történelem	2		2		3		3		10
5.	Állampolgári ismeretek							1		1
6.	Természettudomány ⁸						2			2
7.	Kémia	2		1						3
8.	Fizika	2		3						5
9.	Biológia	3		2						5
10.	Földrajz	1		2						3
11.	1. idegen nyelv (Angol nyelv/Német nyelv)	3	1	3	1	4		4		16
12.	2. idegen nyelv (Német nyelv/Francia nyelv/Angol nyelv)	3		3		3		3		12
13.	Ének-zene	1		1		0,5				2,5
14.	Vizuális kultúra	1		1		0,5				2,5
15.	Mozgóképkultúra és médiaismeret							1		1
16.	Digitális kultúra	2		1		2	1			6
17.	Testnevelés	3		3		3		3		12
	<i>Tömegsport</i>	2		2		2		2		8
18.	Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1		1		1		1		4
	Kötött célú órakeret⁹					4		4		8
	Kötelező alapóraszám	32,0	2,0	32,0	2,0	26,0	4,0	25,0	2,0	125
	Fel nem osztott órakeret (11-12. évfolyamon a tanuló választ)		0,0		0,0		4,0		7,0	11,0
	Összes heti kötelező óraszám minimuma	34,0		34,0		32,0		31,0		131,0
	Maximális órakeret	34		34		34		34		136,0

⁸ 11. évfolyamon kötelezően választható heti 2 óra a fizika, biológia, kémia, földrajz tantárgyak közül. Az összevont természettudomány nevű tantárgy tanulására megfelelően képzett pedagógus esetén lesz lehetőség.

⁹ A 11. évfolyamon heti 2 óra természettudományos tantárgy és heti 2 óra érettségi felkészítés a 12. évfolyamon heti 4 óra érettségi felkészítés kötelezően választható.

3.1.7.6. Eurofakt gimnáziumi osztály óraterve (NAT 2020)

18. sz. melléklet

	Tantárgyak	9. évf.		10. évf.		11. évf.		12. évf.		össz.
1.	Magyar irodalom	2		3		3		3	1	12
2.	Magyar nyelv	1		1		1		1		4
3.	Matematika	3		3		3		3	1	13
4.	Történelem	2		2		3		3		10
5.	Állampolgári ismeretek							1		1
6.	Természettudomány ¹⁰						2			2
7.	Kémia	2		1						3
8.	Fizika	2		3						5
9.	Biológia	3		2						5
10.	Földrajz	1		2						3
11.	1. idegen nyelv (Angol nyelv/Német nyelv)	3	1	3	1	4		3		15
12.	2. idegen nyelv (Német nyelv/Francia nyelv/Angol nyelv)	3	1	3	1	3	2	4	1	18
13.	Ének-zene	1		1		0,5				2,5
14.	Vizuális kultúra	1		1		0,5				2,5
15.	Mozgóképkultúra és médiaismeret							1		1
16.	Digitális kultúra	2		1		2				5
17.	Testnevelés	3		3		3		3		12
	<i>Tömegsport</i>	2		2		2		2		8
18.	Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1		1		1		1		4
	Kötött célú órakeret¹¹					4		4		8
	Kötelező alapóraszám	32,0	2,0	32,0	2,0	26,0	4,0	25,0	3,0	126
	Fel nem osztott órakeret (11-12. évfolyamon a tanuló választ)		0,0		0,0		4,0		6,0	10,0
	Összes heti kötelező óraszám minimuma	34,0		34,0		32,0		32,0		132,0
	Maximális órakeret	34		34		34		34		136,0

¹⁰ 11. évfolyamon kötelezően választható heti 2 óra a fizika, biológia, kémia, földrajz tantárgyak közül. Az összevont természettudomány nevű tantárgy tanulására megfelelően képzett pedagógus esetén lesz lehetőség.

¹¹ A 11. évfolyamon heti 2 óra természettudományos tantárgy és heti 2 óra érettségi felkészítés a 12. évfolyamon heti 4 óra érettségi felkészítés kötelezően választható.

**3.1.8. Az évfolyamok óratervei és a felhasznált óra a tervezett csoportbontásokkal
(NAT 2020)**

3.1.8.1. A 9. évfolyam óraterve a 2020/2021. tanévtől kezdődően (NAT 2020)

19. sz. melléklet

	Tantárgyak/csoport	általános gimnáziumi osztály	emelt biológia csoport	emelet történelem csoport	humán gimnáziumi osztály	reál gimnáziumi osztály	eurofakt gimnáziumi osztály	összes óra	tervezett csoportbontásra felhasznált óra	összes felhasznált óra
1.	Magyar irodalom	2	2	2	3	2	2	11	5	16
2.	Magyar nyelv	1	1	1	1	1	1	5	2	7
3.	Matematika	3	3	3	3	4	3	16	16	32
4.	Történelem	2	2	4	2	2	2	12	2	14
5.	Állampolgári ismeretek							0	0	0
6.	Természettudomány							0	0	0
7.	Kémia	2	2	2	2	2	2	10	0	10
8.	Fizika	2	2	2	2	2	2	10	2	12
9.	Biológia	3	4	3	3	3	3	16	3	19
10.	Földrajz	1	1	1	1	1	1	5	0	5
11.	1. idegen nyelv	5	4	4	4	4	4	21	34	55
12.	2. idegen nyelv	3	3	3	3	3	4	16	23	39
13.	Ének-zene	1	1	1	1	1	1	5	0	5
14.	Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	5	0	5
15.	Mozgóképkultúra és médiaismeret							0	0	0
16.	Digitális kultúra	2	2	2	2	2	2	10	10	20
17.	Testnevelés	3	3	3	3	3	3	15	0	15
	Tömegsport	2	2	2	2	2	2	0	2,5	2,5
18.	Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1	1	1	5	0	5
		34,0	34,0	35,0	34,0	34,0	34,0	162,0	99,5	261,5

3.1.8.2. A 10. évfolyam óraterve a 2021/2022. tanévtől kezdődően (NAT 2020)

20. sz. melléklet

	Tantárgyak/csoport	általános gimnáziumi osztály	emelt biológia csoport	emelet történelem csoport	humán gimnáziumi osztály	real gimnáziumi osztály	euofakt gimnáziumi osztály	összes óra	tervezett csoportbontásra felhasznált óra	összes felhasznált óra
1.	Magyar irodalom	3	3	2	4	3	3	16	7	23
2.	Magyar nyelv	1	1	1	1	1	1	5	2	7
3.	Matematika	3	3	3	3	4	3	16	16	32
4.	Történelem	2	2	4	2	2	2	12	2	14
5.	Állampolgári ismeretek							0	0	0
6.	Természettudomány							0	0	0
7.	Kémia	1	1	1	1	1	1	5	0	5
8.	Fizika	3	3	3	3	3	3	15	3	18
9.	Biológia	2	4	3	2	2	2	12	2	14
10.	Földrajz	2	2	2	2	2	2	10	0	10
11.	1. idegen nyelv	5	4	4	4	4	4	21	34	55
12.	2. idegen nyelv	3	3	3	3	3	4	16	23	39
13.	Ének-zene	1	1	1	1	1	1	5	0	5
14.	Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	5	0	5
15.	Mozgókép-kultúra és médiaismeret							0	0	0
16.	Digitális kultúra	1	1	1	1	1	1	5	5	10
17.	Testnevelés	3	3	3	3	3	3	15	0	15
	Tömegsport	2	2	2	2	2	2	0	2,5	2,5
18.	Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1	1	1	5	0	5
		34,0	35,0	35,0	34,0	34,0	34,0	163,0	96,5	259,5

3.1.8.3. A 11. évfolyam óraterve a 2022/2023. tanévtől kezdődően a kötelezően- és szabadon választott tantárgyak óraszámai nélkül (NAT 2020)

21. sz. melléklet

	Tantárgyak/csoport	általános gimnáziumi osztály	emelt biológia csoport	emelet történelem csoport	humán gimnáziumi osztály	reál gimnáziumi osztály	eurofakt gimnáziumi osztály	összes óra	tervezett csoportbontásra felhasznált óra	összes felhasznált óra
1.	Magyar irodalom	4	3	4	4	3	3	18	7	25
2.	Magyar nyelv	1	1	1	1	1	1	5	2	7
3.	Matematika	3	3	3	3	4	3	16	16	32
4.	Történelem	3	3	4	3	3	3	16	3	19
5.	Állampolgári ismeretek							0	0	0
6.	Természettudomány							0	0	0
7.	Kémia							0	0	0
8.	Fizika							0	0	0
9.	Biológia	0	4	0	0	0	0	0	4	4
10.	Földrajz							0	0	0
11.	1. idegen nyelv	5	4	4	4	4	4	21	34	55
12.	2. idegen nyelv	3	3	3	3	3	5	17	25	42
13.	Ének-zene	0,5	0,5	0,5	0	0,5	0,5	2	0	2
14.	Vizuális kultúra	0,5	0,5	0,5	0	0,5	0,5	2	0	2
15.	Mozgóképkultúra és médiaismeret	0	0	0	2	0	0	2	0	2
16.	Digitális kultúra	2	2	2	2	3	2	11	12	23
17.	Testnevelés	3	3	3	3	3	3	15	0	15
	Tömegsport	2	2	2	2	2	2	0	2,5	2,5
18.	Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1	1	1	5	0	5
		32,0	30,0	32,0	32,0	32,0	32,0	150,0	105,5	235,5

3.1.8.4. A 12. évfolyam óraterve a 2023/2024. tanévtől kezdődően a kötelezően- és szabadon választott tantárgyak óraszámai nélkül (NAT 2020)

22. sz. melléklet

	Tantárgyak/csoport	általános gimnáziumi osztály	emelt biológia csoport	emelet történelem csoport	humán gimnáziumi osztály	reál gimnáziumi osztály	eurofakt gimnáziumi osztály	összes óra	tervezett csoportbontásra felhasznált óra	összes felhasznált óra
1.	Magyar irodalom	4	4	4	4	4	4	20	8	28
2.	Magyar nyelv	1	1	1	1	1	1	5	2	7
3.	Matematika	4	4	4	4	4	4	20	20	40
4.	Történelem	4	3	4	4	3	3	17	3	20
5.	Állampolgári ismeretek	1	1	1	1	1	1	5	1	6
6.	Természettudomány							0	0	0
7.	Kémia							0	0	0
8.	Fizika							0	0	0
9.	Biológia	0	4	0	0	0	0	0	4	4
10.	Földrajz							0	0	0
11.	1. idegen nyelv	4	4	4	4	4	3	20	32	52
12.	2. idegen nyelv	3	3	3	3	3	5	17	25	42
13.	Ének-zene							0	0	0
14.	Vizuális kultúra							0	0	0
15.	Mozgóképkultúra és médiaismeret	1	1	1	1	1	1	5	0	5
16.	Digitális kultúra							0	0	0
17.	Testnevelés	3	3	3	3	3	3	15	0	15
	Tömegsport	2	2	2	2	2	2	0	2,5	2,5
18.	Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	1	1	1	1	1	1	5	0	5
		32,0	31,0	32,0	32,0	31,0	32,0	149,0	97,5	226,5

3.1.8.5. Összes óra a négy évfolyamon a 2023/2024. tanévtől kezdődően a kötelezően- és szabadon választott tantárgyak óraszámai nélkül (NAT 2020)

23. sz. melléklet

	Tantárgyak/csoport	általános gimnáziumi osztály	emelt biológia csoport	emelet történelem csoport	humán gimnáziumi osztály	reál gimnáziumi osztály	eurofakt gimnáziumi osztály	összes óra	tervezett csoportbontásra felhasznált óra	összes felhasznált óra
1.	Magyar irodalom	13	12	12	15	12	12	65	27	92
2.	Magyar nyelv	4	4	4	4	4	4	20	8	28
3.	Matematika	13	13	13	13	16	13	68	68	136
4.	Történelem	11	10	16	11	10	10	57	10	67
5.	Állampolgári ismeretek	1	1	1	1	1	1	5	1	6
6.	Természettudomány	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7.	Kémia	3	3	3	3	3	3	15	0	15
8.	Fizika	5	5	5	5	5	5	25	5	30
9.	Biológia	5	16	6	5	5	5	28	13	41
10.	Földrajz	3	3	3	3	3	3	15	0	15
11.	1. idegen nyelv	19	16	16	16	16	15	83	134	217
12.	2. idegen nyelv	12	12	12	12	12	18	66	96	162
13.	Ének-zene	2,5	2,5	2,5	2	2,5	2,5	12	0	12
14.	Vizuális kultúra	2,5	2,5	2,5	2	2,5	2,5	12	0	12
15.	Mozgóképkultúra és médiaismeret	1	1	1	3	1	1	7	0	7
16.	Digitális kultúra	5	5	5	5	6	5	26	27	53
17.	Testnevelés	20	20	20	20	20	20	60	0	60
	Tömegsport	0	0	0	0	0	0	0	10	10
18.	Közösségi nevelés (osztályfőnöki)	4	4	4	4	4	4	20	0	20
		132,0	130,0	134,0	132,0	131,0	132,0	624,0	399,0	983,0

3.1.9. A 11. és 12. évfolyamon, a szabadon tervezhető órakeret terhére választható érettségi felkészítő órák (fakultációk) a NAT 2013 alapján, utoljára a 2019/2020. tanévben induló osztályokra vonatkozóan

(Kötelezően választható tanórai foglalkozások és nem kötelező tanórai foglalkozások)

24. sz. melléklet

	Tantárgy	heti óraszám a 11. évfolyamon	heti óraszám a 12. évfolyamon	értékelés	a felkészítés szintje
1.	Magyar nyelv és irodalom	2	2	érdemjegy	emelt szintű érettségi
2.	Matematika	3+2	4+2	érdemjegy	emelt szintű érettségi
3.	Történelem	2	2	érdemjegy	emelt szintű érettségi
4.	Angol nyelv	2	2	érdemjegy	emelt szintű érettségi
5.	Német nyelv	2	2	érdemjegy	emelt szintű érettségi
6.	Francia nyelv	2	2	érdemjegy	emelt szintű érettségi
7.	Fizika	3	4	érdemjegy	emelt szintű érettségi
	Fizika	2	2	érdemjegy	középszintű érettségi
8.	Biológia	3	3	érdemjegy	emelt szintű érettségi
	Biológia	2	2	érdemjegy	középszintű érettségi
9.	Kémia	3	4	érdemjegy	emelt szintű érettségi
	Kémia	2	2	érdemjegy	középszintű érettségi
10.	Filozófia	2	2	érdemjegy	középszintű érettségi
11.	Földrajz	2	2	érdemjegy	középszintű érettségi
	Földrajz	2	2	érdemjegy	emelt szintű érettségi
12.	Informatika	2	3	érdemjegy	emelt szintű érettségi
	Informatika	2	2	érdemjegy	középszintű érettségi
13.	Mozgóképkultúra és médiaismeret	2	2	érdemjegy	középszintű érettségi
14.	Művészetek (Vizuális kultúra, Ének-zene)	2	2	érdemjegy	középszintű érettségi
15.	Testnevelés	2	2	érdemjegy	középszintű/emelt szintű érettségi
16.	Gazdasági ismeretek	2	2	érdemjegy	középszintű/emelt szintű érettségi

3.1.10. A 11. és 12. évfolyamon, a szabadon tervezhető órakeret terhére választható érettségi felkészítő órák (fakultációk) a NAT 2020 alapján, először a 2020/2021. tanévben induló osztályokra vonatkozóan

(Kötelezően választható tanórai foglalkozások és nem kötelező tanórai foglalkozások)

25. sz. melléklet

	Tantárgy	heti óraszám a 11. évfolyamon	heti óraszám a 12. évfolyamon	értékelés	a felkészítés szintje
1.	Magyar nyelv és irodalom	2	3	érdemjegy	emelt szintű érettségi
2.	Matematika	3+2	4+3	érdemjegy	emelt szintű érettségi
3.	Történelem	2	3	érdemjegy	emelt szintű érettségi
4.	Angol nyelv	2	3	érdemjegy	emelt szintű érettségi
5.	Német nyelv	2	3	érdemjegy	emelt szintű érettségi
6.	Francia nyelv	2	3	érdemjegy	emelt szintű érettségi
7.	Fizika	3	3	érdemjegy	emelt szintű érettségi
	Fizika	2	-	érdemjegy	<i>kompetenciafejlesztés</i>
	Fizika	2	2	érdemjegy	középszintű érettségi
8.	Biológia	3	3	érdemjegy	emelt szintű érettségi
	Biológia	2	-	érdemjegy	<i>kompetenciafejlesztés</i>
	Biológia	2	2	érdemjegy	középszintű érettségi
9.	Kémia	3	3	érdemjegy	emelt szintű érettségi
	Kémia	2	-	érdemjegy	<i>kompetenciafejlesztés</i>
	Kémia	2	2	érdemjegy	középszintű érettségi
10.	Földrajz	3	3	érdemjegy	emelt szintű érettségi
	Földrajz	2	-	érdemjegy	<i>kompetenciafejlesztés</i>
	Földrajz	2	2	érdemjegy	középszintű érettségi
11.	Informatika (Digitális kultúra)	2	3	érdemjegy	emelt szintű érettségi
	Informatika (Digitális kultúra)	2	2	érdemjegy	középszintű érettségi
12.	Mozgóképkultúra és médiaismeret	2	2	érdemjegy	középszintű érettségi
13.	Művészetek (Vizuális kultúra, Ének-zene)	2	3	érdemjegy	középszintű érettségi
14.	Testnevelés	2	2	érdemjegy	középszintű/emelt szintű érettségi
15.	Gazdasági ismeretek	2	3	érdemjegy	középszintű/emelt szintű érettségi

A 24. sz. mellékletben és a 25. sz. mellékletben lévő tantárgyakból a gimnázium bármelyik tanulója tehet **középszintű érettségi** vizsgát, illetve a felkészítés szintjéből látszik, hogy melyek azok a tantárgyak, amiből **emelt szintű érettségi** vizsgára felkészítést választhat.

Az érettségi vizsgákra vonatkozó szabályokat a **100/1997. (VI. 13.) Korm. rendelet** tartalmazza.

A középszintű érettségi vizsga témakörei és az emelt szintű érettségi felkészítés követelményei a pedagógiai program mellékleteiben található.

A csoportokat az igények figyelembevételével, a fenntartóval történt egyeztetés után alakítjuk ki. A jelentkezést a házirend szabályozza.

Pedagógusválasztásra nem tudunk lehetőséget biztosítani, de a csoportok meghirdetésekor igyekszünk az adott tantárgyat tanító tanár nevét is közölni az érintett diákokkal, így ennek ismeretében választhat fakultációt.

3.1.11. A „fakultáció” választásra vonatkozó szabályok a 2019/2020. tanévben és korábban induló osztályokra vonatkozóan (NAT 2013)

A fenti táblázatban felsorolt tantárgyakat bármelyik 11, 12. évfolyamos tanuló választhatja a házirendben szabályozott eljárás rend szerint. A tanulók számára a két évfolyamon a heti 35 óra kötelező, ezért a választásnál figyelembe kell venni ezt a szabályt. Ha valaki már rendelkezik a heti 35 órával, további foglalkozásokra is járhat a fenti fakultációk közül, de már ekkor nem kötelező választani. Így nyilvánvalóan egy adott fakultáció lehet a kerettanterv kötelező órái feletti kötelezően választható tanórai foglalkozás vagy a kerettanterven felüli nem kötelező tanórai foglalkozás is. Választás esetén azonban a mulasztásra vonatkozó házirendi szabályok mindkét esetben egyformán érvényesek.

3.1.12. A „fakultáció” választásra vonatkozó szabályok a 2020/2021. tanévtől induló osztályokra vonatkozóan (NAT 2020)

A bevezetésre kerülő Nemzeti Alaptanterv (NAT 2020) előírásai szerint, a tanuló heti maximális óraszámja nem haladhatja meg a 34 órát kivéve, ha emelt szintű képzésre jár. Így gimnáziumunk A és B osztályában a maximális heti óraszám 36 óra, a többi osztályban heti 34 óra. Ez meghatározza a tanulók szabad választását a 11-12. évfolyamon. Minden csoportban van lehetőség két tantárgyból emelt szintű érettségi felkészítő csoportokba járni. Az emelt történelem csoportban és az emelt biológia csoportban az emelt szinten tanult tantárgy mellett még egy tantárgyból van lehetőség készülni az emelt szintű érettségire. A 11. évfolyamon minden tanuló

választás alapján köteles heti 2 órában valamilyen természettudományos tantárgyat (biológia, kémia, fizika, földrajz) tanulni. Ennek tanulása kiváltható a komplex természettudományos tantárgy tanulásával is, ennek választása azonban az intézmény mindenkor lehetőségeitől függ. E mellett a 11. évfolyamon heti 2, a 12. évfolyamon heti 4 órában emelt- vagy középszintű érettségi felkészítésre is járni kell minden tanulónak. Egy adott választott foglalkozás lehet a kerettanterv kötelező órái feletti kötelezően választható tanórai foglalkozás vagy a kerettanterven felüli nem kötelező tanórai foglalkozás is, azzal a megkötéssel, hogy a tanuló heti óraszámát nem haladhatja meg a fenti maximális heti óraszámot. Választás esetén azonban a mulasztásra vonatkozó házirendi szabályok mindkét esetben egyformán érvényesek.

3.1.13. Választható, egyéb tanórán kívüli foglalkozások

25. sz. melléklet

	Foglalkozás	heti óraszám	értékelés	a felkészítés szintje
1.	Előrehozott érettségi utáni idegen nyelvi felkészítés	1-2	részt vett	Felsőfokú nyelvvizsga, emelt szintű érettségi
2.	Nyelvvizsga felkészítés (B1, C1)	1-2	részt vett	nyelvvizsga szint
3.	Filmklub	2	részt vett	kompetenciafejlesztés
4.	Korrepetálás a gimnáziumban tanított minden tantárgyból (igény szerint)	1	részt vett	kompetenciafejlesztés
5.	Tanulmányi versenyekre való felkészítés	1	részt vett	kompetenciafejlesztés
6.	Énekkar	2	részt vett	kompetenciafejlesztés
7.	Tömegsport	2	részt vett	mindennapos testnevelés része (kötelező)
8.	Drámakör	2	részt vett	kompetenciafejlesztés

A tanórán kívüli foglalkozásokat a gimnázium bármelyik tanulója választhatja. A 9-10. évfolyamon a kötelező 35-36 heti óra a helyi tanterv által szabályozott (2020/2021. tanév előtt induló osztályok esetében), de ezen felül a tanórán kívüli foglalkozásokból bárki választhat. A NAT 2020 bevezetésével, tehát a 2020/2021. tanévtől induló osztályokra vonatkozóan erre csak akkor van lehetőség, ha a tanuló heti óraszámát nem érte el a lehetséges maximális óraszámot (34 óra/hét vagy 36 óra/hét A, B osztály).

Tömegsportra a **helyi tanterv 3.1.3 és a 3.1.4** pontjában foglaltak érvényesek. Napi 2 óra van, hetente összesen 10 óra. Ezek közül heti 2 órára minden tanulónak kötelező járni, aki nem kapott felmentést alóla. Ez a mindennapos testnevelés része.

3.1.14. A tervezet szerint csoportbontásban tanított tantárgyak (tanévenként fenntartói engedélyhez kötött)

1. magyar irodalom, magyar nyelvtan
  - humán gimnáziumi osztály,
  - emelt biológia – történelem osztály
2. történelem
  - emelt történelem csoport
3. első idegen nyelv – angol nyelv
  - minden osztályban különböző szintű csoport vagy osztályok közötti csoportok
4. második idegen nyelv
  - minden osztályban vagy osztályok közötti csoportok
5. matematika
  - minden osztályban két csoport
6. informatika (digitális kultúra)
  - minden osztályban két csoport
7. biológia
  - emelt biológia csoport

A 2020/2021. tanévtől induló osztályok esetén az alábbi tantárgyak megszűnnek:

8. idegen nyelv társalgás
  - minden érintett osztályban
9. biológia gyakorlat
  - csak az emelt biológia csoport tagjainak
10. történelem forráselemzés
  - csak az emelt történelem csoport tagjainak.

3.2. Az aktuális pályázati kötelezettségeinkből és partneri viszonyunkból adódó szakmai kiegészítések (VI.)

3.2.6. LanguageCert módszertan

A LanguageCert Vizsgaközpont és a Békéscsabai Andrásy Gyula Gimnázium és Kollégium együttműködési megállapodása értelmében a Békéscsabai Andrásy Gyula Gimnázium és Kollégium vizsgafelkészítő partnerintézmény, mely vállalja az alábbiakat:

- a diákokat a VFPI által megfelelőnek tartott tanári kapacitás maximálisan lehetséges bevonásával készíti fel a LanguageCert Vizsgaközpont vizsgáira, azonban a diákokkal és tanárokkal való kommunikáció során egyértelművé teszi, hogy a LanguageCert Vizsgaközponttal való kapcsolata kizárólag a vizsgafelkészítésre vonatkozik, a vizsgaszervezéssel járó jogok kizárásával és mellőzésével,
- a diákoknak minőségi vizsgafelkészítést biztosít a LanguageCert vizsgákkal összhangban álló kommunikatív módszertan alkalmazásával,
- gondoskodik arról, hogy a vizsgához illeszkedő kommunikációs készségekre épülő vizsgafelkészítési módszertan része legyen a nyelvórai munkának,
- a diákoknak folyamatos konzultáció keretében hozzáférést biztosít a vizsga leírására, feladat-típusaira, ajánlott felkészítő irodalomra illetve vizsga-felkészítő módszertanra vonatkozóan.

3.2.7. „EFOP 3.2.6-16-2016-00001 A tanulók képességkibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben

A projekt keretében, a Magyar Képzőművészeti Egyetem partnerintézményeként, a partner egyetem által biztosított tananyagok és módszertani támogató dokumentumok ismeretében az intézményünk által kiválasztott szakmai programok tananyagát, módszertanát a helyi tantervünknek megfelelően felhasználjuk, alkalmazzuk. A tanórai tevékenységekben (beleértve a fakultációkat, a projekt alapú vagy az epochális tanulásszervezési formákat is), valamint a tanórán kívüli egyéb nevelő-oktató munkában, a helyi tantervi és tantárgyi programoknak megfelelően a szakkörökben, a szabadidős tevékenységek során, nyári táborokban.

3.2.8. Az idegen nyelv-oktatás módszertanának megújítása összhangban a nevelési-oktatási céljainkkal

Iskolánk oktató-nevelő munkájának alapelveivel és céljaival összhangban, a megfogalmazott irányok mentén, a tanulók idegen nyelvi kompetenciáinak fejlesztésére külön figyelmet fordítunk. Változó világunkban elengedhetetlen, hogy az idegennyelv-tanítás a megváltozott tanulói, illetve munkaerő-piaci igényekhez folyamatosan képes legyen alkalmazkodni. A bevált, eredményesen működő módszertani gyakorlatok mellett, új gyakorlatokat is igyekszünk bevezetni, amelyek feltérképezéséhez, elsajátításához és bevezetéséhez célzottan keresünk segítséget.

A Szegedi Tudományegyetem (SZTE) Bölcsészettudományi Karának idegen nyelvi tanszékeivel, valamint a Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Modern Nyelvek és Kultúrák Tanszékével olyan együttműködést alakítunk, amely lehetővé teszi számunkra, hogy a felsőoktatásban folyó kutatások legfrissebb eredményeivel és az ezekre épülő jó gyakorlatokkal megismerkedjünk, ezeket elsajátítsuk és saját oktatási-nevelési munkánkba beillesszük, így biztosítva a minőségi oktatáshoz való hozzáférés jogát tanulóink számára.

Az SZTE-n a Nyelvtanulással a boldogulásért *EFOP-3.2.14-17-2017-00001* számú pályázat keretében *Legyen Élmény a Nyelvtanulás Együtt (LÉNYEg) – Élményalapú nyelvtanulás és nyelvoktatás* címmel olyan új, informális módszertani anyagot dolgoztak ki, amely az idegen nyelv-oktatás terén a változó világunk igényeit képes kielégíteni, valamint a tanulás- és nevelélmélet kutatási legfrissebb eredményeire támaszkodik. Iskolánk idegen nyelvi munkaközösségei az intézményünkben folyó idegennyelv-oktatás megújítása érdekében megismerkednek a kidolgozott élményalapú módszertannal. Az SZTE által kidolgozott és akkreditált pedagógustovábbképző programok elvégzésével, ill. az SZTE oktatói által tartott workshopokon, ismeretterjesztő előadásokon való részvétellel biztosítjuk, hogy nyelvtanáraink a gyakorlatban is elsajátítsák az új, informális, IKT-eszközökkel támogatott élményalapú nyelvoktatási és nyelvtanulási módszert.

Az élményalapú tanulás alapja a nem frontális, hanem a nyelvtanulók saját élményein és tapasztalatain alapuló, a nyelvtanulót a tanulásba aktívan bevonó módszer, amely alternatív eszköztárral bővíti a hagyományos nyelvtanítás módszertanát olyan módon, hogy az idegen nyelvi kulcskompetenciák fejlesztése továbbra is fontos szerepet játszik, ugyanakkor a nyelvtanulók igényei, céljai meghatározzák a nyelvtanulás módját.

Az élmény alapú nyelvtanulás célja, hogy a megszokott osztálytermi rutinok, a hagyományos oktatási formák, a tipikus nyelvtanulási feladatok helyett találjunk olyan eszközöket,

tevékenységeket, módszereket, amelyek lehetővé teszik, hogy a tanulók teljességükkel vegyenek részt a tanulási folyamatban: olyan szemléletet és módszereket alkalmazunk, amellyel élmeny a nyelvtanulás és amely célzottan növeli diákjaink motivációját, önbizalmát, miközben a kulcskompetenciák területein fejleszti idegennyelv-tudásukat, elsősorban a beszédképességüket.

Az élmenyalapú nyelvvoktatás elemeit, ahogy azok az SZTE munkacsoportja által az EFOP-3.2.14-17-2017-00001 számú pályázat keretei között kidolgozott *Legyen Élmeny a Nyelvtanulás Együtt (LÉNYEg) – Élmenyalapú nyelvtanulás és nyelvvoktatás Módszertani Kézikönyvben* szerepelnek, beépítjük idegen nyelvi képzésünk mindennapi gyakorlatába olyan módon, hogy a képzési programok már megfogalmazott céljai semmilyen mértékben ne csorbuljanak, hanem ezekkel kiegészüljenek. Ehhez a gyakorlatban elsődlegesen a kézikönyvet kísérő feladatgyűjteményt használjuk. (Mind a kézikönyvet, mind a kidolgozott feladatötleteket az SZTE munkacsoportja bocsátja rendelkezésünkre.)

Az élmenyalapú nyelvvoktatás elemeit, ahogy azok az SZTE munkacsoportja által az EFOP-3.2.14-17-2017-00001 számú pályázat keretei között kidolgozott *Legyen Élmeny a Nyelvtanulás Együtt (LÉNYEg) – Élmenyalapú nyelvtanulás és nyelvvoktatás Módszertani Kézikönyvben* szerepelnek, beépítjük idegen nyelvi képzésünk mindennapi gyakorlatába olyan módon, hogy a képzési programok már megfogalmazott céljai semmilyen mértékben ne csorbuljanak, hanem ezekkel kiegészüljenek. Ehhez a gyakorlatban elsődlegesen a kézikönyvet kísérő feladatgyűjteményt használjuk. (Mind a kézikönyvet, mind a kidolgozott feladatötleteket az SZTE munkacsoportja bocsátja rendelkezésünkre.)

A megújulás egyik kiemelt feladata, hogy tanulóinknak segíthessünk olyan autonóm nyelvtanulókká válni, akik az iskolai kereteken kívül, illetve formális tanulmányaik befejezése után is képesek lesznek idegen nyelvi készségeiket fejleszteni, kompetenciáikat mélyíteni, a rendkívül gyorsan változó piaci igényekre személyes szinten is reagálni. Az eredményes nyelvtanulási minták elsajátítása a középiskolai nyelvvoktatás feladata is, ezért ennek a mintának a megalapozása, bevezetése és használata idegen nyelvi munkaközösségünk feladata is. A hagyományos tananyagot kiegészítő és időnként felváltó, korszerű, a mindennapi életben használt, alkalmazásképes tudást célozzuk meg, mely a kulcskompetenciák mentén fejleszti diákjaink nyelvtudását, illetve erősíti a tanulásszervezési modelleket, az egyént segítő módszerek kialakítását is.

4. A KOLLÉGIUM PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

(A tematikus csoportfoglalkozások helyi terve mellékletben: VII.)

Az intézmény összevonása nyomán a gimnáziumból és a kollégiumból, mint intézményegységből áll. Jogi értelemben tehát egységes. Ugyanakkor hosszútávon azzal kell számolnunk, hogy a kollégiumban tartósan más intézmények tanulói is laknak. Az elképzelhető (de nem biztos), hogy a lányok mind gimnáziumunkban fognak járni, de az egészen biztos, hogy hosszútávon is számolnunk kell a nem saját gimnáziumunkba járó fiúkkal. Ráadásul ők jellemzően nem valamely gimnáziumban, hanem inkább szakképző intézményekben tanulnak. Ezért szükségesnek tartjuk a pedagógiai programon belül a kollégiumét külön fejezetként beilleszteni. Ez megkönnyíti a kollégium dolgozói számára is annak megismerését és saját munkájuk alapelveinek e fejezet alapján történő megismerését és gyakorlati megvalósítását.

4.1. Bevezetés

A kollégiumi élet a középiskolás fiatalok társas együttélése. A 14-19 éves tanulók ezek alatt az évek alatt jelentős testi, lelki és értelmi fejlődésen mennek át. Fejlődésük irányát nagymértékben befolyásolhatja a kollégium szellemisége. Az általános iskolákból hozzánk kerülő diákok úgy töltik el diák éveiket, hogy közben az őket körülvevő felnőttek, a számukra hasznos, fejleszthető, kreatív egyéniségek kialakulásához szükséges nevelési programjukat megkomponálják és céltudatosan, tervezetten és szervezeten folyamat jelleggel irányítják őket. Szakmai programunkban egy lüktető, embert formáló felfogásban működő kollégium képét vázoljuk fel, amely képes eddigi hagyományait folytatva, tevékenységével, öntevékenységgel a kollégisták mindennapi életét otthonossá, érzelem-gazdaggá tenni.

Pedagógiai Programunk elkészítésénél a következő jogszabályokat vettük figyelembe:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC törvény
- 229/2012 (VIII.28.) Korm.rendelet a nemzeti köznevelési törvény végrehajtásáról
- A nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012.(VI.4.) Korm.rendelet módosításáról szóló 5/2020.I.31.) szóló Korm.rendelet (Nat)
- A kollégiumi nevelés országos alapprogramja (Alapprogram)
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról

- A pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról rendelkező 326/2013. (VIII.30.) Kormány rendelete
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997.évi XXXI. törvény

Ugyanakkor fontos volt szem előtt tartani a korábbi felméréseinket a partneri (elsősorban diákok és szülők) igényekkel kapcsolatban, ill. a fenntartó elvárásait a kollégiummal szemben. Az így kirajzolódó feladatok a nevelőtestületünkben is megfogalmazódtak, tehát remény van arra, hogy összehangolt munkával ezeket a feladatainkat teljesíteni tudjuk.

4.2. A kollégium működésének belső feltételrendszere

4.2.1. Személyi feltételek, elvárások

A nevelőtestület tagjai (4 tanárnő, 4 férfi kolléga, 1 munkaközösség-vezető, 1 kollégiumvezető) rendelkeznek a törvényi előírásnak megfelelő végzettséggel, mindannyian egyetemi végzettségűek. Pedagógus személyiségük alapján megfelelnek a kollégiumi nevelőtanár iránt támasztott követelményeknek. 1 fő Mesterpedagógus, szakértő (auditor), 3 fő Pedagógus II., míg a többiek Pedagógus I. kategóriába tartoznak, de készülnek minősítésükre. Hat fő szakvizsgával rendelkezik, öt kolléga óraadóként is dolgozik a gimnáziumban.

Bár az utóbbi években jelentősen megváltozott a testület összetétele, mégis jól összeszokott „csapatról” van szó, kialakult nevelési elvekkkel, értékrenddel, a napi feladatokat többségében rutinnal, biztonsággal oldják meg, de érzékenyen reagálnak minden tanulói (érzelmi, erkölcsi, társkapcsolati stb.) problémára is; közel tudnak kerülni a gyerekekhez, ifjakhoz, képesek családias, otthonos légkört teremteni.

A nevelők szakjai, felkészültségük lehetővé teszi a felzárkóztatás, tehetséggondozás, az érettségire felkészítés előtérbe kerülését: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, angol nyelv, francia nyelv, német nyelv, orosz nyelv és irodalom, filozófia tantárgyakból.

Tehát minden kötelező érettségi tárgyból tudunk segítséget nyújtani. Különös gondot fordítunk az idegennyelvekben való segítségnyújtásra, ösztönözve diákjainkat nyelvvizsga megszerzésére. Egy kolléga végzi továbbá a diákönkormányzat segítését (a diákok felkérése alapján), a munkaközösség-vezetői feladatokat, a stúdió patronálását, 4 kolléga a sportmunka szervezését, 2 kolléga a szabadidő szervezését.

A nem pedagógus munkakörben foglalkoztatott alkalmazottak és a tanulók között emberséges, kölcsönös tiszteleten alapuló kapcsolat van. Ők is tudják, hogy a nevelési folyamat részesei,

jelenlétük, megnyilvánulásaik, tevékenységük és annak színvonala is nevelési tényezőként hat diákjaink mindennapjaira, így az ő munkájukat is a gyermekközpontúság jellemzi.

4.2.2. Tárgyi, környezeti feltételek, elvárások

A kollégium két épületben helyezkedik el, építészetileg is szép együttest alkot a gimnázium épülettömbjével. A város főutcáján, a vasútállomáshoz közel áll ez a felújított, régen laktanya-ként szolgáló épületegyüttes.

Egy-, ill. kétemeletes a kollégiumunk, jól kihasználható padlásterekkel (könyvtár, testépítő terem, vasalószoba, számítógépterem stb.). Az egyik épületben leányok, a másikban fiúk élnek, tanulnak. A szobák a lányoknál 6 és 8 férőhelyesek, a fiúknál 4 és 6 férőhelyesek. Többségük nemcsak alvásra szolgál, hanem tanulásra is. Világosak, többségükben tágasak (egyénileg díszítettek...), a szükséges felszerelésekkel többnyire rendelkeznek. A tanulás szempontjából és más okok miatt is sokkal célszerűbb lenne kisebb létszámú hálószobák kialakítása, de ezt csak létszámcsökkentéssel tudnánk elérni. A kisebb létszámú szobák vonzóbbá is tehetnék kollégiumunkat.

Az épület belső terei esztétikusak (sok kép, szép virágok). Az ódon falak hangulatát modern képek teszik hangulatossá. Mindkét kollégiumi épületben rendelkezünk könyvtárral, tanulótermekkel (térképek, TV, tábla stb.), társalgóval, ízléssel, jól felszerelt teakonyhával (mikrosütő, teafőző, hűtőszekrények, villanytűzhely, szendvicssütő stb.), mosókonyhával, vasalóhelyiséggel, kitűnően felszerelt kondi-teremmel, stúdióval. Színestelevíziók, videók, CD-lejátszók, számítógépek állnak tanulóink rendelkezésére (természetesen internetes kapcsolattal, Wifivel).

DVD-lejátszó, felvevő és videokamera gazdagítja a lehetőségeinket. Hatalmas parkosított udvar, sportpályák (futópálya, kosárlabdapálya, kézilabdapálya) szolgálják tanulóink szórakozását, pihenését. Oktatási, technikai művelődési, sportolási eszközeinket 12 órától 21 óráig a tanulóink örömmel, szinte megszakítás nélkül használják.

2017-18-ban mindkét épületünkben teljeskörű energetikai korszerűsítést hajtottak végre, melynek keretében kicserélték az összes nyílászárót, akadálymentesítették az épületeket kialakítva 1-1 akadálymentes szobát is, az épületeket kívülről szigetelték, valamint felújították a fűtés-és melegvíz szolgáltatást. Sajnos ez a nagy volumenű felújítás nem oldotta meg az egyik legnagyobb problémánkat, nevezetesen hogy az épületek falai továbbra is nedvesek, salétromosak.

4.2.3. Intézményi összetevők

A kollégiumunkba felvehető tanulók létszáma 192 fő (100 lány, 92 fiú). Kollégistáink több, mint fele az Andrássy Gyula Gimnázium tanulója, a többiek a város más középiskolájában tanulnak. A Békéscsabai Belvárosi Általános Iskola és Gimnázium, a BSZC Széchenyi István Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Szakgimnázium, a BSZC Kemény Gábor Logisztikai és Közlekedési Szakgimnázium, a BSZC Nemes Tihamér Gépészeti és Számítástechnikai Szakgimnázium, a BSZC Kós Károly Szakgimnázium és Szakközépiskola tanulói.

Előfordul, hogy van néhány 13. évfolyamos, érettségizett tanulónk is, akik technikus képzésen vesznek részt, de a korábbi (középiskolai) éveiket nálunk töltötték.

Diákjaink nagy többsége Békés megyei, néhányan a szomszédos megyékből érkeztek, van Romániában élő tanulónk is.

Tanulócsoportjainkat általában évfolyamonként szervezzük, létszámuk 18 és 30 között van.

A fiúknál a heterogén diákösszetétel miatt sokszínűség mutatkozik meg a neveltségi szintben, a tanulmányi munkában megnyilvánuló motiváltságban, az érdeklődési körökben egyaránt. Ehhez differenciáltan kell megválasztanunk a pedagógiai módszereket, a nevelőtanári feladatokat. Mivel kollégiumunk elsősorban a város két magas színvonalú iskolájára alapozva tölti be férőhelyeit, megyei viszonylatban is kimagasló tanulmányi átlagú és jó belső szervezettségű kollégiummá váltunk az évek folyamán.

4.2.4. Kapcsolatrendszerünk

Nagyon fontosnak tartjuk, hogy a már meglévő jó kapcsolatunkat tovább erősítsük az iskolával. Ehhez minden lehetőség adott, mivel a kollégium vezetője tagja az intézmény vezetőségének, így „összekötő kapocs” a két intézményegység között. Több kollégánk óraadóként a gimnáziumban is dolgozik, így naprakész információkkal rendelkeznek a gimnáziumi tanulókkal kapcsolatos dolgokról, konzultálhat az iskolai osztályfőnökökkel, szaktanárokkal. Természetesen a korábban kialakított kapcsolatainkat a továbbiakban is ápoljuk, törekszünk újabbak kiépítésére. Intézményünk, az Oktatási Hivatal Bázisintézménye. Aktívan részt veszünk a gimnázium bázisintézményi programjainak szervezésében, lebonyolításában, Továbbá saját jó gyakorlataink bemutatásával, workshop szervezésével igyekszünk ott lenni a megye pedagógiai, szakmai vérkeringésében.

Sokoldalú kapcsolatban állunk a város kollégiumainak többségével (sportversenyek, szavalóversenyek, kulturális megmozdulások stb.). Ugyanez mondható el a kapcsolatos iskolákkal való együttműködésünkről is. Kapcsolatrendszerünk a továbbiakban felsorolás szintjén:

Békéscsabai Pedagógiai Oktatási Központ: szakmai segítségét vesszük igénybe tanévről tanévre továbbképzések, szaktanácsadói segítségnyújtás, pedagógusminősítéssel kapcsolatos kérdések felmerülése esetén.

Békés Megyei Könyvtár: a könyvtár által szervezett programok (workshop-ok, előadások, rendezvények, irodalomórák, beszélgetések) szinte folyamatos látogatói kollégistáink.

Munkácsy Mihály Múzeum kiállításait féléves rendszerességgel látogatják kollégista diákjaink.

VOKE Békéscsabai Vasutas Művelődési Háza: kiállításait rendszeresen látogatjuk kollégistáinkkal.

Csabagyöngye Kulturális Központ: Kollégista Diákjaink kiállításokon vesznek részt, illetve saját kiállításait, workshop-jaikat szervezik a Központban.

Békéscsabai Jókai Színház: Kollégistáink egy csoportja minden tanévben ifjúsági bérletesei a színházi előadásoknak.

Munkácsy Mihály Emlékház: Állandó kiállítását szinte minden diákunkkal megismertetjük.

Békéscsaba Védőnői Szolgálat: kilencedikes tanulóink minden tanévben részt vesznek a békéscsabai védőnők által tartott *Családi életre nevelés* programsorozaton a kollégiumban.

Sorsfonó Egyesület: Tanulóink évente vesznek részt az egyesület által szervezett és helyileg nálunk lebonyolított önismereti foglalkozásokon.

Békéscsabai Családsegítő és Gyermejkölési Központ: Jelzőrendszeri tagokként szükség esetén tájékoztatjuk őket problémás helyzetekben, segítségüket kérjük.

Békés Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztálya: A Főosztály munkatársai felvilágosító, érzékenyítő programokat tartanak kollégistáink számára a Deák-napok rendezvényorozataink keretein belül, továbbá pályázati lehetőségekről informálják kollégistáinkat.

Békéscsabai 1912 Előre: Folyamatos kapcsolattartás a Békéscsabai Labdarúgó Akadémia társadalmi kapcsolatokért felelős munkatársával, a kollégiumban lakó igazolt labdarúgók iskolai előmenetele kapcsán.

4.3. Elvek

4.3.1. A kollégium alapvető nevelési alapelvei, céljai, küldetés

Nevelési elveink, céljaink kialakítása során a NAT-ban szereplő kulcskompetenciák és fejlesztési feladatok figyelembevételével dolgozunk. Alapvető tervezési szempontok, hogy helyi lehetőségeinket, adottságainkat és igényeinket szinkronba hozzuk az általános alapelvekkel, cé-

lokkal. „Közgés” és szakközépiskolás tanulóink közelebb állnak a piaci viszonyokhoz (közgazdaságtan, informatika), a piac értékeihez, gimnazistáink inkább a klasszikus értékek hordozói (általános műveltség). Egyelőre nem sok azon tanulók száma, akik nem akarnak továbbtanulni (bár számuk egyre nő), a gyakorlati életben folytatják tevékenységüket. Így életük centrumába más értékek kerülnek. Célunk: az egyre inkább racionálissá váló világunkban egyensúlyt teremteni a „külső” és „belső” értékek között. Nevelni akarjuk tanulóinkat a jó imázs kialakításának képességére, a tisztességes, tehetségen és munkán alapuló érvényesülésre, az információk értékelésének képességére, vitakészségre (és kulturált „visszavonulásra”), toleranciára. Mindezek mellett szükség van a tudás tiszteletére, a tisztességre, szókimondásra, felelősségvállalásra, fegyelemre, kitartásra, rendszerességre, a hagyományok megbecsülésére, az újat akarásra, hazaszeretetre és a másság tiszteletben tartására történő nevelésre is.

4.3.2. Nevelési alapelveink, amit a fenti értékek határoznak meg

A kollégiumi nevelés összetett, komplex folyamat, feladata kiegészíteni a családi és iskolai nevelést, egyben szociális ellátást, biztonságot és érzelmi védettséget nyújt. Kollégiumunk nevelési feladatainak megtervezésekor a Kollégiumi Nevelés Országos Alapprogramjában megfogalmazott alapelveket vettük figyelembe:

- Az otthonpótló családi jelleg kialakítása és folyamatos, színvonalas biztosítása.
- A közösségi együttélés szabályainak, az önkormányzás alapnormáinak tudatosítása.
- A demokratikus részvétel gyakorlása.
- A jogszabályokban foglalt emberi jogok biztosítása, különös tekintettel a gyermeki jogokra.
- Az alapvető erkölcsi normák betartása, betartatása.
- Az egymás és a közösség iránt érzett felelősség tapintat, szolidaritás fejlesztése.
- A tanulói öntevékenység, kreativitás kibontakoztatása.
- A komplex személyiségfejlesztés. Az életkori sajátosságok maximális figyelembevétele, differenciált bánásmód.
- A gyermek mindennek felett álló érdeke.
- Az önazonosságra való ráébresztés és mások azonosságtudatának tiszteletben tartása.
- Korszerű nevelés, sokszínű módszerek alkalmazásával.
- A tanulók iránti felelősség, bizalom, szeretet és tapintat; a szülőkkel és a kapcsolódó iskolákkal való konstruktív együttműködés.

- A nemzeti és európai nevelési elvek alkalmazása által megerősíteni a tanulóknak a közösséghez tartozás, a hazaszeretet érzésének jelentőségét.

4.3.3. A kollégium nevelési céljai

A kollégiumi nevelés célja a tanulók szocializációjának, kiegyensúlyozott és egészséges fejlődésének, tanulásának, a sikeres életpályára való felkészítésének segítése, személyiségének fejlesztése, kibontakoztatása a bentlakásos intézmény sajátos eszközeinek és módszereinek felhasználásával. Amit biztosítani szeretnénk tanulóink számára:

- biztos szociális háttér teremtése
- a társadalomba való beilleszkedés (szocializáció) elősegítése
- az önirányító, önszabályozó képesség kialakítása minden emberi megnyilvánulás során
- a magatartási normák elfogadtatása, azok megalapozottságának beláttatása tanulóinkkal
- stabil értékrenddel bíró ifjúság nevelése
- sikeres, a munkapiacon is keresett felnőttek nevelése, akik felkészültek az életpálya során a változtatásokra, módosításokra is

Az elvárásokat társadalmi környezetünk fogalmazza meg, a célokat és a követelményeket azonban magunknak kell úgy választani és módosítani, hogy tanulóink az iskolahasználók irányából érkező elvárásoknak rövid és hosszú távon is meg tudjanak felelni.

4.3.4. Jövőképünk

A társadalom jövőképe, az új korigényeknek megfelelően a kollégiumnak készen kell állnia arra, hogy tárgyi feltételeivel, pedagógiai programjával, nevelői munkájával megfelelően helyt tudjon állni. Ezt segíthetik és erősíthetik az alábbi elvek, tevékenységek:

- Korszerűség biztosítása: megfelelő tárgyi-technikai háttérrel, az idegen nyelvek elsajátításának állandó motivációjával.
- A kollégiumi nevelőnek értelmiségi és emberi modellnek kell lennie az elfogadás, az együttműködés, a hatékonyság és a pozitív minta érdekében.
- Egy jó képességű tanulóra alapozó tehetséggondozó kollégium megteremtése, egy olyan tantestület és diákönkormányzat segítségével, amely képes tevékenységével, öntevékenységgel mindennapi életünket otthonossá, érzelem gazdaggá tenni. Ez az érzelem gazdag háttér (tiszteltetés, megbecsülés, biztonság) párosulva a felkészült, igényes pedagógus és a motivált tanuló törekvéseivel teszi lehetővé a tehetségek kiválasztását, a tehetséggondozást.

A XXI. század elejének új generációja a fogyasztói társadalomban új feltételek közé kerül. A kollégium jól tervezett nevelőmunkával segítséget nyújthat a kinti világban való eligazodáshoz. A szabadidőt megfelelő humán kultúrával, igénnyel, szelektív képességgel kell orientálni. Komoly veszély fenyegeti azokat, akik nem tudnak eligazodni, szelektálni, akik képtelenek megkülönböztetni az értékest az értéktelentől. Ezen képességek kialakítását segítik önképzőkörök, szakkörök, a Lépcsőház Galériában szervezett képzőművészeti kiállítások stb, kollégiumi kirándulások. Összegezve: olyan kollégiumot szeretnénk, ahol a ránk bízott gyerekek, fiatalok kulturált környezetben élnek, ahonnan olyan életmódmintát és emberközpontú szemléletet visznek magukkal, melynek segítségével alapvetően jobb, élhetőbb világot teremthetnek maguknak és környezetüknek. Diákjaink így válhatnak majd igazán értékteremtő tagjaivá a társadalomnak. Jövőképzésünk egy olyan kollégiumot körvonalaz, amelyben a diákok és az ott dolgozó munkatársak jól érzik magukat. A kapcsolódó iskolák szellemisége, szakmai kvalitásuk, nevelőtanáraink felkészültsége jó alapot biztosítanak e célok megvalósításához. Ez a törekvés találkozik a szülői elvárásokkal, s tanulóink nagy többségének vágyával (jelentős részük –remélhetőleg ezután is- szeretne továbbtanulni).

4.3.5. A tanulók életrendje, tanulása, szabadidőjük szervezésének pedagógiai elvei

A tanulók jogait és kötelességeit a kollégiumi házirend szabályozza. Ezáltal igyekeztünk olyan életrendet kialakítani, hogy a magatartási szabályok átláthatóak, kiszámíthatóak, mindenkitől egyértelműen és következetesen elvárhatóak legyenek. A tanulók életrendjére vonatkozó szabályokat a törvényi előírásoknak megfelelően és a diákok kéréseit is meghallgatva alakította ki a kollégiumi nevelőtestület a következő pedagógiai elvek alapján:

- az iskolai életrend figyelembe vétele
- az egészséges életmód, életstílus kialakítása
- az egyéni és a közösségi érdekek összehangolása
- a munka, az aktív pihenés és a pihenés egyensúlyának biztosítása
- helyes életmódminta adása
- a szülői elvárások figyelembe vétele
- nyugodt és hatékony tanulás lehetőségének megteremtése
- az önművelésre való igény kialakítása
- az eredményes tanuláshoz szükséges ösztönző rendszer kialakítása
- az önálló tanuláshoz szükséges ismeretek és képességek elsajátíttatása
- az egyéni adottságok és igények figyelembe vétele

- az iskola elvárás-rendszerének figyelembe vétele, a tanulók közötti különbségek megfelelő kezelése
- az aktív tanulás fejlesztése
- az egyénre szabott tanulási lehetőségek körének bővítése
- a tanulói együttműködésen alapuló tanulás hatékony alkalmazása

Kollégiumunk fontosnak tartja kialakítani a tanulóknak a tartalmas és kulturált szórakozás iránti igényt. A fiúk és a lányok más-más programban, tevékenységi formában találják meg örömeiket, a feszültségoldást, a pihenést, ugyanakkor nélkülözhetetlenek a közös programok, rendezvények is. Ezek segítik az egység megteremtését, fejlesztik a személyiségeket, szereplehetőséget biztosítanak a tanulók számára. Pedagógiai elveinket az alábbiakban fogalmaztuk meg: Minden tanulónak kell szabad időt biztosítanunk. A szabadidejével a tanuló -a jogi normák betartása mellett- maga rendelkezik. Minden tanulót érdekel valami, jó valamiben, fel kell kínálni az őt érdeklő programokat, a szabadidős programokat a tanulók igényei alapján kell szervezni.

4.3.6. A tanulók fejlődését, tehetséggondozását, felzárkóztatását, pályaválasztását, az önálló életkezdést elősegítő tevékenységek elvei

- a tanulás „egy életen” át tart
- az együttműködési képesség kialakítása
- önállóság kialakítása
- az önismeret fontossága: csak az az ember fejlődhet, aki ismeri önmagát
- a szellemi és fizikai fejlődés csak együttesen valósítható meg
- minden tanuló tehetséges valamiben, ezért fontos, hogy felismerjük, megtaláljuk ezt a területet
- a tehetség magától nem tör a felszínre, fontos a segítő pedagógusi szerep felvállalása
- a sokszínű, inger-gazdag környezet biztosítása elősegíti a tehetség kibontakozását, – leghatékonyabb a tudatos önfejlődés segítése
- a felzárkózáshoz kellő motiváció szükséges
- a felzárkózásnak belső igényből kell fakadnia
- a tanulási módszerek (technikák) megtanulhatóak
- a lemaradó tanulót felzárkóztatásra (korrepetálás) kötelezhetjük
- a felzárkóztatás kisebb létszámú csoportokban (esetleg egyénileg) a leghatékonyabb

- a lemaradás mértékének megállapításához az egyén képességei adnak alapot
- önismeret nélkül nincs sikeres pályaválasztás (lehetőségek - vágyak - valóság)
- a társadalmi pozíciók mindenki számára nyitottak, – az életpályák – akár többször is – módosíthatók
- a maga szerepében mindenki hasznos lehet
- a pályaválasztás stratégiai döntés
- ismeretek hiányában nincs biztos siker
- a belső motiváltság felébresztése fontosabb, mint a környezet tanácsai

4.3.7. A tanulók önálló életkezdését elősegítő tevékenység elvei

Tanulóink döntő többsége tovább szeretne tanulni, nagy részüknek sikerül is. A fiúk esetében gyakoribb, hogy az érettségi megszerzése után „kilépnek az életbe”, így egyre aktuálisabbá válik a téma. Elveink a következők:

- a sokoldalúság érték
- a munkahely nem csak a pénzről szól
- a szaktudás, a felkészültség, a munka szeretete
- az egyéni felelősség jelentősége
- gyakorlatiasság – cselekedve könnyebb tanulni, mint magyarázatokból
- a családban vannak férfi és női szerepek, ezeket ismerni, tudni kell
- az „én” szerep teljes körű felelősséget is jelent

4.3.8. A kollégiumi közösségi élet fejlesztésének módszerei, eszközei a művelődési és sportolási tevékenység szervezésének elvei

4.3.8.1. A közösségi élet

Az általános iskolából hozzánk kerülő diákoknak nem kis megpróbáltatást jelent a szülői ház, a családi környezet elhagyása. Hozzá kell szokniuk egy szokatlan életformához, a kollégiumi szabályokhoz úgy, hogy közben új iskolába, új közösségekbe (iskolai, kollégiumi) kerültek. Olyan feltételeket kell részükre megteremtünk, amelyek elősegítik a zökkenőmentes átmenetet, alkalmazkodást, beilleszkedést. Kisebb közösségek alakulnak ki a szobákon belül, ezért fontos, hogy a szobák összetételét milyen elvek alapján alakítjuk ki (azonos osztályba járók, azonos érdeklődésű körűek kerüljenek egy szobába). A közösségekhez való tartozás érzésének átélése erősíti az adott közösséget, ezért bírnak nagy jelentőséggel a különböző vetélkedők,

versenyek, bemutatkozási lehetőségek. A kollégium közösségébe való beilleszkedés, szerepvállalás egyfajta gyakorlása a majdani munkahelyi közösségbe való beilleszkedésnek, segíti a munkahelyi belső szokások, törvények elfogadását. A szervezett közösség működtetéséhez vezetőség és struktúra szükséges. A diákönkormányzat választott tisztségviselőinek számos szerep és feladatlehetősége van kollégiumunkban. A legkisebb megbízatás is fejleszt, elmélyíti a fontosság érzését. A diákönkormányzat tagjainak kiválasztása, a jelöltállítás kitűnő, de komolyan veendő „játék” a korosztálynak, amelynek révén befolyásuk van a folyamatra és a kiválasztások stabil értékrend szerint történnek. Tanári segítséggel biztosítható, hogy az egyes tisztségeknek rangjuk, tekintélyük legyen. A DÖK tagjának lenni nem csak munkát, hanem a közösség előtt való állandó szereplést, beszámolást is jelent. A diákönkormányzat buktatókon, vitákon, sikereken át tapasztalja, tanulja meg a demokrácia egyes elemeit. Tevékenysége hozzájárul:

- a közösség belső önszabályozó mechanizmusának kialakításához (házirend, napirend, stb. összeállítása, önkiszolgáló tevékenység szervezése)
- a kollégium sajátos arculatának alakításához (versenyek szervezése, pályázatok)
- a közösségi hagyományokhoz
- a kollégiumi rendezvények szervezéséhez, irányításához
- a tanulói érdekek feltárásához, megfogalmazásához és képviseletéhez
- a város kollégiumaival való kapcsolattartásához, közös sport- és kulturális rendezvények szervezéséhez.

Diákönkormányzatunk 6 fős, de alkalmanként az évfolyamfelelősök is hivatalosak a DÖK-gyűlésekre, elmondhatják véleményüket, de szavazati joguk nincs. A diákönkormányzat döntési, egyetértési, véleményezési jogait a Nemzeti Köznevelés Törvény tartalmazza; ennek ismertetése, megbeszélése, megvitatása minden új DÖK megválasztása után megtörténik. A diákönkormányzat kapcsolatrendszere:

- a felelősök munkáját (kulturális, tanulmányi, sport, gazdasági, érdekvédelmi) egyegy kolléga segíti
- folyamatos a kapcsolat a DÖK - segítő tanárral és a kollégiumvezetővel
- folyamatos a kapcsolat a gimnáziumi diákönkormányzattal
- mindennapi a kapcsolat az évfolyamfelelősökkel
- szoros a kapcsolat más iskolák diákönkormányzataival ill. a városi diákönkormányzattal

4.4. A Kollégium pedagógiai tevékenységének szerkezete

4.4.1. A kötelezően biztosítandó foglalkozások rendszere, szerkezete

A kollégium – igazodva a Nemzeti Köznevelési Törvény rendelkezéseire – a nevelési folyamat során a tanulói tevékenységeket – annak céljától, jellegétől függően – kollégiumi programok, csoportos és egyéni foglalkozások keretében szervezi. A foglalkozások formáját és tartalmát úgy határozza meg, hogy azok hozzájáruljanak a tanulók erkölcsi gyarapodásához, személyiségük gazdagodásához, kompetenciáik fejlesztéséhez, a közösség fejlődéséhez.

4.4.1.1. Felkészítő foglalkozások elvei a kollégiumban

Ezek a foglalkozások:

- segítsék az iskolai munkát
- egyénre szabottak legyenek
- ellenőrizhetők legyenek
- módszerekben gazdagok legyenek

4.4.1.1.1. Tanulást segítő foglalkozások

A rendszeres iskolai felkészülést biztosító egyéni és csoportos foglalkozás (heti 12 óra):

- Célja: A tanulók napi tanulmányi munkájának segítése.
- Tartalma: Egyénhez igazítottan, kötött helyen és időben a tanuló tanulási kötelezettségének megvalósítása állandó tanári kontroll és segítségnyújtás mellett. A jó tanulmányi eredményt elért tanulók különböző kedvezményeket kaphatnak a csoportvezető tanártól (szobában tanulás, szabad szilencium stb.) a kéthavonta történő tanulmányi kiértékelés alapján.
- Feladata: A nyugodt, hatékony tanuláshoz szükséges feltételek maximális biztosítása.

Differenciált képességfejlesztő, tehetség- kibontakoztató foglalkozás:

- Célja: A tehetség felismerése, motiválása, segítése
- Tartalma: Felvételre, emelt szintű érettségire, nyelvvizsgára előkészítő szervezett iskolai, szakszerű kollégiumi felkészülés támogatása.
- Feladata: A sikeres életpálya megalapozásának elősegítése.

A bármely okból lemaradó tanulók felzárkóztatása, hátránykompenzáció:

- Célja: A tanulók tantárgyi hátrányainak kompenzálása.

- Tartalma: A közepes eredménynél gyengébb tanulók számára kötelezőjelleggel történő tantárgyi korrepetálás, de más is igénybe veheti.
- Feladata: Az adott iskolai tantárgyból szakszerű pedagógiai segítség nyújtása.

A tantárgyai ismeretek bővítése és a pályaválasztás segítése érdekében szervezett szakkörök, diákkörök:

- Feladata: A sikeres életpálya megalapozásának elősegítése. Tematikus csoportfoglalkozás.

4.4.1.1.2. Egyéni és közösségi fejlesztést megvalósító foglalkozások

A foglalkozások célja a kollégisták személyiségének, erkölcsi alapelveinek, tudatosságának, jellemének, identitástudatának, önbizalmának, felelősségvállalásának, közösségi tudatának, képességeinek és érdeklődésének megalapozása és fejlesztése.

4.4.1.1.3. Csoportvezetői foglalkozások

Közösségi foglalkozás a kollégiumi csoportok számára, melynek keretében a csoport életével kapcsolatos feladatok, tevékenységek, események, problémák megbeszélése, értékelése.

4.4.1.1.4. Tematikus csoportfoglalkozások

A KNOAP által előírt témakörök, órakeretek között szervezhető foglalkozások:

1. A tanulás tanítása
2. Az erkölcsi nevelés
3. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés
4. Állampolgárságra, demokráciára nevelés
5. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése
6. A családi életre nevelés
7. Testi és lelki egészségre nevelés
8. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség
9. Fenntarthatóság, környezettudatosság
10. Pályaorientáció
11. Gazdasági és pénzügyi nevelés
12. Médiatudatosságra nevelés

TÉMAKÖR	9. évfolyam	10. évfolyam	11. évfolyam	12. évfolyam	13–14. évfolyam
A tanulás tanítása	3	2	2	2	1
Az erkölcsi nevelés	2	2	2	1	1
Nemzeti öntudat, hazafias nevelés	2	2	2	1	1
Állampolgárságra, demokráciára nevelés	2	2	2	1	2
Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése	1	1	1	1	1
A családi életre nevelés	1	2	2	3	3
Testi és lelki egészségre nevelés	2	2	2	2	2
Felelősségvállalás másokért, önkéntesség	2	2	2	1	1
Fenntarthatóság, környezettudatosság	2	2	2	2	2
Pályaorientáció	2	2	2	2	2
Gazdasági és pénzügyi nevelés	2	2	2	3	3
Médiatudatosságra nevelés	1	1	1	1	1
	22 óra	22 óra	22 óra	20 óra	20 óra

A kollégiumokban évi 37 nevelési héttel (a 12–13–14. évfolyamon 33 nevelési héttel), ezen belül minden héten egy kötelező tanulócsoport-vezetői foglalkozással kell számolni. Az óraszámok minden évfolyamon lehetővé teszik, hogy a kollégiumok a tematikus csoportfoglalkozásokat – részben vagy egészben – a tanulócsoport-vezetői foglalkozások keretében, vagy a felkészítő foglalkozások terhére szervezzék meg.

A 13-14. évfolyamra vonatkozó követelmények a szakképzésben résztvevő diákok kollégiumi foglalkozásainak alapját jelentik, amelyek ezekben a képzésekben résztvevő és nem tan köteles tanulók számára kollégiumi ellátást biztosító kollégiumoknak szakmai ajánlást jelentenek.

4.4.1.2. A kollégiumi közösségek szervezésével összefüggő foglalkozások

A kollégiumi DÖK működésének támogatása illetve a kollégiumi diákfórumok.

4.4.1.3. A tanulókkal való egyéni törődést biztosító foglalkozások

Ezekon a foglalkozásokon kiváló alkalom nyílik a diákok jobb megismerésére, miközben a tanulók feltárhatják egyéni problémáikat, megoszthatják velünk örömeiket, bánataikat, sikerélményeiket stb. A tervszerűségnek és a spontaneitásnak finom egyensúlyát kell megteremtünk ezeken a foglalkozásokon. A foglalkozások legyenek:

- tervezettek, de adott pillanatot is megragadók
- közelítők, kezdeményezők
- segítők („érted haragszom”)
- kölcsönös bizalmon alapuljanak

4.4.1.4. A szabadidő eltöltését szolgáló foglalkozások

Ezekon a foglalkozásokon meghatározó szerepet kap az egészséges és kulturált életmódra nevelés, a diáksport, a természeti környezet ápolása, megóvása, a tanulók irodalmi, képzőművészeti, zenei és vizuális képességeinek fejlesztése, az anyanyelvi, kisebbségi kultúra megismerése, a tanulói igényeket szolgáló önképző és érdeklődési körök tevékenysége. Kollégiumunk széles körű kínálatot biztosít tanulóinak, pl.: orosz nyelv és kultúra szakkör, sportkör, stúdiósok köre, testtartást javító torna, erőemelő edzése, francia nyelvi érettségi előkészítő, és nyelvvizsgára felkészítő, történelem – középszintű érettségire felkészítő (forrásfeldolgozás), történelem – emelt szintű érettségire előkészítő, angol nyelvvizsgára és érettségire felkészítő, matematika érettségire felkészítő, Öko-szakkör, önismereti szakkör, filozófia szakkör. Ezek a tevékenységi formák érdekesek, izgalmasak, szórakoztatóak és a képességfejlődést is biztosítják. Évek óta rendszeresen meghirdetett és megtartott versenyünk is a szabadidő hasznos eltöltését szolgálják. □ Kollégiumon belüli versenyek: - képzőművészeti verseny (rajz, festmény), - Ki mit tud, - házibajnokságok, - komolyzenei házi koncert. Talán legnagyobb izgalommal a Deák-napokat várják tanulóink. Ezen a két napon színvonalas kulturális és sportrendezvényeket, vetélkedőket tartunk. Úgy érezzük, hogy annyi szabadidős programmal, kínálattal rendelkezünk, hogy azok számának növelése nem célszerű. Az iskolák, más kollégiumok, s a város is rendkívül sok programot kínál.

4.4.2. Téma napok, témahetek, projektek.

A KNOAP ajánlása mentén Kollégiumunk is lehetőség szerint bekapcsolódik az EMMI által kezdeményezett központi témahetek megvalósításába.

Az Alapprogramban rögzített témakörökben a kollégiumok szervezhetnek témanapokat, témaheteket, projekteket is, amelyekben a kollégiumi nevelés fő céljaihoz és alapelveihez kapcsolódó, ill. a csoportfoglalkozások keretterveiben előírt tartalmakat a kollégiumunk sajátosságaihoz igazodva dolgozzuk fel.

A minden tanév tavaszán, a kollégiumi DÖK által szervezett Deák-napok, kétnapos diákrendezvényünk keretein belül, csatlakozunk az EMMI által kezdeményezett központi témahetekhez. Ezen témák körvonalai mentén színesítjük ezen állandó programunkat művészeti kiállításokkal, interaktív előadásokkal, vetélkedőkkel.

4.4.3. A kollégiumi élet szervezése

A kollégiumi nevelés természetesen nem csak a szervezett foglalkozásokon valósul meg. Nagyon fontos szerep jut ezen a téren a kollégiumi élet szervezésének is az ébresztőtől a takarodóig terjedő időszakban. A kollégiumi élet valamennyi részterülete a személyiségfejlődést szolgálja. A közös tevékenység, a konfliktusok, közös megmozdulások mind-mind kitűnő alkalmak az olyan jellemvonások megszilárdításához, mint a segítőkészség, a kezdeményezőkézség, a becsületesség, az önkontroll, a szabályok betartása. A kollégiumi élet minden területe a tanár-diák közötti kommunikáció része. Rendkívül fontos a beszédhelyzet a tanár-diák között, az adott pillanatban kialakult érzelmi, intellektuális kapcsolat. Sokat segít egy-egy bátorító, jó szó az iskolába induláskor (ügyes légy, ne izgulj a dolgozatírásnál, biztos jól fog sikerülni...), egy-egy érdeklődő mondat a kollégiumba érkezéskor hétvégén (hogyan telt a hétvégéd?), vagy az iskolából hazajövet (nehéz volt a dolgozat?, legközelebb jobban sikerül, legyél figyelmesebb stb.). Kérdéseinknek, válaszainknak át kell hatolnia a megszokás falán, üzeneteinknek személyhez szólónak kell lennie, mert ha a kommunikáció csupán a megszokottig terjed, s azon a szinten is végződik, akkor panelekké dermed, unalmas, kínos pillanatok eredményez, a tanár-diák kapcsolat nem tud emberivé nemesedni. Meg kell tanítani tanulóinkat a kapcsolatfelvétel, a kapcsolatfenntartás elemeire (köszönés, jó étvágyat, egészségedre stb.). Számtalan konfliktus forrása lehet, ha nem érzékeny a beszédhelyzetre, „egymásra” tanár és diák. El kell érniük, hogy tanulóink merjék vállalni önmagukat, az alakoskodást merjék és tudják leleplezni. Legyen saját, választott, kiküzdött értékrenden alapuló önbizalmuk, mely önérzetet, önbecsülést, magabiztos fellépést eredményez. Lényegesnek tartjuk, hogy a kollégium falain belül eltöltött idő alatt diákjaink érezzék, értük vagyunk itt, közös az érdekünk.

4.4.4. Pedagógiai felügyelet

A kollégium – szervezeti egységenként egy pedagógus közreműködésével (a továbbiakban: ügyeletes nevelőtanár) – gondoskodik a foglalkozáson nem tartózkodó tanulók pedagógiai felügyeletéről, a kollégiumi élet szervezéséről.

4.4.4.1. A kollégium zavarmentes működésének biztosítása céljából az ügyeletes nevelőtanár feladatai

- visszatérő rendszerű ellenőrzést folytat a külső és belső biztonsági rendszabályok, a balesetvédelmi előírások betartása, az egyéni és közösségi tulajdon védelme, a megelőzés érdekében,
- folyamatos jelenlétével biztosítja a házirend betartatását, különös tekintettel az együttélési normák, a személyiségvédelem, a diákok önrendelkezési jogának érvényesülésére,
- időszakos ellenőrzést folytat az egyéni és közösségi rend fenntartása, a tisztasági és az egészségvédelmi szabályok teljesítése céljából.

A pedagógiai felügyelet átadásakor az ügyeletes nevelőtanárok között – dokumentált – információcserére kerítenek sort.

4.4.4.2. A kollégiumi élet szervezése során a kollégium vezetőjének a feladata

- a napirend szerinti tevékenységek, így az ébresztő, a takarodó, az étkeztetés megszervezése, felügyelete, ellenőrzése,
- a tanulói nyilvántartások, különösen a betegség, távollét, kimenő, engedélyek folyamatos vezetése,
- a közös helyiségek és közösségi eszközök használatának, az öntevékeny diákkörök tevékenységének a felügyelete,
- a felmerülő egyéni problémák kezelése, ennek részeként az ügyeletes nevelőtanári intézkedés, továbbá információtovábbítás a csoportvezető nevelőtanárnak,
- folyamatos kapcsolattartás az intézményvezetővel és a gimnázium munkaközösségével.

4.5. A kollégiumi nevelés eredményessége, feladatok, tevékenységkategóriák

A KNOAP ajánlása szerint: A kollégium – a szülővel és az iskolával együttműködve – hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló eredményesen fejezze be tanulmányait választott iskolájában.

A tanuló a kollégiumi nevelési folyamat során elsajátítja a társadalomba való beilleszkedéshez és a családi életben, a hivatás gyakorlásában, az állampolgári létben az önálló életvitelhez szükséges alapvető ismereteket, képességeket, értékeket:

- elsajátítja és követi az alapvető erkölcsi normákat;
- képes az egészséges és kulturált életmód kialakítására;
- ismeri nemzetünk, nemzetiségeink kulturális, történelmi hagyományait;
- sokoldalú képzettsége, műveltsége párosul az új ismeretek befogadásának és a folyamatos megújulásnak a képességével;
- kialakul reális társadalomképe;
- rendelkezik az önszerveződéshez, a demokratikus érdekérvényesítéshez szükséges képességekkel;
- tudása versenyképes, önértékelő képességére, szakmai felkészültségére alapozva választ tud adni a szakmai kihívásokra;
- képes az együttműködésre, az emberi kapcsolatok kialakítására és tovább építésére;
- másokhoz való viszonyában toleráns, empátiával rendelkezik, társadalmi szemléletét a szolidaritás jellemzi.

A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe veendő, hogy a nevelési folyamat milyen kiindulási állapotból, milyen feltételek mellett fejtette ki hatását.

4.5.1. A tanulási és gondolkodási kultúra fejlesztése

Az eredményes és hatékony ismeretszerzés, a megismerési és gondolkodási képességek fejlesztése érdekében kollégiumunk lehetőséget biztosít arra, hogy a tanulók megismerjék és elsajátítsák a helyes tanulási módszereket. A versenyhelyzetben lévő iskolák egyre fokozottabban igénylik a tanulást segítő, továbbtanulásra (emelt szintű érettségire) is felkészítő kollégiumi munkát. Ennek érdekében elengedhetetlen a tanulásra és a gondolkodásra való motiválás, valamint a gondolkodással, az önálló ismeretszerzéssel, az önműveléssel kapcsolatos pozitív attitűd kialakítása, a kommunikációs kultúra fejlesztése, az eredményes és hatékony tanulás módjának és technikáinak elsajátítása. Különösen nagy hangsúlyt kell helyeznünk a tanulási motívumok – az érdeklődés, a megismerés és a felfedezés vágyának – fejlesztésére és annak előmozdítására,

hogy az ismeretek elsajátítása ne csak kötelességként, hanem igényként is fogalmazódjék meg diákjainkban, s így életprogramjuk részévé váljon a tanulás.

4.5.1.1. Tanulásirányítás, tanulásszervezés

Tanulóink sokféle általános iskolából, más és más képességszinttel, tudásanyaggal érkeznek a kollégiumba. A középiskolai tanulásra való átállás nehéz feladat számukra. Tanulmányi, korrepetálási és csoportszintű munkájukat a csoportvezető kollégák szervezik. A nyugodt tanulás-hoz minden feltételt biztosítani tudunk diákjaink számára. A gyerekek egy része a szilencium idején a tanulószobákban, másik része a szobákban tanul (a megbízhatóbb, jobb tanulmányi eredményt elérők), de lehetőség van a könyvtárban, számítógépteremben, ill. kisebb korrepetáló helyiségekben való tanulásra is. Kitűnő és jeles eredményt elérő tanulóink szabadon szervezik tanulási idejüket. Jó képességű tanulóink – szinte kivétel nélkül – egyetemi, főiskolai előkészítőkön vesznek részt, többen magántanárnál tanulnak. Rendszeres korrepetálással (pl.: magyar nyelv és irodalom, matematika, történelem, francia nyelv, német nyelv, angol nyelv, .) segítjük leszakadó tanulóinkat, de – bármily meglepő – a jók is igénylik a segítséget (főleg dolgozatírás előtt), számukra a 4-es eredmény is kudarc. Segítjük diákjaink nyelvvizsgára való felkészülését. A nyelvvizsgák számát csoport- és kollégiumi szinten is vezetjük, dokumentáljuk, éves lebontásban értékeljük, mérlegeljük. Ösztönözzük őket arra, hogy mérettessék meg magukat megyei, országos, egyéb tanulmányi versenyeken, művészeti és művelődési pályázatokon. Tanulóink döntő többsége a szülői házból is a tudás megbecsülését hozza magával, s azzal a szándékkal jön kollégiumunkba, hogy szeretne továbbtanulni. Az egyetemen, főiskolán továbbtanulni szándékozó diákjaink nagy részét fel is veszik az ország valamelyik felsőfokú oktatási intézményébe. Kollégistáink tanulmányi eredménye hosszú évek óta kimagasló, igaz, az utóbbi években (elsősorban a fiúknál) lassú visszaesés tapasztalható. Ennek a jó eredménynek az elérésében óriási szerepe van a tanári „aprómunkának”, a személyes beszélgetéseknek, a tanulási technikák megismertetésének, az iskolai osztályfőnökökkel, szaktanárokkal való konzultációknak, a tanulmányi kiértékeléseknek. Feladataink: a tanulási technikák, módszerek még jobb elsajátítása és alkalmazása, a tanulási szokások tudatos alakítása, (ismétlés, bevésés...); beszédművelés, a tanulásra való motiválás erősítése, az emelt szintű érettségi követelményeinek tudatosítása. Diákjaink tanulmányi eredményét másfél havonta értékeljük, a kapott iskolai érdemjegyekből számított átlagok részben tájékoztatnak bennünket diákjaink kollégiumi tanulmányi munkájának eredményességéről. A kapott eredményeket átlagoljuk, csoport szinten is

mérünk. A konzekvenciákat levonva tudunk reflektálni egyes sikerekre vagy problémákra az értékelés és a megoldás szintjén is.

4.5.1.2. Hátrányos helyzetű tanulók szervezett felzárkóztatása, tehetséggondozása, társadalmi beilleszkedésük segítése

A hátrányos helyzet a társadalmi érvényesülésben való akadályozottság. Hátrányos helyzetűnek tekinthetők a többségtől – önhibájukon kívüli okból – negatív értelemben eltérő, a többiekkel haladni nem képes, leszakadó fiatalok. Kollégiumunkban nem sok az ilyen diák, igaz a fiúknál az utóbbi időben számuk emelkedett. A felzárkóztatás terén legfontosabb feladatunk a tanulók képességeinek felismerése, és kibontakoztatásuk segítése, támogatni a tanulásban elmaradt tanulókat, biztosítani annak esélyét, hogy a választott iskolában eredményesen végezzék tanulmányaikat.

A felzárkóztatást elősegítő tevékenység elvei:

- a lemaradás mértékének megállapítása (csoportvezető), – a felzárkóztatáshoz szükséges motiváció kialakítása (csoportvezető)
- a tanulók önbizalmának növelése
- a megfelelő tanulási technikák elsajátítása
- a felzárkóztató foglalkozások rendjének kidolgozása
- szükség esetén a felzárkóztató foglalkozások kötelezővé tétele

A tehetséggondozást elősegítő tevékenység elvei:

- a tehetséges tanulók felkutatása
- egyéni foglalkozások
- megfelelő szilenciumon kívüli szervezeti forma (szakkör, önképzőkör) biztosítása a tehetséges tanulók számára.

Társadalmi beilleszkedésük segítése:

A kollégium – mint közösségi helyszín – a nevelési folyamat során hangsúlyt helyez a pozitív közösségi szokások és minták közvetítésére, a szociális készségek (empátia, tolerancia, konfliktuskezelés, kommunikációs és vitakultúra, szervezőkészség stb.) fejlesztésére. Segíti a közösségi együttélés szabályainak elsajátítását, az egyén, a csoport, a társadalom kölcsönhatásainak megértését, különös figyelemmel a nemzeti, etnikai kisebbségi és vallási sajátosságokra. A kollégiumnak feladata a családi életre (a családtagi szerepekre, a párkapcsolatok kulturált ki-

alakítására, a takarékos, ésszerű gazdálkodásra stb.) nevelés. E feladatok megvalósításában kiemelt szerepet kap a kollégiumi diák-önkormányzati rendszer. Társadalmi beilleszkedésük segítésének fontosabb elvei:

- önismeret kialakításának segítése
- önállóság kialakítása
- együttműködési képesség kialakítása
- lehetőség szerint minél több tanuló vegyen részt közülük a DÖK munkájában ill. segítse azt

Fontos követelmény, hogy a tanulók:

- sajátítsák el a közösségi együttélés szabályait
- vallási, etnikai hovatartozástól függetlenül tudják elfogadni társaikat
- rendelkezzenek kulturált vitakultúrával
- rendelkezzenek pozitív közösségi szokásokkal, konfliktusaikat tudják kulturált módon kezelni.

4.5.1.3. Tehetségek kiválasztása, tehetséggondozás, tehetségvédelem

A kollégiumban a diákokban rejlő tehetség felfedezése, majd a velük való fejlesztő foglalkozás a hagyományos megközelítésben, az iskolai tantárgyak struktúrájában, a tudományágakhoz, művelődéshez, sportágakhoz kapcsolódó területeken valósul meg. Kollégiumunkban lehetőség van arra, hogy a tanulók a szigorúan vett iskolai tananyagot túlmenően tájékozódhassanak. Ehhez nagy segítséget nyújthat a könyvtár és az internet. A különféle kulturális programok, pályázatok (rajzpályázat, versíró-pályázat) szintén segítséget nyújtanak abban, hogy a tanulók megtalálják azt a területet, mellyel a jövőben foglalkozni szeretnének. A tehetségnek kell a közeg, amiben kibontakozhat, kell az ingerekben gazdag környezet, kellene tehetséges társak, kell a teljesítmény elismerése és kell a kreatív, tehetséges tanár, aki motivál, segít utat törni, kibontakozni. Fontos, hogy a tehetséges kollégisták legyenek elkötelezettek a feladataik, munkájuk, tanulásuk, kiválasztott tantárgyaik, leendő életpályájuk szerepeinek, feladatainak megoldása iránt, mert ez a jó teljesítmény alapja. Ha nincs e feladatok iránti elkötelezettség, ha nincs érdeklődés, kíváncsiság, tetterekészség, kitartás, saját energiák mozgósítása, akkor a tehetséges diák nem teljesít kellően, hiába a speciális képesség és a kreativitás.

4.5.2. Szociális kompetenciák fejlesztése

A kollégiumban folyó nevelés eredményessége érdekében rendszeresen ellenőrizzük és értékeljük a diákok tevékenységét. A neveltségi szint mérése nagyobb körtekintést és odafigyelést igényel, ezzel ellentétben a tudásszint felmérése egyszerűbb és tárgyilagosabb. A kollégiumban mindkét terület értékelése fontos feladat, hiszen a szocializációs folyamat állandó jelzői. A kollégiumi nevelés eredményességének értékelésekor figyelembe kell vennünk a tanulók előneveltségét, előképzettségét, a hozott értékeket, motivációjukat, családi körülményeiket. A kollégiumi közösségbe való beilleszkedést nagy figyelemmel végzik a nevelőtanárok. Az emberi együttélés szabályait megbeszélik a csoportfoglalkozásokon, a kisebb konfliktusokat pedig egyéni beszélgetésekkel próbálják feloldani. Személyiségformáló munkánk közben az erkölcs és a jellem kölcsönhatásban történő fejlesztése mellett feladatunk kialakítani a jellemszilárdságot, megőrizve a tanuló személyiségének meglévő pozitívumait. A pedagógusok példaértékű viselkedése a leghitelesebb alap a követelmények betartásában. A másokhoz való alkalmazkodás, egymás elfogadása, vagy éppen hibáinak tapintatos bírálata, kijavítása mind fontos követelmény a felnőtt életben. Ezeket a szocializációs lépéseket el lehet sajátítani és gyakorolni a kollégiumban. A kezdetben kialakuló szobaközösségek többnyire erős kapcsolatot jelentenek a tanulók további kollégiumi éveire is. A tanév elején tartott „Gólyák bemutatkozása” kiválóan alkalmas arra, hogy a tanuló megismerje a kollégium sajátos légkörét, társait és a felsőbb éveket. A kollégiumi „összetartozás tudat” a kollégiumhoz való kötődés erősítését a kollégiumi hagyományok, az önkormányzati napok, a város más kollégiumainak vetélkedőin és sportrendezvényein való szereplés, a végzősök ballagási ünnepsége is szolgálják. A szociális kompetenciák fejlesztése területén végzett munkánk eredményességét a fent leírt helyzetekben minden nap értékelni tudjuk a kollégium falain belül, illetve azokon kívüli helyzetekben is. Nagyon fontosnak tartjuk a szóbeli reflexiók, visszacsatolások megtételét a diákok felé, de féléves lebontásban a csoportvezetők leltárt is készítenek ezekről a csoportjaik kapcsán, melyeket egymással is megosztunk, megbeszélünk, közösen értékeljük munkánk eredményességét.

4.5.3. Az önálló életkezdés támogatása

Fontos feladatunknak tartjuk, hogy tanulóink a kollégiumi évek során felkészüljenek az önálló életvitelre, az önellátásra, a családi életre. Rendelkezzenek a harmonikus társas kapcsolatok kialakításához megfelelő ismeretekkel, képességekkel, empátiával. Készüljenek tudatosan az örömteli párkapcsolatokra, a családi életre. A foglalkozásokon nagy hangsúlyt kap a

harmonikus kapcsolatok kialakítására nevelés, a konfliktusok, válsághelyzetek kezelése, barátság, partnerkapcsolatok, a szexuális nevelés kérdései.

A szülői felelősség, kapcsolatok a családtagok között, a család életének szervezése. El kell ér-nünk, hogy diákjaink rendelkezzenek kellő felelősségtudattal, öntudattal, legyenek önirányí-tóak, képesek az önértékelésre és érdekeik képviselésére. A kollégiumban töltött évek során folyamatosan monitorozzuk diákjainkat. Egyéni és csoportos beszélgetéseink kapcsán, csoport-foglalkozásokon, szabadidős foglalkozások alkalmával képet kaphatunk diákjaink élethelyze-téről, mindennapi örömeikről és bánataikról, családi hátterükről, baráti viszonyaikról, isko-lai/kollégiumi közösségi szerepeikről. Ezt a tevékenységet a kollégium elhagyása után is köny-nyen folytathatjuk akár személyes kapcsolattartás formájában, akár az internet segítségével (ta-lán ez a jellemzőbb) hisz a közösségi média hatalmas teret és segítséget biztosít számunkra. A volt diákoktól kapott visszacsatolásokról is mérni tudjuk munkánk eredményességét ebben a témakörben. Sikeres életpályát befutott volt kollégistáinkat pozitív példaként állítjuk minden-kori diákjaink elé.

4.5.4. Az egészséges életmód, a környezettudatos magatartás kialakításának segítése

A testi és lelki képességek folyamatos megőrzéséhez fejlesztéséhez szükséges a megfelelő élet-ritmus kialakítása, az egészséges és kulturált étkezés, öltözködés, tisztálkodás, testápolás, a rendszeret belső igénnyé válása, az ehhez kapcsolódó szokásrendszer megalapozása. A tanu-lók olyan ismereteket, gyakorlati képességeket sajátítanak el, szokásokat tanulnak meg, ame-lyek segítik őket testi-lelki egészségük megőrzésében, az egészségkárosító szokások kialakulá-sának megelőzésében. Tanulóink többsége sokat tanul, a szilenciumi időt jóval meghaladóan is. Szükség van aktív kikapcsolódásra. Célunk:

- a testi-lelki harmónia megteremtése
- az egészséges életmód, konstruktív, erkölcsös életvitel és szokásrendszer kiépítése (hogy az belső értéké válva a személyiséget gazdagítsa)
- az önismeret, önérvényesítés, önmegvalósítás képességének (igényének) fejlesztése
- tanulóink legyenek felkészítve az örömteli párkapcsolatra, családi életre.

E téren is a sokféleség a legfőbb meggyőző eszközünk:

- háziversenyek sokaságát rendezzük (pl. labdarúgás, kézilabda, asztalitenisz, erőemelés stb.),
- rendszeres edzésekkel készülünk a városi bajnokságokra, a Deák-napi sportversenye-inkre

- konditermünk (lányoknál, fiúknál is) jól felszerelt, a gépeket, eszközöket délután, este folyamatosan használják tanulóink
- az intézmény tornaterme is rendelkezésünkre áll.
- célunk elérésében nagy szerepe van kitűnő adottságainknak, este 21 óráig villanyfényes mérkőzéseket is lehet játszani az udvaron (kosárlabda, kézilabda, labdarúgás), s mindent körbe vesznek a gyönyörű platánok. E tevékenységi formákkal igyekszünk elérni, hogy tanulóink ne az örömszerzés pótszereivel (alkohol, drog, cigaretta, gyógyszerfogyasztás) keressék önmagukat, boldogulásukat.

Az egészséges életvitel kialakítása hosszú folyamat:

- kezdődik a megfelelő személyi higiéné (tisztálkodás, öltözködés stb.) megkövetelésével
- helyes napirend, életmód (pihenés-tanulás) kialakításával
- folytatódik a szabadidős programkínálattal
- rendszeres testedzéssel, játékokkal
- a kulturált környezet (szobák, udvar) kialakításával.

Jelenlegi helyzetünk – a fentieket figyelembe - véve megnyugtató, munkánk eredményességét tükrözi. Kollégiumunkban rend, tisztaság van (a szülők és vendégek nagy elismeréssel szólnak erről), napirendünket a diákok elfogadják, színesek a szabadidős programjaink, tanulóink óvják környezetüket. A fennálló helyzetet (rend, szép környezet) hosszú távon is meg kell őriznünk!

Az eddigénél is több figyelmet kell fordítanunk:

- a balesetek megelőzésére
- a káros szenvedélyek szokások kialakulásának megelőzésére
- az egyéni és csoportfoglalkozáson pozitív énkép kialakítására
- az egészséges életmód kialakítására irányuló ismeretek népszerűsítésére (vetélkedők)
- a lelki egyensúly megteremtésére.

A környezeti nevelés célja, hogy elősegítse a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének kialakulását. Ennek érdekében:

- mutassuk meg a természet és az emberi környezet értékeit, esztétikumát, a harmonikus kapcsolat lehetőségeit
- ösztönözzük tanulóinkat a környezet védelmére, arra, hogy tartózkodjanak a környezetük káros terhelésétől
- tudatosuljon bennük, hogy a természettel való harmonikus együttélés jelentősen befolyásolja közérzetünket, életünk minőségét

- alakítsuk ki a tanulók érzékenységét környezetük állapota iránt, hogy képesek legyenek környezetük elemi értékelésére, az értékek felismerésére, a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelezettségeik vállalására

Témaköreink – környezetünk állapota, közös felelősségünk – hozzájárulnak, hogy erkölcsi alapelvvé váljék a természet tisztelete, megbecsülése. Tevékenységi formák, módszerek:

- a közvetlen környezet (hálószobák, folyosók, társalgók, parkosított udvar) rendben tartása, óvása, szépítése
- környezetkímélő magatartás és életmód propagálása (környezetbarát anyagok felhasználása, szelektív hulladékgyűjtés, takarékoskodás a vízzel, energiával, energiatakarékos izzók használata, vetélkedők szervezése a témában stb.)
- a közvetlen környezet esztétikumának átélése (gyönyörű platánok, szép tuják, fenyők, nagy zöld terület, sok madár) megláttatása
- lehetőségeinkhez képest részt veszünk a város környezetszépítő akcióiban (pl. tavaszi nagytakarítás)
- színes, változatos csoportfoglalkozások, alkalomadtán külső környezetvédelmi szakemberek meghívásával.

Tevékenységi követelményeink:

- kollégistáink váljanak érzékennyé tanulóink környezetük iránt
- diákjaink legyenek képesek természeti értékeink felismerésére, megőrzésére
- kollégiumunk tanulói ismerjék meg a környezetet veszélyeztető magatartásformákat (szemetelés, vandalizmus), és merjék elítélni azokat
- a diákokban alakuljon ki bennük a környezethez való pozitív érzelmi viszony
- minél többen vegyenek részt diákjaink közül az aktív környezetvédelemben.

Tevékenységünk eredményeként a tanulók életmódjában a természet tisztelete, a felelősség, a környezeti károk megelőzésére való törekvés válik meghatározóvá. A szelektív hulladékgyűjtés segítése érdekében palackprések kihelyezésére került sor mindkét kollégiumi épületben, melyet diákok és tanárok egyaránt szívesen és lelkesen használnak. A kollégiumban működő ÖKO-szakkört választhatnak a diákjaink. Folyosóink falát díszítik kiállított projektmunkáik a témában. Rendszeresen látogatnak előadásokat, kapcsolódva a témához a város művelődési intézményeiben. A környezetvédelem témaköre kiemelt figyelmet kapott a 2018/2019-es tanévünk Deák-napok keretein belül megrendezett kollégiumi fotókiállításunkon is, melyre a beérkezett pályaművek száma is tanúskodott munkánk eredményességéről.

4.5.5. A társadalmi, gazdálkodási jártasságok fejlesztése – vállalkozói kompetencia

Az aktív állampolgári léthez ismeretek, képességek, megfelelő beállítottság és motiváltság szükséges. A kollégisták ittlétük alatt megtapasztalják, hogyan lehet egy közösségben otthonosan mozogni, érvényesülni úgy, hogy saját elképzelésünk is megvalósuljon, mások is gazdagodjanak ezzel. Ahol igazán pezsgő a kollégiumi élet, ott a tanulók szinte észrevétlenül nőnek bele ebbe a társadalmi környezetbe. Megtanulnak önmagukat fejleszteni, cselekedve tenni másokért, alkotni valamit önmaguk és a társadalom javára. A foglalkozások elősegítik, hogy az egyén megtalálja helyét, szerepét, feladatait a családi, az iskolai, a kollégiumi közösségben, segítik a kollégista beilleszkedését környezetébe, felkészítik a felnőtt lét szerepeire. A demokrácia tanulása során, az érdekérvényesítő képesség fejlesztésével a kollégium elősegíti a helyi demokrácia megerősödését, ezen keresztül befolyásolja a társadalom fejlődését. A demokrácia „megélésében” nagy szerep jut a diákönkormányzatnak, hiszen önállóan szervezik saját életüket, szervezetük működését. A kollégiumi élet legfontosabb kérdéseivel kapcsolatban javaslatokat, véleményeket fogalmaznak meg, maguk választják tisztségviselőjüket, meghatározzák feladataikat, azok teljesítéséről diákközgyűlésen számolnak be. A szociális és társadalmi kompetencia fejlesztésének fontos részét képezik a gazdasággal, a tudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével, a gazdálkodáshoz, a munkaerőpiachoz, a vállalkozáshoz fűződő ismeretek átadása. A kollégiumi élet kiváló lehetőséget biztosít a társadalmi tevékenységek megismeréséhez, a felnőttkori polgári lét, a rugalmasság, együttműködés, tolerancia gyakorlásához.

4.5.6. A pályorientáció segítése

Jogos igény, hogy a kollégiumok vállaljanak nagyobb szerepet a fiatalok munkaerőpiaci beilleszkedésének támogatásában, illetve továbbtanulásuk elősegítésében. Célunk, hogy mindenki megtalálja a számára legmegfelelőbb megoldást (továbbtanulás, szakmai orientáció). Ismerjék meg, és tudják alkalmazni az önmenedzselési technikákat. Korábban a 11. évfolyamon kezdtük el a pályaválasztási lehetőségek megismertetését. Kipuhattuk a tanulók elképzeléseit, megismertük személyes céljaikat és eljutottunk a döntés pillanatáig. Most már a 10. évfolyamos tanulóink is döntésre kényszerülnek (érettségi felkészítő csoport választása), még fontosabb, hogy mellettük álljunk, segítsük választásukat, beszéljünk iskolai osztályfőnökeikkel (szaknárokkal) és egyeztessünk a szülővel. Fel kell hívnunk tanulóink figyelmét az önismeret szerepének fontosságára, lehetőséget kell biztosítanunk a saját képességek felismerésére, kipróbálá-

sára, egy-egy szakma, hivatás pontosabb megismerésére (külső előadók, volt diákok). A pályaválasztás érzelmi – lelki meghatározói: személyes vonzalmak, érzelmi viszonyulások, szülői elvárások, szándékok, tanulói teljesítőképesség (fizikai, szellemi, lelki szempontból), a személyiség és a választott pálya egymásnak való megfelelése (motiváció), önismeret (lehetőségek, vágyak, valóság), önismeret, a vágyak és a valóság kompromisszumából: reális jövőkép kialakítása. Felkészítés a választott pályára: Mivel tanulóink többsége (a lányok szinte kivétel nélkül) továbbtanulásra jelentkezik, ezért a felvételi eljárásokat, az egyetemi, főiskolai elvárásokat, követelményeket tudatosítanunk kell tanulóinkban:

- az egyetemi felvételi pontszámítása és az emelt szintű érettségi kapcsolata
- megfelelő stratégia választása, a jelentkezések helyes sorrendjének kialakítása
- a felvételi tájékoztató használata
- a választott pálya szépségei és nehézségei
- ismerkedés egy-egy egyetem, főiskola belső életével (volt tanítványaink beszámolóit)

Továbbtanulásra való felkészítés: az iskolai tantárgyi előkészítők, kollégiumi tantárgyi előkészítők (pl. magyar nyelv és irodalom, történelem, matematika, angol nyelv, német nyelv stb.), tanulás-módszertani ismeretek átadása (önálló ismeretszerzés, könyvtárhasználat, jegyzetelés), viselkedés a vizsgákon (önbizalom, koncentráció, jó fellépés), az értelmiségi hivatás körvonalazása.

4.5.7. A kollégium hagyományai és tovább fejlesztésének terve

A hagyomány stabilitást ad, erőt, ha kell menedéket. Befogad, de be is zárhat. Állandó újraértékeléssel, nyitottsággal kell párosulnia. A tanév rendjéhez kötődő hagyományaink:

- a 9. évfolyamosok fogadása, tanévnyitó
- a 9. évfolyamos tanulók bemutatkozása
- gólyabál
- szerenád
- ballagás.

Hagyományos kulturális rendezvényeink:

- Mikulás ünnepség
- Karácsony ünnepe
- tehetséges tanulóink bemutatkozó fellépése (zene, ének, tánc, versmondás stb.)
- Diák-napi rendezvénysorozat
- pályázatok meghirdetése (rajz, versíró)

- megemlékező, ünnepi faliújságok készítése
- színházbérletek összefogása kollégiumi szinten, a bérletek egységes beszerzése, a színházak látogatásának népszerűsítése.

A továbbiakban is szeretnénk megőrizni tanulóink ragaszkodását, szeretetét a kollégiumhoz, őrizni, színesebbé tenni, gyarapítani hagyományainkat.

4.5.8. A gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő tevékenység

A kollégium szolgáltatásai, tevékenységrendszere – tágabb értelemben – gyermekvédelmi tevékenység, hiszen itt szervezett keretek között, minden tanulóra kiterjedő gondoskodás, nevelés, érdekvédelem történik. Szűkebb értelemben a gyermek- és ifjúságvédelem a nehéz élet-helyzetbe került fiatalok szakember általi speciális gondozását, segítését jelenti. Az alkoholizmus, a válások, a munkanélküliség gyakran megzavarja a harmonikus családi szocializációt. A tanulók elsősorban pszichésen, emocionálisan sérülnek, s ez magatartászavarban, szereptévesztésben, a szülővel való szembefordulásban, rossz tanár- diák viszonyban jelentkezik, Szerencsére kevés ilyen diákunk van, s az esetek többségében a szülő és nevelő közös fellépése segíteni tudott/tud. Tanulóink nagy többsége rendezettnek mondható családi körülmények között él, igaz az utóbbi években emelkedett a hátrányos helyzetű diákok száma. Hátrányos helyzetűnek tekintjük azt a fiatalt, akinek alapvető szükségletének kielégítése korlátozott, családjá, szűkebb társadalmi környezeté az átlaghoz képest eltérést mutat – elsősorban szociális, kulturális téren. Munkánk során igyekszünk feltárni a hátrányos helyzetű tanulókat, próbáljuk csökkenteni hátrányos helyzetüket. A felmerülő ifjúságvédelmi problémák megoldása érdekében jó kapcsolatot építünk ki a szülőkkel, osztályfőnökökkel, a nevelési tanácsadóval, családsegítő szolgálattal; szükség esetén szakember segítségét vesszük igénybe.

4.5.9. Az iskolával, a szülővel való kapcsolattartás és együttműködés formái, eredményessége

Az iskolákkal és a szülőkkel való kapcsolattartás pedagógiai munkánk fontos része. A társiskolákkal sikerült jó kapcsolatot kialakítanunk, az együttműködésünk is jónak mondható. Az természetes, hogy a legszorosabb kapcsolatot a gimnáziummal építettük ki. Ebben az is sokat segít, hogy több kollégánk óraadóként is dolgozik az intézményegységben. A csoportvezető tanárok elsősorban az osztályfőnökökkel tartják a kapcsolatot, de nem ritkák a szaktanárokkal történő konzultációk sem. Másfél, kéthavonta ellenőrizzük a diákok tanulmányi eredményét, s

ehhez is szükséges az adott iskola felkeresése, ahol lehetőség nyílik a problémák megbeszélésére is. Az iskolák vezetői, osztályfőnökök meghívást kapnak a jelentősebb kollégiumi rendezvényekre, ünnepekre (gólyabál, Mikulás, Karácsony, ballagás...). A szülők részére évente 1 alkalommal szülői értekezletet tartunk. Ezen kívül rendszeres a nevelőtanárok személyes és telefonos kapcsolata is diákjaink szüleivel. Az iskolai szülői értekezletek előtt vagy után sok szülő nem mulasztja el a kollégium meglátogatását sem, ahol érdeklődhet, tájékozódhat gyermeke felől. Honlapunk címét is ismerve információkhoz tudnak jutni az érdeklődő szülők; a kollégiumvezető és a nevelőtanárok a telefonon kívül e-mailben is elérhetők, illetve a közösségi médián keresztül is tarthatjuk a kapcsolatot. A 2019/2020-as tanévtől kezdődően, a kollégium szülői szervezetének (SZMK) megalakulása is szükségessé vált. A szülőkkel való könnyebb és eredményesebb kapcsolattartás, a gyorsabb és hatékonyabb információáramlás, illetve az esetlegesen szülői illetve nevelőtanárok részéről felmerülő kérések, kérdések közvetítése, megvitatása, a kölcsönös segítségnyújtás érdekében. Az SZMK félévente ülésezik, elnöküket és tagjaikat a szülők szavazás útján választják maguk közül. Nevelőtanári munkánk eredményességének tükröi ezek az alkalmak is, hisz a szülőkkel való sikeres együttműködésünk, munkánk alapfeltételeinek egyike.

4.6. A sajátos nevelési igénnyel (SNI), a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel (BTM) összefüggő fejlesztési elvek a kollégiumban

Az intézmény egyik feladata kollégiumi szálláshelynyújtás és integrált kollégiumi ellátás a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók számára. A fogyatékoság típusai lehetnek: a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető, valamint organikus okra vissza nem vezethető tartás és súlyos rendellenességével küzdő gyermekek (általános tanulási zavar, diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia, súlyos figyelemzavar, hiperaktivitás, súlyos magatartási zavar, autizmus). A kollégiumi intézményegység vezetője, a kollégiumi nevelőtanárok a tanév folyamán szoros munkakapcsolatban állnak a gimnázium vezetőségével, osztályfőnökökkel, a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel. Közösén végzik a sajátos ellátást igénylő kollégista diákok számának felmérését, illetve konzultálnak a korrekció lehetőségéről. A kollégium folyamatos munkakapcsolatban áll a Nevelési Tanácsadóval és az „Esély Pedagógiai Központtal”. Mindkét intézmény szakemberei módszertani tanácsokkal segítik a csoportvezető nevelők munkáját, ugyanis a kollégiumban ilyen végzettségű pedagógus nem dolgozik. A kollégiumi csoportvezetők és a gimnáziumi osztályfőnökök napi munkakapcsolatban állnak és mivel tanév közben is nőhet az SNI -s tanulók száma, ez elősegíti az információk egymás

közi megosztását. Vidéki tanulókról lévén szó, a kollégium vezetője felveszi a kapcsolatot az „Esély Pedagógiai Központtal” (egyéni fejlesztést az ott dolgozó szakemberek tudnak végezni), a nevelőtanár minden segítséget megad a tanulónak az egyéni fejlesztésen való részvételhez (adminisztráció, a szakemberhez való elkísérés stb.). Az SNI-s, BTMN-es diákokról a kollégiumi munkaközösség vezetője, valamint a gimnáziumi osztályfőnöki munkaközösség alkalmanként konzultációt tart. Az esetlegesen felmerülő problémákat, kirívó eseteket nevelési értekezleten, nevelőtestületi szinten vitatjuk meg.

4.7. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzéke

Kollégiumunk „A nevelési-oktatási intézmények kötelező eszközeiről és felszereléseiről” jegyzékben foglalt követelményeknek jórészt megfelel. Hiányzó helyiségeink: orvosi szoba (a gimnáziumban van), betegszoba, szintenkénti társalgók. Ezek csak a tanulói létszám csökkentésével vagy beruházással lehetnek megvalósíthatók. A jegyzék egyes kívánalmait a jelen körülmények között kollégiumunkban lehetetlen megvalósítani (éjjeli lámpákat, éjjeli szekrényeket 6-8 ágyas szobáinkban képtelenek vagyunk elhelyezni). A lányoknál 5 nyolcágyas hálószobával rendelkezünk, míg az előírás szerint 4-7 tanuló lehet egy hálóteremben, ezért szükség lenne plusz 1 hálószobára, melyet csak az egyik kistanulónk átalakításával, ill. tanulói létszámunk csökkentésével tudnánk megoldani. Hiányzó, szükséges helyiségek:

- 1 orvosi szoba és berendezése,
- 2 betegszoba (nemenként 1-1) és berendezése
- 3 társalgó és berendezése.

Fejlesztési terveink:

- az épület állagának megóvása, belső ajtók festése
- tönkrement bútorok cseréje (ágyak, matracok, asztalok, székek szekrények)
- új hűtőszekrények beszerzése,
- számítógépparkunk folyamatos bővítése, korszerűsítése (pályázatok),
- paplanok, párnák cseréje,
- lakószobák folyamatos felújítása,
- a tanulás hatékonyságához szükséges tanulási segédanyagok (DVD-k, nyelvkönyvek) beszerzése,
- a szórakoztató-elektronikai eszközök szükség szerinti cseréje (TV-k, CD-DVD-lejátszók)

5. ELJÁRÁSRENDEK

5.1. A Békéscsabai Andrásy Gyula Gimnázium és Kollégium belső ellenőrzési rendje (munkavállalókra vonatkozóan)

5.1.1. A folyamatba épített belső ellenőrzés célja

- a munkavégzés hatékonyságának növelése
- a reflektív gondolkodás segítése
- a jó gyakorlatok megismerése és megosztása
- információ szerzés a helyes döntések meghozatalához
- visszajelzés az érintetteknek a munkavégzésük hatékonyságával kapcsolatban
- a jogszabályok szerinti működés elősegítése
- a pedagógiai programban és egyéb szabályzatokban lefektetett elvek szabályok szerinti működés elősegítése
- a munkaterv megvalósításának segítése
- hiányosságok, problémák kiküszöbölésének segítése
- takarékosagra való törekvés
- a vagyonvédelem, balesetvédelem biztosítása

Összefoglalóan: a belső ellenőrzés célja a minél hatékonyabb intézményi működés segítése, a folyamatos fejlődés igényének ösztönzése, a jó gyakorlatok elterjesztése és a kollégák motiválása (fejlesztő értékelés).

5.1.2. Az ellenőrzés típusai

- átfogó ellenőrzés: az adott tevékenység egészére irányul
- céllellenőrzés: meghatározott probléma orvosolására irányul
- egy adott területre, munkaközösségre stb. irányuló ellenőrzés
- utóellenőrzés: intézkedések hatásának ellenőrzése

5.1.3. A belső ellenőrzést végző kollégák, az ellenőrzés szintjei

Az intézményi működés kiemelt folyamatainak követése, ellenőrzése, elemzése és értékelése az intézményvezetés feladata. A belső ellenőrzési feladatok végrehajtásában közreműködnek a

munkaközösség-vezetők, akik az ellenőrzést szaktárgyi, munkatervi szempontok alapján végzik.

- intézményvezető
- intézményvezető-helyettesek
- munkaközösség-vezetők
- belső ellenőrzési csoport tagjai
- külön megbízás alapján bármelyik munkatárs

Az ellenőrzésnek le kell fedni az intézmény teljes működését, érinteni kell minden területet.

Az ellenőrzésen belül prioritást a nevelő-oktató munka ellenőrzése kell, hogy kapjon. Az ellenőrzés területeit, konkretizálását, ütemezését az évenkénti munkatervek tartalmazzák.

5.1.4. Az ellenőrzés formái, eszközei

- tanóra, tanórán kívüli foglalkozás látogatása
- dokumentumok ellenőrzése
- beszámoló készítése
- megfigyelés
- interjú
- elégedettségmérés
- partneri visszajelzés
- önértékelés

5.1.5. A belső ellenőrzés területei:

- I. Nevelő oktató munka
- II. Tanügyigazgatás
- III. Adminisztratív feladatok
- IV. A működtetéssel kapcsolatos feladatok
- V. Az intézmény PR-tevékenysége, kapcsolattartás a partnerekkel

5.1.5.1. Nevelő oktató munka ellenőrzése (I.)

- a pedagógiai program végrehajtása
- a helyi tanterv megvalósítása
- munkatervi feladatok megvalósítása

- a pedagógiai munka hatékonyságának ellenőrzése, a folyamatok feltárása
- a pedagógusok módszertani munkájának ellenőrzése
- a munkafegyelem ellenőrzése
- az iskolai tanulói eredményesség mutatóinak figyelése, folyamatok feltárása:
  - 1) kompetenciamérés (10. évfolyam)
  - 2) NETFIT mérés nyomon követése
  - 3) a félévi- év végi tanulmányi eredmények, magatartás, szorgalom
  - 4) érettségi eredmények
  - 5) tanulmányi versenyek
  - 6) nyelvvizsgák nyomon követése
  - 7) felsőfokú továbbtanulás, pályakövetés
  - 8) egyéb eredményességi mutatók (iskolai rangsorok)
  - 9) a különös bánásmódot igénylő tanulók (BTMN, SNI, lemorzsolódással veszélyeztetett, HH, HHH) nyilvántartása, teljesítményük nyomon követése.

5.1.5.2. Tanügyigazgatás (II.)

- a törzskönyvek, beírási napló szabályszerű vezetésének ellenőrzése
- a belső vizsgák (osztályozó, különbözeti javító) szabályszerűségének és dokumentálásának ellenőrzése
- az érettségi vizsgára jelentkezés szabályszerűségének és dokumentálásának ellenőrzése a tanulmányi versenyek szervezésének, lebonyolításának ellenőrzése
- a közösségi szolgálat folyamatos nyomon kísérése, dokumentálásának ellenőrzése
- az intézményi statisztikák, nyilvántartások pontos és folyamatos vezetése (KIR)
- az irattározás ellenőrzése.

5.1.5.3. Adminisztratív feladatok (III.)

- a KRÉTA napló folyamatos vezetésének ellenőrzése (órabeírás, túlóra rögzítése, tanulók előmenetelének folyamatos dokumentálása)
- adatszolgáltatás esetén a határidők betartásának ellenőrzése.

5.1.5.4. A működtetéssel kapcsolatos feladatok (IV.)

- az érintett kollégák munkájának folyamatos ellenőrzése (takarítók, udvarosok, portások)
- a problémafeltárás és megoldás mechanizmusának ellenőrzése (redmine rendszer folyamatos használata)
- az állagmegóvással, balesetvédelmi feladatokkal és egészség megóvással kapcsolatos munka ellenőrzése
- a fenntartó vagy jogszabály által előírt ellenőrzések végrehajtása (évenkénti tűzriadó, baleset-és tűzvédelemmel kapcsolatos berendezések, eszközök rendszeres felülvizsgálata)

5.1.5.5. Az intézmény PR-tevékenysége, kapcsolattartás a partnerekkel (V.)

- Az intézményi honlap folyamatos gondozásának ellenőrzése, kötelező elemek megléte (közvetélteli lista)
- Az intézményi facebook oldal folyamatos gondozásának ellenőrzése
- A szülőkkel való kapcsolattartás ellenőrzése (szülői értekezletek)
- Az intézményi rendezvények folyamatos dokumentálásának ellenőrzése

5.1.6. Az ellenőrzést követő, feladatok intézkedések

Az ellenőrzéseket követően értékelő megbeszélésre kerül sor az érintettek bevonásával. Ha intézkedésre kerül sor írásban vagy szóban, az intézkedés végrehajtását is ellenőrizni kell.

Az intézményvezető-helyettesek, munkaközösség-vezetők és egyéb területek felelősei (DÖK, könyvtár) éves beszámolót készítenek az adott területen végzett munkáról a felmerülő problémákról, eredményekről. A beszámolók főbb megállapításait az év végi záró értekezleten ismertetik a nevelőtestülettel. A beszámolók alapján az intézményvezető elkészíti az intézményi éves beszámolót, ami alapját képezi a következő tanév munkatervének, esetleges intézkedési tervek elkészítésének.

5.2. Panaszkezelés

5.2.1. A panaszkezelés rendje

A panaszkezelési rendünk célja, hogy a panaszkezelés során a jogszabályok és az iskola belső szabályzatai által szabályozott rendet betartsuk és betartassuk. Panaszkezelésünk során figyelembe vesszük szabályzatainkat, a **2011. évi CXCV. törvényt a nemzeti köznevelésről, a 229/2012. (VIII. 28.) Korm. rendeletet a nemzeti köznevelés végrehajtásáról szóló törvényt, valamint a 2013. évi CLXV. a panaszokról és a közérdekű bejelentésekről szóló törvényt.**

A panasz olyan kérelem, amely egyéni jog- vagy érdeksérelem megszüntetésére irányul.

A panaszkezelés során arra törekszünk, hogy a felvetődött problémák, panaszok az iskolán belül megfelelő szinten rendeződjenek.

A panaszkezelés rendje azokat a folyamatokat érinti, amelyek nem kerültek szabályozásra az iskola házirendjében, SZMSZ-ében.

Az iskola tanulóit, törvényes képviselőit, valamint az iskola dolgozóit **panasztételi jog** illeti meg.

20/2012. EMMI-rendelet 4. § (1) u) A panaszkezelési rend olyan – az országos pedagógiai-szakmai ellenőrzés által is ellenőrzött – jogszabályban elő nem írt iskolai szabályozó dokumentum, amely a panasztételi jog gyakorlását hivatott elősegíteni.

A panasz jogosságát az iskola köteles megvizsgálni. Jogossága esetén köteles az ok elhárításával kapcsolatban intézkedni.

A panaszkezelési eljárás rendjéről az iskolába lépéskor a házirenddel együtt minden tanulót/törvényes képviselőt és minden új dolgozót tájékoztatni kell.

5.2.2. A panaszkezelés lépcsőfokai

1. Az osztályfőnök kezeli a problémát, vagy az intézményvezető-helyetteshez fordul.
2. Az intézményvezető-helyettes kezeli a problémát, vagy az intézményvezetőhöz fordul.
3. A panasztevő közvetlenül az intézményvezetőhöz fordul.
4. Az intézményvezető a fenntartóhoz fordul a probléma megoldása érdekében.

5.2.3. A panaszkezelési eljárás

A panasz benyújtható:

- személyesen
- írásban (cím)
- elektronikusan (e-mail-cím).

A panaszt mindig rögzíteni kell. A panaszt érkeztetni, iktatni szükséges az iratkezelési szabályzatnak megfelelően. Ha szóbeli a panasz, jegyzőkönyvet kell róla felvenni. A nevelési-oktatási intézménybe érkezett vagy az intézményen belül keletkezett iratok kezelésének rendjét az iratkezelési szabályzatban kell meghatározni.

Az irányadó szabályok:

- iskola iratkezelési szabályzata és
- a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI-rendelet 85. §-a.

A panaszok kezelése – a panasz tárgyától függően – az osztályfőnök, az intézményvezető-helyettes vagy az intézményvezető hatáskörébe tartozik.

Az iskola közösségei is tehetnek panaszt, nemcsak az egyes tanulók/szülők/alkalmazottak. A pedagógusok és egyéb alkalmazottak a közalkalmazotti tanácsban, munkaközösségeken keresztül, a szülők a szülői szervezeten keresztül, a tanulók a Diákönkormányzaton keresztül is élhetnek panasszal. A DÖK leginkább a több tanuló érdekét érintő ügyekben tud hathatós képviselést biztosítani. A DÖK jogait, kötelezettségeit a DÖK SZMSZ-e tartalmazza. A szülői szervezet működésének szabályait a szülői szervezet SZMSZ-e rögzíti.

Az Nkt. 73. §-a szerint az iskolában a szülők jogaik érvényesítése, köteleységük teljesítése érdekében, az intézmény működését, munkáját érintő kérdésekben véleményezési, javaslattevő joggal rendelkező szülői szervezetet (közösséget) hozhatnak létre.

A szülői szervezet:

- figyelemmel kíséri a gyermeki, tanulói jogok érvényesülését,
- a pedagógiai munka eredményességét,
- a gyermekek, tanulók csoportját érintő bármely kérdésben tájékoztatást kérhet a nevelési-oktatási intézmény vezetőjétől,
- az e körbe tartozó ügyek tárgyalásakor képviselője tanácskozási joggal részt vehet a nevelőtestület értekezletein.

5.2.4. A panaszkezelés szintjei

1. A probléma megoldását a panaszos tanuló/szülő az osztályfőnöktől kérheti. Az iskola alkalmazottja problémájával az intézményvezetőt keresi meg.
2. Bármely iskolai alkalmazott, akit panasszal megkerestek, 7 napon belül megvizsgálja a panaszt, és azt, hogy ki jogosult a panaszkezelés lefolytatására (szabályzat, jogszabály kinek a felelősségi körébe telepíti az ügy elintézését). Amennyiben tanácstalan a felelős kérdésében, az intézményvezetőt megkeresi.
3. Amennyiben a panaszos névtelenséget kér: a panasszal megkeresett személy feljegyzést készít erről, és a panaszkezelési nyilvántartási lapra rávezeti, hogy ANONIM PANASZ.
4. Ha a panasz a DÖK vagy egyéb szerv bevonásával hatékonyabban oldható meg, a panaszkezelő – a panaszos megkérdezésével – új szereplőt von be a vitarendezésbe.
5. Ha az osztályfőnök nem tudja megoldani a problémát, közvetíti a panaszt azonnal az intézményvezető-helyettes felé, illetve amennyiben az osztályfőnök nem tesz semmiféle intézkedést, a panaszos az intézményvezető-helyetteshez fordulhat.
6. Amennyiben az 5. szinten nem oldódott meg a panasz, az intézményvezető-helyettes a panasz jogosságát megvizsgálja. Ha a panasz jogos, akkor az intézményvezető-helyettes 7 napon belül köteles egyeztetni az érintettekkel és megtenni a megfelelő intézkedéseket. Az intézményvezető megoldja a problémát, és feljegyzést készít, melyet iktatószámmal lát el. Szükség esetén a panaszkezelés érdekében az intézményvezető-helyettes jelez az intézményvezető felé. Amennyiben az intézményvezető-helyettes nem tett lépéseket a probléma megnyugtató kezelése érdekében, a panaszos az intézmény vezetőjéhez fordulhat:
7. Az intézményvezető egyeztet a panaszossal. Az intézményvezető 7 napon belül megvizsgálja a panaszt.
8. A probléma további fennállása esetén a panaszos a fenntartótól kérhet jogorvoslatot.

5.2.5. Panaszkezeléssel kapcsolatos határidők

- A panasszal megkeresett személy 7 napon belül megvizsgálja a panaszt, ha kompetens annak megoldásában, azonnal meg kell tennie a megfelelő intézkedéseket, illetve továbbítani a panaszt a következő ügyintézési szintre.
- Az intézményvezető-helyettes 7 napon belül köteles egyeztetni az érintettekkel, és megtenni a megfelelő intézkedéseket.
- Az intézményvezető – a panasz benyújtását követő – 7 napon belül megbeszélést

kezdeményez az érintettekkel, ha szükséges.

- Az intézményvezető – a panasz benyújtását követő – 30 napon belül írásban ad tájékoztatást a panasz kezeléséről.

5.2.6. Panaszkezelés tanuló esetében

- A panaszos problémájával az osztályfőnökhöz fordulhat.
- Abban az esetben, ha az osztályfőnök nem tudja megoldani a problémát, közvetíti a panaszt azonnal az intézményvezető-helyettes felé.
- Az intézményvezető-helyettes 7 napon belül egyeztet a panaszossal.
- Az egyeztetésen, ha megállapodás született, a megállapodást a panaszos és az érintettek szóban vagy írásban rögzítik, és elfogadják az abban foglaltakat.
- Ha a probléma nem kerül rendezésre, az iskola intézményvezetője 7 napon belül megvizsgálja a panaszt, javaslatot tesz a probléma kezelésére.
- Ha szükséges, az intézményvezető a fenntartó bevonásával egyeztet a panaszossal.
- A folyamat gazdája az, akit ügyintézőként a vezetőség megjelölt.

Amennyiben az iskolában van mediációban jártas alkalmazott, és a panasszal érintett felek elfogadják közvetítőnek az ügyben, mediáció is tartható a konfliktus feloldására. Az egyeztetést megállapodásban rögzítik.

5.2.7. Panaszkezelési eljárásrend az alkalmazottak részére

1. A panaszkezelési eljárás célja, hogy az iskolában történő munkavégzés során esetlegesen felmerülő problémákat, vitákat a legkorábbi időpontban a legmegfelelőbb szinten lehessen feloldani, megoldani. A panaszos a Közalkalmazotti Tanácshoz fordulhat problémájával panaszát szóban vagy írásban eljuttatja ahhoz a személyhez, aki az SZMSZ szerint felelős annak a területnek, ahol a probléma felmerült.
2. A felelős megvizsgálja 7 munkanapon belül a panasz jogosságát. Ha a panasz nem jogos, akkor a felelős tisztázza az ügyet a panaszossal. Ha a panasz jogosnak minősül, akkor a felelős 7 munkanapon belül egyeztet a panaszossal. Ezt követően a felelős és a panaszos az egyeztetést, megállapodást írásban rögzítik és elfogadják az abban foglaltakat. Ebben az esetben a probléma megnyugtatóan lezárult. Amennyiben a panasz megoldásához türelmi idő szükséges, 1 hónap időtartam után közösen értékeli a panaszos és a felelős a beválást.

3. Ha a türelmi idő lejártával a probléma nem oldódott meg a felelős közreműködésével, akkor a panaszos az intézményvezető felé jelez. 7 munkanapon belül az intézményvezető megvizsgálja a panaszt, javaslatot tesz a probléma kezelésére - írásban is. Ezután az intézményvezető egyeztet a panaszossal, a megállapodást írásban rögzítik. Amennyiben türelmi idő szükséges, 1 hónap időtartam után közösen értékeli a beválást. Ha ekkor a probléma megnyugtatóan lezárult, a megoldást írásban rögzítik az érintettek.
4. Eredménytelen egyeztetés esetén a panaszos a fenntartóhoz fordul, a jogszabálynak megfelelően.

Dokumentációs előírások

A panaszokról a nevelési – szervezési intézményvezető-helyettes illetve a Közalkalmazotti Tanács elnöke „Panaszkezelési nyilvántartás”- t köteles vezetni, melynek a következő adatokat kell tartalmaznia:

1. A panasz tételének időpontja
2. A panasztevő neve
3. A panasz leírása (amennyiben a panasz tétele írásban történt, az írott dokumentum)
4. A panaszt az intézmény nevében fogadó személy neve, beosztása
5. A panasz kivizsgálásának módja, eredménye
6. Az esetleg szükséges intézkedés megnevezése, várható eredménye
7. Az intézkedés végrehajtásáért felelős személy neve
8. A panasztevő tájékoztatásának időpontja
9. Ha a tájékoztatás írásban történt, annak dokumentuma
10. Írásban tett panasz esetén a panasztevő nyilatkozata, hogy a tájékoztatásban foglaltakat elfogadja, illetve ennek hiányában jegyzőkönyv indoklással arról, hogy nem fogadja el.
11. Ha a panasztevő a tájékoztatásban foglaltakat nem fogadja el, a jegyzőkönyv utóirataként feljegyzés a további teendőkről.

5.3. Kiemelt stratégiai célok a következő 5 évben

- A megyében elért keresettségünket és pozíciónkat a csökkenő gyereklétszám ellenére is meg kívánjuk őrizni. Ennek érdekében folyamatosan kiemelt figyelmet fordítunk beiskolázási tevékenységünkre. Ha szükséges, évente változtatunk annak eszköztárán, módszerein. A képzésünket a folyamatosan változó feltételekhez igazítva fejlesztjük. A négyosztályos képzést a fő speciális irányok megtartása mellett úgy alakítjuk át, hogy a partneri igények folyamatos változásait legyen képes követni.

- Kiemelt célnak tartjuk a kollégium és a gimnázium közötti együttműködés egyre szorosabbá tételét, egységét. Az intézményi összevonás lehetővé tette a két intézményegység közötti együttműködés erősítését.
- Továbbképzési tervünkben a módszertani kultúra és a tanulásmódszertan fejlesztésével kapcsolatos képzéseknek prioritást adunk. A továbbképzések tervezésénél, amennyiben ez lehetséges, igyekszünk minél nagyobb teret adni a kulcskompetenciák elsajátítását elősegítő szakmai továbbképzéseknek. Törekszünk arra is, hogy minél több szaktanárunk kompetens legyen az emelt szintű érettségizető feladatok, illetve az emelt szintű szóbeli vizsgabizottsági elnöki feladatok ellátására is.
- A tanulói kompetenciák közül kiemelt jelentőséget tulajdonítunk az idegen nyelvi kommunikáció fejlesztésének. Igyekszünk mindent megtenni azért, hogy minél homogénebb nyelvi csoportokat hozzunk létre a 9. évfolyamon. Ennek érdekében minden évben kötelezően írjuk elő az idegen nyelvi meghallgatást azon tanulók számára, akik tanulták korábban azt az idegen nyelvet, amelyet nálunk is tanulni fognak.
- A kilencedik évfolyamokon nagyobb figyelmet kell fordítani a tanulástechnikai hiányosságok megszüntetésére, a készségek hiányának lehetséges pótlására. Emiatt itt is fokozott hangsúlyt kell helyezni a tanórákon belüli differenciált foglalkoztatásra.
- A gimnáziumban szeretnénk állandósítani azt a törekvést, hogy iskolánk egyfajta tudományos előadóhelyként funkcionáljon. Ennek egyik formája tanulóinkra támaszkodna. Támogatjuk tanulóinkat az OKTV-re való felkészítésben, illetve tudományos témájú előadások tartásában, prezentációk készítésében. Kezdeményezzük tudományos témájú előadások, bemutató órák vagy tankönyvbemutatók szervezését.
- El kívánjuk érni, hogy intézményünknek az elkövetkező öt évben tornacsarnoka épüljön. Ennek fő indoka az, hogy a gimnázium és kollégium működésében ma egy olyan szakmai feladat van, amelyben létesítmények hiányában 1994 óta nem tudja ellátni alapfeladatát, ez pedig a testnevelési órák megtartása. Megoldatlan a téli testnevelés órák megtartása, mert a jelenlegi tornaterem nem szabványos, csak szükségmegoldás. Állandó problémát jelent, hogy egyre több olyan tanóra van a mindennapos testnevelés bevezetése miatt, amikor két párhuzamos osztálynak van testnevelés órája, de a tornateremben egyszerre csak egynek lehet tanórát tartani. Közel 700 tanulója van az intézménynek, akiknek mozgásigényét, különösen a téli

hónapokban ez a tornaterem nem tudja kielégíteni. Így a tanév jelentős részében a testnevelés órák pedagógiai programunk szerinti megtartása az időjárás változásaitól függ. Ez a helyzet véleményünk szerint nem tartható fenn sokáig.

6. Digitális Tanrend Protokoll (DTP) - Gimnázium

A járványügyi helyzetre az intézmény a specifikus Intézményi Protokoll (IP) mellé elkészíti a maga Digitális Tanrend Protokollját (DTP) egy esetleges tantermen kívüli digitális munkarend esetére.

Azon diákok tanítása-tanulása szempontjából, akik egyénileg vagy kisebb számban meghatározott időtartamban otthon tanulnak, az egészségügyi helyzet, a helyettesítések száma és a szakmai szempontok figyelembevételével törekszik az intézmény a digitális oktatást szervezni. Ezen diákok számára a tananyag, házi feladatok, beadandó feladatok küldése online formában valósul meg. A Kollégium a maga munka- és napirendjének megfelelő digitális protokollt készít, amely a jelen dokumentum kiegészítése.

A DTP az érvényben lévő Pedagógiai Program eklatáns része, amely életbe lépése idején felülírja a Házi rend egyes vonatkozásait. A DTP hatályossá válik, ha a teljes intézményben tantermen kívüli digitális oktatást írnak elő.

Hatálya alatt, az IP-hez hasonlóan egy Intézményi Akciócsoport (IA) dönt a DTP korrekciójáról, kiegészítéséről. Az IA tagjai: az intézmény vezetése, az osztályfőnöki munkaközösség évfolyamonként négy delegáltja és a munkaközösség-vezetők.

A DTP-t az iskola vezetése a nevelőtestület számára bemutatta, a szükséges egyeztetéseket lefolytatta. A DTP elfogadásra került (az IP-vel egyetemben) a Pedagógiai Program kötelező részeként.

6.1. Preambulum

Az intézmény vezetése 2020 tavasza óta folyamatosan kereste azon jó gyakorlatok, metodikai és didaktikai eljárások bevezetésének lehetőségét, melyek a digitális tanítás-tanulás intézményi szintű hatékonyságának emeléséhez járul. A 2019/2020-as tanév végén a diákok és a szülők anonim módon kérdőívet tölthettek ki.

A digitális munkarend idején másfajta idő-és munkabeosztás szükséges, felértékelődik a feygelmezett, következetes, önálló munkavégzés, a felelősségvállalás, a digitális kapcsolattartás,

a konstruktív együttműködés tanár, szülő és diák számára egyaránt. A megszerzett tapasztalatok és levont tanulságok figyelembevételével a nevelőtestület összefoglalta a legfontosabb evidenciákat a 2020/2021-es tanévben esetlegesen bevezetendő digitális tanrend idejére.

1. A teljes nevelőtestület elfogadja azon alapvetést, mely szerint az oktatás-nevelés világa jelen helyzetben nem tud olyan maradni, mint 2020 tavasza előtt. A merev ragaszkodás a rutinokból sémákat, toposzokat alakíthat ki. A pedagógia-pszichológia univerzuma egyébiránt sem befejezett, nem lezárt, hanem folyton finom változások lehetőségét igénylő élő organizmus.

2. A teljes nevelőtestület elfogadja azt a szemléleti evidenciát, mely szerint az online tanítással az intézmény egésze vizsgálódik. A járványügyi helyzet a megszokottól eltérő életviteli, lélektani és gazdasági helyzetet vindikál. Ebből kifolyólag is hatalmas az iskola társadalmi felelőssége. A protokoll a teljes nevelőtestület számára kötelező!

3. A DTP célja a diákok önálló tanulásának támogatása mellett az otthoni új idő- és munkabeosztás kialakításának segítése!

4. A pedagógusok törekednek a minél praktikusabb oktatási tartalmak közvetítésére, figyelembe véve a törzsanyagot, az érettségi követelményeket, a tantárgyak jellegét. Számításba kell venni az egyenletes terhelést, kerüljük a túlterhelést, a kiadott otthoni feladatok elvégzésének időigénye ne legyen több annál, ami a hagyományos oktatási formában pedagógiailag indokolt és hasznos.

5. A digitális tanrend főszereplője az otthon, önállóan tanuló diák. A szervezett és a leterheltséget csökkentő tanrendjét az osztályfőnöke koordinálja. Ebből kifolyólag minden szaknárnak az osztályfőnökkel való konzultáció kell, hogy a legfontosabb alapvetés legyen, egymás munkájának megkönnyítése és védelme érdekében!

6. Az intézmény nevelőtestülete megfogalmazza azt az igényét, mely szerint elvárja a konstruktív szülői magatartást. A szülőre is többlet terheket ró egy esetleges tantermen kívüli digitális tanrend. A hatékony oktatás-nevelés alapja: a diák-szülő-tanár hármásának konszenzuson, és egymás tiszteletén alapuló együttműködése.

6.2. Kommunikációs rend

1. Minden pedagógusnak van fogadó órája heti egy alkalommal az érdeklődő szülők számára. Jelen helyzetben a konzultációk online folyhatnak! Az időpontok kifüggesztésre (honlap, Microsoft Teams, KRÉTA) fognak kerülni. Minden pedagógus köteles az általa megadott időpontban a szülők, kollégák rendelkezésére állni!

2. A digitális kapcsolattartásnak két kötelező felülete van: az adminisztratívabb KRÉTA és a szakmaibb Microsoft Teams.
3. A tanítás és a kapcsolattartás egységes digitális platformon, a Microsoft Teams felületén történik, emellett a KRÉTA használata is megkerülhetetlen a tanórák könyvelése, adminisztrációs tevékenységek, a házi feladatok rögzítése miatt, ill. üzenetekre, a tanulmányi eredmények követésére is.
4. A digitális oktatás során más platform is használható (pl. Redmenta stb.), ha az módszerint indokolható, és nem jelent semmilyen szempontból többletterhelést, technikai nehézséget a tanulók számára. Ez utóbbi szempontok mérlegelése az osztályfőnök, újabb platform engedélyezése az intézményvezetés kompetenciája. Az adott szaktanár köteles előzetesen tájékozódni az osztályfőnöktől!
5. Az email-ben való kapcsolattartás (nem tanítás-tanulás) továbbra is használható! A zárt facebook csoportok és a facebook-messenger kizárólag kapcsolattartásra használható!
6. A pedagógusok a KRÉTA-ban könyvelik az óráikat, feltöltik a házi feladatokat, üzeneteket fogalmazznak meg.

6.3. Tanítás-tanulás folyamata

1. Törekedjünk az ésszerű és egyenletes terhelésre! A követelményszint kialakítása minden tárgy esetében a praktikus szempontok figyelembevételével történjen!
2. A digitális tanrend idején a 8.00-16.00 óra közötti időszak tekinthető iskolai munkanapnak, 16 óra után tanórát tartani, leckét kijelölni nem lehet! Ez vonatkozik a hétfőre, ünnepnapokra, tanévközi szünidőre is! Tartsuk tiszteletben egymás pihenőidejét!
3. A tananyagban való haladás a szeptemberben kialakított órarend szerint történik! Az online órát az órarendben meghatározott ÓRA időpontjában kell megtartani, amelynek időtartama nem haladhatja meg a 45 percet!
4. A kollégák az órarend szerint teszik közzé a feladatokat (beadási határidők, beadás helye és módja pontos megjelölése tekintetében)!
5. A kötelező érettségi tárgyak és az idegen nyelvek esetében min. heti 2 alkalommal online bejelentkezést, konzultációt, videótanítást kell tartani!
6. Tantárgy/műveltségi terület specifikus osztályoknál (A, B, D) az adott tantárgyból (angol nyelv, biológia, történelem, matematika) min. heti 3 alkalommal online bejelentkezést, konzultációt, videótanítást kell tartani! A D osztályoknál matematikából a 11-12. évfolyamon ez csak a fakultációs órákra vonatkozik.

7. Választható értetségi tárgyak (a készségtárgyak nélkül) esetében min. heti 1 alkalommal online bejelentkezést, konzultációt, videótanítást kell tartani!
8. Készségtárgyak esetében min. kéthetente 1 alkalommal online bejelentkezést, konzultációt, videótanítást kell tartani!
9. Az egymást követő, napi 5-7 online óra rendkívül megterhelő lenne a tanulók számára, ezért az osztályfőnököknek el kell készítenie az online órák rendjét, hogy követni lehessen a tanulók esetleges túlterhelését. A 9-10. évfolyamon átlagban minimum 4 órát (heti minimum 20 óra) kell online tanítási óráként megtartani. A napi élő órák száma nem haladhatja meg 6 órát. A 11-12. évfolyamon naponta maximum 4 órát és ezen felül fakultációs órákat lehet élő online óráként megtartani. A faktos tanár belátására van bízva, hogy hány órát tart fontosnak élő videótanítási formában megtartani. Ennek tényét ismertetni kell az érintett osztályfőnökökkel. A fentiekén túl az órarendben szereplő tanórán kívüli órák (korrepetálások) a tanulók és a szülők igényei alapján megtarthatók élő online formában.
10. Az átláthatóság érdekében törekedni kell rá, hogy idegen nyelvnél (főleg angol nyelv) az egymással párhuzamosan az órarend szerint egy időben lévő különböző szintű csoportok online órái egyszerre legyenek.
11. Ha a végzős osztályokban igény jelentkezik a szülők, tanulók részéről az adott tantárgy magasabb online óraszámára, az érintett pedagógusnak kötelessége ennek eleget tenni. (Eredeti heti óraszámán belül.)
12. Az osztályfőnök koordinálásával létrehozott online órarendet az osztályfőnök a szokásos kommunikációs csatornákon keresztül ismerteti a szülőkkel és tanulókkal is.
13. A kiadott kisebb házi feladatok elkészítésére min. 2 munkanapot, nagyobb fajsúlyú munkák (pl. projektmunka, házi dolgozat, kutatómunka stb.) elvégzésére minimálisan 5 munkanapot kell biztosítani.
14. A digitális oktatás idején alkalmazott ellenőrzés és értékelés módszerei tantárgyanként specifikusak lehetnek, de néhány alapvetés egységesítendő a tantestület egészére:

- Az ellenőrzés a tanulói munka visszacsatolásának, egyben a tanulásra ösztönzésnek az eszköze, ezért fontosnak tartjuk az ellenőrzés és értékelés alkalmazását a digitális munkarend idején is.
- A tanulók és a szülők nagy része is igényli, hogy a rendkívüli helyzetben, önállóan, olykor nehézségek árán elvégzett munka a tanulmányi eredményben is megnyilvánuljon.
- Az értékelés során elsősorban a pozitív megerősítést és motivációt tartjuk szem előtt,

ugyanakkor a diákoknak tudniuk kell, melyek a kötelezően elvégzendő feladatok, amelyek elmaradása milyen negatív következményekkel jár!

- A tanulmányi munka értékelése alapvetően a hagyományos 5 fokozatú skálán történik, emellett szóbeli vagy írásbeli szöveges értékelést is alkalmazunk. Fontos, hogy a tanulók fogadják meg a tanárok tanácsait, észrevételeit, kritikáit akkor is, ha az értékelés nem érdemjeggyel történik!
- Az értékelés során a tanárnak egyszerre kell reálisnak és elfogadónak lenni, hiszen figyelembe kell venni a tanulók eltérő technikai feltételeit, szociális körülményeit vagy akár speciális élethelyzetét.
- Az ellenőrzés és értékelés tényéről, annak jellegéről a tanulót világosan és időben tájékoztatni kell!
- A hagyományos témazáró dolgozatot az adott körülmények között nem tartjuk alkalmasnak az objektív értékelésre, hiszen a külső segítség (tankönyv, internet, vázlatfüzet) használatát vagy éppen a diákok egymás közötti kommunikációját nem lehet ellenőrizni, s így a feladatlapok, kérdéssorok megoldása nem ad valós képet a tanuló tudásáról, felkészültségéről. Éppen ezért a feladatlapok, tesztek alkalmazását alapvetően inkább gyakorlásra, összefoglalásra szánjuk, azonban motiválásként jó és jeles osztályzattal a szaktanár értékeli a tanulók pozitív hozzáállását, teljesítményét, ill. ezek ellenőrzésként való alkalmazásáról a szaktanár dönt.
- A szaktanár belátása szerint a kiadott feladatok lehetnek szorgalmi jellegűek vagy kötelezően beadandó munkák.
- Kreatív feladatok, projektmunkák, portfóliók, PPT-k készítésére is adhat lehetőséget a szaktanár, amelyek fejlesztő, motiváló hatásúak, és pozitív értékelésre nyújtanak alkalmat. Az ilyen jellegű munkák kiemelkedő minősége esetén akár dupla érdemjegyet is adhat rá a szaktanár.
- Online videókapcsolattal szóbeli felelést, beszámolást is kérhetünk a tanulóktól, de csak előzetes egyeztetéssel (pl. témakijelölés, a technika és időpont), ezt az ellenőrzési formát biztosítanunk kell tanuló igény esetén is, pl. a félévi vagy év végi javítás céljából!
- A tantermen kívüli oktatás időtartamától függően minden tanulónak annyi osztályzatot kell szereznie, hogy a félévi, ill. év végi érdemjegy biztonsággal kialakítható legyen. A szakmai munkaközösségeknek ki kell alakítania ebbéli álláspontját (minimálisan adandó érdemjegyek száma).

- Elmarasztalást, negatív minősítést csak bizonyítottan plágium esetén (internetről vagy osztálytárstól átvett kész fogalmazások, munkák) vagy többszöri teljes passzivitás (indoklás nélkül le nem adott munkák) esetén kénytelen alkalmazni a szaktanár. Ilyen esetekben a szaktanárnak joga van elégtelen osztályzatot adni!

Az egyes munkaközösségek kialakíthatnak egyéni, tantárgyspecifikus eljárásrendet, ellenőrzési-értékelési metódusokat, de azok nem írhatják felül az itt megfogalmazott egységes és általános alapelveket!

6.4. Iskolai mulasztások rendje

15. A digitális oktatás ideje alatt is érvényben van az iskola házirendjének a mulasztások igazolására vonatkozó fejezete. A tanóráról történő elmaradás, mulasztás hátrányosan hat a tanuló tanulmányi munkájára, ezért közös érdekünk az indokolatlan hiányzások megakadályozása!

16. Igazolt mulasztásnak fogadható el a betegség, a családban történt különös esemény, az állampolgári kötelezettségek teljesítésével vagy az egészségmegőrzéssel kapcsolatos távolléradás, illetve a megfelelő technikai feltételek átmeneti hiánya. A hiányzás első napján a szülő köteles jelenteni az osztályfőnöknek a mulasztás okát és várható időtartamát (telefonon, e-mailben, vagy a KRÉTA-n keresztül). Három napot meg nem haladó hiányzást szülő is igazolhat (pl.: nyelvvizsga), de szülői igazolást tanévenként összesen 6 napra lehet elfogadni. (Egy tanítási nap hossza 7 tanórával egyenértékű.) A szülő az igazolást az osztályfőnöknek írásban köteles eljuttatni!

17. A tanuló távollmaradásáról a szaktanárokat az osztályfőnök értesíti!

18. Az online órákon való egyszeri hiányzásról vagy a beadandó feladat egyszeri alkalommal történő elmaradásáról először a szaktanár tájékozik a tanulónál. Amennyiben a tanuló több alkalommal nem jelenik meg az online órán, vagy nem készíti el a beadandó feladatát, ill. több alkalommal érzékelhető a digitális jelenlét hiánya, és ennek okát a szaktanárral nem ismerteti, a szaktanár köteles jelezni az osztályfőnöknek a problémát! A továbbiakban az osztályfőnök intézkedik ez ügyben (szülő tájékoztatása, informálódás, szükség esetén az intézményvezetés tájékoztatása).

19. Tanítási órákról, tanítási napról távollmaradást kérni indokolt esetben és előre lehet. Egy-egy órára az osztályfőnök és a szaktanár, három napot meg nem haladó időtartamra az osztályfőnök, hosszabb távollmaradásra az intézményvezető adhat engedélyt!

20. Amennyiben a tanuló határidőre nem készül el a feladatokkal, a pedagógus jelzi azt az osztályfőnöknek és jelezheti Ő maga is a szülőnek a Kréta felületén házi feladat hiány jelöléssel. Amennyiben a szaktanár az újabb határidő megjelölése ellenére sem kapja meg a feladatot és nem kap semmiféle értesítést sem az osztályfőnöktől, sem a szülőtől, akkor az adott óra igazolatlanul minősül. Sorozatos restancia és tájékoztatási/értesítési kötelezettség elmaradása esetén az osztályfőnök tájékoztatja az intézményvezetést.

6.5. A DTP feladat-és felelősség köre

6.5.1. A tanuló feladata

A DTP rá vonatkozó instrukcióinak betartása.

Különös tekintettel:

A digitális munkarend idején még inkább fontossá válik a tanulói rendszeresség, önállóság.

A tanuló a tanórák időpontjában legyen elérhető, legjobb tudása szerint és aktívan vegyen részt a digitális tanulási folyamatban!

Köteles a feladatokat határidőre elkészíteni, az esetleges lemaradásokat pótolni!

Az online órákon legyen együttműködő a mikrofon és a kamera bekapcsolására vonatkozóan!

Bármilyen jellegű probléma felmerülését időben jelezze azt a szaktanárnak és az osztályfőnöknek!

A digitális oktatás során az önálló munkát igénylő feladatot valóban önállóan, külső segítség nélkül igyekezzen elvégezni, ugyanakkor használja ki a kooperatív tanulásban rejlő lehetőségeket, és bővítse saját digitális kompetenciáit!

Tanítási napokon minden tanulónak kötelező belépnie a Teams (tantárgyi/osztály csoportokba) és a Kréta felületére! A tanuló a jelzést annál a Teams-bejegyzésnél kell, hogy megtegye, ahol a pedagógus a feladatot a csoportnak megadta (reakciógomb, hozzászólás)!

6.5.2. A szaktanár feladata

Érvényt szerezni a DTP rá vonatkozó szabályainak!

Különös tekintettel:

Az intézményi közleményeknek megfelelő eljárások betartása!

Fogadó órája időpontjának megadása és rendelkezésre állás azon időpontban!

Az osztályfőnökök és a munkaközösség-vezetők leterheltségének csökkentése végett konstruktív emberi és szakmai hozzáállás, a kollégák minél szélesebb körű segítése!

Az ésszerű, praktikus és a túlterheltséget csökkentő követelményszint betartása!

6.5.3. Az osztályfőnök feladata

Érvényt szerezni a DTP rá vonatkozó szabályainak!

Különös tekintettel:

Kapcsolattartás a diákokkal, szülőkkel és az osztályában tanító kollégákkal!

Fogadó órája időpontjának megadása és rendelkezésre állás azon időpontban!

Az intézményi közleményeknek megfelelő eljárások betartása!

Osztályában ellenőrizni az egyenletes terhelést,

Koordinálni - és ismertetni a szülőkkel és diákokkal - az élő online órák órarendjét!

6.5.4. A munkaközösség-vezető feladata

Érvényt szerezni a DTP rá vonatkozó szabályainak!

Különös tekintettel:

Az intézményi közleményeknek megfelelő eljárások betartása!

Kapcsolattartás a munkaközösségben dolgozó kollégákkal!

Az egyszerű és hatékony segítségnyújtás kialakítása közöttük!

Egy online feladatbank kialakításnak segítése!

A minimális érdemjegyeknek, a beszámoltatás számának és formájának kialakítása.

6.5.5. A szülő feladata

A rendkívüli helyzetben fokozottan kísérfje figyelemmel gyermeke önálló tanulását, időbeosztását, napi munkáját, tanulmányi előmenetelét!

Lehetőség szerint biztosítsa gyermeke számára a tanulásra, önálló munkára alkalmas körülményeket az iskolaidőben!

A DTP-nek megfelelően nyújtson tájékoztatást az osztályfőnöknek.

6.5.6. Az intézményvezetés feladata

A DTP irányadásainak megfelelően ellenőrizni a tanulás-tanítás folyamatát.

A heti vezetői ügyeleti rend mellett, videóhívásokkal tartják a kapcsolatot.

Valamelyikük akadályoztatás alatt az intézmény SZMSZ-e az irányadó.

7. Digitális Tanrend Protokoll (DTP) - Kollégium

7.1. Tantermen kívüli digitális távoktatás bevezetése esetén az intézményvezető és a kollégiumvezető rendkívüli kollégiumi munkarendet rendel el, melynek értelmében:

- A csoportvezetők felveszik és tartják a kapcsolatot csoportjuk tagjaival az eddig használt és bevált kommunikációs csatornákon keresztül.
- A csoportfoglalkozásoknak megfelelő csoportos, valamint az egyéni foglalkozásoknak megfelelő egyéni beszélgetéseket, kommunikációt kezdeményeznek a diákokkal.
- A tanulók a speciális élethelyzetben tanácsért, segítségért (amely az élet minden területét érintheti, ügyintézésben, kapcsolati problémákban, egészségügyi kérdésekben, stb.) fordulhatnak csoportvezető nevelőtanáraihoz.
- A kötelező csoportvezetői foglalkozások folytatása, illetve ezekre való felkészülés digitális felületen, a KRÉTA naplóban könyvelve azokat, foglalkozások vázlataival, a tanulói feldolgozást segítő tartalmak feltöltésével.
- A szabadon választható foglalkozások folytatása, illetve ezekre való felkészülés digitális felületen, a KRÉTA naplóban könyvelve azokat, foglalkozások vázlataival, a tanulói feldolgozást segítő tartalmak feltöltésével.
- A korrepetálások folytatása, illetve ezekre való felkészülés digitális felületen a KRÉTA naplóban könyvelve azokat, (érettségiző tanulóink kapcsán elengedhetetlen fontosságú) feladatok, tanári magyarázatok, tananyag-tartalmak esetleges kiegészítése szempontjából, illetve itt is a tanulói feldolgozást segítő tartalmak feltöltésével.
- A kollégiumi csoportvezetők folyamatos egyéni és csoportos formában nyomon követik a csoportjaik digitális tanulásának haladását, ennek tényét a KRÉTA naplóban könyvelve. Esetlegesen felmerülő kérdések kapcsán segítséget nyújtanak szakmailag és emberileg támogatnak pl.: tervezésben és szervezésben a következő témákban: az aktív tanulás fejlesztése, az egyénre szabott tanulási lehetőségek körének bővítése, a tanulói együttműködésen alapuló tanulás hatékony alkalmazása.
- Segítik a diákokat, hogy a jelenlegi helyzetet értelmezzék, a megelőzésben partnerek legyenek. Enyhítik a diákok szorongását.
- Tanulásmódszertani tanácsokkal, internetes segédeszközökkel látják el a kollégistákat, hogy minél hamarabb alkalmazkodni tudjanak az új tanulási módszerekhez, hasznos linkeket keresnek az interneten, ezeket egymással is, a tanulókkal is megosztják.

- Felderítik a tanulók tanulási nehézségeit, szakmai és általános tudásuk szerint segítik a megértési nehézségek feloldását, vagy szakos nevelőtanárhoz irányítják diákjaikat. Szükség esetén felveszik a kapcsolatot a szaktanárokkal, és a diákokat hozzájuk irányítják.
- Tanulásmódszertani ötleteket, hasznos linkeket keresnek az interneten. Ezeket egymással is, a tanulókkal is megosztják.
- Kapcsolódnak a tanári szakjuknak megfelelő munkaközösségek munkájához, hasznos szakmai tartalmakat keresnek, és osztanak meg a szakos kollégákkal.
- Felveszik a kapcsolatot más iskolában tanuló diákjaik osztályfőnökeivel, érdeklődnek a tanulók tanulmányi előmenetelével kapcsolatban.
- Tartják a kapcsolatot a kollégisták szüleivel, ha szükséges segítséget nyújtanak, tanácsot adnak a digitális oktatás témakörében.

A kollégiumi nevelőtanárok tevékenységüket egyénileg a KRÉTÁ-ban dokumentálják.

7.2. A Pedagógiai Program mellékletei

- 7.2.1. Tantárgyszerkezet - gimnázium (I. sz. melléklet – jelen dokumentumban: 3.1)**
- 7.2.2. A magasabb évfolyamba lépés, a továbbhaladás feltételei tantárgyanként (II. sz. melléklet)**
- 7.2.3. A középszintű érettségi vizsga témakörei tantárgyanként (III. sz. melléklet)**
- 7.2.4. Az emelt szintű érettségi felkészítések követelményei (11-12. évfolyam) (IV. sz. melléklet)**
- 7.2.5. Helyi tanterv követelményei tantárgyanként (V. sz. melléklet – intézményi honlapon)**
- 7.2.6. Aktuális pályázati kötelezettségeinkből és partneri viszonyunkból adódó szakmai kiegészítések (VI. sz. melléklet - jelen dokumentumban: 3.2)**
- 7.2.7. A tematikus csoportfoglalkozások helyi tanterve – kollégium (VII. sz. melléklet)**

7.3. Érvényességi rendelkezések

A Pedagógiai Program módosításának módja, lehetséges indokai:

Módosítást kezdeményezheti:

- a nevelőtestület,
- a fenntartó.

Helyi érdekektől független (pl. törvényi) kényszerítő módosítások is történhetnek.

A módosítás lehetséges indokai:

- az intézmény oktatási szerkezetének, jellegének szükségszerű megváltozása,
- fenntartói és iskolahasználói részről új tartalmi, szervezeti igények felvetődése.

A Pedagógiai Program felülvizsgálata: kétévenként történik.

A felülvizsgálati folyamat vázlata:

a) Az intézményvezetés: kezdeményezi a módosítással foglalkozó fórumok összehívását.

b) Véleményező fórumok a módosítási folyamatban:

- a Szülői Munkaközösség Választmánya
- Intézményi Tanács
- a két diákönkormányzat a véleményezési jog érvényesítésével.

A javaslatokkal együtt a módosítás a nevelőtestület elé kerül, a nevelőtestületi javaslat kidolgozása, elfogadása. A nevelőtestületi javaslat eljuttatása a fenntartóhoz.

Tájékoztatás a Pedagógiai Programról:

A Pedagógiai Programunk az alábbi módokon és helyeken ismerhető meg:

- 1) Az intézmény honlapján közétesszük.
- 2) 1 példány a gimnázium tanári szobájában.
- 3) 1 példány a kollégium tanári szobájában.
- 4) 1 példány a gimnázium titkárságán elektronikus formában.

A pedagógiai programot és mellékleteit a nevelőtestület a 2019. november 26-án megtartott értekezletén megtárgyalta és elfogadta. (Jegyzőkönyv mellékelve)

A pedagógiai programot a **mellékleteivel együtt jóváhagyom.**

7.4. Fenntartói többletkötelezettség

Jelen pedagógiai program a fenntartóra többletkötelezettséget nem tartalmaz.

Békéscsaba, 2020. május 18.

Szabó László
intézményvezető

8. VÉLEMÉNYEZÉSSSEL KAPCSOLATOS NYILATKOZATOK

Az Intézményi Tanács nyilatkozata

Az Intézményi Tanács képviselőjében aláírással tanúsítom, hogy az intézményi pedagógiai program elkészítése során véleményezési jogunkat gyakoroltuk:

Békéscsaba, 2020. szeptember 15.

Somogyvári Csilla
az Intézményi Tanács elnöke

A Szülői Munkaközösség Választmányának nyilatkozata

A szülői munkaközösség képviselőjében aláírással tanúsítom, hogy az intézményi pedagógiai program elkészítése során véleményezési jogunkat gyakoroltuk:

Békéscsaba, 2020. szeptember 15.

Balogh Enikő
a szülői munkaközösség választmányának elnöke

A Gimnáziumi Diákönkormányzat nevében

A Gimnáziumi Diákönkormányzat képviselőjében aláírással tanúsítom, hogy az intézményi pedagógiai program elkészítése során véleményezési jogunkat gyakoroltuk:

Békéscsaba, 2020. szeptember 15.

A Kollégiumi Diákönkormányzat nevében

A Kollégiumi Diákönkormányzat képviselőjében aláírással tanúsítom, hogy az intézményi pedagógiai program elkészítése során véleményezési jogunkat gyakoroltuk:

Békéscsaba, 2020. szeptember 15.